ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\E\Erben, V\Erben_V-Znamení lyry.pdb

PDB Name: Erben Vaclav-Znamení lyry
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.5.2007
Modification Date: 18.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

VÁCLAV ERBEN
ZNAMENÍ LYRY

Počasí bylo pro ostré střelby z tanků mimořádně nepříjemné. Už časně ráno, kdy vojáci vyjížděli z kasáren, ukazoval teploměr pětadvacet nad nulou. Odpoledne na střelnici vůbec nikdo nemohl odhadnout, kolik stupňů vlastně je, všichni měli pocit, že Sahara je rekreační oblast proti tomu peklu, co bylo tady, a netoužili po ničem jiném než po vodě. Místo vody jim po obědě přivezli sladký čaj se šťávou. Peklo.
Peklo v oblacích prachu.
Prach, od rána vířený pásy tanků a výbuchy granátů, byl všude. Ve vlasech, v obočích i v ústech. Svědil pod košilemi. Bylo bezvětří, a proto se jen zvolna usazoval na žhavých pancířích tanků. Uvnitř bylo k zadušení. Shora slunce, zezadu motory, na podlaze nábojnice. Na optice ležel hnědavý zákal prachu, na lidech nesnesitelná únava a všichni měli pocit, že mají horečku, a snad opravdu ji všichni měli, kromě dvou: správce střelnice majora Babky, šedovlasého pána, který zde dosluhoval do penze, a písaře tankového praporu četaře Svobody. Major Babka, zmožen vedrem, se posadil do stínu pozorovací věže, opřel se o nosný sloup její konstrukce a spokojeně usnul. Dýchal otevřenými ústy, pochrupoval. Byl ještě z fronty zvyklý na rámus, takže rachocení motorů, klepání pásů tanků a dunění výstřelů působilo na jeho nervovou soustavu spíš blahodárně.
Četař Svoboda rozdal ráno po rotách studené dávky potravin na oběd, a když prapor odjel, zašel si do kuchyně na dobrou teplou snídani, potom se natáhl v kanceláři velitele na kanape, chvíli si četl a pak usnul. Spal – v chládku a ve stínu – právě do oběda, kdy byl čas zajít opět do kuchyně, poklábosit s dozorčím, najíst se, vyfasovat do várnic čaj pro mužstvo praporu, sehnat v autoparku řidiče praporní osmsetpětky, odvézt čaj na střelnici a tam ho rozdat. Což také četař Svoboda vykonal rozvážně a důstojně. Pak kázal řidiči zajet do chládku borového lesa na pokraji střelnice, usedl k přednímu kolu auta, opřel se o ně, natáhl nohy a spokojeně pozoroval střelby a všechno, co se kolem nich rozvíjelo.
Četař Svoboda byl v civilu režisérem oblastního divadla a měl cit jak pro dramatičnost situací, tak i pro celkovou atmosféru děje. Dovedl ocenit osvětlení i náladu celého obrazu, který měl před sebou.
Tanková střelnice byla dlouhá planina, zpočátku rovná, potom mírným úvalem stoupající k obzoru: Na stráni pod obzorem byly terče a bunkry cílných. Ze zbývajících tří stran obklopoval tento asi pět set metrů široký prostor borový les. Dráhy tanků najíždějících na cíle začínaly u lesa a vedly dál po levé straně prostoru podél lesa. Asi ve třetině vzdálenosti mezi předním okrajem střelnice (kde seděl četař Svoboda) a obzorem stála po levé straně u lesa pozorovací věž (pod kterou spal major Babka).
Cíle na stráni pod obzorem se zvolna skláněly. Tři tanky skončily střelby a vracely se do výchozího postavení, zahaleny v oblaka prachu. Po okraji lesa utíkal od věže velitel praporu major Stanislav Kylar. Běžel k malému dřevěnému domku, kde byli zbrojíři a ti, kteří se chystali na střelby nebo je už skončili. Mával rozčileně rukama.
Řidič osmsetpětky, který seděl v budce nad četařem Svobodou, se naklonil z okénka: „Abysme vypadli, ne?“
„Počkáme,“ rozhodl Svoboda. „Musíme ještě rozdat ten zbytek čaje…,“ zívl a dodal: „Starej má teď stejně jiný starosti, než pečovat o nás.“
A z dálky k nim přes rachot tanků dolehl Kylarův křik: „Kapitán Pavelka ke mně! Pavelka! Ke mně!“
Kapitán Pavelka vyběhl z dřevěné boudy a klusal majorovi vstříc.
Tanky mezitím dojely do výchozího postavení a soukali se z nich vedrem umoření vojáci. Nabíječi vyhazovali prázdné nábojnice a velitel čety poručík Josef Kouřil stál ve věži jednoho z tanků, něco rozčileně vykládal, rozhazoval rukama a nakonec, dřív než sám seskočil, praštil s kuklou vztekle do prachu.
„Nesplnili,“ poznamenal řidič k četaři Svobodovi. „Starej se vzteká, až mu stříkají sliny.“
Četař něco nezřetelně zabručel. Bylo zřejmé, že jsou mu starosti poručíka Kouřila úplně fuk. „Nemáš tam dalekohled?“
„Proč?“
„Tamhle pod věží někdo leží…“
Řidič se nejdřív podíval sám. „To je Babka… Asi chrápe…“ „Ukaž…“
Mezitím četa, která právě skončila střelby, nastupovala.
Dvaadvacetiletý poručík Kouřil neklidně podupával. Vojáci další čety nakládali do tanků náboje.
Kylar s Pavelkou přešli kolem písaře a zamířili k nastoupené četě. Poručík Kouřil velel pozor a chystal se předat hlášení.
„Pojďte sem,“ přerušil ho Kylar.
Kapitán Pavelka neklidně pomrkával a hryzl rty.
„Jak je možný,“ řekl Kylar, „že jste nesplnili?“

„Soudruhu majore…“ poručík stál jako struna a měl vyděšené oči.
„Nic mi neříkejte! Chytil na věži zuří. Víte, co to je, když celá četa nenastřílí! To je rota v kýblu, prapor v kýblu! Jak jste připravoval ty vojáky?!“
„Soudruhu majore…“
„Mlčte! Až prapor odstřílí, pojedete ještě jednou. Uhuhlal jsem Chytila. Buďte rád. A chraň vás ruka páně.“
„Ale soudruhu majore…“
„Co?!“
„Chlapci mají dnes noční stráž…“
„Od kolika?“
„Od jedenácti.“
„V sedm budou dávno doma.“ Podíval se na vojáky, kteří se připravovali ke střelbě. „Ale to se budou muset tamhle ti taky trochu hejbat!“ Rozběhl se k tankům: „Jste lenochodi nebo lidi,“ křičel. „Soudruhu nadporučíku! Já nevidím žádnou organizaci! Zahoďte cigaretu a trochu se starejte! A vy tam!“ zavolal na nešťastnou četu, která se pomalu rozlézala, protože všichni toužili zapadnout do stínu: „Nemáte rozchod…“
Telefonista, který seděl na lavici před dřevěnou boudou, řekl do telefonu: „Provedu,“ a utíkal za Kylarem. „Soudruhu majore, máte jít na věž…“
„Že letím…“
A velitel praporu se znovu rozběhl po okraji borového lesa. Vojáci naskakovali do tanků, řidiči přidávali plyn.
„Dělejte! Dělejte! Pozor!“
„Tak se zastrčte, sakra!“
„Petříčku, znáte úkol?“
„Pozor!“
Četa poručíka Kouřila se konečně rozplynula.
Četař Svoboda přehodil nohu přes nohu a spokojeně si zapálil cigaretu. „Dáme jim ten zbytek čaje?“
„Jo,“ řekl řidič. „Čím dřív z téhle zmatků vypadnem, tím líp.“
Za půl hodiny se vraceli do kasáren. Jeli po důkladných a prázdných silnicích vojenského prostoru, mírně zvlněnou krajinou, většinou lesem. Podél silnice a na planinách se táhly široké trasy tankových cest. Rozbořené zdi dávno opuštěných samot se zelenaly kopřivami a břízami. Každou chvíli přerušil hukot motoru auta ohlušující rachot a hvizd nízko letící stíhačky nebo bombardéru. Na území vojenského prostoru byly totiž kromě tankové divize umístěny útvary výsadkových jednotek a uprostřed prostoru, nedaleko tankové střelnice, bylo velké letiště. Důstojníci všech útvarů bydleli ve městě na okraji prostoru, do práce jezdili buď vojenskými autobusy, které zde měly své pravidelné linky, nebo podle svých možností na všech ostatních dopravních prostředcích, od kol přes mopedy a motocykly až k autům různých stáří a kubatur. Jedno z takových vozidel, starý steyer, stálo na pokraji silnice a nějaký kapitán od letectva zvedal kapotu. Když zaslechl osmsetpětku, vztyčil se a začal mávat.
„Mám mu zastavit?“ zeptal se řidič.
„Ale jo.“
Kapitán přestal mávat a šel jim několik kroků naproti. Neznali ho.
„Co se stalo?“ zavolal na něho přátelsky řidič.
„Došla mi pohonná hmota, mládenci,“ řekl kapitán nešťastně. „Myslel jsem, že dorazím aspoň k pumpě. Nemohli byste mi dát dva litříky?“
„Pučit, to jo.“
„Tak pučit. Já jsem Ševela, z letiště,“ představil se kapitán a samozřejmě nedodal – proč taky – že je na letišti náčelníkem kontrarozvědky. „Jedu na tři dny na dovolenou…“
„To bysme potřebovali my,“ řekl řidič a vytáhl kanystr. Šel ke kapitánovu vozu a začuchal: „Kristepane, nějak vám to smrdí…“
„To nic… to bude z nádrže…“
„Na co jezdíte?“
„Na všelicos: posledně jsem tam přilil trochu petroleje…“
„Zázračnej stroj,“ řidič nalil od oka dva litry. „To by vám mělo vydržet.“
„Odkud jste, abych vám to mohl vrátit?“
„Nestojí to za řeč. Ušetřím to na provozu.“ Připevnil kanystr a vylezl do budky. Zasalutoval a rozjel se. „Frajer,“ poznamenal po chvíli. „Jezdí na petrolej. Fujtajbl.“
Když četař Svoboda vstoupil v kasárnách do své kanceláře, čekalo ho nepříjemné překvapení. Za jeho stolem se zvedl staršina první roty nadrotmistr Pecháček se slovy: „To je dost, že ses vrátil. Koukej, tadyhle jsou klíče od skříně, co mám strážní dávku nábojů a knihu. Já tady dnes večeř nemůžu absolutně bejt. Mám rande. Vydej náboje, všechno zapiš. Stejně to znáš, co ti budu povídat. Mažu na autobus: Ahoj!“

Druhý člen kontrarozvědky na letišti a jediný podřízený kapitána Ševely, nadporučík Veselý, zjistil, že stačí, aby jeho náčelník byl pryč dvě hodiny, a udělá víc práce než za dva dny. Doťukal na stroji spis, připsal datum – bylo pondělí 7. července a podepsal se. Uklidil, zavřel trezor a pak koukal z okna a nevěděl, co dělat. Na odchod z letiště bylo ještě brzy. A tak se nadporučík Veselý rozhodl, že se trochu projde, než budou čtyři hodiny a než pojede autobus na sídliště. Bydlel tam ve svobodárně. Mohl bydlet i na letišti, ale nechtělo se mu. Nadporučík byl donedávna výkonným letcem. Při havárii na motorce se zranil a do letadla ho už nepustili. A tak je chodil pouze zasněně okukovat.
Po chodníčkách vyšlapaných v řídkém borovém lese došel až na okraj letištní plochy. Posadil se pod strom a pozoroval

migy, jak jeden za druhým startují.
„Jste na letišti nebo na rekreaci?“ ozvalo se za ním.
Vzhlédl. Lesem přicházel náčelník štábu pluku Zdeněk Pilman. Nadporučík Veselý se usmál a pomalu vstával. „Na letišti, soudruhu podplukovníku,“ řekl a usmál se.
„Nepoznal jsem vás. Promiňte.“
„Raději bych lítal.“
„Nedivím se vám.“
„Jak se vám u nás líbí?“
„Moc ne. Každý den nějaká nepříjemnost. Samé pitomosti, ale když je pitomostí kopec…“
„Býváte tady dlouho, po večerech…“
„Nebyl jsem zvyklý na štábní práci.“
„Nechcete jít se mnou na stojánku?“
„Za chvíli mi pojede autobus.“
Rozloučili se a nadporučík Veselý šel spokojeně k bráně letiště, u které byla zastávka autobusu. Posadil se na lavičku u domku dozorčího a zapálil si cigaretu.
Dozorčí se opíral o malé zábradlíčko před okénkem a pohupoval se na špičkách. Zřejmě se nesmírně nudil.
V budce zazvonil telefon a dozorčí natáhl ruku pro sluchátko: „Slyším… Ano, je tady. Předám.“ Kývl na nadporučíka: „Telefon.“
Veselý vzal sluchátko. „Ano?“
„Máte tady hovor, soudruhu nadporučíku,“ řekla mu telefonistka z ústředny.
„Děkuju. A jak jste mě našla?“
„Viděla jsem vás jít na bránu. Je to meziměsto. Počkejte chvíli. Hned spojím…“
Nadporučík čekal a dozorčí, opíraje se o zábradlíčko, díval se cestou směrem k letišti, odkud ho za chvíli měla přijít vystřídat nová směna. „Jo, to jsi ty,“ slyšel nadporučíka, „ano. Přijdu ti naproti. Určitě. Jsi hodná. Ano, vezmu si na to něco. A neuteč mi. Čekej! Ahoj!“
Položil sluchátko a rozběhl se do kanceláře.

Majora Babku probudil ovád. Usadil se mu na tlustém, horkem zčervenalém krku, chvíli ohmatával tu prokrvenou krásu, kterou se mu podařilo najít, načež s chutí zapíchl do kůže svůj tvrdý sosák. Major Babka se otřásl, zabručel, posadil se rovně a otevřel oči. Kolem věže právě projížděly tři tanky na palebnou čáru. „Sakra,“ řekl Babka a plácl se do krku.
„Potvora…“ Prásk! Prásk! Prásk!
Z hlavní tanků vylétl oheň. Babka vstal a podíval se na cíle. Místo obvyklých tří oblaků hlíny, které značily dopady granátů, uviděl dva.
„Sakra…“
Prásk! Prásk! Prásk!
A zase se tam pod obzorem objevily místo tří jenom dva oblaky prachu a hlíny. Major Babka nespokojeně zabručel a začal lézt po vrzajících dřevěných schodech na věž.
Prásk! Prásk! Prásk!
Nedalo mu, aby se nevyklonil a nepodíval na cíle. Konečně tam byly obláčky tři.
Tanky se obracely a ujížděly zpátky.
Majora Babku trápilo svědomí, protože podle slunce odhadl, že spal nejméně tři nebo čtyři hodiny. Ještě dřív, než vylezl do budky na vrcholu věže, zavolal: „Vy tam máte ale střelce u toho vašeho pluku, Chytile!“
Zástupce velitele pluku podplukovník Chytil neměl vůbec náladu odpovídat. Balil si sveřepě své věci. Major Kylar volal do telefonu: „Co to bylo za chlapa! Pavelko, co to bylo za chlapa? Cože? Macháček? Večer si to vyřídíme.“
„Já nevím, Kylare,“ řekl Chytil, „jak je tohle možný…“
Kylar to také nevěděl, a proto raději ukázněně mlčel.
Majora Babku trápilo pomyšlení, že prozahálel odpoledne. Kdyby stál na věži, prozahálel by ho stejně, ale aspoň by se zdálo, že něco dělá a že je prostě ihned po ruce, kdyby bylo potřeba. „No,“ poznamenal horlivě, „to se někdy stává. Asi je něco s kanónem…“
„Se střelcem,“ řekl Kylar vztekle. „Ne s kanónem.“ Sebral se stolu mapu, dalekohled a plán střeleb. Pozdravil a lezl z věže. Chápal, že poručík Kouřil nemá dohromady žádné zkušenosti, ale proto nemusí dělat ostudu celému praporu. Major si potrpěl na dobrou pověst, za loňské střelby měl dokonce zlaté hodinky od ministra s nápisem. Za předloňské kameru. Letos, jak to vypadalo, nebude nic.
Než došel k okraji střelnice, vojáci a důstojníci nastoupili, jak bylo zvykem, a čekali na hodnocení. Mávl rukou a vylezl do svého gazu. „Domů!“
Čímž naznačil všem, že je zle a že bude vojna.
Byla.
Než se vrátil prapor do kasáren, prošel Kylar všemi rajóny a pochopitelně nalezl různé nepořádky, což při dobré vůli vždycky jde. Dozorčí rot bledli a četař Svoboda se vytratil na večeři, aby nebyl na ráně. Vyhnul se tak víc než půlhodinové přednášce, kterou držel Kylar neuvěřitelně špinavým a unaveným vojákům praporu. Ostatně četaři bylo jasné, že se bude upevňovat disciplína i morálka.
A podrobnosti ho nezajímaly.
Dověděl se je stejně, když vydával náboje noční směně. „Spočítej! Podepiš! Další! Hele, ještě jich má přijít pět! Řekněte jim, ať pohnou kostrou. Kdo to zvoral na střelnici?“

„Macháček," řekl svobodník Burda. „Blbec."
„Frajer," poznamenal někdo jiný z té fronty, co stála u Svobodova stolu. „Dal bych za to krk, že to udělal schválně."
„Proč?"
„Nechtělo se mu, no! Grázl. Proč myslíš, že se u roty začaly ztrácet prachy, co on přišel?"
Na tohle nikdo neodpověděl. Byla to pravda, ale podezření je jedna věc, jistota druhá.
„Další," řekl Svoboda. „A hoďte sebou, hoši. Mám taky nárok na volno."
Mezi posledními si přišel pro náboje desátník Macháček. Štíhlý kluk s dojemně modrýma očima. Přepočítal a chystal se podepsat. „Kde?"
„Tady," ukázal Svoboda. „Cos blbnul na tý střelnici?"
„Co bych blbnul," prohlásil desátník nedbale. „Se může stát každýmu, že přestřelí, ne? Asi bylo něco s kanónem."
Svobodovi to bylo jedno. Protože začínala horká letní noc a on se těšil, že se pořádně umyje, potom přestrojí a půjde si sednout na kopec nedaleko kasáren. A bude se dívat na světla města a pozorovat barevné divadlo na letišti při nočních letech.
Kromě toho mu slíbila jedna dívka, že možná na místo, o kterém jí vyprávěl, přijde.
Nevěřil, že by přišla. Jít pět kilometrů v noci není legrace. Ale jistota je jistota, proč by nezkusil čekat.
Stejně se vojna skládá hlavně z cekání…

Druhého dne ráno se četař Svoboda probouzel velmi špatně. Šel pozdě spát, až po dvanácté. Nikoho se nedočkal, ale nechtělo se mu do kasáren.
Během dopoledne mu vraceli vojáci, kteří přišli z noční směny, náboje. Zíval a počítal.
Před jedenáctou, jako jeden z posledních, se dostavil svobodník Bajer. „Poslyš," řekl, „Macháčkovi prej někdo ukrad náboje."
„Kecáš."
„Tvrdí to a hledá je."
„Průšvih. To bude průšvih, jestli je nenajde."
Bajer souhlasil a šel po svých. Stejnou novinu oznámili Svobodovi všichni, kteří přišli odevzdat náboje po Bajerovi. Odevzdali všichni, až na Macháčka.
Před dvanáctou vběhl do kanceláře major Kylar. „Macháčkovi se ztratily náboje."
„Vím."
„Pojďte se mnou, musíme to okamžitě vyšetřit. Taková věc se přece nemůže stát jen tak."
„Ano," Svoboda uklízel náboje a knihy do trezoru. „Nemůže, ale mohla by."
„Kde by je mohl ztratit, prosím vás!"
„Jsou věci mezi nebem a zemí…"
„Žvaníte!"
V kanceláři velitele druhé roty kapitána Pavelky je čekal pobledlý poručík Kouřil s příslušníkem své čety desátníkem Macháčkem. Oznámil Kylarovi, že velitel roty přijde každou chvíli. Macháček stál u okna v nepříliš vzorném pozoru a ani se nenamáhal vypadat zkroušeně. Kylar zapadl do židle za Pavelkovým stolem a začal se vyptávat. Četař Svoboda se posadil na uhlák a se zájmem poslouchal. Nepatřil do příběhu o ztracených nábojích a nikdy do něho patřit nebude.
Macháček dostal osmdesát nábojů a nastoupil do stráže. Ráno se vrátil s ostatními, společně s nimi šel ihned na snídani a jako ostatní zavřel zásobníky s náboji do své skříňky. Po návratu že snídaně vyprázdnil oba zásobníky na ustlanou postel, napáskoval náboje a uložil je do dvou krabiček. Krabičky dal do nočního stolku, do zásuvky, jako vždycky. Ostatní to dělají podobně, mnozí nechávají náboje ležet jen tak na kavalci. Potom se šel umýt a uklízet věci – plášť, masku, čistit boty a tak dále. Po desáté hodině chtěl náboje odevzdat, ale zjistil, že ve stolku nejsou. Začal je hledat. Ve svých věcech je nikdo neměl, nenalezl je ani v rajónu roty.
Během Macháčkova vyprávění přišli politický pracovník praporu kapitán Beneš a kapitán Pavelka.
„Osmdesát nábojů," prohlásil major Kylar, „to není špendlík. Podívám se na to."
Ukázalo se, že osmdesát nábojů není sice špendlík, nicméně však nalézt je v rajónu roty byla práce daleko horší než hledat špendlík. Nebyly prostě k nalezení. Spolu s Macháčkem spalo na světnici dalších patnáct vojáků. Toho odpoledne jich tam bylo dvanáct, všichni, jako Macháček, se vrátili ze strážnice a dělali totéž, co on. Mnozí z nich nechali ležet náboje jen tak na kavalcích a měli je na různých místech, jako obyčejně. Jeden voják ležel na ošetřovně a ten zbývající byl od rána ve skladě, kde něco pomáhal staršinovi. Kromě toho dopoledne přišlo na světnici několik vojáků z vedlejších světnic. Vůbec se nedalo přesně zjistit, kdo tam byl a kdo tam nebyl právě v kritickou dobu. Také nikdo z těch, kteří tam byli, se nepamatovali, že by se někdo nějak divně choval nebo se pohyboval v blízkosti Macháčkova nočního stolku.
Důstojníci nechali Macháčka na světnici a vrátili se do Pavelkovy kanceláře. Četař Svoboda byl s nimi.
„Pavelko," řekl major Kylar, „ty náboje se musí najít!"

Ve čtvrtek ráno se vrátil náčelník kontrarozvědky na letišti kapitán Ševela z krátké zdravotní dovolené. Jako zcela zklamaný muž (před půl rokem se Ševela rozvedl) ji strávil poprvé po mnoha letech docela sám na rybách. Těšil se už dva měsíce na ony tři dny, které měly být předznamenáním blaha úplně neuvěřitelného – kdy bude sám.
Bylo krásné ráno, jel ve svém steyeru topolovou alejí k letišti a bylo mu divně. Protože se těšil do práce. Protože ať chtěl nebo nechtěl – byl rád, že má ty tři dny za sebou.
Kapitán se především těšil na svého podřízeného. Budou sedět, povídat si a krásně uplyne den.
Zaparkoval před bránou vůz a netrpělivě spěchal do své kanceláře. Nadporučík Veselý byl většinou na pracovišti dřív

než on. Ševela byl proto překvapen, když zjistil, že kancelář je dosud zavřena. Uvnitř bylo řádně uklizeno, jako ostatně vždycky. Nadporučík Veselý byl velmi pořádný člověk. Ševela nikdy u letectva nesloužil a nemohl se zbavit představy, že všichni ti v modrém jsou nenapravitelní lehkomyslníci a flinkové. (Což mu koneckonců v jeho služební činnosti nemuselo překážet.)
Po dvanácté hodině přišel jako obyčejně pomocník dozorčího roty z nejbližšího baráku, aby v kanceláři uklidil. Voják smejčil a Ševela netrpělivě přecházel a každou chvíli vyhlížel z okna. „Neviděl jste náhodou soudruha nadporučíka?“ zeptal se.
„Ne,“ odpověděl voják. „Už tady nebyl tři dny.“
Ševela strnul. „Tři dny?“
„Ano. Ne, dva. Dnes je čtvrtek, že? Tak v pondělí tady ještě byl a vy také. Ale v úterý a včera bylo zavřeno.“
Jakmile voják odešel, zavolal Ševela na svobodárnu. Domovník mu sdělil, že pokud si vzpomíná, viděl nadporučíka Veselého naposled v pondělí ráno, když Veselý odcházel na autobus k letišti. Doma určitě není, už od pondělka u něho nemohli uklízet. Po krátké úvaze zavolal Ševela nadřízeným orgánům a opatrně se zeptal, jestli v době jeho nepřítomnosti nepověřily Veselého nějakým zvláštním úkolem. Dověděl se, že nepověřily, že se momentálně nic zvláštního neděje.
To bylo ovšem zlé.
Jestliže kapitán Ševela něco nenáviděl, pak to byla zbrklost. Snad proto se mu začínalo kulatit bříško a hýždě. Panikářů se bál a spěch ho přiváděl do stavu potlačované zuřivosti.
I když byla situace vážná, kapitán Ševela se nevzrušil. Rozhodl se celou věc důkladně promyslet. Uvelebil se v křesle a uvažoval. Probral zmizení nadporučíka ze všech stran, vytvořil spoustu verzí, které nebyly k ničemu (to ostatně věděl už při jejich vymýšlení). Jenom jedna verze se mu zdála reálná. Nadporučík má někde ženskou a využil krátké dovolené svého představeného k vlastním radovánkám. A v jejich víru si spletl dny. Myslí, že je středa, a zatím je už čtvrtek.
A tak se kapitán Ševela rozhodl, že počká do zítřka.
Rozložil na stole spisy a začal pracovat. Dělal až do půl druhé, když zazvonil telefon.
Zvedl sluchátko a řekl: „Slyším.“
„Tady plukovník Vodička,“ představil se mu velitel leteckého pluku.
„Kapitán Ševela.“
„Soudruhu kapitáne, přijďte prosím ihned do kanceláře. Jde o velmi závažnou věc.“
„Přijdu.“
Zavěsil a rozmrzele ukládal lejstra. Byl nerad, že ho vyrušili z práce, to za prvé. Za druhé: plukovník mluvil vzrušeně a kapitánovi se dnes opravdu nechtělo řešit další nepříjemný případ.
Kdyby plukovník řekl, oč jde, jistě by Ševela zapomněl nejen uložit lejstra do trezoru a zavřít kancelář, ale klusal by určitě přes celé letiště zděšený a rozklepaný.

Uplynuly už dva dny a dvě noci a rozkaz majora Kylara, že: „… ty náboje se musí najít!“ zůstal zbožným přáním. Náboje se nenašly, nikdo nic nevěděl nebo nechtěl vědět, barák praporu byl postupně obrácen vzhůru nohama, všechno, od skladů až po záchody, přes všechny kanceláře a skříňky vojáků až k tankům a automobilům. Kanystry a hlavně děl, trámy na půdě baráku a rámy vozů. Nic. Absolutně nic. Vojáci div neobraceli kameny před vchodem do budovy praporu, složené v ozdobný obrazec zkřížených palcátů.
Kylar byl vzteklý, Pavelka nervózní, Kouřil vyděšený, politický pracovník kapitán Beneš neobyčejně sklíčený. Vojáci z toho začínali mít legraci a četař Svoboda se vzrůstajícím potěšením sledoval vývoj událostí.
Časně ráno měli důstojnici praporu dlouhou poradu. Teprve před polednem se rozcházeli ke svým jednotkám. Kapitán Beneš, pověřený zvláštním úkolem, odebral se ihned do kanceláře písaře praporu.
Svoboda seděl velmi pohodlně (měl nohy na svém pracovním stole) a četl si.
„Svoboda,“ řekl Beneš káravě. „Svoboda. Nezanášejte mi sem americký způsob života.“
Četař poslušně nohy sundal. „Podle mínění lékařů je to nejlepší poloha nohou pro odpočinek.“ Ukázal kapitánovi titul knížky: „Četl jste to už? Ohromně zajímavý.“
„Člověče, vy si klidně čtete a celej prapor je vzhůru nohama.“ „Ale mě se to přece vůbec netýká, soudruhu kapitáne,“ řekl Svoboda a vzhledem k tomu, co se u praporu dělo a co se dělo v těch, kteří byli za případ odpovědni, to bylo od Svobody přinejmenším neslušné. „Mám nejlepší alibi na světě. Celou dobu, kdy se náboje mohly ztratit, jsem seděl za tímhle stolem, a na to mám nejmíň patnáct svědků.“
„Ale Svobodo,“ zatvářil se nešťastně kapitán, „vždyť nejde jen o vás… Je to ostuda pro všechny. Čest útvaru…“
„Jak já to vidím, jde pouze o Macháčka. Vyfasoval náboje? Vyfasoval. Odevzdal je? Nikoliv. Byl za ně osobně odpovědný? Byl. Proč bych si s tím já měl dělat starosti, soudruhu kapitáne?“
„Víte, Svobodo, ty náboje se musí najít.“
„To říkal už v úterý velitel. Nevím, kde je chcete hledat.“
„Kdybych věděl, tak vám to řeknu.“
„A co si o celé věci myslíte?“
Svoboda pokrčil rameny. „Bůh suď. Srovnejme si fakta: Macháčka poslali od jiného útvaru, aby nám doplnil stav. Je pravidlem, že útvar, když někoho odvelí, odvelí toho největšího lumpa. Co přišel Macháček, začaly se klukům ztrácet prachy. Po troškách. Bůr. Pětka. Drobný. Semtam nějaká ta žiletka nebo fusekle.“
„Ale nač by potřeboval náboje?“ zeptal se zoufale Beneš.
„Na nic. Ale vždyť jsem taky neřek, že je vzal on.“ Četař opřel lokty o stůl a naklonil se dopředu: „Podívejte, Macháček je klukům nepříjemný. Nemají ho rádi. Lump s andělskou tváří. Hm? Když voják ztratí náboje, tak je co? Zavřenej. Tedy:

když Macháček ztratí náboje – a to se stalo – dostane se před prokurátora a bude co? Zavřenej. Na pár měsíců nabeton. A kluci se nebudou muset bát o bůry, o pětky a o fusekle.“
„Vy jste fantasta. Přece nechcete říci, že někdo…“
„Nic jsem nechtěl říct,“ přerušil ho četař. „Já už o tom nechci mluvit. Pro mě je celá záležitost služebně vyřízena. Neodevzdal, zjistil jsem to a hlásil. A tím pro mě případ skončil.“
„Ano…“ řekl nejistě Beneš a rozpačitě chodil po kanceláři. „Ano… máte pravdu…“ Na okamžik se zastavil obrácen k Svobodovi zády. „Víte…“ A víc neřekl a chodil dál.
„Jsou to nepříjemnosti,“ řekl Svoboda účastně, jako kdyby mluvil k truchlícímu pozůstalému.
Kapitán se konečně rozhodl. Vzal volnou židli a posadil se naproti četaři. „Víte, Svobodo, ty náboje se musí najít. Počkejte, nepřerušujte mě. Já vím, že jste už tohle slyšel tisíckrát. Ale potřebujem vaši pomoc.“
„Kdo potřebuje?“
„My všichni, útvar.“
„Nechápu.“
„Vy pravděpodobně víte, kde ty náboje jsou.“
„Na mou duši nevím.“
„Na tom nakonec nezáleží. Ale vy obyčejně víte všechno, co se tady šustne.“
„Možná… ale…“
„Vím, že s tím určitě nemáte nic společného. Ale my ty náboje potřebujeme.“
„Nač? Věc se oznámí prokurátorovi, Macháček se poveze…“
„To není tak jednoduché. Mluvme upřímně. Jste už na vojně dost dlouho…“
„Dost.“
„Dobře. Tedy dost dlouho, takže víte, že průšvihy narůstají geometrickou řadou. Začne se vyšetřovat. Starej má už dost nepříjemností s nesplněnou střelbou. Ledacos se v útvaru děje a vyšetřování není nikdy vítané… Například… náboje má směna podle řádů odevzdat ihned… Rozumíte?“
„Rozumím. Chcete, abych sehnal osmdesát nábojů.“
„Ne sehnal… Našel…“
„To je jedno. A co když se náboje opravdu najdou. To bude teprve průšvih. A vy mě v tom samozřejmě necháte lítat.“
„Svobodo,“ řekl vyčítavě kapitán. „Copak se tak málo známe?“
„No jo. Copak starej těch pár nábojů nemá?“
„Kde by je vzal? Víte, že na střelbách neuleje ani nábojnici.“
Svoboda přemýšlel. Opatřit ono množství nábojů nebylo pro něho zvlášť složité. Dokonce ho to lákalo, už proto, že by mohl udělat gesto. A vůbec – bylo to vlastně dobrodružství. S určitým rizikem. A každé riziko znamená osvobození z vojenské nudy. „Beru,“ řekl. „Odpoledne je máte. Spíš k večeru.“ A vstal. „Největší ctností muže je čin,“ zabásnil. „Vzhůru tedy. Můžeme jít klidně na oběd, soudruhu kapitáne, a klidně jej zažít.“
Po rozhovoru s kapitánem Benešem nerozvinul četař Svoboda žádnou intenzívní činnost. Zašel do kuchyně, kde v oddělené místnosti soukromě poobědval a zeptal se kuchařů, jestli jejich velitel, poručík Žáček, je v kasárnách. Dověděl se, že je ve své kanceláři. Potom se odebral za svým dobrým známým svobodníkem Petiškou, pravou rukou správce skladu zbrojního materiálu nadrotmistra Vosáhla. Posadil se k Petiškovu stolu, klábosil o všem možném a přitom, aby měly ruce co dělat, listoval v sešitech na Petiškově stole a občas, jen mimochodem, přelétl očima záznamy.
Když se oba dost vymluvili a vykouřili přiměřené množství cigaret, rozešli se a Svoboda slíbil, že druhý den po poledni přijde zase na kus řeči.
Ze skladu zamířil přímo do baráku, kde byla ubytována velitelská četa pluku.
Poručík Žáček se ve své kanceláři zabýval neodkladnou prací. Luštil křížovku. „Co mi nesete, Svobodo?“ přivítal četaře. „Pojďte dál a posaďte se. Poslyšte – kniha na pět…“
„Bible.“
„To by šlo. A ještě něco: had na osm.“
„Anaconda.“
„Vy jste geniální.“ Poručík smolil do mřížky písmena. „Tak povídejte.“
Svoboda začal obsáhle líčit případ se ztracenými náboji. Poručík si hleděl křížovky a poslouchal zřejmě velmi nedbale. Žáček měl na štábu pluku znamenitou pověst. Před půldruhým rokem, kdy byl jmenován do funkce, se zavázal, že jeho jednotka bude vzornou. Všichni považovali závazek za pustý nesmysl. Neboť ani ministrovi by se nepodařilo stmelit, nadchnout a zorganizovat bandu kuchařů, skladníků, písařů a řidičů. Poručíkovi Žáčkovi se zázrak podařil, takže nadřízené orgány si jej velmi cenily, a ostatní – včetně vojáků jeho čety – jej hodnotili jako vynikajícího filmaře.
„Proč mi to vlastně povídáte, Svobodo?“
„Potřebujem najít těch osmdesát nábojů.“
„Ale jak já bych mohl. vědět, kde jsou?“
„Pochopitelně. Ale o to nejde. Prapor je v rejži. Nesplnil střelby, teď tohle. Soudruhu poručíku, já bych těch osmdesát nábojů potřeboval.“
„To chápu. Koukejte: květinu na pět. Začíná s a…“
„Astra.“
„Chytrej. Měl byste spíš luštit křížovky, než se starat o věci, do kterých vám nic není.“
„Chtěl jsem vás poprosit, jestli byste mi těch osmdesát nábojů nemohl dát.“
Poručík Žáček položil tužku a podíval se, hlavu nakloněnou na stranu, Svobodovi do očí. Dívaje se takto, podobal se vrabci, kterého něco vyrušilo ze zobání. „Vy jste se zbláznil.“

„Ne…“
„Za prvé: na vojně se neprosí, ale žádá: Za druhé: kde bych já vzal tolik nábojů, za třetí: je to všechno pitomost.“ A znova uchopil tužku, aby se vrátil ke své duševní relaxaci.
„Podívejte, soudruhu poručíku,“ řekl Svoboda mírně, „vaše četa střílela naposled v pátek. Dostali jste pět set nábojů a odevzdali jste dvě stě padesát nábojnic. V pátek bylo úplné sucho a stříleli jste jen z jedné palebné čáry. Takže odhaduju, že máte v tomhle stole nejmíň sto nábojů.“
„Vy jste se zbláznil!“ vykřikl Žáček.
„Nezbláznil. Ale potřebujeme ty náboje, víte?“
„Nic nemám.“
„Ale máte. Určitě. Vím, že není jednoduché zorganizovat to tak, aby vaši kluci stříleli na výtečnou, ale teď holt ty náboje zase potřebujeme my.“
Poručík vstal a přešel několikrát kanceláří sem a tam: „Poslyšte, nechcete jít ke mně dělat písaře? Nejen že budete mít život, ale udělám z vás vzorného vojáka.“
„To nepotřebuju, soudruhu poručíku. Potřebuju ty náboje.“
Pořučík se vrátil za psací stůl. Otevřel prostřední zásuvku, vytáhl dvě kartónové krabičky a postavil je před Svobodu.
„Jste darebák,“ řekl téměř spokojeně. Neboť poručík Žáček měl vždycky radost, když se sešel s někým kongeniálním.

Ve čtvrtek bylo stejné počasí jako předcházejících čtrnáct dní. Nebe s vysokými bílými oblaky, bezvětří, oslepující sluneční záření a vedro. U rozbořené vesnice, v ose tankové střelnice, asi uprostřed vojenského prostoru stála četa horkem zmožených záložáků. Poslouchali výklad desátníka absolventa Hromádky, jinak promovaného pedagoga, svého velitele, který vysvětloval konstrukci a použití útočného granátu. Oči měli červené a opuchlé od prachu, žhnoucí neukojitelnou touhou po pivě. Hrníček rozebraného granátu měnil se jim v orosenou sklenici, po níž stéká pěna. Byly to vidiny nelidsky kruté.
„Pohleďte,“ vykládal horlivě desátník Hromádka. „Zde je nálož zajištěna touto pojistkou, jakýmsi plíškem, k němuž je připevněn pásek. Pásek obepíná celý granát a je ukončen další pojistkou s kroužkem, vetknutou na tělese granátu do těchto zdířek. Dávejte, prosím, pozor, je to jednoduché. Do granátu vložím cvičnou nálož. Takto zajistím úderník, zašroubuju víko, omotám pásku, zajistím. Při hodu vezmu granát do pravé ruky… (záložáci slyšeli výklad už počtvrté, ale byli neskonale trpěliví) … otočím kroužkem, dám ruku dozadu, přitom se dívám za ní a hodím…“
Granát letěl, páska se odvíjela, dopadl, ozvalo se slabé bouchnutí a z otvoru ve víku vyrazil se zasyčením plamen nálože.
Desátník rozdal pět cvičných granátů. „Zkuste si každý hodit ještě alespoň jednou. Je to velmi důležité.“
Záložáci cvičili ne sice nadšeně, ale pozorně, přestože byli úplně zničeni vedrem. Pod nedalekým stromem ležela totiž bednička, kterou celou cestu velmi opatrně nesli. Vedle bedničky se povalovali pyrotechnik praporčík Bičiště a zdravotník. V bedničce čekaly ostré granáty, s nimiž měli házet. Proto ten mimořádný zájem.
Rozešli se ve skupinkách po velkém prostranství, které bývalo sadem statku. Desátník Hromádka chodil od jedné skupinky ke druhé, kontroloval a radil. Sužovala ho tréma z odpovědnosti, kterou na něj vložil velitel roty záložáků nadporučík Strejček. Nadporučík mluvil do Hromádky dvě hodiny a dal mu přesné a přísné instrukce: kde, jak a kam házet, házet jednotlivě, od házejícího musí být všichni vzdáleni nejméně třicet metrů, on, Hromádka, musí vyjmout sám granát z bedničky, jít s každým záložákem zvlášť až k zídce, tam ho poučit, vložit mu správně granát do pravé ruky a vzdálit se nejméně na deset metrů.
Zídka byla z vápencových kvádříků nasucho kladených. Vysoká asi metr a půl a porostlá trávou. Za ní se svažoval dost příkře terén k potůčku. Mezi spoustou rozvalin, jež zbyly z jakéhosi stavení, rostly keře a nízká tráva. Ze sadu bylo vidět jen vrcholy zbytků zdí a břeh na druhé straně potoka, stoupající k lesu.
Před jedenáctou usoudil desátník Hromádka, že udělal pro přípravu hodu granátem všechno, co bylo v jeho silách. A tak – děj se vůle boží – nechal nastoupit četu. Sám přinesl nebezpečnou bedničku a jemně ji položil do trávy před sebe. Znova zopakoval všechno podstatné. „A nyní,“ řekl nakonec, „vám sám…“ zarazil se „…vás sám budu ke každému hodu doprovázet. Kdo se hlásí první?“
Jak to v životě bývá, vždycky se najde nějaký horlivec. Tentokrát jím byl drobný mužík s nervózně těkajícíma černýma očima. Ihned vystoupil z řady a zvedl ruku: „Desátník Matlocha, prosím!“
Dívali se na něj a většinou si mysleli: ty ubožáčku…
„Tak pojďte, soudruhu desátníku,“ řekl Hromádka. Odevzdaně se sklonil k bedničce a zlomil drát na pečeti.
Zalesklo se pětadvacet černých, dobře nakonzervovaných granátů.
Hromádka jeden opatrně vyjmul a vložil jej desátníkovi do ruky. „Pojďte, soudruhu. Četa zůstane zde.“
Šli k zídce. Zastavili před ní, Hromádka srovnal záložákovi granát v dlani, vložil mu levou ruku na kroužek pojistky, připomenul, že je nezbytné podívat se před vrhem za rukou dozadu, a sám ustoupil do bezpečné vzdálenosti.
Matlocha u vědomí, že je středem pozornosti mnoha lidí – což se mu jinak nikdy nestávalo – využil příležitosti a konal vše přesně a pomalu.
Hodil a skrčil se za zídku.
Bouchlo to a Matlocha se zvolna napřímil. Naklonil se přes zídku, aby se podíval na místo dopadu.
Zůstal tak chvíli, ale potom se stalo něco neuvěřitelného. Všichni viděli, jak se mu najednou podlomila kolena a desátník v záloze se tiše sesypal na zem a zůstal ležet na zádech s roztaženýma rukama.
Pane jo,“ řekl někdo, „toho to vzalo…“
Rozběhli se k zídce, kde se už nad nehybnou postavou skláněl Hromádka, bílý jako papír. Zdravotník se probral z polospánku a uchopil brašnu.

„Omdlel… Pomozte mně ho odnést tamhle pod strom…“
„To vedrem…“
„Spíš strachem…“
„Chudák šplhounek…“
„Ježíšmarjá!“ vykřikl někdo zoufale. „Von trefil chlapa!“
Nechali Matlochu v trávě a naklonili se přes zídku. Pod nimi, ve vzdálenosti asi třiceti metrů, ležela u zdi rozpadlého stavení nehybná postava muže v modré uniformě letců.
Promovanému pedagogu Hromádkovi se hrůzou stáhlo srdce. V okamžiku si uvědomil všechny důsledky toho, co se stalo. Pro něho konec. Konec normálního života. Nezajistil bezpečnost. Odpovědnost je na něm. Poveze se. Prokurátor, vězení. Konec klidné životní dráhy promovaného pegagoga. Ačkoli byl mohutný a tělnatý, první přeskočil zídku, ale dopadl nešikovněji než ostatní, takže než se mu podařilo se zvednout, byli už tři záložáci poblíž nehybného těla.
Jeden, nějaký brejlatý svobodník, přišel blíž. Aniž se sklonil k postiženému, zastavil se a roztáhl ruce. „Nechoďte blíž, kluci,“ řekl. Poslechli a ustupovali zvolna krok za krokem.
„Co je?“ Hromádkovi se klepala brada.
„Kluci,“ opakoval svobodník, „běžte od toho dál.“ Obrátil se na Hromádku: „Buďte klidnej. Ten už tady leží nějakou chvíli.“
„Jak… jak jste to…“ Hromádka se dral dopředu.
„Nechoďte tam,“ svobodník nakrčil nos. „Copak to není cejtit až sem? Koukejte těch much. Sakra, kdybych tam nahoře věděl, co je za touhle zdí, tak by mi ani nechutnala cigareta…“
Nikdo neměl chuť vidět nehybné tělo zblízka, ani zdravotník Šarstal. Půlkruhem ustupovali k zídce.
Desátník Hromádka se pomalu vzpamatovával. Rozestavil kolem místa stráže. Poslal dva muže jako spojku na letiště, dva lidi k nadporučíku Strejčkovi.
A dal křísit desátníka Matlochu.

Když se kapitán Ševela blížil k budově štábu leteckého pluku, byl překvapen, proč na něho tak zuřivě mávají. S nechutí přidal do kroku.
Před vchodem stály dva gazy a sanitka. Ještě dřív, než k nim došel, rozjely se. V prvním vedle řidiče seděl velitel, plukovník Václav Vodička. „Sedejte dozadu,“ křikl na Ševelu.
Kapitán naskočil v jízdě. Vmáčkl se na sedadlo vedle dvou záložáků od zelených. „Kam jedem?“
„Do Mladitic,“ řekl Vodička. „Našli tam zabitého nadporučíka od letectva.“
„Zabitého?“
„To není jistý,“ ozval se jeden ze záložáků. „Jistý je, že to má za sebou. A nejmíň dva dny.“
„Mrtev?“
„Jo.“
„Dívali jste se na jeho doklady?“
„Ne. Vůbec jsme k němu nešli.“
„A jak jste poznali, že je mrtev?“
Místo odpovědi popotáhl záložák nosem.
Ševela pochopil a přikývl. Řidič jel rychle, byla to dobrá a důkladná silnice, jako všechny tady v prostoru, připravená pro těžká vozidla, rozražený vzduch proudil do otevřeného vozu a příjemně chladil. Ševela měl na sobě jen košili, ale přesto cítil, jak se mu po těle řine pot.
Plukovník se obrátil dozadu: „Jmenoval jsem komisi a volal na prokuraturu, aby poslali vyšetřovatele. Jenom nechápu, kdo by to mohl být. Za poslední dny nám nikdo nechyběl.“
„Jste si tím jist?“
„Naprosto.“
„A od praporu?“
„Pokud vím, taky ne.“
Ševela vytáhl kapesník, aby utřel aspoň obličej.
„Není vám dobře?“ zeptal se plukovník.
„Vedro… Koho jste jmenoval do komise?“
„Předseda Pilman, členové major Šustek, evidenční, major Kobliha, velitel první letky, major Tondl ze sálu a kapitán Dušek od praporu.“
„Co říkal prokurátor?“
„Že přijede osobně.“
Záložáci ukázali řidiči, kudy má jet, aby se dostal až do bývalého sadu ke kamenné zídce.
Ze skupiny vojáků, kterou už viděli z dálky, jim běžel naproti desátník absolvent Hromádka. Řidič zpomalil, Hromádka vyskočil na stupátko a představil se. Vozy zastavily poblíž stromu, kde vedle zavřené bedničky s granáty seděl, dosud bledý a vyjevený, desátník Matlocha. Olizoval rty, vrtěl hlavou a neustále opakoval: „To je hrozný… hrozný… To je hrozný…“
„Kdo to je?“ zeptal se Vodička.
„Viděl ho první. Hodil granátem, podíval se, kam granát dopadl, a…“
Dojel druhý gaz s komisí a sanitka. Vodička kývl na lékaře:
„Podívejte se na něj,“ ukázal na Matlochu. „A něco mu dejte. Má z toho šok.“
Nikdo neměl nějak chuť opustit sad a jít na místo, kde ležel onen důstojník. Vystupovali z vozu, mluvili, vyptávali se,

postávali v hloučku, žádný jako by nechtěl být první. Mezitím došel Ševela sám až ke zdi. Opřel se o ni lokty a pohlédl dolů. Dál jít nemusel.
Bezpečně poznal, kdo tam dole je.

Ještě dřív, než se komise dostala k práci, přijel na motorce nadporučík Strejček, velitel roty záložníků. Čekali pak ještě chvíli na obvodového prokurátora.
Lékař vykonal prohlídku jen zběžně. Neboť nemohl zatím konstatovat nic jiného, než že nadporučík Veselý je mrtev, a to už několik dní. Musel silně krvácet z drobných ran v obličeji.
Mezi ruinami v nejbližším okolí nebylo nic, co by se zdálo být neobvyklé. Jen asi deset metrů opodál se povalovala aktovka. Major Kobliha ji zvedl a podíval se do ní. Byla prázdná. Ukázal ji Ševelovi, který stál pořád nahoře za zídkou.
„Patřila mu?“
„Pojďte blíž…“
Kobliha vylezl nahoru. „Má rozbitej prostřední zámek.“
„Patřila mu. Co v ní bylo?“
„Nic.“
„Cože? Nic? Naprosto nic?“
„Jak jsem ji zvedl, tak vám ji podávám.“
Na zídku vedle nich se vyškrábal další člen komise, major Šustek. Postavil se na ni, aby měl lepší přehled. „Soudruhu nadporučíku!“ volal na Strejčka. „Kdy naposled stříleli na střelnici?“
„To nevím. My sem nechodíme. Tady to teď bouchá skoro každý den.“
„Copak?“ zajímal se Kobliha.
„Polezte nahoru…“
Kobliha poslechl a Šustek ukázal na dvě místa v blízkém terénu pod zídkou.
„To by byla ale blbá náhoda,“ řekl Kobliha. A zavolal dolů na ostatní: „Mládenci, pojďte se na něco podívat.“
To, co zdola vypadalo jako náhodně rozhozené kamení a hlína, bylo odtud zcela zřejmé. Ve vzdálenosti pětadvaceti a čtyřiceti metrů od místa, kde ležel postižený, byly mezi ruinami a trávou dva krátery od granátů, které se zdály poměrně čerstvé.
„Naposled nám hlásili, že budou střílet v pondělí,“ řekl Pilman. „A předtím v pátek. To by se to muselo stát v pondělí.“
Obrátil se na kapitána Duška, dalšího člena komise: „Soudruhu kapitáne, vezměte si vůz a jeďte za správcem střelnice. Ať vám řekne, kdo střílel v pondělí. A vezměte náčelníka střelnice s sebou a zajeďte k tomu útvaru. Vysvětlete jim, co se stalo a někoho od nich přivezte.“
Kapitán Ševela se octl náhodou uprostřed všech, kteří sem z letiště přijeli. Doposud si prohlížel aktovku.
„Co v ní bylo?“ zeptal se Pilman.
„To je právě ta blbost,“ odpověděl Ševela, „že nic.“ Rozhlédl se. „Kde je ten desátník absolvent?“
„Tamhle. Soudruhu desátníku!“
Hromádka chodil s nadporučíkem Strejčkem po sadu a o čemsi horlivě diskutovali.
„Kdo z vašich vojáků,“ zeptal se Ševela, „měl v rukou tuhle aktovku?“
„Nikdo. Žádná aktovka tam nebyla.“
„Jak to?“
„Vidím ji poprvé. Nikdo mi nehlásil, že by něco takového našel. U něho neležela.“
„Ne u něho… V okolí.“
„To jsme neprohlíželi. Nařídil jsem, že se nikdo k tomu místu nesmí přibližovat.“
„Mohl byste mi popsat a ukázat, jak jste šli dolů, kde který z vojáků stál?“
„Pokusím se. Nejdřív jsem přeskočil zeď já, ale upadl jsem.. Pak k němu přišel nejblíž svobodník Bašta, to je tamhleten brejlatý. Ale nedošel až tam. Zastavil se na vzdálenost asi dvou metrů. Ostatní šli za ním stejným směrem, dohromady asi deset metrů širokým pruhem. Tudy. A pak se vrátili zase zpátky nahoru. Když jsem stavěl stráže kolem dokola, nechodili přes tento prostor, ale obcházeli jej.“
„Můžete vyloučit, že někdo aktovku viděl, zvedl ji a položil zase zpátky?“
„To nemohu. Protože když jsem rozestavil stráže, zůstal jsem zde a na prostor jsem se už nedíval.“
„Nechte nastoupit celou četu,“ řekl Ševela. „Jsou tady všichni?“
„Ano. Kromě dvou, kteří šli pro nadporučíka Strejčka. Zůstali v kasárnách.“
Záložáci nastoupili. Ale nikdo z nich aktovku neviděl, natož aby ji měl v ruce, nebo aby ji otvíral.
Ševela se podíval na místo nálezu a zjistil, že je pravděpodobné, že mluvili pravdu. Aktovka ležela v nehlubokém dolíku a už ze vzdálenosti dvou kroků nebyla vidět. Všude kolem rostly vysoké kopřivy.
Nadporučík Strejček poslal žíznivé a vyhladovělé záložáky do kasáren. Na místě zůstal jen desátník absolvent Hromádka, desátník Matlocha, pak brejlatý svobodník Bašta, a ještě tři další vojáci, kteří přišli jako jedni z prvních k místu nehody.
Členové komise leteckého útvaru se ještě jednou rozešli po blízkém okolí nehody a předseda komise podplukovník Pilman usedl na kámen pod zídku, odkud měl přehled po celém prostranství, položil si na koleno notýsek a dělal si do něj poznámky. Mezitím přijeli důstojníci tankového pluku, vedeni zástupcem velitele, podplukovníkem Chytilem. Byli to major Kylar, kapitán Pavelka a kapitán Beneš. A přivezli s sebou správce střelnice majora Babku.
Major Tondl je na Pilmanův rozkaz provedl po místě nehody, potom se shromáždili u zídky kolem Pilmana. Pilman vstal a dívaje se na poznámky, začal:
„Dovolte, soudruzi důstojníci, abych zahájil jednání. Domnívám se, že bude dobré, když zůstaneme přímo zde. Kdo má,

prosím, jiný názor?“
Nikdo jiný názor neměl.
„Shrnu případ: někdy v pondělí odpoledne – muselo to být odpoledne, protože krátce po obědě jsem s Veselým hovořil na letišti – odešel nadporučík Veselý z kasáren přes prostor pravděpodobně směrem na Líbce. To není neobvyklé, naši příslušníci si tudy zkracuji cestu na nádraží, pokud jezdí směrem na Tuchovice. Když došel do těchto míst, dopadly blízko něho dva dělostřelecké granáty a jejich střepiny a pravděpodobně i nějaký kámen nebo co, to ukáže pitva, zasáhly nadporučíka Veselého smrtelně. Byl nalezen dnes jednotkou, které velel desátník absolvent Hromádka. Jednotka zde házela ostrým granátem. Je to obvyklé místo určené tomuto účelu. Prostor je ovšem uzavřen, jestliže se na střelnici střílí. Zůstává nevyřešeno: předně – jak se mohl dostat nadporučík Veselý do uzavřeného prostoru, za druhé – jestli tím, že voják na tanku přestřelil návrší, nezanedbal nějaké bezpečnostní nařízení. Objasníme-li podle mého soudu tyto dvě otázky, můžeme případ uzavřít, sestavit hlášení atakdále. Máte někdo připomínky?“
Bylo už celkem jasné, že jde o nešťastnou náhodu. O podivnou mimořádnou událost, jaká se stane jednou za léta.
Nikdo připomínky neměl.
„Tak prosím, otázka první: uzavření prostoru. Kdo na ni může odpovědět?“
„Já,“ řekl major Kylar. „Stráže byly rozestaveny jako obvykle podle nařízení velitele divize o provádění a zabezpečování ostrých střeleb z tankových zbraní na příjezdových komunikacích. Byly střídány třikrát přibližně po třech hodinách. Nebylo závad. Také na letiště jsme jako obvykle střelby hlásili.“
Pilman přikývl.
„Občas, i když zřídka, se stává, že při střelbě na nejvzdálenější cíl přestřelí střelec návrší. Proto je zakázaná oblast tak velká. To může potvrdit i major Babka. Chtěl bych jen podotknout, že soudruzi z letiště se v prostoru pohybují neukázněně i během střeleb a že ta jejich zkratka na nádraží nevede po komunikaci, ale po lesní pěšině.“
Pilman se obrátil na správce střelnice: „A co vy?“
„No jo,“ pravil major Babka. „To se stává, že to mládencům ulítne. Já se ještě divím, že tak málokdy. To na frontě…“
„Rozumím,“ přerušil ho Pilman, „Dá se už také těžko určit, zda šel nadporučík Veselý po obvyklé komunikaci nebo lesem. – To by nám mohl říci jen on sám. Navrhuji, aby jeden soudruh od nás a jeden od vás zpracovali zprávu, kterou zítra dopoledne všichni podepíšeme. To už budeme moci přiložit výsledek pitvy.“
Důstojníci, členové komise, proti návrhu nic neměli.
„Koho určíte od vás, soudruhu podplukovníku?“ zeptal se Pilman Chytila.
„Majora Kylara.“
„A od nás to bude major Šustek.“
Ševela stál opřen o zídku a poslouchal. Nemohl nic namítat proti tomu, jak Pilman vede jednání. Rozumně, logicky a přesně. Bez zbytečného žvanění a utrácení času. Ale bylo mu divné, když si uvědomil, že neštěstí Veselého je pro náčelníka štábu případem, který řeší sice dokonale, ale snad příliš stroze. Nechtěl pohřební řeči. Proto sem nepřišli. A měl zlost, když si uvědomil, jak zbytečně zahynul člověk.
Díval se na místo u rozbořené zdi, kde už nebylo nic, jen trochu slehlá tráva a roj much, na popraskanou zeď, pod kterou Veselý padl.
Pilman ho vyrušil: „Máte nějaké přání, soudruhu Ševelo?“
Kapitán zavrtěl hlavou: „Ne… Měl by jet někdo se mnou… k jeho rodičům…“
„Určíme dnes rozkazem kapitána Koblihu. A pokud jde o jeho věci…“
„To si vezmu na starost sám, soudruhu podplukovníku.“
„V pořádku.“
Jeden vůz za druhým odjížděly. Za nimi se loudal desátník absolvent Hromádka se svými zbylými záložáky.
A Ševela se vydal na letiště pěšky, sám, a šel pěšinou, která byla poslední cestou nadporučíka Veselého.

„Ten chlap,“ zuřil u četaře Svobody poručík Kouřil, „vsadím se, že přestřelil schválně. Takovej blbec není, aby si neuměl nastavit prvky. Když chce, tak střílet umí.“
Kapitán Pavelka seděl na okně a vyhlížel Kylara. „Mám ho snad dát zavřít?“
„Nemáte proč,“ mínil Svoboda. „I když si stejně mnoho kluků myslí, že přestřelil ze vzteku. Jenže to se dokázat nedá. A i když se to dokáže… Každý obhájce se zachechtá a každý prokurátor od toho uteče.“
„Chlapec bude mít vojnu,“ prohlásil Kouřil. „Já mu ji spravím takovou…“
„Pozdě,“ řekl Svoboda. „Náboje se našly… A taková to byla pěkná příležitost.“
Pavelka seskočil z okna. „Jede starej.“
Kylar vrazil do kanceláře se slovy: „Mám chuť někoho zfackovat!“ A neohlížeje se na Svobodu, před kterým to říkat neměl, obrátil se na Pavelku: „A, soudruhu kapitáne, na prvním místě byste asi byl vy. A víte proč? Protože já bych strašně rád věděl, jestli všude byli strážní, a chtěl bych je vidět, jak střežili. Chrápali pod stromem! Jako kdybych to viděl! Ale příště budu kontrolovat já! A uvidíte ten mazec!“ Hodil čepici na věšák a dopadl do křesla: „Měli jsme všichni kliku, že ten podplukovník to bral tak důvěřivě a že nikoho nenapadlo prověřit, jak to s těmi strážemi bylo. To bysme se vezli všichni.“
„Ale…“ ozval se nesměle Kouřil.
„Vezli. Přesto, že ten jejich nadporučík samozřejmě nemašíroval po silnici, ale bral to lesem. Jenže to by mohl vysvětlit jen ten mrtvý nadporučík. Je vám to jasné, soudruzi, že jsme ušli dalšímu průšvihu? A toho Macháčka si vezmu na starost sám. Zítra jde do služby, že? Tak bude dělat topiče v kuchyni.“
„Ale je to poddůstojník…,“ upozornil Svoboda, kterému samozřejmě nešlo o Macháčka, ale o princip, aby se náhodou nestalo podobné určování do směn pravidlem. Mohlo by dojít případně i k tomu, že by posílali do služby i písaře.

„Je všeobecný nedostatek lidí," odbyl ho Kylar. „Jen se nebojte, Svobodo. Na vás taky jednou dojde. Pavelko! S tím Macháčkem mi to zařídíte. Prozatím. A teď mi ho sem pošlete."
Četař Svoboda byl zvědav na výstup, zůstal v kanceláři s předstíral, že pracuje. Kylar zarputile mlčel.
Desátník Macháček se na setkání s velitelem připravil špatně. Ve spěchu si zapomněl zapnout dva knoflíky u blůzy a sešpendlit čepici. Kromě toho zaklepal na dveře kanceláře příliš silně.
„Dál," řekl Kylar a vstal.
Macháček vstoupil a zahlásil se. Velitel praporu ho nechal stát u dveří v pozoru a přiblížil se k němu. „Kdo vám bude zapínat knoflíky, co?"
„Provedu," řekl Macháček pokorně. Neklidně pohyboval ústy, měl zřejmě strach.
„Nepřežvykujte! Víte, člověče, že jste vrah?!"
„Já… to…" desátník zbledl. „Já přece nic…"
„Co ta čepice?" Kylar si ji prohlížel.
„Neznáte rozkaz ministra?"
„Ano."
„Zašít! Ihned! Čepicí to začíná, knoflíky to pokračuje, pak se střílí přes kopec místo do cíle…"
„Ale…"
„Mlčte! A přitom se zastřelí voják! Důstojník! Víte, že za tím kopcem byl člověk? Že jste ho zabil? A ztrátou nábojů to pokračuje!"
„Já přece, soudruhu majore…"
„Mlčte! Zabil jste člověka! Letce! Pro vaši tupost! Já bych chtěl věřit, Macháček, že to byla tupost a ne úmysl. Nemyslete si! My se na vás zaměříme. A teď odchod. Ostatní se dovíte od velitele roty!"
Svoboda měl pocit, že se Macháčkovi ulevilo.
„Soudruhu majore, dovolte mi odejít!"
„Zmizte!"

Nadrotmistr Nezbeda miloval přírodu. Není to nijak neobvyklá vlastnost, ale leteckých mechaniků, kteří by oplývali oním něžným citem, je rozhodně nedostatek. Nadrotmistr nebyl pasivním obdivovatelem, ale aktivním znalcem přírody, členem Jednoty lidových myslivců. Není proto divu, že po divoké noční bouři (jež přišla po čtrnácti dnech bezmračné oblohy a nesnesitelných veder) se mu zachtělo jít na letiště hned po rozednění pěšky.
Doprovázel ho jeho Brok, špatně vychovaný lovecký pes. Opouštěli sídliště krátce po východu slunce. Brok měl ohromnou radost, choval se jako štěně, což v jeho letech působilo jako pošetilé šaškování.
„Neblbni, neblbni," napomínal ho polohlasně nadrotmistr. „Chovej se slušně jako já. Koukej, jak jdu spořádaně."
Brok to chápal spíš jako námět k diskusi než jako rozkaz. Nezbeda chtěl jít lesem. Ale když přeskočil příkop a udělal několik kroků, zjistil, že je příliš mokro. A tak se vrátil na silnici.
Bylo po čtvrté hodině.
Vzhledem k dobré pohodě měl Nezbeda plnou hlavu jarých a příjemných myšlenek. A tak si zprvu ani nevšiml, že se chování psa změnilo. Přestal běhat do lesa a držel se na silnici. A za nějakou chvíli se přilepil nadrotmistrovi k noze, začal se třást a tiše zakňučel. Naježily se na něm chlupy.
„Co je, mládenče?" zeptal se Nezbeda a položil ruku na Brokovu hlavu.
Pes zakňučel nahlas a úpěnlivě.
Nadrotmistr se na něj pozorně zadíval a zastavil se překvapením. „Sakra… Co je s tebou?"
Pes se skutečně bál. Posadil se a neklidně se tiskl Nezbedovi k nohám.
„Něco čucháš nebo co?" Rozhlédl se. Byli téměř na konci lesa. před nimi byla zatáčka a několik desítek metrů za ní začínala velká pláň letiště. Silnice dosud nevyschla, leskla se, čistě umytá deštěm.
„Cos našel, pse jeden, no?"
Bylo téměř bezvětří. Pes zřetelně nabíral vítr z jednoho směru: kousek pod nimi vlevo od silnice. Za příkopem tam rostlo nízké mlází.
„Támhle? Tak pojď…" Nezbeda zneklidněl. Takový strach snad Brok ještě nikdy neměl.
Pes se mu držel u nohy.
Po několika krocích uviděl v mlází odraz slunce od nějakého lesklého kovu. Přidal do kroku.
Pes začal kňučet. „Mlč… Hernajs…"
Na okraji mlází ležel moped.
Nezbeda přeskočil příkop. Pes zůstal na silnici.
U mopedu nebyl nikdo. Tráva kolem byla mokrá, lesklá kapičkami vody a svěží.
Nezbeda rozhrnul mlází, pokročil trochu dopředu a zvedl hlavu, aby se podíval, jestli to, co psa tak silně vzrušilo, není tady. A strnul.
Neboť uviděl výsledek úspěšného lovu na člověka.

Kdykoli měla promovaná zubní lékařka Gabriela Steinová po noční službě na pohotovosti, spala vždycky celé dopoledne. Byla si jista tím, že se jí v poslední době drží štěstí. Vyměnila hladce a rychle byt a už od jara žila v garsoniéře v posledním patře vily ve Strašnicích, v ulici, která měla název dojemně legrační: U krbu.
Ale toho dne vstala hned ráno. Uvažovala sice předtím, než šla spát, jestli si má nařídit budíka na půl osmou, anebo jako obyčejně spát až do oběda, ale pak se sama pro sebe nahlas zasmála a nařídila jej na půl osmou.
Aby byla v kavárně Slávia mezi devátou a půl desátou. Jen proto, že byla zvědavá a měla smysl pro humor. Minulé

noci se jí stala nepříjemná věc. Spěchala z Vladislavovy ulice na Příkopy k Dětskému domu na jedenáctku. Byla bouřka a lilo. Ulice byly prázdné. Ještě než přišla na Můstek, uviděla, jak tramvaj ujíždí ze stanice od Dětského domu. Rozběhla se, protože předpokládala, že řidič před křižovatkou pojede volněji a podaří se jí naskočit. Neuvědomila si, že utíkat po mokré dlažbě na vysokých podpatcích a s otevřeným deštníkem není jednoduché. Ve chvíli, kdy chtěla přeběhnout jízdní dráhu, zapíchl se jí podpatek do díry v chodníku. Obrátila se, aby jej vytrhla, druhou nohou uklouzla, přes deštník ještě uviděla světlo auta, které jelo přímo na ni, vykřikla a upadla. Auto zabrzdilo, smeklo se a řidič je postavil napříč ulice. Ležela na zemi vedle auta, deštník se kutálel po asfaltu a tramvaj rachotila přes křižovatku vzhůru na Václavské náměstí.
Řidič, který ji málem přejel, vyskočil z auta a pomáhal jí vstát. „Milostpaní," řekl, „tady je občas provoz."
Chyběla jí bota. Opřela se proto o jeho vůz.
Přinesl jí botu i deštník a poprvé uviděl její obličej.
„Moc jste spěchala?" zeptal se.
„Jdu z noční…" obouvala si botu a prohlížela si odřené koleno. Byla udivena, že se vlastně nic nestalo a ten člověk jí nenadává. Měl k tomu znamenitou příležitost.
„Stalo se vám něco?"
„Myslím, že dohromady nic… Děkuji vám…"
Doprovodil ji k chodníku. „Měla jste kliku."
Gabriela se chytila zábradlíčka. Druhou rukou držela deštník. Ještě se docela nevzpamatovala.
Muž vlezl do auta – byla to stará mercedeska kabriolet s černou plátěnou střechou – a zajel k chodníku. Zastavil u Gabriely. Otevřel dveře a naklonil se k ní. „Kam spěcháte?"
„Do Strašnic."
„Já náhodou taky. Svezu vás… Jestli chcete… Když už vám ujela tramvaj…"
„Nevím, jestli…"
„Ale klidně. Taky na koleno si musíte dát peroxyd. Jste očkovaná proti tetanu?"
„Ne. Jste lékař?"
„Ne. Pojďte."
Nasedla. „Umažu vám sedadlo…"
„Je to kůže, dá se to umejt."
Nestalo se jí poprvé, že večer u ní zastavil vůz a někdo neznámý se nabídl, že ji sveze. Měla hezké nohy a vypadala aspoň z dálky – mladší.
Tentokrát se jí zdálo hloupé odmítnout. Jednak mohla tomu chlapíkovi být vděčná, že ji nezajel. Opravdu se uhodila, noha ji bolela a byla bouřka a liják neutěšeně houstl.
Gabriela Steinová by pravděpodobně nepřijala jeho pozvání, kdyby věděla, že onen muž vůbec nemínil jet do Strašnic. Rozmyslela by si to pravděpodobně, kdyby mohla tušit, že tenhle svobodný pán se zrovna cítí velmi osamělý.
Gabriela rovněž netušila, že mezitím co vstávala a sháněla se po botě a po deštníku, si ji ten člověk důkladně prohlédl hloupý zvyk z povolání – a přesně si srovnal všechny kladné stránky její bytosti, které mohl vidět.
„Máte často noční?" zeptal se.
„Ne."
„Magistra?"
„Zubařka."
Obrátil se k ní a vycenil chrup. „Nebojím se."
Zasmála se . „To by se teprve ukázalo!"
Nevypadal špatně. Dobře oblečený, dobře živený, ale ne přespříliš.
Natáhl ruku k radiu. „Trochu hudby?"
„Jestli je to možné, tak ne…"
„Chápu. Pacienti kvílejí…"
„Ano. Zvláště ti noční."
„Pořád rovně?"
„Ano. Na vinici mě můžete vysadit. Bydlím kousek nahoře. U krbu."
„Legrační jméno. Zajedeme až tam. To je ještě kousek doleva, že?"
„Ano, doleva."
To bylo všechno, co si řekli během cesty.
Když zastavil a ona se chystala vystoupit, obrátil se k ní:
„Choval jsem se slušně?"
Tak přece to přišlo. Začne se bavit, bude se chtít vnutit, bude ho muset odmítnout, i když by mu měla být vděčná, vlastně právě proto ho bude muset poslat pryč.
Neodpověděla.
„Byl jsem drzý?"
„Ne. Zachránil jste mi život."
„Náhoda. Ale chtěl bych vám něco říct…"
„Ano?"
„Zítra dopoledne se uleju ze zaměstnání…"
„Proboha! To se přece nesmí!"
„Nesmí, ale udělám to. A budu tak mezi devátou a půl desátou pít kafe v kavárně Slávia. Víte, kde to je? Tam proti

Národnímu.“
„Bydlím v Praze dvacet devět let.“
„Výborně,“ řekl s ohromným uspokojením. „Tak to je všechno. Přeju vám dobrou noc.“ Vystoupil a otevřel jí dveře.
„Jste jistě unavená po tolika zubech, co jste musela dnes vyrvat.“
Podala mu ruku. „Dobrou noc. A děkuju za život i za svezení.“
„Už potřetí. Ať se vám hezky spí.“
Přikývla. Sáhla do kapsy pro klíče a šla k vrátkům, aby je otevřela. Slyšela, jak obchází vůz, aby nasedl. „Ještě maličkost!“ zavolal.
Obrátila se.
„Spíte ráno dlouho?“
„Jak kdy.“
„Napadlo mě, že by vám možná udělalo dobře vypít si zítra mezi devátou a půl desátou dobrý kafe. Zrovna takový, jaké vaří ve Slávii. Dobrou noc!“
Nastoupil a odjel.
Snad ještě zamával, ale tím si nebyla jista. Stejně jako tím, jestli zítra na to kafe dostane chuť.
A byla dost překvapena, že tu chuť dostala ještě dřív, než ulehla, a tak si nařídila budík na půl osmou.
Přišla do kavárny krátce po deváté hodině. Seděl u stolku až vzadu, v té části, odkud je výhled na nábřeží a na řeku.
„Budete mít jistě nepříjemnosti v zaměstnání.“
„Jsou zvyklí, že tam občas nejsem,“ odpověděl ledabyle a objednal pro ni kávu. „Předpokládám, že po ránu nepijete alkohol. Nebo snad ano?“
„Usnula bych okamžitě.“
Přikývl, jako kdyby to najisto věděl už několik let. „A vaše koleno?“
„Ošetřila jsem je podle návodu, který jste mi dal.“
Ptal se jí ještě na mnoho věcí. Odpovídala, aniž si uvědomila, že se zpovídá člověku docela neznámému, o němž vůbec nic neví, a který za chvilku bude málem vědět všechno o ní.
Seděli spolu necelých deset minut, když pro něho přišel číšník. „Máte tam telefon, pane,“ řekl.
Omluvil se a odešel.
Zalezl do budky a řekl mrzutě: „Ano?“ Díval se okénkem přes celou kavárnu, tam, kde seděla ona, a přemýšlel, jestli už někdy viděl tak zelené oči.
Vlasy měla zrzavé a najisto si je barvila. To se dalo poznat na první pohled.
„Heleď,“ ozvalo se mu ve sluchátku, „tady je Beránek. Pozdravuje tě nějaký major. Havlík. Znáš ho?“
„Jistě. Chodili jsme spolu do školy.“
„Tak tě teda pozdravuje a…“
„Pro takovou pitomost voláš?“
„Vůbec ne. Přijedem pro tebe. Něco nás čeká právě s tím Havlíkem.“
„Je to nezbytně nutný, abych…“
„Nezbytně,“ řekl ten Beránek. „Vážná věc ve Středočeském kraji.“
„Já mám ale smůlu,“ vzdychl.
„Máš. Za pět minut jsme tam. Zastavíme před Parnasem.“
„Dobře.“
Vracel se k ní a provinile se usmíval. „Máme hroznou smůlu. Za čtyři minuty budu muset odejít.“
„Našli vás dost brzy.“
„Kdo?“
„Ti z vašeho zaměstnání. Ještě jste mi neřekl, kde děláte.“
„Ti by mě našli všude,“ řekl mrzutě a dopíjel kávu. „Prosím vás, nezlobte se na mě. Mohla jste klidně spát… Mám vztek. No.“ Byl roztržitý a každou chvíli se díval z okna. „Vážně už budu muset jít…“ Sbíral se stolu své cigarety a zapalovač. Vytáhl bankovku. „Měl jsem jedno kafe a jednu vodu. Pana vrchního bych se nedočkal. Je po ránu hrozně pohodlný. Zaplaťte to za mě, buďte tak hodná. A ještě něco – až se vrátím… Vlastně… až budete… doma nebo v zaměstnání… Máte telefon?“
„Ano.“
„Domů?“
„Jistě.“ Bavila se, jak spěchá, jak je popletený a v duchu se smála při představě, jak tenhle sebevědomý chlapík bude za chvíli stát na koberečku před svým představeným.
„Jaké máte číslo?“ Podíval se oknem. „No, už jsou tady… Máte tužku? Ano? To je báječné. A kousek papírku, prosím vás…“
Vytrhla list ze zápisníku. „Co si potřebujete tak rychle napsat?“
„Vaše číslo telefonu.“
„A co když vám ho nedám.“
„Nedělejte mi to,“ řekl nešťastně. „Skutečně hrozně spěchám…“
„Devadesát dva, devadesát osm, sedmdesát čtyři.“
„Děkuju.“ Než se vzpamatovala, chytil ji za ruku a tu ruku políbil. „Jste báječná! Na shledanou!“
Přes kavárnu skoro utíkal. Pletl se mezi stolky a servírce málem vyrazil podnos.
Byl najednou velice k smíchu. A podivila se, že takovému bláznovi dala číslo svého telefonu.
Objevil se na chodníku pod ní. Krátce na ni pohlédl a zamrkal. Asi to měl být pozdrav.

Dal se do běhu k černé šestsettrojce, která stála před vchodem do restaurace Parnas.
Ještě dřív než zavřel dveře se vůz rozjel.
Překvapilo ji, že pro něho přijeli. A proto, když dopila kávu a platila, zeptala se vrchního: „Prosím vás, znáte toho pána, co se mnou seděl?“
„Ovšem,“ odpověděl vrchní se sebevědomím člověka, který zná všechno. „Pan kapitán Exner z kriminálky.“
Zvedl palec a oči významně ke stropu: „Šéf!“

Michalovi Exnerovi nezbývalo, než se smířit s osudem. Zákon schválnosti předvedl svou moc.
Beránek seděl vedle řidiče, Vlček vzadu. Když se vůz rozjel, díval se nepřítomně na řeku a tiše si zpíval: „Zrzavou, zrzavou, tu já mám nejrači…“
„Poslyš,“ zeptal se Exner, „to zpíváš tuhle písničku náhodou, že?“
„Ne,“ odpověděl nevinně poručík Vlček. „Ale je to stará vojenská píseň a my dnes jedeme k vojákům…“
„Aha… A kam vlastně jedeme?“
„Volal jakýsi major Havlík,“ řekl podporučík Beránek, „pravil, že je tvůj známý, představil se a oznámil, že ve vojenském prostoru Doupec došlo patrně k vraždě…“
„Patrně?“
„Ano, řekl – patrně k vraždě. Přál si, abys tam jel výslovně ty. Bude nás čekat na okraji prostoru na konci vesnice Netřebízek. A to je všechno. Mládenci vyjeli zároveň s námi, budou tam možná o pár minut dřív.“
Nebylo to snadné najít onu vesnici. Ležela na okraji vojenského prostoru. Jinak to byla krajina nedotčená rekreačníma oblastmi.
Za vesnicí na pokraji lesa před bíločervenou závorou je čekal major Havlík. Exner ho poznal už z dálky, vyklonil se z okna a mával. Důstojník nadzvedl závoru, projeli a zastavili. Mezi Exnerem a Havlíkem došlo k příkladnému setkání dvou přátel po několika letech. Řidič s Beránkem a Vlčkem se dověděli během několika minut všechno podstatné, co se v životě těch dvou za ta léta odehrálo. Exner se neoženil a je pořád stejný. Havlík se oženil a má dvě děti. Taky se nezměnil, jen mu prořídly vlasy. Od starostí, samozřejmě. Atakdále.
Jeli pomalu po úzké silnici. Kolem byl les.
„Naši mládenci už jsou tady?“ zeptal se Vlček.
„Ano,“ odpověděl Havlík. „Dal jsem jim svou mapu. Budou už jistě na místě.“ Naklonil se k řidiči: „Teď doprava, soudruhu. Tak. Než tam dojedem, tak bych vám stručně řekl, co se stalo, jestli chcete.
Exner přikývl: „Jistě. Je na to právě příhodná doba.“
„Ty jsi pořád stejný, člověče,“ zasmál se major. „Dobrá. Tak dnes časně ráno…“
„V kolik hodin?“
„Asi ve čtyři, to zjistíme přesněji potom, našel rotmistr Nezbeda u silnice moped a několik kroků od něho tělo náčelníka štábu leteckého pluku podplukovníka Pilmana. Byl mrtev. Měl rozbitou hlavu.“
„Havaroval, ne?“
„To není pravděpodobné, protože moped je nepoškozen.“
„A co dál?“
„Nadrotmistr nález ihned oznámil, z letiště volali k nám na vyšší prokuraturu, nechal jsem místo zajistit a přijel jsem, protože jsem se domníval, jako ty, že jde o havárii. Prohlédl jsem si místo a zavolal jsem pro tebe. Všechno jsme nechali tak, jak bylo.“
Místo bylo zajištěno opravdu pečlivě. Než se k němu dostali, museli projet třemi liniemi stráží. Na místě samém pracovali už mládenci z Exnerova oddělení, kteří se proplétali mezi důstojníky v modrých uniformách letců. Byl zde jistě celý štáb a ještě další lidé od praporu a letek.
Ještě než vystoupil, podíval se Exner mrzutě na vlhkou silnici a mokrou trávu. „Tady taky lilo, že jo?“
„Celou noc,“ potvrdil Havlík.
Vystoupili a někteří důstojníci se shromáždili kolem nich. Prošedivělý plukovník se Michalovi Exnerovi představil jako velitel pluku Vodička.
„To bych rád vědě,“ řekl Exner rozhlížeje se, „proč jste se rozhodli uspořádat shromáždění zrovna tady.“
„Nerozumím vám, soudruhu… soudruhu…“
„Kapitán.“
„Soudruhu kapitáne.“
„Vy jste velitel, v pořádku, váš náčelník štábu je…“ Exner ukázal prstem do křoví, „nemýlím-li se, tam. Kde je náčelník kontrarozvědky? Aha, tamhle. Kapitán Ševela. Dobrý. A kdo jste vy, soudruhu majore?“
„Inženýr pluku,“ odpověděl tázaný.
„Tady spadlo také éro?“ podivil se Exner.
„Ne, ale…“
„A kdo jste vy, soudruhu?“
„Evidenční důstojník major Šustek.“
„Pořizujete evidenci přítomných? A vy, soudruhu?“
„Předseda svazácké organizace kapitán Bouma.“
„Prosím. I svazáci se dostavili. A vy?“
„Major Tondl z…“
„Proviantní?“
„Ne…“

„A vy?“
„Kapitán Kobliha…“
„Tedy vy jste proviantní?“
„Ne. Já…“
Exner se obrátil k plukovníku Vodičkovi. „Myslím, soudruhu, že bude dobře, když tohle shromáždění rozpustíte. Jestli mají soudruzi volno, tak se můžou snad volně procházet opodál lesem, co říkáte?“
„Ano, soudruhu kapitáne.“ A rozkřikl se: „Kdo tady nemá co dělat, odchod!“ A měl zlost, ne na důstojníky, ale na toho kapitána v civilu, pro jeho nemožné způsoby. A protože ho chtěl usadit, řekl: „Mohl také spadnout z motorky.“
„Z mopedu, ne?“
„Tedy z mopedu.“
„Tak se půjdeme podívat.“
Exner přeskočil příkop a plukovník ho následoval. Tělo leželo pod plachtou. Jeden z mládenců ji poodhrnul.
„Už ho viděl doktor?“
„Ano. Jel zařídit převoz.“
Exner se podíval na bledého plukovníka. „Tak tohle, soudruhu… je surová vražda jak vyšitá…“ Vrátil se na silnici a vylezl na zadní sedadlo otevřeného gazu. Kývl na plukovníka, aby si k němu přisedl, a nabídl mu cigaretu, aby si ho usmířil. Naklonil se k řidiči: „Kouříte, soudruhu? Ano? Tak si vezměte dvě. A běžte se trochu projít. Tady po silnici…“
Když voják odešel, zeptal se plukovníka: „Co si o tom myslíte?“
„Nevím,“ řekl Vodička bylo vidět, že je rozrušený a neklidný. „Neumím si to vůbec vysvětlit. Pracoval na přípravě plánu dlouho do noci…“
„Měl tady nějaké nepřátele?“
„Těžko… Nastoupil k našemu útvaru přede dvěma… ne, už to budou tři měsíce.“
„To by nemuselo vadit…“
„Byl mimořádně náročný. Ale spravedlivě.“
„Nějaké ženské?“
„No dovolte?“
„Jste jeho manželka nebo co? Byl ženat?“
„Ano. Ale manželku má dosud v Brně. Bydlel na svobodárně na sídlišti. Sám. Asi za měsíc měl dostat byt po svém předchůdci, který odešel studovat na akademii.“
„Tak žádný ženský?“
„Myslím, že to je úplně vyloučeno. Nebyl ten typ, rozumíte?“
„A jaký je podle vás typ na ženský?“
„Prosím vás,“ řekl plukovník rozhořčeně, „nemusíte se bavit takhle…“
„Bavit? Tedy vy soudíte, že nebyl ten typ.“
„Domnívám se, že ne. Jsem o tom přesvědčen.“
„Co myslíte, jsem například já ten typ?“
„Jistě,“ řekl Vodička jízlivě.
„Tak to bysme měli,“ prohlásil Michal Exner spokojeně. „Děkuju vám za pozornost.“ A seskočil z vozu.
Potuloval se chvíli po silnici. Zašel až za její ohbí, odkud už bylo vidět v dálce letiště. A potom se vrátil a chodil mezi partou svých pilných mládenců. Pečlivě se jim vyhýbal, aby nepřekážel v práci. Podporučík Beránek společně s jedním příslušníkem lezl po zemi a dumal nad nějakými stopami. Když se Exner přiblížil, Beránek vstal a očistil si kolena. „Ten moped se pěkně otisk…“
„Hm…“ souhlasil Exner. „Beránku, bodlo by kafe…“
„Mám ho s sebou. Hned jak se někde usadíme…“
Vyrušil je psovod. „Je to beznadějný, soudruhu kapitáne.“ řekl. „Lilo skoro celou noc…“
„Taky si myslím, že tady seš marně. Vezmi si auťák a jeď domů. Kdyby se něco vyskytlo, tak tě zavoláme.“
Psovod se rozloučil a Exner přistoupil po chvíli k Havlíkovi a Ševelovi.
„Proč jseš na lidi tak zlej,“ zeptal se ho Havlík. „Všechny jsi poděsil.“
Exner se rozhlédl.
„Je tady krásně…“ řekl.
„A já měl dopoledne rande…“
A mrzutě dodal: „Proč se sem tak nahrnuli…“
„Senzace…“
„Blbost. Senzace by byla, kdyby ten podplukovník seděl teď ve své kanceláři. Poslyšte, soudruhu Ševelo, jaký byl vlastně ten Pitrman. Ne, Pilman se jmenoval, že?“
Ševela vzdychl. „To se dá těžko říct po třech měsících… Podle materiálu – bez smítka. Snad na to šel moc kvaltem. Každý nový koště… Řeknu vám to přímo. Nemám rád lidi, co kvaltujou. A on to dělal. Dokázal se hned pohádat s deseti lidma a padesát si jich znepřátelil.“
„A o jaké věci šlo?“
„To přesně nevím. Byly to výhradně služební věci.“
„Vy jste se s ním stýkal…“
„Jenom služebně. Nepatřil k lidem, které bych si mohl oblíbit.“
Přistoupil k nim Vlček a držel na papírku nedopalek cigarety. „To jsme našli tam, co se zastavil moped…“
Exner se zeptal Ševely: „Náčelník štábu kouřil?“

„Dost. Víc než průměrně.“
Kolem nich projel vůz velitele pluku. Vracel se na letiště.
„Vida,“ řekl Exner. „Mohli jsme jet s ním.“ Požádal Ševelu, aby zůstal na místě, kdyby Vlček něco potřeboval, a zavěsil se do majora Havlíka. „A my se projdem, ne? Na letiště. Opatříme si tam nějakou světničku, kde bychom mohli dumat a pracovat.“
Cestou potkali vůz s lékařem. „Přijedu po poledni, Michale,“ oznámil doktor. „Se zprávou v kapse.“
„Prima.“ Šli dlouho mlčky, než Exner poznamenal: „To je stejně pitomost, Jirko, počkat na vraždu, abychom se sešli… Sakra.“
Havlík neodpověděl. O něčem přemýšlel, a teprve za chvíli řekl: „Toho Ševelu znám. Je to poctivej chlap. Na Pilmana si nestěžoval. Ale jak jsme tak klábosili o všem možným, přiznal se mi, že mu bylo divně v souvislosti s ním před týdnem. Za střelnicí to zabilo Ševelova podřízeného. Náhoda. Přeletěly dva granáty. Mimořádka. Pilman dělal předsedu komise a vzal to prý tak hopem, jako by nešlo o člověka, ale o služebního psa.“
„A takových tady bude…“
„Jakých?“
„Kapitánů Ševelů. Poslyš, to je stejně smůla pro útvar. Toho chlapíka před týdnem to zabilo, jo?“
„Ano. Je to skoro čtrnáct dní.“
„Dva mrtví za čtrnáct dní…“
Vyšli z lesa. Před nimi se rozprostírala rozsáhlá pláň ze všech stran obklopená lesem. Slunce se odráželo od stříbrných trupů stíhaček. Budovy letiště byly ukryty mezi stromy ve výběžku lesa. Nad vrcholky borovic čněl jen cihlový komín teplárny.

Major Havlík požádal velitele pluku, zda by se on i Exner nemohli usadit v kanceláři náčelníka štábu, která byla teď opuštěná.
Plukovník jim vyhověl a sám vzal od dozorčího klíče a uvedl je dovnitř. „Od včerejška tady nikdo nebyl. Mám odejít?“
„Raději ne,“ odpověděl Havlík. „Myslím, že vás budeme ještě potřebovat.“
Kancelář sama byla hrozně nezajímavá a neútulná, jak ostatně bývají na vojně všechny kanceláře. Tři křesla a konferenční stolek, v rohu prázdný věšák, zapečetěná skříň, zapečetěná ocelová skříň, zapečetěný trezor, zamčený stůl, za ním obyčejná židle. To bylo všechno. Na zemi ležel omšelý koberec.
Plukovník položil na stůl zapečetěnou krabičku. „Tady jsou klíče od skříní, trezoru a od stolu.“
„Zatím je nebudeme potřebovat,“ řekl Exner. „Tady na letišti je pouze váš útvar?“
„Ano.“
„Chybí dnes někdo?“
„Ne. Jen ti, kteří jsou na školení, v nemocnici anebo na dovolených.“
„Měl bych k vám prosbu, soudruhu plukovníku. Mohl byste nechat nastoupit všechno, co má na letišti ruce a nohy? Včetně řidičů i občanských zaměstnanců. Včetně pomocníků dozorčích i stráží, vyjímaje ty, co jsou na stanovištích.“
„Ovšem. Kdy? Hned?“
„Asi ve dvanáct. Děkuju. Měl jste vy nějaké nedorozumění s podplukovníkem Pilmanem?“
„Ne. Naopak. Rozuměli jsme si.“
„Můžete mi říci, s kým na letišti měl podplukovník Pilman nějaké nedorozumění?“
„Nevím o žádných nedorozuměních.“
„Pravděpodobně si nerozumíme. Podplukovník se tady s několika lidmi nepohodl. Udělal jim nepříjemnosti, byli na koberečku.“
„Ano. A právem.“
„Jistěže právem. Ale kteří to byli?“
„Soudruh podplukovník mně o těchto záležitostech nepodával hlášení. Vím jenom, že měl cosi s inženýrem pluku majorem Fuksou, s proviantním nadporučíkem Michnou, nechal potrestat četaře Klabzu, protože jako náčelník stráže neplnil své povinnosti, požádal mě, abych nechal odvolat z funkce náčelníka pro pohonné hmoty…“
„Proč?“
„Kapitán Beňko měl nějaké nesrovnalosti s benzínem. Věc nebyla ještě došetřena, buď šlo o omyl v evidenci, nebo… nebo snad přímo o krádež. Takové věci se někdy těžko dokazují. O ničem jiném nevím.“
„Je toho dost. Čtyři lidé.“
„Ovšem pochybuji, že by snad někdo z nich…“
Exner se podíval na hodinky. „Kdybyste měl ještě chvíli čas… Jsem na vojenském letišti poprvé… Že byste mě a soudruha Havlíka trochu provedl… Malá exkurze…“
Malá exkurze trvala hodinu.
Budovy a provozy letiště byly rozloženy na poměrně velké ploše. Plukovník svým návštěvníkům ukázal opravdu všechno. Byli na letové kontrole i v dílnách, na velitelském stanovišti i v teplárně, kde dva montéři opravovali kotle, zašli na všechny baráky rot, prošli místnostmi letek, podívali se k letištnímu praporu, do jídelen mužstva, do skladišť. Navštívili kantýnu a svou pouť ukončili před jídelnou důstojníků. Několik jich tam stálo v hloučku před vchodem a bavilo se.
Havlík s Exnerem prošli dovnitř, plukovník se zastavil uprostřed skupinky. „Tak co nového, soudruzi?“
Mlčeli a krčili rameny.
„Co se říká po letišti?“
„Že je to svinstvo,“ oznamoval poručík Zábrana.

„Surovost. Železem po hlavě. Fuj.“
„Já si myslím,“ ozval se kapitán Kobliha, „že to nemohl být nikdo z letiště. Přece tohle by žádnej voják neudělal.“
„Možná,“ řekl nadporučík Buriánek.
Rozpovídali se. Všichni se shodli, pokud šlo o hodnocení činu. Major Tondl měl toho dne službu na velitelském stanovišti a přišel, když byla rozmluva v plném proudu. Poslouchal chvíli a potom řekl: „Koukejte, mládenci, co si budem povídat. Měl ho tady každej rád jako veš v košili…“ Zarazil se, protože se ve dveřích jídelny objevil Exner s Havlíkem.
Havlík se podíval vyčítavě na Tondla a zavrtěl hlavou nad tou neomalenou přímostí: „Jste si tím jist, soudruhu majore?“
„Jistě,“ řekl Tondl. Vystoupil po schůdkách ke dveřím. „Dovolíte soudruzi? Jdu na oběd. Mám službu.“
Ustoupili mu.
Ostatní důstojníci se rozcházeli, tiší a zakřiknutí.

Co mělo ruce a nohy, nastoupilo na travnaté ploše před věží letové kontroly.
Havlík byl přesný a důkladný člověk, kterému nic vojenského nezůstalo utajeno. Protože všichni – vzhledem k různým službám – nastoupit nemohli, zjistil si jejich stanoviště a osobně je překontroloval. Objevil, že v kuchyni letců chybí jeden kuchař jménem Josef Klimeš, kterého se pokusili jeho kamarádi zachránit před průšvihem. Na nástupu přiznali, že dotyčný Klimeš odjel domů. Na černo.
Kdyby šlo jen o Klimeše, bylo by Havlíkovi a Exnerovi veselo. Zjistili však, že počet nezvěstných je vyšší. Seznam byl dost pestrý:
vojín Pavel Mikyska,
občanský zaměstnanec Ferdinand Buchta,
poručík Miroslav Findejs,
desátník Slávek Tichý,
občanský zaměstnanec Klement Prejza,
desátník Milvoj Klecanda,
nadporučík Karel Prouza,
praporčice Valentina Kořenová.
Poté nezbývalo, než pořídit další seznam těch, kteří byli na řádných i zdravotních dovolených, v nemocnici, ve školách.
Major Havlík oba seznamy přesně vypracoval. A shodně s Michalem Exnerem zapochyboval, že to k něčemu bude. Protože oběma bylo jasné, že ti, kteří se na nástup dostavili, mohli se minulé noci v kteroukoli hodinu snadno potulovat v okolí letiště. Zjišťovat alibi tolika lidí by byla nesmyslná práce.
Přesto však, aby bylo předpisům učiněno zadost, vojenské i civilní orgány zahájily okamžité pátrání po všech, kteří z neznámých důvodů nebyli na letišti, ačkoliv tam být měli. Eskorta vojáků odjela ihned i za kuchařem, vojínem základní služby Josefem Klimešem.

V podvečer toho dne usedli ke stolům před tabulí v učebně druhé letky plukovník Vodička, major Havlík, kapitán Exner a kapitán Ševela, aby vyslechli zprávu poručíka Vlčka, podporučíka Beránka a lékaře Hejdy.
Hejda, než začal mluvit, podal Exnerovi obsáhlou zprávu. „Tady je to podrobně,“ řekl, „povím jen to hlavní. Smrt nastala pravděpodobně včera mezi třiadvacátou a čtyřiadvacátou hodinou. Ještě předtím, než začalo pršet. Nejsilnější úder, který byl pravděpodobně první, byl veden zezadu značnou silou. Zdá se, že k dalším dvěma ranám do hlavy a dvěma do prsou došlo až potom. Tři rány v každém případě byly smrtelné. Stačila ta první. Předmět, kterým byl úder veden, byl železný, dost silně korodovaný, s hranami. Nikoli tedy kulatý sochor. To je všechno.“
„Poslyš,“ zeptal se Exner, „proč myslíš, že první úder byl zezadu?“
„Protože byl přesný, nejsilnější. Podle zlomeniny lebky byl veden shora zřejmě stojící osobou. Další dva údery jsou vedeny zepředu, kdy už postižený pravděpodobně ležel na zemi. To je zase podle úhlu dopadu toho předmětu.“
„Dík. A ty Vlčku?“
Poručík slavnostně vstal, vytáhl z kapsy blok, dal si ho do levé ruky, pravou rukou uchopil křídu. „Já bych to obecně shrnul.“ Přistoupil k tabuli a namaloval dvě křivé čáry. „To je zatáčka silnice. Tady směr letiště. Toto je les. Zde křoví a přibližně v těchto vzdálenostech patníky. Silnice je asfalt, to stejně víte, ale na krajnici není prach, jak tomu obyčejně bývá, nebo tráva, ale dost hrubý písek. Ten je tady ostatně všude. Chudá půda. Podařilo se nám zjistit toto: moped, na němž seděl pravděpodobně postižený, protože stroj patřil jemu, zastavil zde, u tohoto patníku. Byl postaven stojan, neboť nožičky stojanu se otiskly do písku na kraji vozovky. Zde vlevo na silnici asi krok před předním kolem jsme našli zašlápnutý velký nedopalek cigarety značky Lípa. Protože cigarety stejné značky byly nalezeny v kapse blůzy zesnulého, patřil i tento nedopalek pravděpodobně jemu. Asi pět kroků před mopedem byl postižený zabit. Tažen za nohy tudy do příkopu, několik metrů trávou a ponechán zde v mlází, kde byl nalezen nadrotmistrem Nezbedou. Asi tři metry před místem, kde padl na silnici, ležely dvě zápalky, jedna, která při škrtnutí ihned uhasla, druhá dohořela skoro až ke konci. Vedle pravděpodobného dopadu těla ležela druhá cigareta. Nedopalek, nezašlápnutý. Cigareta zhasla sama. Opět značky Lípa. Moped byl z původního místa zde odtažen – aniž se ten, kdo to dělal, zdržoval zaklapnutím stojánku – přes příkop sem, na tohle místo v mlází, asi tři metry od postiženého. Teprve později začalo pršet, protože země pod postiženým i pod některými částmi mopedu byla suchá. Moped je v naprostém pořádku, nikde ani škrábnutí nebo něco, co by naznačovalo, že se zastavil nějakým násilím, havárií nebo podobně. Pokud jde o cigarety, déšť je vylouhoval natolik, že jejich další vyšetření bylo bez výsledku. Postižený měl na sobě stejnokroj. V kapsách bylo nalezeno: pravá kapsa kalhot kapesník, levá kapsa – svazek klíčů, zadní kapsa – peněženka s třemi sty osmdesáti pěti

korunami a devadesáti haléři a s jízdenkou z Brna sem s datem minulé neděle, pravá dolní blůzy – prázdná, levá – prázdná, pravá horní – zápisník, kalendář většího formátu (tady je), levá horní – řidičský průkaz a služební průkaz. Stejnokroj nebyl nikde násilně poškozen. Náprsní kapsy prázdné. Při ohledání bližšího i vzdálenějšího okolí bylo pod listím nalezeno toto úhlové železo, dlouhé osmdesát dva centimetry a vážící dva kilogramy, dvacet tři deka, které je nepochybně vražedným nástrojem, což už bylo expertízou bezpečně prokázáno. Železo je zatím neznámého původu, bylo však pravděpodobně před svým posledním použitím namontováno na nějaké zařízení, protože otvory v něm nejsou uvnitř zaneseny rzí a kolem otvorů jsou nepatrné stopy nějakých šroubů nebo matic. Jak vidíte, jde o úhlové, masivní železo a jeho vnitřní strana je rovněž téměř bez koroze. Jinak je koroze poněkud menší i zde, na vnější straně. Jsou na něm také stopy uhelného prachu. Tak to byla věcná fakta.“ Vlček sklapl zápisník a otřel si křídu z rukou.
Podíval se na Exnera: „Jestli si přejete, soudruhu kapitáne, připravili jsme s Beránkem rekonstrukci činu.“
Exner se podíval na Havlíka, ten přikývl. „Ať nám to tedy Beránek poví.“
Podporučík nepoužil jako pomůcky ani notesu, ani křídy, ale svých prstů. „Předně: postižený z neznámých důvodů zastavil. Buď aby si opravil oblek, nebo z jiných důvodů. Přitom byl z neznámých důvodů zákeřně přepaden. Z neznámých proto, že se z věcí podplukovníka Pilmana, pokud je měl v kapse, podle všeho nic neztratilo. Nebo se něco ztratilo, ale nebyly to peníze, doklady atakdále. Za druhé: podplukovník byl někým zastaven, známým nebo neznámým, hovořil s ním a tímto člověkem byl napaden a zabit. Za třetí: ten člověk prohledával Pilmanovy kapsy. Podle způsobu vraždy nelze určit motiv. Je zvláště výrazná surovost činu, vrah bušil do člověka už zabitého.“ Beránek dopočítal prsty. „Tak to by bylo všechno.“ A šel se jako poslušný žák posadit.
„Nevíte, soudruhu plukovníku,“ zeptal se Havlík Vodičky, „jaké cigarety Pilman kouřil?“
„Lípy. Výhradně. Kupoval si je do zásoby. To vím určitě, protože jsem mu často nabízel ze svých – já kouřím všechno a nikdy nepřijal jinou cigaretu než lípu.“
Exner vstal. „Tak to, hoši rozjedeme. Vlčku a Beránku, pište si: prohlídka kanceláře, prohlídka bytu, zjistit odkud je ta tyč…“

Kapitán Exner si šel koupit do Army cigarety a při té příležitosti se zastavil v domečku, který byl útulkem dozorčích kontroly u vchodu. Vojáci tam měli pod oknem lavičku a tak se na ni posadil. Desátníka, který stál u brány a rozpačitě a zvědavě se na Exnera díval, se zeptal:
„Že mě nekontroluješ?“
„My víme, kdo jste…“ řekl desátník
„Tak kdo?“
„Od kriminálky.“
„Hele, vy jste tady drželi na dnešek službu, že?“
„No…“
„Co seš v civilu?“
„Nástrojař.“
„To není špatný. Poslyš, zapisujete odchody důstojníků?“
„Ne.“
„A jak jste drželi včera službu za sebou, když jste nastoupili?“
„Různě. Nejdřív Miloš, pak já, potom Tonda… Do devíti hodin všelijak. Šli jsme jednotlivě na večeři, pak na barák pro deky…“
„A kdo stál, když odjížděl Pilman?“
„Zrovna já. Kolem jedenáctý. Chvíli předtím, než začala ta bouřka. Ještě jsem si říkal, že ho to na cestě pěkně vzalo. Ta bouřka, myslím.“
„A jak se choval… Víš, co myslím, ne?“
„Jak se choval? Normálně.“
„Víš, jestli si třeba vzpomeneš, jestli něco říkal…“
„Vzpomenu si… Náhodou si to dost přesně pamatuju, protože když ráno přiběh nadrotmistr, tak jsem si to znova zopakoval… Vlastně jsem byl poslední, kdo ho viděl živýho, že jo?“ Zarazil se. „Vlastně… asi předposlední… Tak přišel normálně po cestě a šel rovnou támhle pod stříšku pro mopeda. A s mopedem šel ke mně. Napomenul mě, abych si utáhl opasek, že ho mám na půl žerdi. Já jsem zavřel a koukal jsem ještě za ním. Co má člověk dělat, když je tady sám. Viděl jsem světýlko toho jeho prskoletu pořád, až zmizelo v lese.“
„A slyšel?“
„Jako motor?“ Desátník se zamyslel. „Sakra, to si nevzpomenu. Začínala tady bouřka. Byla pořádná…“
„Jel někdo ještě po něm, v noci?“
„Ne. Do dvanácti určitě ne. Do půl jedný ne. Já jsem ještě chvíli kecal s Tondou. Ale ten by to věděl, zavolám ho.“
„To není potřeba. A před ním?“
„Dobrou půl hodinu nikdo. Naposled před ním dva praporčíci, ty jsem neznal, před nimi ještě několik důstojníků… Byl mezi nimi nadporučík Michálek od praporu… Tady major Tondl z vé es, ten tady má vždycky auto. Toho modrýho wartburga… Na další si už nevzpomenu. A v devět jel autobus. Ten jindy jezdí v pět a v sedm, a když je noční lítání, tak po něm. Ale snad něco dělali na štábu… Seděli v něm většinou důstojníci ze štábu.“
Vojákovi se zdálo, že ho Exner neposlouchá příliš pozorně. A proto se odmlčel a nechal vzpomínání, jak to vlastně včera bylo.
„Jak tady dlouho sloužíš?“
„Od začátku. Máme to za sto třicet. Dělám písaře na štábu. Obyčejně nechodím do služby, ale zaskakuju za kamaráda.

Jel na dovolenou.“
„Takže znáš všechny důstojníky. A vůbec poměry. Co tě napadlo, když jsi slyšel, že Pilmana zabili?“
„To je zvláštní,“ řekl voják zamyšleně. „To je zvláštní… Bylo mně ho líto…“
„Copak to je něco zvláštního?“
„Je. Málokdo ho měl rád. Dřel… staral se o všechno možný, o co se ani jako náčelník štábu starat nemusel. I o pitomosti. A pro nic. Říká se, že to je vražda…“
Exner přikývl.
„Dumám, kdo a proč. Pro vojenský průšvihy se přece nezabíjí. Anebo jo? Zabíjí?“
„Většinou ne. Tak máme, milý četaři, stejné problémy. Buď zdráv.“

Zatímco poručík Vlček měl na starosti všechny služební a soukromé věci podplukovníka Pilmana, dostal Beránek nepříjemný úkol. Zjistit s kým, proč a za jakých podmínek se Pilman pohádal. A pokud možno kdy.
Michal Exner spolu s Havlíkem a Ševelou seděli v kanceláři náčelníka štábu, kde Vlček už práci skončil, skříně i trezor byly opět zapečetěny. Všude byly pouze služební spisy a materiály. Viděl je Vodička, který byl rovněž prohlídce přítomen, a potvrdil, že zde není žádný dokument, spis, který by byl neobvyklý, pokud jde o činnost náčelníka štábu. Kromě mýdla, ručníku a stovky cigaret značky Lípa nic soukromého.
„Za půl hodiny,“ řekl Ševela, „jedou dva důstojníci za jeho manželkou…“
„Mohu si z vedlejší kanceláře zavolat Prahu?“ zeptal se Exner, který dumal nad kávou.
„Jistě. Vytočíte nulu a ústředna vás hned zapojí…“ odpověděl Ševela.
Havlík seděl za Pilmanovým stolem a pilně pracoval. Linkoval si papíry a vyráběl kolonky.
„Mám chuť jet s nimi,“ řekl Exner. Havlík zvedl hlavu: „S kým?“
„K té jeho manželce…“
„Proboha proč? Není nic nepříjemnějšího, než oznamovat takovou věc… Nebo si chceš prověřit její alibi?“
„Dopad bych asi stejně blbě, jako s těmi alibi dopadneme tady.“ Ukázal hlavou na práci, kterou Havlík dělal. „Je to piplačka a nezdá se mi to.“
„Považuju to za správné,“ hájil Havlík své dílo. „Shrneme všechny podezřelé, rozdělíme je na ty, co mají víc másla na hlavě, a na ty, co ho mají nejmíň…“
„A jak poznáme, kolik deka másla ten kterej má?“
„To nebude tak obtížné. A postupně budem vylučovat. To je přece běžná a správná cesta, zvláště když jde o složité poměry. Soudruh Beránek se svými chlapci bude jistě brzy hotov…“
„Ano. Beránek je šikovnej.“ Exner se obrátil na náčelníka kontrarozvědky: „Poslyšte, Ševelo, proč tady včera zůstali důstojníci až do devíti hodin?“
„Připravují se plány na nové výcvikové období.“
„Pilman prý odešel poslední.“
„Pochopitelně. Odevzdali mu práci a on ji ještě kontroloval. Dnes dopoledne mělo být shromáždění. To byly ty materiály, které si při prohlídce vzal z jeho stolu Vodička.“
Exner se zvedl. „Půjdu si zavolat.“
Ve dveřích do vedlejší místnosti se ještě obrátil: „Ten četař, co tady dělá na pluku písaře, mi dnes dopoledne řekl: pro vojenskej průser se obyčejně nevraždí… A já myslím, mládenci, že měl pravdu.“
Po tomto efektním odchodu ze scény zavřel za sebou tiše a opatrně dveře, přistoupil k telefonu, zavolal na ústřednu a požádal, aby mu spojili Prahu 92 98 74. A protože mu oznámili, aby nezavěšoval, že spojení bude mít hned, posadil se na stůl, kýval nohama a díval se ven na zaprášené hřiště mezi stromy, kde vojáci hráli kopanou.
Za několik minut uslyšel vyzváněcí tón, někdo tam v Praze zvedl sluchátko a ženský hlas řekl: „Ano?“
„Haló!“ zavolal jako člověk, který volá z budky, dobře neslyší a třeba kolem zrovna jede tramvaj. „Haló!“
„Ano!“
„Haló, haló, kdo tam?“
Skočila na ten trik: „Tady doktorka Steinová…“
„Bolí mě zuby,“ řekl Exner. „Šíleně.“
„Tak si běžte na pohotovost. Nemám doma ordinaci.“
„Jenže já jsem vzdušnou čárou tak osmdesát kilometrů od Prahy.“
„Co to na vás je, osmdesát kilometrů, pane inspektore.“
„Cože?!“
„Říkám, pane inspektore, co je na vás osmdesát kilometrů!“ „Kristepane! To bude hrozná mejlka!“
„Nebude, pane Exnere.“
„Ale já nejsem inspektor.“
„Ale kapitán ano, že?“ pravila roztomile.
„Máte talent,“ řekl Exner sklesle, „nejen na zuby. Jak se vám daří?“
„Skvěle. A vám?“
„Mizerně. Ale příroda je tady pěkná.“
„Hory?“
„Spíš lesy. Hluboké. Snad porostou houby. V noci báječně naprší. A ještě něco: jsem rád, že jste mi dala správné číslo telefonu.“
„V roztržitosti nadělá člověk hloupostí. Tak zuby jsou v pořádku?“
„Úplně. Nepatřím k těm, co mají potíže s chrupem.“

„Myslela jsem si to.“
„Jak to?“
„To už je taková nemoc z povolání. Nejdřív vidím na lidech zuby. Ale lhát se nemá.“
„S tolika lidmi se jeden setká, co lžou…“
Přerušila ho: „Vy snad. Já už míň. Mimochodem: jsem jako každá žena zvědavá. Můžete mi nějak vysvětlit, proč jste dnes ráno tak nakvap zmizel?“
„No…“
„Jel jste snad na houby?“
„Víte co? Dohodneme se na tom, že jsem jel hledat houby.“
„A jak se vede při hledání?“
„Ani o pitomou holubinku člověk nezavadí.“
Někdo zaklepal na dveře. „Okamžik.“ řekl do telefonu a přikryl dlaní mikrofon. „Dál!“
Havlík jen strčil hlavu do dveří: „Je tady něco zajímavýho…“
„Hned jsem tam…“ Počkal, až Havlík dveře zavřel.
„Tak už je to dobrý.“
„Copak?“
„Ale našla se snad nějaká muchomůrka…“
„Jen aby nebyla zelená…“
„Ježíš, vy rozumíte houbám?“
„Trochu.“
„To je senzace. Já jsem totiž mykolog amatér a…“
„Okamžik,“ zarazila ho. „Neměl byste trochu šetřit?“
„Na čem?“
„Na telefonních hovorech.“
„Zneužívám služebního telefonu k soukromým hovorům.“
„Zavřou vás.“
„Nebojím se. Nedomluvili jsme ty houby. Teď mě zrovna volali, takže na to nemáme čas… ale že bych třeba… zase zavolal…“
„S nadšeným sběratelem vždycky ráda pohovořím.“
„Báječně. Mimochodem – jak se jmenujete křestním jménem?“
„Gabriela.“
„Gabriela… To není špatný. Na shledanou, Gabrielo.“
„Na shledanou, pane kapitáne,“ řekla a zavěsila.
Držel ještě sluchátko v ruce a třel si nos. Vypadal jako velmi přemýšlivý detektiv.
Jisto však je, že v tu chvíli byl jeho mozek činný zcela nesložebně.

Podporučík Beránek pracoval pilně celý den. Bylo to úmorné dílo a podobalo se potulování bez cíle. V poledne při mimořádném nástupu se nechal představit celému pluku a praporu, aby ho všichni příslušníci bezpečně znali, a potom to vzal po pořádku, od štábu až k letové kontrole na věži, od dozorčích rot až k meteorologům.
Byl puntičkář a pohrdal intuicí. Miloval systém a metodické přehledy.
Kvečeru měl popsaný blok, nohy jak z olova, vyprahlý krk a kručící žaludek. Napil se v jedné umývárně z vodovodu, zalezl do lesa, kde si našel příhodný pařez, vytáhl z aktovky desky a archy papíru, pravítko a tužku. Rýsoval kolonky a sloupce. Se zalíbením, úhledně a přesně. Popsaný blok rozdělil na jednotlivé listy, listy složil na hromádky podle základního schématu – nepřišli s postiženým do styku, přišli do styku, voj. osoby z povolání, občanští zaměstnanci, voj. základní služby, štáb, jednotky atakdále. Ti, kteří přišli s postiženým do styku, rozdělili se ve schématu podporučíka Beránka na další dvě skupiny s jednou podskupinou, a to: běžný služební styk, styk, při němž došlo k rozporu, náhodný styk. Podskupinu náhodný styk rozdělil Beránek na náhodný styk ve službě a styk s nějakým záměrem.
Dílo bylo obsáhlé a složité. Nicméně je Beránek vytvářel houževnatě a se zalíbením. Vyplnil kolonky čísly a jmény, nakonec obsah kolonek shrnul do šesti grafů, z nichž tři obsahovaly podstatné údaje za celou dobu činnosti náčelníka štábu u pluku a tři jeho styky s lidmi v posledních třech dnech. Pokusil se také procentově vyjádřit pravděpodobnost všech údajů.
Ale to byla práce pro elektronkový počítací stroj a ne pro jeho logaritmické pravítko. A tak toho nechal, také proto, že byla skoro tma.
Sbalil se a odešel na štáb pluku. Dole na chodbě u místnosti dozorčího důstojníka stálo ve skupince několik příslušníků štábu. Mezi nimi velitel pluku. Beránek se u nich na okamžik zastavil. „Co je nového, soudruzi…“ zeptal se, spíš aby něco řekl, než že se to opravdu chtěl dovědět.
Rozpačitě se na sebe podívali.
„Chybějí nám ještě dva vojáci,“ pravil mrzutě plukovník Vodička. „Ostatní přijeli buď sami, nebo je přivedla eskorta.“
„Vojáci?“
„Základáci.“
Beránek roztržitě zamrkal. Byl příliš unaven a zdálo se, že vůbec nevnímá. „To je dobře…“ poznamenal nepřítomně. „Že jsou to základáci…“ A kývnutím hlavy se s důstojníky rozloučil.
Zírali za ním, jako by byl bílou paní.

V kanceláři náčelníka štábu oznámil Beránek Exnerovi, Havlíkovi a Ševelovi, že už to má částečně v kupě, a poprosil je, aby mu dali chvíli na oddych. Zašel na umývárnu, aby trochu smyl prach, který se na něm za celý horký den usadil. Studená voda ho vzpamatovala a osvěžila natolik, že byl schopen opět postupovat zcela systematicky.
Předal Exnerovi úhledně vypracovaná lejstra. „Tady to máš podrobně podchycený," řekl, „je tam pokus o statistiku i o graf. Jestli chceš…"
„Ano," pokračoval místo něho Exner. „Můžeme si to shrnout."

„Netvrdím," začal opatrně Beránek, „že zjištěná fakta mají přísně objektivní platnost. Neznám poměry, a také množství informací, které jsem byl schopen získat během dne, není dostatečně velké, aby z toho bylo možno naprosto bezpečně vycházet. Ale to platí obecně i pro jiné případy. Nebudu uvádět, od koho jsem informace získal, to by zdržovalo, je to podrobně v papírech. Shrnu to v obecnou situaci. Soudruh Ševela zná poměry a bude mě moci korigovat. Vcelku se potvrdilo, že nový náčelník štábu nebyl u některých důstojníků pluku, zvláště na štábu, oblíben. Vojáci naopak v něm viděli správného chlapíka, který jim sice sem tam vytkl, že nemají vyčištěné boty nebo zapnutou kapsu u blůzy, ale na druhé straně věděli, že přísně kontroluje práci proviantního, chodí mezi vojáky do dílen a podobně. Vztah vojáků k němu charakterizuje nejpřesněji výrok jednoho vojáka z opravny letadel, který řekl doslova: ‚Byl to sekáč, dvakrát tady byl i v noci, když jsme dělali, a nabídl nám cigarety a poseděl s námi tady na stolech, prima chlap.' Zjistil jsem, že napomínal vojáky velmi často, ale pro maličkosti. Jednou dokonce zvětřil stráž, dal vyměnit celou směnu, náčelníka stráže poslal do basy, ale všichni vojáci, včetně postižených, hodnotí jeho zákrok jako spravedlivý, i když snad – zvláště ti, co seděli – za příliš tvrdý. Uzavírám pánové, totiž soudruzi důstojníci: u vojáků základní služby oblíben, pokud mi nezůstalo nic utajeno, nedošlo mezi ním a jimi k vážnějším rozporům…"
„Poslyšte," přerušil Beránka Havlík, „nezlobte se, mládenci, ale nejdete na to zbytečně… jak bych to řekl… civilně? Tohle snad můžete hledat, když se pohádá manžel s manželkou nebo domovník nafackuje partaji… Ale tady jde o vojenský prostor, o vojáky, o náčelníká štábu…"
„To máš pravdu," řekl Exner. „Pokud jde o vraždy, máme svý zastaralý metody…"
„Ale co když se ukáže, že to nebyla nějaká obyčejná vražda…"
Ševela zřejmě souhlasil s Havlíkem. Beránek, drže v ruce své papíry, klidně čekal.
„Každá vražda," vzdychl Exner, „je neobyčejná. Co ti mám povídat o motivech. Znáš to líp než já." Obrátil dlaně a ukázal jim je: „Máme pustý ruce. Někde začít musíme. Beránku, pokračuj."
„Tak jo. Následují občanští zaměstnanci. Je jich na letišti víc, než by člověk předpokládal. Mnozí znali Pilmana jen podle vidění, většina s ním nikdy nemluvila, pochopitelně, jejich šéfem je správce budov. Až na jedinou výjimku…" Beránek se podíval na Exnera „… a tu si napiš. Karel Šlempr, topič a údržbář. Dost chlastá, zvláště teď v létě, když se netopí. Pije i v kasárnách. Jednou ožralý potkal Pilmana, ten se ho pokusil nějak zkrotit, Šlempr na Pilmana řval a vyhrožoval mu, že ho zabije. Sápal se na něho a dostal od Pilmana facku, až se svalil. Měl před výpovědí. Dále: důstojníci od letek a od praporu. S důstojníky budou vůbec potíže, šlapal na křídla kdekomu. Obecné mínění: mínil to dobře, ale dělal to blbě. Jeden případ si napiš: kapitán František Tichý, velitel druhé letky, starší člověk, tedy poměrně starší člověk, který ráno jako dozorčí pluku nepodal Pilmanovi hlášení. Omluvil se tím, že to nikdy za bývalého náčelníka nedělal. Pilman mu vynadal jako klukovi. Ten Tichý není vůbec tichý, ale dost haur. A nechal se slyšet, že Pilmanovi jednou soukromě rozbije hubu. To se stalo před týdnem a obecné mínění je, že na něho Pilman chystal nějaký trest nebo přeložení. Nejhorší úsek jsem si nechal nakonec: důstojníky štábu a to, co s tím souvisí. Komplikuje se to zvláště tím, že mnohé rozpory mohly zůstat zcela utajeny, známy pouze Pilmanovi a tomu kterému náčelníkovi. Tady se to nejhůř zjišťovalo. Nikdo se hned tak k něčemu nepřizná, takže budu uvádět i prameny. Pominu takové drobnosti, jako je vojenské vystupování nebo úprava spisů nebo nedodržené termíny. Hovořil jsem téměř se všemi funkcionáři. Předseda stranické organizace kapitán Chvaloušek mi sdělil, že došlo k ostré výměně názorů mezi Pilmanem a zástupcem velitele pluk pro věci politické podplukovníkem Míčkem. Míčko vytýkal Pilmanovi jeho přístup k lidem a způsob, jakým chce dosáhnout zlepšení práce na štábu i v pluku. Pilman se rozčílil a řekl Míčkovi, že to je jeho věc a že mu může s politickou prací vlézt na záda: To je první případ. Druhý: kapitán Žáha z operačního oddělení mi sdělil, že operační oddělení, respektive jeho náčelník major Ladislav Moučka měl s náčelníkem štábu výstup, když asi před čtyřmi dny, ano, v pondělí odpoledne, přišel od náčelníka štábu v pramizerné náladě. Žáha se domnívá, totiž je přesvědčen, že šlo o spor, jehož důvody já sám přesně nechápu, ale tady soudruhům," Beránek ukázal na Havlíka a Ševelu, „budou asi jasné. Moučka plánoval zaměstnání a nedával plán náčelníkovi štábu schvalovat, že se to dřív prý nedělalo. Jinak Moučka prohlásil, že Pilmana uškrtí. Co bylo mezi nimi skutečně, nikdo neví. Podobný případ je major František Šustek a inženýr pluku Antonín Fuksa. Můžeme k nim ještě přiřadit majora Jana Tondla ze sálu. Šustek nám říkal, že s Pilmanem se nedohodli ohledně nějaké štábní kultury spisů. Jeho spolupracovník, praporčík Václav Pekeřík, mi to potvrdil a dodal, že jednou, když odešel Šustek za náčelníkem, volal Šustka někdo telefonem, Pekeřík běžel sem do téhle kanceláře, aby evidenčního zavolal. Než zaklepal, slyšel prý, jak Pilman říká Šustkovi, to ti přijde draho, ale není si jist, jestli říkal – to ti, nebo to vám… Ale přijde draho slyšel určitě. Šustek rozčileně něco začínal říkat, ale to si už Pekeřík nepamatuje, snad dobře nerozuměl. Stalo se to nějak minulý týden ve středu nebo v pátek. Ve čtvrtek určitě ne, to tady Pekeřík nebyl. Dále měl Pilman něco nejasného s inženýrem pluku. To mi řeklo víc lidí. Vypadalo to tak, že poslední týden inženýr pluku nebyl nějak ve své kůži, a když například potkal náčelníka štábu, obrátil se, aby ho nemusel pozdravit, nebo když ho měl potkat, šel raději jinou cestou. Nikdo přesně neví, co se stalo mezi majorem Tondlem a Pilmanem. Je pouze jisto, že téměř ihned po příchodu Pilmana k pluku ho Tondl nemohl ani cítit. Je s podivem, že Pilman na jeho řeči reagoval až neuvěřitelně mírně. S každým se dokázal rychle vypořádat, ale Tondlovi trpěl víc než ostatním. Tak," řekl Beránek spokojeně. „A napiš si posledního: kapitán Vojtěch Hrabě. To je u pluku obecně známý průšvih. Hrabě je střeleckým důstojníkem. Když si udělal svou práci, šel domů. Tak jako za bývalého náčelníka. Dělalo jich to víc. Pilman tohle

zakázal. Hrabě to dělal dál. Navíc měl na střelnici vyjednat střelby, řekl, že tam pojede na celý den, aby všechno pořádně zajistil, ale vyřídil to hladce telefonem, nikam nejel, tedy jel, ale k řece na koupaliště. Na střelnici to nebylo připravený, jak si to Pilman představoval, něco bouchlo v organizaci, celá věc praskla a Hrabě měl veliký průšvih. Byla z toho aféra. Takže má Hrabě štěstí, že Pilman už nežije," prohlásil podporučík neomaleně.
Po jeho projevu bylo dlouho ticho. Ševela se mlčky probíral vzornými dokumenty, které Beránek připravil, a v duchu ho obdivoval. Umiňoval si, že do své práce musí také vnést systém, ale zároveň si s určitou melancholií uvědomoval, že se mu to stejně nikdy nepodaří.
„Nevidím východiska," řekl Havlík. „Soudruh podporučík všechno bezvadně připravil, ale soudruzi, vždyť až na toho topiče jsou to samí důstojníci. To, znovu opakuji, se mně nezdá, víte, tenhle způsob. Musíme hledat nějaké jiné cesty."
„Jaké?" zeptal se Exner, který si zamyšleně prohlížel jména na papírku před sebou. „Nějakou činnost, Jirko, rozvíjet musíme. Beránku, máš hlad?"
„Mám."
„Tak si běž někam na večeři. Jestli je kam. A řekni mládencům, ať mi nějak zjistí, jaké cigarety kouří ti, cos mi tady najmenoval. Koho máme nejblíž?"
„Kromě Tondla jsou všichni už asi pryč. Tondl má službu na sále."
„Dobrý. Ty, Jirko, a soudruh Ševela, jestli chcete, můžete jít spát. Já se podívám ještě trochu na ty papíry a odeberu se taky do postele."
Zvedli se.
„Ahoj, mládenci."
Když odešli, nedíval se kapitán Exner vůbec do papírů, které mu Beránek zanechal. Ale otevřel okno a poslouchal kroky odcházejících.
Začínala opět teplá noc a borový les voněl.
Kroky se vytratily někde v dálce. A Michal Exner si natáhl svetr, zamkl kancelář a opustil budovu štábu.
Nezamířil k bráně, ale na opačnou stranu, k ploše, kde byly budovy dílen a letištního provozu.

Kolem osmé hodiny večer dostal desátník Macháček stručný, ale závažný telegram: MATKA TEZCE RANENA PRI DOPRAVNI NEHODE PRIJED BRATR KAREL STOP
U roty už žádný důstojník nebyl, na štábu praporu našel Macháček jen četaře Svobodu, který seděl nad tlustým svazkem díla Williama Shakespeara. Pilně si četl v Králi Learovi a dělal si poznámky do sešitu. Dolehlo na něho totiž špatné svědomí, neboť už před měsícem mu psal ředitel, ať se připravuje, že hned, jak se vrátí z vojny, bude dělat Leara. Direktor psal sladce jako Siréna (věděl, že Svoboda má chuť odejít do kamenného divadla, kam ho tahali už před vojnou) a chytal Svobodu na Shakespeara jako kapra na knedlík.
Po prožívání nocí svatojánských nechtělo se Svobodovi dlouho na trudnou pouť vřesovištěm.
Ale konec vojny se blížil neodvratně a svědomí nedalo. Zabral se do práce a byl zrovna v nejlepším, když ho vyrušil Macháček. „Co chceš," řekl mrzutě. „Nevidíš, že dělám?"
„Velitel tady není?"
„Seš slepej? Mrkni ještě pod stůl."
„Dostal jsem telegram od bráchy, že se něco stalo s mámou." „Ukaž…" Svoboda si přečetl telegram a vrátil ho desátníkovi. „To je nadělení. Nevím, jestli tě starej pustí po tom průšvihu. Běž nejdřív za Kouřilem na svobodárnu."
„Myslíš?"
„Jo. Ahoj."
Vřesoviště bylo pryč, oknem vanul do kanceláře svátojánský večer.
Svoboda vzdychl.
Desátník Macháček se rozhodl Svobodu neposlechnout a raději vsadit všechno na jednu kartu. U dozorčího pluku si na základě telegramu vymohl opuštění kasáren a vydal se za majorem Kylarem, přímo do jeho bytu.

Major František Kylar sloužil na vojně už málem dvacet let. Začal jako vojín základní služby a ke své hodnosti a funkci postupoval zvolna, jednu pásku k druhé, jednu hvězdičku k další, od staršiny roty přes skladníky a další jiná vojenská zaměstnání až k veliteli tankového praporu. Nic vojenského mu tedy nebylo cizí, uměl ve všem báječně chodit, ale byl příliš pohodlný a nesrovnávalo se to s jeho názorem na poctivost, aby postupoval jako poručík Žáček a dosáhl toho, že jeho prapor bude vzorným. Znal příliš dobře vojnu a vojáky, než aby cíl považoval za reálný. Dlouhá léta služby a skutečnost, že měl sedm dětí, naučila ho neobyčejné životní kázni a pravidelnosti. Od ranního vstávání až k večerce v domácnosti. Součástí tohoto neměnného řádu bylo (což Macháček samozřejmě nemohl vědět), že major Kylar každý pátek o půl deváté chodil do hostince Modrá hvězda, aby zde vypil čtyři piva při mariáši. Patřil totiž mezi starousedlíky, nebydlel na sídlišti, vzal si místní dívku, vyženil domek a pěstoval domácí zvířata. To všechno podmiňovalo onen páteční mariáš u piva, protože nikdo z těch nových, co bydleli na sídlišti, karty u Modré hvězdy nehrál.
V restauraci Družice na sídlišti hrát nemohl, protože tam byly hry v karty zakázány.
Macháček proto nenalezl Kylara doma a vydal se za ním k Modré hvězdě.
Hotel čtvrté cenové skupiny, na kterém bylo za uplynulých třicet let ušetřeno na investicích a opravách téměř všechno, to byla Modrá hvězda. Opadaná a padající omítka. Rozviklaná okna a vrzající podlaha.
V hostinské místnosti několik vojáků, kteří sem zapadli na pivo. Tři hajní z vojenského újezdu, pijící k pivu bezbarvý alkohol, několik řidičů a závozníků po šichtě, osamělí občanští zaměstnanci vojenské správy a až docela vzadu tři stoly místních štamgastů.
U nálevního pultu stál starší zarostlý chlapík, upatlaný, špinavý víc než kdokoli jiný v místnosti. Hučel do výčepního:

„Slyšíš! Je klepnutej! Po hlavě! Boží trest! Musím to oslavit.“ Bylo ho slyšet u všech stol“. Zasalutoval nedbale Macháčkovi: „Tě pic! Vojáku!“ Opřel se o pult a řekl důvěrně výčepnímu: „Píďo, Píďo! Takhle malýho tě pamatuju… Hochu, já mám najednou žízeň. Dej mi jedno pivčo. Ale jedno!“ dodal káravě.
Major Kylar seděl až vzadu. Měl rozepnutou blůzu uniformy i límeček u košile a povolenou kravatu. Hrál rozvážně a soustředěně, bylo zřejmé, že to pro něj není jenom hra, ale pravidelná týdenní pobožnost.
Macháček si toho nevšiml. Ostatně i kdyby měl mozek ustrojený na takové vnímání, neváhal by Kylara vyrušit. Ale stačil říci jen: „Soudruhu majore…“
Kylar vzhlédl od karet, pokynul hlavou ke dveřím a řekl úsečné: „Počkejte venku.“
A pečlivě dokončil hru se všemi obřady a průpověďmi, které z mariáše činí mystickou záležitost. Odpočítával peníze, dopil pivo, omluvil se spoluhráčům, že je za chvíli zpátky, objednal si u servírky další pivo a teprve potom vyšel před hotel.
Macháček mu dal přečíst telegram a požádal ho o povolení k opuštění ubytovacího prostoru.
„Máte s sebou knížku?“ zeptal se Kylar.
„Ano. Tady.“
„Ukažte. V pondělí ráno vás chci vidět při nástupu.“
„Děkuju, soudruhu majore,“ řekl Macháček pokorně.
„Na vojně se neděkuje. Odchod.“
Velitel praporu se vracel ke své hře. Je vlastně smolař, ten desátník Macháček. Smolař…

Velitelské stanoviště leteckého pluku, zvané sál, je místo velmi tajné a střežené. Míchal Exner tam mohl vniknout pouze kolem strážného na chodbě budovy, v níž stanoviště bylo. Voják nepromluvil, jen mlčky stiskl zvonek, aby přivolal druhého vojáka. Tomu Exner řekl, že by chtěl mluvit s majorem Tondlem, který má právě službu. Voják přikývl a odešel dozadu.
Vrátil se s nadporučíkem. „Major Tondl nemá čas a sem nikdo nesmí, kromě…“
„Ani já ne?“
„Ano,“ řekl nadporučík rozpačitě, „já vím, kdo jste… Jenže tady soudruh…“ ukázal na vojáka, který přišel s ním, „to, myslím, Tondlovi neřekl… Já se Tondla zeptám.“
„To bude prima,“ souhlasil nadšeně Exner.
Za chvíli si pro něho nadporučík přišel. „Máte jít dál. Prosím!“
Vstupovalo se tam přes dvě zamřížované brány, kolem mlčícího vojáka, vážně a znuděně korzujícího po chodbě se zbraní najisto nabitou. Po několika schodech dolů a po dalších několika schodech nahoru.
Velitelské stanoviště je zařízení tajné, veliká místnost horizontálně i vertikálně členěná, a to stupni a zavěšenými nebo zabudovanými zařízeními.
Tondl šel. Exnerovi vstříc. Podal mu ruku a představil se. Tenhle major narostl sice správně v proporcích, ale nějak všude víc. Místo ruky měl tlapu. Místo nohou šinágle, místo krku to, čemu se říká býčí šíje, a podanou ruku netiskl, ale přímo drtil.
„Rád bych si s vámi chvíli popovídal,“ řekl Exner a podíval se na odznak nad pravou kapsičkou Tondlovy blůzy.
„Navigátor?“
„Jo. Šturman. Bejvalej.“
„A to jste se tam vešel?“
Tondl vyvalil oči. „Kam?“
„Do letadla…“
„Mám venku tři éra,“ řekl Tondl, jako kdyby Michalovu poznámku neslyšel. „Bohužel, nemohu opustit stanoviště.“
„Ale já nemyslím, že by to bylo nutné… Jenom že bychom si sedli tady venku na lavičku pod okno… Snad to soudruh nadporučík může vzít za vás… A kdyby něco… Kdyby se stalo něco mimořádného, tak pro vás přijde.“
„To by šlo. Pojďme.“
Prošli přes dvoje mříže a kolem mlčícího vojáka. Exnera napadlo, že to tady mají jako v začarovaném zámku, ale raději si to nechal pro sebe. „Cigaretu?“
„Nekouřím.“
„Sloužíte dlouho u letectva?“
„Třináct let.“
„Je tady jistě zajímavá práce. Líbí se vám?“
„Ano.“
„Když mi bylo patnáct, strašně jsem toužil létat. Kdy to začalo u vás?“
„Taky brzo.“
„Vy jste byl letovod, že? Nelétáte už ze zdravotních důvodů…“
„Ano.“
Exner si s ním připadal jako nemožný žvanil. „Můžete mi říci, kde jste byl včera večer?“
„Doma. Od osmi hodin až do rána do šesti.“
„Sám?“
„S manželkou.“
„Jste už dlouho ženat?“
„Pět let.“
„Dost dlouhá doba…“ uvažoval Michal. „Někdy se manželství nepovede, jak bychom si zrovna přáli…“

Tondl mlčel.
„Vám se to povedlo?“
„Povedlo,“ odpověděl Tondl. „Ale až podruhé.“
„Poslyšte, proč vy se mě nic nezeptáte?“
„Protože nemám na co, soudruhu kapitáne.“
Usadil mě, pomyslel si Michal. A poznamenal jakoby mimochodem: „Výpověď manželky, to není spolehlivé potvrzení alibi…
Tondl se prudce napřímil. „Jak to myslíte?“
„Konstatuji,“ pravil Exner nevinně.
Major chvíli mlčel. A najednou vyhrkl. „Tady je o mně všeobecně známo, že nikomu nedokážu zkřivit vlas na hlavě. Ačkoli mnoho lidí by zasluhovalo rozbít hubu.“
„Myslíte,“ zeptal se Exner naivně. „A proč mi to vlastně povídáte?“
„Vím, proč jste tady. Asi se vám doneslo, že jsem vedl všelijaké řeči… o… o něm. Ale já nemám povahu, soudruhu, bít někoho železným sochorem zezadu po hlavě. I když je to…“
„Železným sochorem a zezadu? Co vás to napadlo?“
„Slyšel jsem to…“
„Kde?“
„Nevím.“
„To je škoda,“ řekl stroze Exner a zmlkl.
Ochladilo se. Před nimi ležela temná plocha letiště, v dálce za obzorem blýskalo na časy. Vonělo seno. Z velitelského stanoviště sem doléhaly nezřetelné hlasy z reproduktorů radiostanic.
„Nejste příjemný společník…“ poznamenal Tondl.
„To nerad slyším,“ řekl Exner skoro smutně. „Poslyšte, proč jste ho neměl rád…“
„Nesnáším, když někdo dělá ze svý vlastní dobrý práce pózu a když tu pózu vystavuje na odiv. Jestli mi rozumíte.“
„Hm…“ přisvědčil Exner.
„Já taky dělám dobře. To se nechlubím. Konstatuju. A jste první, komu to říkám. On to sice také nikomu neříkal, ale když se nes, tak…“
„Tak?“
„Nic. Připomínal mi trochu svou vlastní ženu.“
„Vy ji znáte?“
„Dokonce velmi dobře.“
„Jak… Z bývalého působiště?“
„Také. Byla totiž mou první manželkou, jestli vám to ještě neřekli.“
„Ale?“
„Stává se přece, že se manželé rozvádějí. Hodí se k němu líp než k Šustkovi.
„Proč zrovna k němu?“
„To vás opravdu zajímají mnoho let staré drby?“
„Mě zajímá věcí…“ řekl Exner snivě.
„S Šustkem mi byla totiž poprvé nevěrná.“
„Poprvé?“
„Možná i podruhé, potřetí, chápete, že jsem to přece nemohl počítat.“
„A že si vzala Pilmana…“ pravil Exner zamyšleně.
„Asi by vám nejlíp odpověděla ona sama. Zřejmě v něm nalezla zalíbení.“
„Zřejmě. A Šustek?“
„Nesl to dost lehce. Ostatně, byli jsme přátelé… a teď jsme zas.“
„Rád bych ještě věděl…“ Exner nedomluvil, protože z budovy vyběhl voják a postavil se před nimi do pozoru.
„Soudruhu majore, dovolte mi promluvit se soudruhem… soudruhem…“
„Kapitánem,“ řekl Tondl. „Prosím.“
„Soudruhu kapitáne,“ obrátil se voják na Exnera. „Hledají vás naším radiouzlem. Máte prý hned přijít na štáb. Čeká vás tam soudruh Vlček.“
Exner pomalu vstával.
„Říkali,“ dodal voják, „že máte přijít okamžitě“

Když pokročil večer, opustil přece jen četař Svoboda Krále Leara a vydal se sám na toulku. Vracel se po jedenácté hodině.
Kráčel rozsáhlým objektem kasáren mezi starými budovami, obklopenými trávníky a stromy. Jen někde svítila okna, luceren bylo málo. Vcelku tady za tmy nic nepřipomínalo vojnu. Svoboda se také cítil úplně civilně.
U budovy, kde byl jeho tankový prapor, se zastavil. Uviděl něco neobvyklého. Vojáka, který stál stranou vchodu, jenž vedl k rajónům rot, upravoval nabílené kameny, kterými byl obložen záhon květin a umná mozaika zkřížených palcátů. (Na kytky trpěl kapitán Pavelka a vojáci je na jeho příkaz pěstovali kolem celé budovy, což některé orgány hodnotily kladně a jiné nad tím krčily rameny, protože považovaly spojení voják – květina za pitomost.)
Svoboda stál ve stínu starého kaštanu a čekal, zvědav, kdo je ten pilný zahradník.
Za chvíli se voják vztyčil a odcházel po cestě, která vedla k hlavní bráně kasáren.
Četař Svoboda se rozběhl přes trávník parku, aby vojákoví nadešel a zjistil, kdo to je. Vběhl na asfaltku několik

okamžiků předtím, než na ni vstoupil onen zahradník. Potkali se za několik okamžiků.
Svoboda byl zklamán. Neznámý voják byl desátník Macháček. Pozdravili se.
„Jdu na dráhu," řekl Macháček. „Starej mě pustil."
„Chytneš poslední vlak?"
„Tak akorát. Ahoj!"
„Cos hledal pod těmi kamínky?"
„Kde?" zarazil se Macháček. „Jo před rotou? Ale kluci, jak se dnes hnali z fotbalu, to tam rozkopali…"
„Šašci," řekl Svoboda mrzutě. „Jestli podupali kytky, bude zejtra Pavelka šílet. Kdy se vrátíš?"
„V pondělí ráno."
„Tak těbůh…"
Četař přeskočil příkop a kráčel přes trávu ke vchodu do štábu praporu, kde v kanceláři spal. To se nesmí, aby písař spal v kanceláři, ale Kylar si velmi dobře uvědomoval, že dobré podmínky jsou předpokladem kvalitní práce. I písaře. Ostatně, před prověrkami se Svoboda vždycky přestěhoval na světnici ke klukům.
Nyní zalezl do kanceláře, přinesl si vodu do umývadla, svlékl se do trenýrek a s rozkoší se šplouchal. Pak si připravil na gauči lůžko a s chutí zalezl pod deku. Okno měl otevřené, všude bylo náramné ticho, jen někde daleko v lese houkala sova.
Svoboda zavřel oči a přemýšlel si.
A náhle ho napadlo něco tak mimořádně vzrušujícího, že se prudce posadil. Otevřel oči a hryzl rty. Potom rychle vstal, rozsvítil, oblékl košili a kalhoty, na nohy obul kecky a rozběhl se ven.
Utíkal k místu, kde na obrazec vykládaný z kamínků navazoval záhon kapitána Pavelky. Tam, kde před chvílí viděl Macháčka rovnat vápnem natřené kameny, jež záhon ohrazovaly.
Pamatoval si přesně místo, odklopil čtyři pět kamenů a bylo mu okamžitě všechno jasné. Kameny přiklopil a běžel zpátky. V předsíni kanceláře praporu vzal kolo, takový potlučený křáp, na kterém se však dalo s jistým rizikem jezdit, nasedl na ně a jak nejrychleji mohl, zamířil po temných cestách pod korunami starých stromů k hlavní bráně kasáren. Kolo skřípalo a vrzalo.
Pustil to s kopce bez brzd a jen těsně zastavil u závory.
Slyšel, jak motorák opouští nádraží a hrká po výhybkách.
„Co je?" zeptal se dozorčí kontroly u vchodu otráveně.
„Nic," řekl Svoboda. „Trénuju. Nevidíš?"
Obrátil kolo a pomalu se vracel. A v kříži cítil podivné mrazení, které se objevovalo pokaždé, když tušil, že se blíží nějaká neodvratitelná nepříjemnost.

Poručík Vlček seděl v kanceláři náčelníka štábu za Pilmanovým stolem. Před ním ležel předmět doličný – vražedná zbraň, rezavé úhlové železo. Vyjímalo se zvláště na černé, lesknoucí se ploše skla.
„Experti shodně prohlašují," řekl Vlček, „že je to z kotle."
„Z kotle?„ podivil se Exner.
„Z kotle. Dali mi seznam typů. Výrobek pravděpodobně ČKD Dukla."
„Kristepane," pravil podporučík Beránek, „v životě jsem neviděl hranatej kotel."
„V ČKD Dukla," řekl Vlček poučně, „nevyrábějí kotle na vyvářeni prádla, ale především topenářská zařízení."
„Jo tak. Tedy kotle k ústřednímu topení…" Beránek se spokojeně podrbal na hlavě. „Takový by tady byly dva."
„Dva?" podivil se Exner.
„Jo. Rozebraný před kotelnou. Buď je opravují, nebo vyměňují. Když jsem dnes coural po kasárnách, tak jsem šel kolem nich nejmíň třikrát."
Michal Exner se obrátil na Vlčka. „A jak, prosím tě, poznali, že je to na beton z kotle?"
„Tady je to nahoře nějak divně rozšířený nebo co. A taky mi namalovali, kde to na kotli je. Podívej."
Exner si prohlížel schematický náčrtek.
„Půjdeme se na ty kotle mrknout?" zajímal se Beránek.
„Budeme muset," řekl Exner.
„Hned?"
„Hned. Skoč za Bohouškem, ať nám tam zajede. Aby nám posvítil." Probíral se písemným materiálem, který Vlček přivezl. „Je toho dost málo," mínil. „Otisky…"
„Nedají se použít."
Vyšli před budovu štábu. Komín teplárny převyšoval stromy a zřetelně se rýsoval proti nebi.
Zatímco Beránek spěchal pro řidiče a služební vůz, zamířili Exner s Vlčkem přímo k teplárně.
Přistávalo letadlo. Červená, oranžová a modrá světla z plochy letiště probleskovala mezi stromy.
„Poslyš," zeptal se Exner, „kdo ze zdejších důstojníků nebo vojáků vás viděl, když jste našli to železo?"
„Snad nikdo…"
„A mohl se někdo dovědět, jak byl vlastně Pilman zabit?"
„Od Havlíka nebo od Ševely…" Vlček pokrčil rameny. „Nevím. Proč se o to zajímáš?"
„Po letišti se totiž povídá, že někdo surově udeřil Pilmana po hlavě železem."
Zaclonili si oči proti reflektorům auta. Byli na místě. Za teplárnou, na prostranství, které v zimě sloužilo pravděpodobně i jako skládka uhlí. Byla ho tady ještě nevelká hromada. U zdi budovy na dřevěných fošnách stály dva kotle, jejichž součástky se povalovaly kolem. Část dílů byla srovnána pod přístřeškem u budovy.
Strážmistr Bohuslav natáhl od vozu kabely a rozsvítil dvě lampy.

„V tom se asi nevyznáme," řekl Vlček. „To je krámů…"
Beránek držel osudné železo a díval se na ně. Pak přistoupil
k hromadě součástek a začal je prohlížet. Vlček se k němu připojil.
Exner ustoupil do tmy, protože ho světlo lamp oslňovalo. Díval se po okolí. Prostranství za teplárnou bylo poněkud stranou hlavních cest. Kolem rostly keře. Před budovou běžela jedna z postranních cest, za níž obloukem vedla dozadu za teplárnou dráha pro vozy s uhlím. Dál vzadu byl už jen řídký les a v něm betonový bunkr, snad nějaký sklad nebo co. Kromě komínu nebylo z teplárny odnikud nic asi pořádně vidět ani ve dne.
Bylo divné, proč zrovna tady Beránek brousil. A to dokonce několikrát.
„To je jasný," vysvětlil Beránek Exnerovi, aniž přerušil práci. „Tady vede zkratka. Teď není vidět. Nevím proč, ale baráky letiště jsou postaveny podle nějaký starý komunikace do oblouku. A od brány k dílnám a ke stojánce vede nejkratší cesta tudy."
„A co je za tím bunkrem?"
„Nic. Les. Pořád les."
„Hlídá někdo ten bunkr?"
„Nevím. Snad ne. Je možná ještě z války…"
Exner se tam šel podívat. Betonový blok, porostlý na temeni trávou a břízami, nehlídal nikdo. Noc byla jasná a v řídkém borovém lese bylo dost dobře vidět,
Chodil chvíli sem a tam a nevěděl ani pořádně proč. Les byl jako každý jiný, tma obyčejná, hvězdy ublikané a měsíc studený. Přesto však bylo něco neobvyklého a Exner nemohl přijít na to, co vlastně, zneklidněl, a když mu došlo, co je tady divného, potichu se sám sobě zasmál. Byl to mech. A málo větviček. Šlo se jako po koberci, nebylo slyšet kroky.
Během dne si prohlížel na jedné z učeben velkou mapu. Byla velmi podrobná. Díval se dlouho na oblast vojenského prostoru a letiště. Od teplárny mohl ten, kdo si počkal ná Pilmana, dojít lesem až k osudné zatáčce. Celá úvaha ovšem nestála za nic. Sem mohl kdokoliv přijít odkudkoli. Jen to tady musel aspoň trochu znát. Znechuceně si zapálil cigaretu a vracel se.
Ve světle lamp měl před sebou Beránka a Vlčka jako na jevišti. Vypadali jako pilně pracující řemeslníci nebo jako spěchající zloději. A prostředí – temná postava šoféra strážmistra Bohuslava Voka, dva hranaté kotle, keře kolem a tiché hučení motoru vypadalo přinejmenším bizarně. I když nepracovali stejně, mělo jejich hledání určitý rytmus. Exner je pozoroval.
Beránek právě cosi Vlčkovi ukazoval. Chvíli hovořili. Došel zvolna k nim.
„Podivej," řekl Vlček.
Díval se na několik želez položených vedle sebe: Jedno druhému se dost podobalo. „Hm…"
„Tadyhle," ukázal Beránek. „To je železo, co jsme našli. Patří k těmhle. To naše tady chybělo."
„Tak to bychom měli," řekl spokojeně Exner. „Bohouši, zhasni. A my si to shrneme."

Karel Šlempr, topič a údržbář, zdržující se v restaurací hotelu Modrá hvězda, měl před jedenáctou právě dost. Nestál už u výčepního pultu, ale seděl u stolečku hned vedle. Sám. Objektivně je třeba říci, že Šlempr nepil mnoho. Patřil už k těm „šťastným a ztraceným, jimž stačí náladu přiživit a udržet několika pivy a kapkou silnějšího alkoholu. Víc než pil – žvanil. Jeho obsáhlá přednáška trvala už tři hodiny, a je proto pochopitelné, že se cítil unaven.
Dal si na posilněnou pivo a žitnou, a to ho dorazilo. Zachvátila ho vlna neobyčejné aktivity. Výčepní, kterému Šlempr říkal Píďo (ve skutečnosti se jmenoval Václav Pivoňka), znal svého zákazníka, který mu takto každý večer nahrazoval rozhlas po drátě, takže věděl přesně, co je třeba udělat. Jakmile Šlempr bouchl poprvé pěstí do stolu, aby zahájil další část své rozpravy, rozhlédl se Pivoňka po místnosti, aby si našel posilu. Všichni hosté se znamenitě bavili, soustředění bylo mimořádné a hlučné, úměrně pokročilé hodině. Pouze vzadu, u stolu starousedlíků, hráči balili karty a chystali se domů. Neboť oni sem nepřišli hledat rozptýlení v alkoholu, ale v ušlechtilé zábavě.
Karel Šlempr bouchl do stolu podruhé, tácky poskočily. „Všichni sou lumpi!" zařval. „Ale já jim ukážu! Když je nepotrestá pánbu, rozbiju jim držky já!"
Dopil pivo a opět udeřil do stolu. „Píďo! Eště jedno!"
Pivoňka slyšel, ale nedbal. „Moment, Karle," řekl a rozběhl se ke stolu, kde končili hru. „Platit, pánové…"
Šlempr nebyl zakrslík, sám by ho výčepní nezvládl. Spočítal účet, vybral peníze, přijal obvykle spropitné. „Pánové, vemte ho s sebou," ukázal hlavou na Šlempra. „Má už akorát. Je blbec a pak s tím má nepříjemnosti."
„Ale jo," řekl Kylar. Znal Šlempra a chápal situaci. „Když se vožere, tak se necejtí, Pude jako beránek." Utáhl si kravatu, zapnul blůzu a narazil na hlavu čepici. „Dobrou noc, hoši. Mám s tím vožralkou stejnou cestu. Dovedu ho."
V té chvíli se otřásla restaurace další ranou. Pivoňka se prosebně ohlédl.
„No jo," zabručel Kylar, „vždyť už na něj jdu…" Přistoupil ke Šlemprovi a vzal ho pod paží. „Máš vztek?"
„Mám, kamaráde."
„Tak pojď, pudem mu rozbít hubu."
Šlempr se zašklebil. „Kamaráde… kamaráde… Ty můj kluku důstojnická… Vidíš, byl jako ty… A už nic nepotřebuje. Už mu kokos rozbili…"
„Komu?"
„Měl bych bejt veselej, a jsem smutnej."
„Máš prachy?"
Šlempr smutně zavrtěl hlavou. „Nemám, kamaráde: Už mi dává Píďa na sekeru," přiznal se upřímně. „Jinak bych tě pozval na frťana. Každýho bych dnes pozval!" vykřikl. „Dnes každýho!"
„Tak tě zvu já. Ale tady ne. U mě doma. Pojď!"

„Seš kamarád… Majore, seš kamarád…“ Šlempr se pověsil Kylarovi na krk, až se Kylar zapotácel.
Svorně se motajíce opustili hotel.
Jak Kylar správně předpokládal – fyzická námaha a čerstvý vzduch Šlempra uklidnily. Po několika desítkách metrů chůze dolehl na topiče a údržbáře spánek a bojovný duch ho zcela opustil. Něco si začal tiše povídat a svého průvodce snad ani nevnímal. Oba měli společnou cestu. Šlempr bydlel v domku na konci sídliště, kde se před lety začalo stavět. Domek stál přímo u silnice vedoucí k letišti a do vojenského prostoru. Branka do malé zahrádky byla jako obyčejně otevřená. Kylar pustil Šlempra dovnitř, trochu ho postrčil, aby topič setrvačností dorazil až k domovním dveřím. A aniž se dál staral o jeho osud, obrátil se a šel domů.
Věděl ze zkušenosti, že Karel Šlempr vkročí do domu už vlastními silami. A nepodaří-li se mu to, usne na schůdkách přede dveřmi, nemůže mu to – vzhledem k tomu, že je teplá noc – nikterak uškodit.
Potichu vešel do svého bytu, aby nevzbudil manželku a děti. Ani nerozsvítil, v kuchyni se tiše svlékl a otevřel okno. Uleh1 a jako starý, vycvičený voják, který se pohybuje na čerstvém vzduchu a netrpí žádnými komplexy, usnul téměř hned. Jen v posledním okamžiku před skutečně hlubokým spánkem zaslechl, jak jede od letiště k sídlišti auto, a také reflektor vozu na chvíli osvětlil kuchyň.
Víc už nevnímal.
Najisto by neusnul tak klidně, kdyby tušil, že ti, kteří v tom voze jedou, ho připraví o rovnováhu mysli a tím o klidný spánek.
Ve voze jeli Exner s Beránkem a Vlčkem.

Vůz zastavil a Exner s Beránkem a Vlčkem vystoupili. Řidič zhasl světla.
Rozhlíželi se.
„Podle toho, jak nám to vysvětlovali,“ Vlček ukázal na domek Karla Šlempra, „by to mělo být tady.“
„Zeptáme se,“ řekl Beránek a přistoupil k brance, aby našel zvonek. „Nic tady není…“ vzal za kliku. „Hele…“
Bylo otevřeno.
Vstoupili do zahrádky, která vlastně nebyla ničím jiným než kusem oploceného trávníku, v jehož středu se tyčil pokroucený stromek šeříku.
Ani u domovních dveří nebylo nic, co by se podobalo zvonku. Exner se dotkl dveří, a ty se začaly samy otvírat, zprvu tiše, potom s pronikavým skřípěním.
Před nimi byla temná předsíň.
„Pane jo…“ zašeptal Beránek. „To je jako v blbým filmu…“
Vlček posvítil baterkou. Předsíň byla dokonale prázdná.
„Tady se někdo odstěhoval,“ řekl Beránek. „Špatně nám to asi vysvětlili. Pojďte vedle,“ dodal, ale nešel nikam, vstoupil do předsíně a otevřel první dveře, které mu přišly pod ruku. „Tady je taky tma.“
Šli za ním. Položil prst na rty. „Tiše… Tady někdo dejchá…“
Beránek to poněkud zjemnil. Z místnosti se ozývalo docela zřetelné chrápání.
Exner šel ke dveřím a hledal vypínač. Našel ho a rozsvítil.
Zůstali na prahu všichni tři.
Místnost bývala kuchyní. Z jejího původního zařízení zůstal pouze sporák. Ostatní nábytek byl neobyčejně pestrý a mnohotvárný, majitel bytu se pravděpodobně o kulturu bydlení příliš nezajímal.
Ačkoliv měl postel rozestlanou (pravděpodobně neustále), zvolil ke spánku ne příliš velkou plochu mezi stolem a postelí.
Exner zafrkal. „Otevři okno,“ řekl Vlčkovi.
Beránek obrátil spícího na záda. „Bude to on?“
Chrápání zaznělo naplno:
„Zřejmě… Podívej se, jestli nemá někde nějakou legitimaci…“
Beránek popotáhl nosem. „Jo. Je vožralej…“
Spáč kupodivu legitimaci měl. Byla to průkazka opravňující ke vstupu do prostoru letiště. Podle fotografie bylo nepochybné, že spící muž je topič a údržbář, občanský zaměstnanec Karel Šlempr.
Vlček, trochu z dlouhé chvíle a trochu ze zvyku, nahlížel do zásuvek a do skříně a almárky. „Má tady krámů…“
„Co s ním budeme dělat?“ zeptal se Beránek.
„Polejeme ho vodou, ne?“ poznamenal Vlček.
„Poslyš,“ zajímal se Exner, „ten Pilman měl u sebe peněženku, vid?“
„Měl,“ odpověděl Vlček. „A v ní dost peněz…“
„Je to pár dní, co důstojníci brali, ne?“
„Posílal peníze manželce, nebo je ukládal.“
„Tak se na to, mládenci, podívejte. Ta svobodárna je kousek.
A tohodle mi naložte do auta. Poleju si ho na letišti sám.“
Beránek zavolal oknem na řidiče, aby jim pomohl.
Dovlekli Karla Šlempra k autu a hodili ho na zadní sedadlo. Řidič vlezl do vozu a obracel.
„Máme to brát důkladně?“ zeptal se Beránek.
„Tady?“ odpověděl Exner. „Ani ne. Zatím… Ale toho Pilmana vezměte načisto. Abysme se tam nemuseli vracet.“
„Provedem,“ řekl služebně Vlček.
„Dobrý…“ Exner nasedl do vozu. „Odnesem ho do kanceláře a hned vám pošlu Bohouše na pomoc.“
„Ale…“

„Já vím. Buďte klidný. Nic mi neudělá.“
Vůz vyrazil zpátky k letišti.

Karel Šlempr měl požehnaný spánek.
Exner s řidičem a pomocníkem dozorčího pluku ho vlekli po schodech do Pilmanovy kanceláře, dvakrát se jim podařilo ho pustit, ale neprobudil se. Jen přestal chrápat a něco zabručel.
Složili ho do křesla, jak se dalo, a Michal Exner s ním osaměl. Díval se na něho, zíval a strašně se mu chtělo spát.
Postavil na kafe a mezitím co čekal, až začne vřít voda, uvažoval o tom, že by měl pít míň kafe a kouřit.
Nalil vařící vodu do hrnku, začichal v páře a zapálil si cigaretu.
V klidu dokouřil a dopil.
Zašel na umývárnu a přinesl si dva kbelíky vody. Jeden prázdný a jeden s vodou. Usoudil, že křeslo je dostatečně staré a koberec natolik sešlý, že jim nějaká ta kapka nemůže uškodit, a správce budov to nějak přežije.
Příhodně si Šlempra narovnal, aby mu hlava a horní část trupu klimbala na stranu. Postavil topiči pod hlavu kbelík a zatřásl s ním. „Poslyšte…“
Topič něco zahučel a ani se nepokoušel znova se srovnat v křesle.
„Poslyšte, probuďte se!“
Šlempr otevřel oči, zamžoural jimi a spal dál.
Exner vzdychl. Vzal se stolu hrníček od kávy, vypláchl ho, nabral vodu. „Slyšíte?“
Šlempr málem přepadl přes opěradlo, křeslo se zahoupalo. Neprobudil se.
Nezbylo než použít vody. Stékala po topičově hlavě do kbelíku.
„Hergot!“ brumlal a ošíval se Šlempr. „Krucifix.“
Exner přidal na proudu vody. „Probuďte se!“
„Každýho zabiju!“ zařval topič, posadil se a zíral spíš vyděšeně než zuřivě.
„Pan Šlempr?“
„Co… si to dovolujete?“ Nebyl ještě úplně při smyslech.
„Ještě trochu vodičky?“
„Roztrhnu vám hubu od ucha k uchu.“ Ale nechystal se k tomu, spíš naopak, znova se mu začaly klížit oči.
„Radím vám, abyste se probral,“ řekl Exner ostře. „Kriminálka. Račte se podívat na služební průkaz.“
„Co?“ zíral Šlempr do legitimace, ale asi toho moc neviděl. Nicméně však Exnerův tón a studená voda v zátylku způsobily, že se přece jen udržel v bdělém stavu. „Co mně otravujete? Nic jsem neudělal. Kde to sem?“
„V kanceláři náčelníka štábu.“
„Ale ten je přece mrtvej.“
„Jak to víte?“
„Ví to kdekdo.“
„A jak ho zabili?“
„Nějak po hlavě, ne? A vůbec, co se mě na to ptáte?“
„Cigaretu?“
„Jo,“ ochotně po ní sáhl a nechal si ji zapálit.
„Nechcete se napít trochu vody?“
„Ani ne. Pivo by bodlo. Ježiš, proč ste mě sbalili?“
„Vy jste už ráčil být trestán, že?“ Exner to plácl jen tak do vzduchu.
„To už je dávno pryč. To už každej zapomněl.“
„Ale my ne… Copak to tenkrát bylo?“
„Když jste tak chytrej, tak si to zjistěte. Já jdu spát.“
„Máte to daleko.“
„Do toho dám taky nic není. Vyspím se třeba v kotelně.“
„Tady to máte pohodlnější…“
„Na to vám seru…“
„Ale, pane Šlempr… Vyšetřovací vazba…“
Topič se teď probudil úplně. Vyskočil a zařval: „Kdo vás na mě poštval, co? Kdo mě udal, co? Já si to s ním vyřídím, se syčákem!“
„Vyřiďte si to s vaším rozebraným kotlem,“ řekl Exner klidně a přesunul se za stůl.
Šlempr se zapotácel a vyvalil krvavé oči. „Co? Co…?!“ Lapal po vzduchu. Exner mu podal sklenici vody a on ji naráz vypil. „Cože…?! S kot… s kotlem?“ koktal.
„Na tom nezáleží. Posaďte se.„
„Vy jste cvok!“
„Ani ne. Podívejte, už jsme si pověděli dost zajímavých věcí. Vidím, že s vámi teď není momentálně rozumná řeč. Nechám vás posadit do basy a tam se vyspíte. A zahájíme rozpravu ráno.“
„Ale proč bych měl sedět v base?“ vykřikl Šlempr zoufale.
„Posaďte se, tak. Copak jste dělal předevčírem večer?“
„Byl jsem v hospodě.“
„Od kdy do kdy?“
„Asi do jedenácti.“
„Od kdy?“

„Od sedmi.“
„Domů jste šel sám?“
„To já už nevím… Nepamatuju se…“ chvíle dočasné duševní aktivity pomalu končila. Voda za krkem a na hlavě už nestudila, blížil se opět spánek.
„Co jste dělal, když jste se vrátil?“
„Asi jsem spal…“
„Kdo vám to může dokázat?“
„Já… nevím… asi nikdo… Nikdo mi nic… ne… nemůže… dokázat…“
Hlava mu padla na prsa.
Exner zvedl telefon a zavolal dozorčímu pluku: „Soudruhu kapitáne, máte tady u vás vězení? Ano? To je výborné. Pošlete mi čtyři mládence z hotovosti… Ano. Hned. Potřebuju tady do rána někoho ubytovat. Proč čtyři? Aby ho unesli… Může vážit tak sto kilo…“

Na mopedu vypůjčeném od dozorčího pluku dorazil Michal Exner k hotelu Modrá hvězda. Vyburcoval Václava Pivoňku a dověděl se, že Karel Šlempr kritického večera, to je předevčírem, vůbec v restauraci nebyl. Ano, tvrdil Pivoňka, chodí k nám téměř denně, znám ho, nemohu se mýlit, sedává vždycky u výčepu. Ale toho dne u nás určitě nebyl.
Na Exnera padla únava.
Chtěl jet ještě na svobodárnu za Vlčkem a Beránkem, ale dobrá vůle nestačila.
Vracel se na letiště. Jel pomalu, opatrně.
A prostor, jímž projížděl, i les, připadal mu neobyčejně temný a pustý…

Bylo krátce po deváté hodině ráno. Sobotní dopoledne. Začínal horký den. Teploměr za oknem Pilmanovy kanceláře ukazoval třicet stupňů.
Byla doba, o které Exner soudil, že by bylo rozumné, aby lidé teprve začínali pracovat.
A on sám málem končil. Alespoň s tím, kdo seděl na židli u okna, nevyspalý, s kruhy pod očima, rozcuchaný a zarostlý. S Karlem Šlemprem.
„Byl jsem doma,“ opakoval už asi po desáté topič. „Byl jsem doma, protože jsem neměl peníze.“
„Chodíte pít i bez peněz…“
„Nechtělo se mi…“
„Nesmysl… Kdo vám může dokázat, že jste byl doma?“
„Nikdo. Ale byl jsem doma.“
Vlček s Beránkem ještě spali. Pracovali v Pilmanově bytě až do rána, kromě jiného našli stvrzenku od poštovní poukázky. V den výplaty posílal Pilman své manželce do Brna většinu peněz, které dostal. Kolik měl našetřeno, kolik měl s sebou kritického dne, se zjistit nedalo.
Před několika minutami přinesl voják z ústředny dálnopisnou zprávu – výpis z trestního rejstříku. Šlempr si odseděl před pěti lety rok za násilnický čin a ublížení na těle. Exner mu dálnopis přečetl. A dodal: „Jste v tom až po uši, milý pane…“
„Neudělal jsem to.“
„Co?“
„Vy víte. Já vím taky, co myslíte! Když jsem to neudělal, nic mi nemůžete dokázat!“
Michal Exner vstal. „To je pravda. Tak si běžte domů a ještě se vyspěte. A mimochodem: ne abyste mi někam jezdil. To by bylo zlé, rozumíte!“
„Kam bych jezdil!“
„To nevím: Můžete jít.„ Šel ke dveřím a otevřel je.
Šlempr těžce vstal a se skloněnou hlavou odcházel. Po včerejší opici přišla na něho kocovina.
Vrhl kradmý pohled na konferenční stolek. Ráno tam Exner rozložil všechny věci, které našli mládenci u zavražděného. Peněženku, legitimace, řidičský průkaz, malý kapesní blok s posledními poznámkami na několika předních listech, náprsní tašku a drobnosti, které v ní byly, několik fotografií ženy a syna a několik zbytečných papírků, které snad pro Pilmana zbytečné nebyly.
Jen klíče chyběly. Ty měl ještě Vlček u sebe.
Na chodbě čekalo několik důstojníků, kteří tak mimochodem vytvořili pro Šlempra špalír. Byli tady major Havlík i kapitán Ševela, velitel pluku plukovník Vodička, velitel první letky major Lengál, evidenční – major Šustek, kádrový – kapitán Mihule, náčelník operačního oddělení – major Moučka, zástupce velitele pro věci politické – podplukovník Míčko a náčelník tajné spisovny kapitán Fiala.
Ti všichni se nahrnuli do kanceláře náčelníka štábu a Vodička je Exnerovi postupně představil.
„Nebojte se,“ řekl, „žádná schůze. Tihle soudruzi mají své materiály v trezoru náčelníka štábu a potřebovali by si je vyzvednout. Dovolíte jim to?“
„Jistě,“ odpověděl Exner. „Jenže nemám u sebe klíče. Bude je mít Vlček…“
Náčelník štábu ukázal plechovou krabičku. „Jsou v podobné krabičce u dozorčího pluku. Ty, co má u sebe soudruh Vlček, pravděpodobně…“
„Rozumím. Málem bych byl zapomněl, že jsem na vojně. Přinesli jste si tu krabičku?“
„Ne. Domnívali jsme se… Nikdo nebyl určen…“
Plukovník Vodička přistoupil k telefonu. „Zavolám dozorčímu, aby je přinesl.“
Důstojníci stáli a čekali. Rozhlíželi se, jako by tady byli poprvé. Ševela a Havlík se usadili do křesel. Ševela si prohlížel

na konferenčním stolku věci nalezené u Pilmana.
Vzal do ruky zápisník a zamyšleně probíral stránku za stránkou.
„Jak se vám daří práce?“ zeptal se Exnera major Moučka.
„Tak, tak…“ odpověděl Exner neurčitě.
„Myslím, že už budete brzy končit…“ poznamenal podplukovník Míčko.
„Nevím, proč jste došel k tomuto závěru.“
„Ten topič… myslím…“
„Aha… Ano… Pouštíme ho… Ani byste nevěřil,“ dodal Exner ležérně, „kolik tady měl Pilman nepřátel…“
„Nepřátel? Nerozumím…“
„I vy jste s ním něco měl, soudruhu podplukovníku, pokud si vzpomínám.“
„Já?!?“ Míčko se zatvářil jako člověk zasažený na nejbolestivějším místě svých citů.
„Řekl vám přece, abyste mu vlezl na záda.“
Míčko nejen zmlkl, ale přímo ztuhl. Stál málem v pozoru. Kdyby panovala doba soubojů, pravděpodobně by hodil Exnerovi do tváře rukavici. Takhle mu nezbývalo, než aspoň vytvořit sochu uražené ctnosti.
„Víc lidí s ním tady něco mělo,“ řekl náčelník tajné spisovny kapitán Fiala. „Byl už taková povaha…“
„I vy?“ zeptal se Exner.
„Ne, já ne,“ odpověděl Fiala klidně.
Havlík, Vodička i Šustek se dívali přes rameno kapitánu Ševelovi, který ještě listoval v Pilmanově notesu. Měl jej otevřen právě v místech, kde si Pilman začínal dělat poznámky v polorozbořené osadě, tam, kde před několika dny nalezli záložáci nadporučíka Veselého.
„Kde já jsem tohle znamení už viděl…“ řekl zamyšleně Šustek.
„Který?“ zeptal se Ševela.
„Myslíte tohle?“ zeptal se Vodička a ukázal na zvláštní vlnovku, která byla několikrát obtažena Pilmanovým perem nahoře v záhlaví stránky.
„Ano.“
„Já to taky někde viděl,“ řekl kapitán Ševela, „ale sakra, kde…“ díval se chvíli na to znamení, potom chtěl už něco říci, ale pravděpodobně si to rozmyslel a probíral se stránkami dál.
Přišel dozorčí pluku s krabičkou klíčů. Exner zkontroloval pečeť a ukázal ji ještě Vodičkovi, potom za jeho pomoci otevřel trezor náčelníka štábu.
Z pořádku, jaký měl Pilman uvnitř, bylo na první pohled zřejmé, že ve své práci a věcech měl systém, který vyžadoval i od jiných. Dokumenty v deskách, na deskách napsáno co obsahují a komu patří. U knížek řádů jejich seznam. Nebylo toho v trezoru mnoho, a když to Exner srovnal na Pilmanově pracovním stole a prohlédl spolu s Vodičkou i obsah desek, ukázalo se, že náčelník štábu neměl nic zbytečného a žádnou věc čistě soukromou. Jednotliví náčelníci si potom rozebrali, co komu patřilo. Mihule kádrový materiál propuštěných do zálohy, operační své plány, evidenční důstojník seznam propuštěných do zálohy, Míčko zápisy z členských schůzí za minulý rok, které si od něho Pilman vypůjčil, Exner podělil i plukovníka Vodičku a kapitána Fialu.
Když funkcionáři odešli a v kanceláři zůstal Exner s Havlíkem a Ševelou, bylo dlouho ticho. Jako kdyby předměty ležící na konferenčním stolku probouzely v nich pocit jim všem velmi vzdálený – ostych.
Konečně promluvil Havlík: „Měl bych se ti omluvit,“ řekl Exnerovi. „Dělali jste celou noc a já…“
„Stačili jsme na to.“
„Chtěl jsem přijít,“ řekl Ševela, „ale netušil jsem, že to vezmete tak hopem. Nemohl jsem usnout, hledal jsem souvislosti. Netušil jsem, že se vám do dneška podaří zjistit tolik věcí… Mám na mysli to železo a topiče…“
„A jaké souvislosti jste hledal?“ zeptal se Exner.
„S tím topičem je to už asi dost jasné. Nemá smysl o tom hovořit.“
„Ale má.“
„Víte, já jsem dospěl k názoru, že to těžko mohl být někdo jiný. Nikdo ho tady přece nemohl nenávidět až k vraždě. Nenávidět ano, ale aby riskoval vraždu…“ poznamenal Ševela.
„To je zajímavé,“ řekl Havlík. „Totéž jsem si myslel i já…“
„Ale já jsme přece neřekl, že to udělal Šlempr. Je v tom až po uši. A to je právě pitomý, že se topí málem definitivně.“
Ševela opět listoval v Pilmanově notýsku. „Jak tady byli důstojníci, upozornili mě na jednu věc. Podívejte.“ Ukázal Michalovi stránku, kde si Pilman namaloval onu hlubokou a jaksi nedokončenou vlnovku. „Co vám to připomíná?“
„Tohle?“ ukázal Exner prstem. „Nic. Vlnovku. Nebo lyru. Ano, lyru. Pilman si do notesu nakreslil lyru.“
„Lyru?!?“ podivil se Havlík. „Jakou lyru?“
„Hudební nástroj,“ poučil ho Michal Exner. „Starožitný hudební nástroj z antického a jiného bájesloví. Zpěvák pěl epos a hudl na lyru.“
„Proč by si, prokristapána, kreslil náčelník štábu do notesu lyru?“ řekl Havlík. „To je přece nemožné…“
„Málem,“ souhlasil Ševela. „Ale soudruzi důstojníci měli dojem, že jim tohle znamení něco připomíná. Mně to taky něco připomínalo. A vzpomněl jsem si co. Nechtěl jsem to říkat, když tady byli.“ Ševela udělal krátkou pauzu, aby zvýšil napětí. „Tohle znamení, tahle lyra, byla vyryta do zdi právě v místě, kde zemřel nadporučík Veselý. Ležel pod zdí, snad tam stával mlýn nebo co, a na zdi ve zbytku omítky bylo vyryto zrovna tohle znamení.“
„No dobře,“ řekl Exner. „A souvislosti?“
„Nadporučík Veselý byl orgánem vékáer. Aby byl někdo takhle zabit, to se snad ještě nikdy nestalo. A já měl pocit – do dneška se ho nemohu zbavit – že Pilman ten případ bral trochu hogo fogo.“
„Cože?“ podivil se Exner. „Ten puntičkář?“

„Byl předsedou komise a… mám pořád pocit, že při vyšetřování a hodnocení nějak moc spěchal.“
„Byl jsem od začátku přesvědčen, že případ nebude docela jednoduchý…“ poznamenal Havlík.
„Víte co?“ prohlásil Exner. „Pojedeme se tam podívat.“
„Kam?“
„K té zdi, ne?“

Ačkoli byl slunný a teplý den a voda v rybníku na bývalé vesnické návsi lákala ke koupání, celé prostředí, v němž se octli, působilo pochmurně i v zářivém jasu letního dne.
Nechali auto na cestě a Ševela je vedl k oné strži, kde u potoka byly zbytky zdí bývalého mlýna. Šli vyprahlou trávou někdejšího sadu, brodili se kopřivami.
„Tak tady,“ řekl Ševela a ukázal na zeď, jejíž zbytky se vynořovaly z nízké houštiny plevelů. Znamení lyry na omšelé omítce bylo zřejmé a bylo je jasně vidět ze značné vzdálenosti. „Při vyšetřování seděl Pilman na tomhle balvanu.“
Exner se opřel lokty o zídku. „Seděl, nudil se, čmáral do notesu…“
„Prohlížel sis jeho notes?“ zeptal se Havlík.
„Listoval jsem jím…“
„Díval ses do jeho poznámek, co měl v sešitech ve stole a v trezoru?“
„Jako ty.“
„A nebylo ti nic divného?“
„Jen to, že byl neuvěřitelný puntičkář. Asi suchar. Obdivuju se takovým lidem, ale rozčilují mě…“
„A není ti nápadné, že neměl vůbec ve zvyku, jak to někteří dělají, čmárat si, když přemýšlejí, všelijaké ornamenty?“
Ševela se zvědavě díval na Exnera, co odpoví.
„Něco na tom je…„ řekl pomalu. „Něco na tom snad může být… Kde našli toho nadporučíka Veselého? Tamhle?“
„Ne. Kousek vpravo a blíž ke zdi,“ ukázal Ševela.
„Tam byl zasažen?“
„Snad…“
„Snad! A ty dvě díry?“
„Ty jsou támhle a támhle.“
„Stávají se často takové náhody?“
„Nevím… Tohle byl první případ, který tady pamatuju. A o žádném podobném jsem neslyšel.“
Kapitán Ševela mezitím obešel zeď a brouzdal dole trávou. „Aktovku našli tady.“
„A co v ní?“
„Nic.“
„Byla opravdu prázdná?“
„Opravdu. Viděl jsem to na vlastní oči,“ řekl Ševela.
„A co tady ten Veselý proboha dělal?„ zeptal se Exner. „Jako místo pro rekreační procházky to tady zrovna nevypadá:“
„Chodí se tudy na dráhu. Zkratka.“
„Tudy?! ?!“
„Ne. Tamhle po pěšině.“
„Byl zasažen na místě, kde jste ho našli, nebo někde jinde?“
„To se ani nezjišťovalo.“
Exner s Havlíkem sešli dolů za Ševelou a prohlédli si místo neštěstí zblízka. Ale kromě dvou kráterů po dělostřeleckých granátech nic nenasvědčovalo, že by se zde před několika dny stalo něco mimořádného.
„Marně šlapem trávu,“ řekl Exner. „Ted už nic nenajdem.“

V kanceláři náčelníka štábu, kde se Michal Exner už natrvalo usadil, nezbylo těm třem než se zahloubat nad Pilmanovým zápisníkem. Byl to vlastně malý blok s listy, které byly sešity režnou nití zapečetěnou na deskách.
„Četl jsi to?“ zeptal se Havlík Exnera.
„Nějak jsem se k tomu nedostal. A vy, Ševelo?“
Kapitán listoval stránku za stránkou. „Podívejte se, nikde ani zbytečná čárka… Jen tady… Měl hrozně drobný písmo… Tady to je, podívejte.“
Na hustě popsané stránce rýsoval se docela zřetelně hluboký vryp vlnovky, totožný s tím, který viděli na zbytku omítky rozbořené zdi.
Exner vzal blok a šel s ním blíž ke světlu. Na další stránce byl týž otisk, ale slabší. Obrátil stránku dopředu a ještě jednu.
„No jo,“ řekl. „To je radost. Tady chybí pár stránek.“
Bylo to docela zřejmé. Na stránce před, vyrytou vlnovkou končil text: svob. Kemper – náběž. hrana – inž. p1.Na stránce s vlnovkou začínal: … z nezjištěných příčin nalézal se v tomto prostoru.
„Kolik stránek chybí…“ stránky byly očíslovány – „deset: Pedant,“ vzdychl Exner. „Ale nebylo mu to nic platný.“
Dlouho bylo ticho. První mluvil Ševela. „To by mě nikdy nenapadlo…“
„Co?“ zajímal se Exner.
„Že by se ten kluk do něčeho pouštěl…“
„Veselý? On se do něčeho pouštěl?“
„Jinak si to neumím vysvětlit. Na něco přišel, objevil, šel za tím zřejmě na vlastní pěst…“
Vstal a nervózně přešel ke dveřím. „Naši práci nemůže dělat pruďas a ctižádostivec.“
A bez pozdravu odešel.

„Takový dobrák…“ poznamenal Havlík.
„Kdo? Veselý?“
„Ševela. Má průšvih. Nevěděl, co dělá jeho podřízený. Jestli se ta souvislost prokáže… nemáme si pozvat posilu?“
„Zatím ne,“ řekl Exner a zvedl telefon. „Soudružko, spojte mi majora Šustka.“
„Prosím tě, co mu chceš?“
„Ale zeptat se ho na takovou maličkost… Můžeš počkat a uslyšíš.“
„Řekneš mi potom. Musím domů. Manželka mě prosila…“
„Tak ji ode mě pozdravuj. Co?“ řekl do telefonu. „Ne, to nepatřilo vám. Okamžik.“ Přikryl dlaní mikrofon, aby se mohl rozloučit s Havlíkem. Pak se zeptal: „Soudruh Šustek? Výborně. Směl bych vás navštívit? Nebo jestli máte cestu kolem… Ano, hned. Deset minut. Ani ne.“
Potom si ještě pozval kapitána Mihule, kádrováka. Když se dostavili, posadil si je do křesel kolem konferenčního stolku a řekl: „Máte největší přehled o vojácích, kteří tady byli a kteří tady jsou. Myslím, že sem nedostáváte jen úplně vzorné, vychované a mravné mladíky.
„Zrovna ne, zvláště v posledních letech.“
„Odešlo mnoho takových vojáků v poslední době do civilu?“
„Nemohl byste svou otázku upřesnit?“ zeptal se major Šustek. „Totiž – máte na mysli jen potrestané – ať už během vojenské služby nebo v civilu, nebo takové, kteří… které snad teprve bude čekat… to potrestání? V prvním případě vám to budu moci povědět přesně, ovšem ne z hlavy… a pokud jde o ty druhé… snad soudruh kapitán nebo velitelé rot.“
Mihule nespokojeně odfrkl. „Já kádrovým materiálům nevěřím.“
„Kristepane,“ zděsil se Exner. „A to jste kádrovák?“
„Právě proto. My měli nesčíslně případů nádherných posudků a lidi se ukázali jako lumpové. A naopak. To záleží, kdo ty posudky píše. A vy si myslíte, že jsou to jen pravdomluvní a čestní lidé? Soudruhu, co sem často chodí z vesnic.a ze závodů, to byste mrkal.“
„Znáte jen ty materiály, nebo taky trochu sledujete kluky…“
„Je mou povinností,“ prohlásil Mihule uraženě, „sledovat vývoj.“
„Zajímalo by mě, jestli tady na letišti by mohl být mezi vojáky základní služby – nebo mezi těmi, kteří odešli – někdo… rozumíte. Živel.“
„Vlastně na nás chcete, abychom vyslovili podezření…“ řekl Šustek nespokojeně.
„Chraň bůh! Pouze objektivně. Seznam potrestaných vojenským soudem, dále seznam nejvíce kázeňsky trestaných.“
„I těch, co jsou v civilu?“ zeptal se Šustek.
„Ano.“
„A počet trestů u těch druhých?“
„Dejme tomu… od dvou trestů výš.“
„Do kdy odevzdat?“
„Stačí v pondělí.“
Vstali a rozloučili se. Mihule se hrnul z kanceláře a zapomněl ve dveřích dát přednost Šustkovi, jak se má podle řádů. Major Šustek se zamračil a ve dveřích kapitána téměř odstrčil. Exner se usmál, vešel za nimi na chodbu. „Soudruhu majore…“ zavolal.
„Prosím.“
„Mohu vás doprovodit…“
„Jak si přejete.“
„Nechtěl jsem před soudruhem kapitánem… Ale major Tondl mi naznačil, že…“
Šustek se usmál. „Ach ták! Ale to už je dávno… Jsem přesvědčen, že si Tondl nestěžoval… myslím na mě?“
„Ani v nejmenším. Naopak, říkal, že jste přátelé.“
„Ano. Ted jako předtím. Zapomněl jsem se vás zeptat: má smysl zařazovat do seznamu vojáky, kteří odešli už před Pilmanovým příchodem?“
„Samozřejmě, že ne.“
Mlčky sestupovali po schodech do přízemí, kde se u vchodu do budovy srdečně rozloučili.

Patolog byl starší plešatý pán, měl tichý hlas a brýle se zlatými obroučkami. Známý odborník, docent na univerzitě v krajském městě, Veselého případ zpracovával náhodou, protože byl zrovna po ruce, když postiženého přivezli. Jeho nález byl rutinovaný a přesný. Exner, dřív než se rozhodl jet za ním, probíral se protokolem o mimořádné události, jejíž obětí se stal nadporučík Veselý. Byl rád, když zjistil, že pitevní nález zpracoval zrovna tenhle tichý a skoro hebký pán. Znali se už z dřívějška, hovořili v docentově pracovně, oba usměvaví, v pečlivě vyžehlených bílých košilích, připomínali všechno možné, jen ne kriminalistu a patologa.
„Jsem opravdu rád, že vás zase vidím,“ pan docent hovořil jemně a otcovsky. „A pokud jde o ten případ, hovořil jste o štěstí, že jsem jej zpracovával já. Těší mě vaše důvěra, ale nevím, jestli vám řeknu víc, než jsem napsal.“
Exner přikývl. „Ano. Přijel jsem si s vámi spíš o věci popovídat, víc se nedovím, než je v nálezu. Když vybuchne dělostřelecký granát, lítá kolem spousta střepin. V tom člověku nebyla ani jediná.“
„Nebyla. Ovšem, milý příteli, to je docela možné. Nebyl jsem informován o terénu, kde k neštěstí došlo, ale domnívám se, že to byl nějaký kamenitý terén, snad ruiny staveb nebo něčeho podobného. Smrtelná rána na hlavě, to byl kámen, a na několika dalších větších i menších zhmožděninách bylo zřetelně patrno, že jde o úlomky cihel…“
„Krvácela pouze rána na hlavě, že?“

„Ano.“
„Nastala po ní okamžitá smrt?“
„Nemusela.“
„Mohla být,“ Exner se zarazil, „promiňte mi trochu sugestivní otázku, ale vy mně porozumíte, ujišťuji vás, že vaše odpověď pro mě nebude znamenat konečný soud, tedy: mohla být způsobena dřív než ty ostatní?“
„Mohla, ale ne příliš dlouho. Udělal jsem radost?“ docent naklonil zvědavě hlavu a jeho brýle se zaleskly.
„Ani moc ne,“ řekl upřímně. „To je osud.“
Ačkoli Michal Exner spěchal, způsobně seděl a udržoval příjemný tok konverzace. Obřadně se potom rozloučil a slíbil, že určitě přijede jen tak soukromě. A když naposled stiskl měkkou ruku a octl se za dveřmi pracovny, rozběhl se chodbou, hnal se po schodech, a k vozu, který čekal u brány nemocnice, celou cestu utíkal.

Vlček pověřil jednoho ze svých mládenců, aby přemýšlel nad Pilmanovým zápisníkem a opsal několik stránek, které předcházely a které následovaly po těch, jež byly odstraněny. Dále se měl dotyčný mládenec pokusit o vyluštění zbytku písma, snad vtlačeného do stránky za vytrženými listy, písma, které předcházelo a následovalo za znamením lyry. S ostatními, kteří také přijeli ještě před polednem na Exnerovu žádost z ústředí, se Vlček odebral „na ten podivný plácek u toho mlejna“ (jak nazval Exner místo, kde zahynul nadporučík Veselý), aby se pokusili cokoli najít.
A podporučík Beránek se po zralé úvaze rozhodl promluvit do místního rozhlasu.
Chtěl oznámit něco velmi důležitého. Svou řeč si napsal, uvažuje nad každou větou a škrtaje a přepisuje slova. Dlouho trvalo, než byl se svým výtvorem spokojen a než jej přednesl. Zněl: „Soudruzi! Pozor! (Beránek nepředpokládal, že by se po této výzvě někdo stavěl do pozoru, přesto však se dlouho rozmýšlel, než termínu použil.) Mluví k vám pracovník Veřejné bezpečnosti, která vyšetřuje vám všem jistě známý případ. Žádám o spolupráci vás všech. Pozor! Dne 20. června nešťastně zahynul v odpoledních hodinách nadporučík Veselý. Žádáme všechny, kteří toho dne odpoledne nadporučíka Veselého viděli, aby se dostavili ihned do kanceláře náčelníka štábu. Pozor! Včetně těch, kteří měli toho dne službu u vchodu do prostor letiště. Opakuji!“ A nakonec podporučík Beránek poděkoval za spolupráci.
Výzva měla značný ohlas. Dokonce větší, než Beránek předpokládal.
Za půl hodiny měl v kanceláři deset vojáků.
Zběžně je vyslechl. Osm propustil a jen vojínu Vosilíkovi a rotnému Ceplechovi sdělil: „Soudruzi, budeme vás ještě potřebovat. Nevzdalujte se až na další z prostoru letiště.“
„Když je ale sobota…“ řekl rotný.
Voják jen smutně kýval hlavou.
„Kam se chystáte?“
„My máme ve Strašicích pouť…“ oznámil rotný. „A manželka…“
„Budete tedy odpoledne a večer ve Strašicích?“
„Ano.“
„Dobrá, ale zůstaňte ve Strašicích. A vy, soudruhu?„ obrátil se na vojáka.
„Já mám rande… ale až večer…“
„Hodinu před odchodem mě vyhledejte,“ rozhodl podporučík Beránek a propustil své svědky.

Michal Exner spěchal do městečka Chlumu, kde žili rodiče nadporučíka Veselého. Bydleli v domku se zahrádkou při hlavní silnici na Prahu, a nebyli doma. Zastihl jen nadporučíkova bratra, který se mu představil jako Josef. Pozval Exnera dál a zavedl ho do světnice v prvním patře.
„Tohle byl bráchův pokoj,“ řekl. „Naši sem teď vůbec nejdou. Já taky ne. Vůbec nikdo. Tamhle ty balíky,“ ukázal pod okno, „přišly z letiště. Ještě jsme nikdo neměl náladu je rozbalit.“
„A mně to dovolíte?
„Samozřejmě, naši budou vlastně rádi. Chcete se na to podívat hned?“
„Rád bych. Nemusíte být u toho, jestli nemáte čas…“
„To zrovna nemám… Můžu vás tady nechat? Slíbil jsem totiž známým, že jim píchnu na chatě. Za půl hodiny mi jede autobus. Naši přijedou až zítra večer.“
„To mně svěříte barák?“
„Proč ne. Tady jsou klíče. Když budete mít chuť, v kuchyni je kafe a cukr. Zavřete a klíče pak dejte vedle sousedům.“
Bratr Josef byl zřejmě muž činu.
„To jste hodní,“ řekl Exner. „Poslyšte, znal jste nějaké bratrovy přátele?“
„Abych vám pověděl upřímně, neznal. Byl léta na Slovensku, domů jezdil málokdy, teď jezdil víc, ale ani nevím, co na vojně vlastně dělal, když přestal létat. Má nějaké známé v obci, kluky, když byl ještě doma. Jako každý.“
„Nějakou dívku…“
„Tady žádnou neměl. Ani nevím, jestli vůbec nějakou měl. Myslím ale, že jo.“
„Myslíte?“
„No jo. Svatej nebyl. To je na beton. Tak já mažu, soudruhu…“
„Exner.“
„Soudruhu Exnere. Tak prosím vás, ty klíče dejte k sousedům.“
„Jasný.“
Desítky jiných by se vykašlaly na známé a jejich chatu, kdyby jim do bytu přišel vyšetřovat kapitán od bezpečnosti. Měly by na mnoho hodin látku k vyprávění. Josef Veselý byl rozhodně výjimkou a Exnerovi to bylo neobyčejně příjemné.

Nejdříve si prohlédl pokoj, nahlédl do skříně i do knihovny, potom začal rozbalovat balík po balíku a věci, které v nich byly, pečlivě ukládal na postel a stůl. Nenašel nic neobvyklého, jen několik let staré dopisy od jakési Hany, asi to byla nadporučíkova velká láska a rozešli se, poslední její dopis byl zřetelně studený a bylo na něm datum přede dvěma roky. Z nedávné doby našel jen pohlednici z Prahy se stručným textem: Jsi otrava, ale přijedu zas. Tvoje Myriam. Fotografií neskladoval nadporučík Veselý také mnoho, jen ty, co se mu vešly do náprsní tašky, měl tam rodiče, nějaké kamarády z letiště a to bylo všechno. V šatech, v knihách nic.
Jen jedna věc byla přinejmenším podivná.
Nadporučík Veselý odebíral ženské módy, časopis Žena a krása. Měl kompletní minulý ročník a všechna čísla ročníku letošního. Pokud není móda na živé ženě, voják se o módu zrovna příliš nestará. A nejen voják. Není mnoho takových, kteří alespoň přibližně znají poslední módu a snaží se podle ní zhodnotit ženu, kterou potkají. (Michal Exner patřil mezi ty druhé a byl v tomto směru sám se sebou spokojen, ale neodebíral módní časopis.)
Který svobodný muž, kromě krejčího, odebírá módy. Listoval číslem Ženy a krásy, přemýšleje o zvláštní zálibě nadporučíka Veselého.
Jednotlivé sešity byly zachovalé, žádný list nikde nechyběl, nebylo v nich nic zaškrtnuto, nikde nebyly poznámky na okrajích nebo menší text.
Prolistoval pečlivě všechna čísla, prohlédl stránku za stránkou. A přitom s určitou melancholií v duši konstatoval, že pokud jde o manekýnky, jsme země chudá. Líbily se mu dvě, možná tři, když byl míň přísnější, horší bylo, že se jejich fotografie jednotvárně opakovaly ve všech číslech, dohromady asi dvacet děvčat kolem dokola, až to byla nuda.
Proč byl nadporučík Veselý odběratelem Ženy a krásy, zůstalo záhadou tím spíš, že časopis byl až nesnesitelně nudný a téměř programově se vyhýbal ukázkám prádla, plavek a opalovaček.
A tak Michal Exner zavřel domek, odevzdal u sousedů klíče a vracel se na letiště vzdálené od městečka Chlum asi šedesát kilometrů.

„Je to hubený," řekl Vlček Exnerovi a podal mu balvan zabalený v papíře. „To je všechno. Tímhle balvanem dostal Veselý pravděpodobně do hlavy. Daly se na něm najít ještě stopy krve."
Kámen byl opracován a byly na něm zbytky omítky.
„Bacil bys někoho," zeptal se Exner, „tímhle kamenem po hlavě?"
„Bacil," odpověděl Vlček.
„A nezdál by se ti nešikovný do ruky?"
„Zdál, ale to může spravit cvik a dobrá vůle."
„Taky možný," položil balvan na Pilmanův stůl. „Já bych jed…"
„Skočím do závodky, aby ti přinesli oběd. Objednal jsem jídlo pro nás pro všechny."
„Na jak dlouho?"
„Zatím na tři dny, kromě zítřka. V neděli se nevaří."
„Pesimisto. Na tři dny! A zejtra půjdem k Modrý hvězdě. Jak se daří Beránkovi?"
„Mluvil tady do rozhlasu a sehnal dva mládence. Čekají na tebe a hrajou mariáš."
„Mariáš? To sis vymyslel."
„Jo," řekl Vlček klidně. „Pošlu je sem. Chceš?"
Exner přikývl.

Rotný Ceplecha byl pravděpodobně poslední, který se na letišti setkal s nadporučíkem Veselým. Na výzvu se posadil do křesla a čekal, až si Exner přečte jeho výpověď, kterou s ním sesmolil podporučík Beránek.
Exner dočetl, mnul si nos a mlčel.
Rotný se na něho díval a pomrkával.
„Poslyšte," řekl konečně Exner. „Proč myslíte, že to byla žena, se kterou nadporučík hovořil?"
„Já si to nemyslím," odpověděl Ceplecha. „Já jsem si tím jist. Už jsem to tak nadiktoval tomu vašemu soudruhovi…"
„Beránkovi".
„Ano, Beránkovi. Nadporučík Veselý řekl určitě: to jsi hodná. A něco sliboval, že přijde naproti. A že si vezme aktovku, ale proč, to nevím. To už si nemohu vzpomenout."
„V jaké byl náladě?"
„Myslím, že měl radost, a jak jsem už řekl, utíkal potom zpátky, snad do své kanceláře nebo někam tím směrem."
„A potom jste ho už neviděl."
„Ne. Branou určitě neprošel. Ono se nemusí odcházet z kasáren branou…"
„Ano."
„A…" rotný se trochu zarazil, „a já vím, kde ho našli, pochopitelně… Kdo jde z kasáren na tu zkratku přes střelnici… tak nechodí nikdy přes bránu, ale rovnou lesem."
„Nejmenoval ji? Mařenko, Věro, Evo…"
„Ne. Mám pocit, že určitě ne."
Exnerovi nezbylo, než rotnému Ceplechovi poděkovat a rozloučit se s ním.
Druhý rozhovor, s vojínem Vosilíkem, nebyl zajímavější. I když skutečnost, které si vojín povšiml, stála za pozornost. Na Exnerovu výzvu to vojín vyjádřil přímo: „Já takhle ležel to odpoledne na kraji lesa… Ležel jsem a slyším, že někdo jde. Tak se kouknu dozadu a vidím, jak se blíží Pilman s Veselým a něco si povídají. Co, to vám nemůžu říct, protože jsem neposlouchal, spíš jsem se snažil odejít."
„Vy jste tam odpočíval?"

„Jo. Vlastně… ne.“
„Po službě?“
„Ne,“ prohlásil uraženě Vosilík.
„Co jste tam tedy dělal? To jste neměl toho dne žádné zaměstnání?“
„Já myslel, že se zajímáte vo Veselýho…“
„Takže vy jste se tam jen tak flákal.“
„No, když tomu tak říkáte…“ přiznal neochotně Vosilík.
„A nevíte, jak tam byli dlouho, ti dva?“
„Já je nesledoval. Mám rozum.“
„Taky myslím. Ták vám, soudruhu vojíne, pěkně děkuju,“ řekl Exner a Vosilíka propustil.
Do kanceláře vklouzl Beránek a zůstal u dveří. Provinile pokrčil rameny. „Je to slabý, já vím…“
„I přes tu propagační přípravu rozhlasem,“ souhlasil Exner. „Je, Beránku. Soudruhu podporučíku.“
„A co dál?“ zajímal se Beránek.
Než mohl Exner odpovědět, zaklepal na dveře a do kanceláře vstoupil voják s podnosem, na kterém nesl oběd.
„Nejdřív se najím,“ řekl Exner. „Nebolejí tě nohy?“
„Jo, mohl bych se posadit. Ten major Havlík ti vzkazuje, že jel na oběd domů a že se vrátí co by dup.“
„Hm…“
Oběd byl přesně takový, jak se dalo předpokládat u vojenské závodní kuchyně v pozdní odpolední hodinu. Totiž studený. Polévka hustá, kejda, maso šlachovité, knedlíky houževnaté, omáčka páchla jíškou a moučník byl k nevíře suchý. Exner se v jídle nimral, snil o bifteku a smažených bramborách, což mu pochopitelně chuti k téhle potravě nepřidalo.
„Vlček udělal chybu.“
„Jakou?“
„Že nám tady předplatil obědy.“
„Budeme hotovi dřív?“
„To nevím. Ale jíst se to nedá. Nebo ti chutnalo?“
„Já jím všechno.“
„Heleď, co bys řek o chlapovi, který si kupuje módy. Módní listy, rozumíš.“
„Že je teplej.“
„Že je ho-mo-se-xu-ál,“ hláskoval Beránek.
„To ale Veselý nebyl.“
„Kupoval si módy?“
„Jo.“
„Třeba to tajil.“
„Co?“
„Že je teplej.“
„Soudruhu podporučíku,“ řekl Exner znechuceně, „není vám mdlo z téhle rozpravy?“
„Ne.“
„Ale mně jo,“ odložil příbor. „Co byste řekl vejletu?“
„Sobotní odpoledne je pro vejlet příhodná doba.“
„Tak jedem.“

Major Babka, správce tankové střelnice, se zabýval ve volných chvílích zúrodňováním neobdělané půdy v širším okolí osamělého domku, kde bydlel. Domek stál na pokraji lesa nedaleko střelnice, na samotě, dřív tam snad byla hájovna. Onoho sobotního odpoledne se major Babka rozhodl, že sklidí úrodu třešní. Po obědě se trochu prospal, aby na česání nebyl unavený, protože začínal trpět závratěmi. Odvázal ze skob pod okapem dlouhý žebřík, zkusil šprycle, jestli se mu přes zimu žebřík příliš nerozeschl, vybral si v kůlně příhodný košík a vylezl do koruny prvního stromu. Major, takto pokojný sadař, se zabral do práce.
Byl trochu vítr. Listí stromů šumělo, a tak Babka, mírně nahluchlý za léta služby u kanonýrů, neslyšel auto, které zastavilo před domkem. A jak byl zamyšlený, pořádně to s ním trhlo, když se za ním ozval hlas: „Dobrý den! Hledám majora Babku, pane!“
„To jsem já, člověče! Co chcete!“
Pod stromem stál Exner s Beránkem. „Máte to tady pěkný. Úroda se vydařila…“
„Jo,“ řekl Babka neochotně. „Chcete koupit třešně?“
„Proč ne. Za kolik?“
„Jsou prima. Za pět korun kilo.“
Exner se podíval na Beránka, který přikývl: „Tak jo. Dvakrát po kile.“
Major Babka se podíval do košíku. „Jsou prima. Vemte si po dvou.“
„Tak po dvou. Vezmeme Bohoušovi a Vlčkovi.“
Babka opatrně slezl a vedl je na zápraží, kde měl na bedničce váhy a dokonce i papírové sáčky zatížené kamenem. Navážil třešně do dvou pytlíků. „Dostanu dvacet korun.“
Dostal je a očekával, že zákazníci odejdou.
Ale neměli se k tomu, Michal Exner otevřel sáček, začal jíst a foukal pecky daleko do trávy. Posadil se na špalek na štípání dříví. Beránek usedl na zápraží.

„Pěkná krajina," řekl Exner.
„Jo," odpověděl Babka.
„Úrodná půda?"
„Ujde to."
„Moc písku, ne?" zeptal se Beránek.
„Jo."
„Vy jste už dlouho na vojně, soudruhu majore?"
„Jo."
„Kolik let?"
„Dvaatřicet."
„To je hodně. U čeho jste sloužil?"
„U dělostřelectva."
„A teď?"
Babka si návštěvníky podezíravě prohlédl. „To není důležité," řekl mrzutě. „Tak já jdu česat, pánové. Na shledanou."
„Počkejte," zarazil ho Exner. „My jsme si přijeli s vámi o něčem popovídat. Poradit se."
„Se mnou?"
„No jistě. Jako se správcem dělostřelecké a tankové střelnice. Tady jsou naše průkazy."
Major Babka nahlédl do legitimací, postavil košík na zem, napřímil se. „Jsem vám k službám, soudruhu kapitáne. Neračte dovnitř?" Ukázal na dveře domku.
„Ne," pravil Exner a vzal mezi prsty pecku a pokoušel se strefit do kbelíku, který stál opodál. „Poslyšte, co byste řekl vraždě dělem?"
„Cože?"
„Vraždě dělem," opakoval klidně Exner. „Představuju si to asi takhle: mám vztek na pana iks. A přitom vím, že budu v den dé a hodinu há střílet z děla z místa á." Na to místo na zemi upustil pecku. „Pozvu si tedy pana iks na den dé a hodinu há do místa bé," upustil druhou pecku. „Už napřed jsem si vypočítal prvky…"
„Von nemá nohy?" zeptal se major Babka.
„Kdo?"
„Ten váš pan iks."
„Má. Proč by neměl."
„A klidně tam bude tvrdnout, až to kolem něj začne padat, že jo."
„No, to nevím…"
Major Babka se posadil na zápraží vedle Beránka, profesionálně zaujat problémem. „To je všechno blbost," prohlásil. „Za prvé: musel byste bejt geniální matematik, abyste vypočítal prvky tak, že by byl zásah první ranou na tak malý cíl. Jak známo, náplň v granátech není stejné kvality a není jí všude stejně. To všechno byste musel vzít v úvahu. Za druhé: ke kanónu se dnes nedostanete, abyste si s ním jen tak střílel."
„Ale můžu třeba vědět, že budu střílet od hodiny há jedna do hodiny há dvě."
„A já vám znova říkám, že by ten váš pan iks musel bejt beznohej." Major Babka se zamyslel. „Náhodou, náhodou se to může stát. Ale takhle – jedna ku tisíci, soudruhu kapitáne. Jedna ku tisíci. Náhodou, prosím. Jako u nás před čtrnácti dny…" major se zarazil. „Sakra… Jo tak proto jste tady… A já myslel, že je to uzavřenej případ."
„Ale je," prohlásil Exner lehkomyslně. „Je. Nám šlo jen o tenhle problém…"
„U nás na střelnici," řekl Babka, „by to vůbec těžko šlo. Střílí se většinou přímá střelba. Na tý tankový, co se to tam stalo, výhradně. A přestřelit z tanku kopec a někoho trefit, to je kumšt, to prostě nejde. A když jsou u nás střelby, tak je vždycky takovej bordel, žádnej velitel praporu si to neumí zorganizovat, takže kdybyste vy měl střílet s nějakou rotou, musel by ten váš iks tam tvrdnout celej den a možná, že by se na něj nedostalo. To se střílí všelijak a…"
„Vy trochu přeháníte, soudruhu majore."
„Trochu. Soudruhu, to kdybych já byl velitelem tankovýho praporu, tak by mi to při střelbách muselo jít jako hodinky. Od sedmi do devíti…"
„A ještě něco," přerušil ho Exner. „Dejme tomu, že mám společníka. Společníka ypsilon. Ypsilon počká na pana iks v místě bé a tam ho klepne kamenem. Dejme tomu v hodinu há dvě. Načež já v hodinu há tři do tohoto místa dvakrát střelím z kanónu. Nebo v hodinu há čtyři. Nebo v hodinu há a půl. Prostě jak mi to jde. Takže to může vypadat, že pan iks byl zabit nešťastnou náhodou…"
„Tohle by šlo… Zvlášť, kdyby ho ten váš ypsilon dotáh potom čerstvý díře, kdyby granáty spadly dál…" řekl major Babka pomalu. „To by mohlo bejt možný… při tom bordelu, jakej teď pořád je při střežení střelnice. To každej velitel praporu heká, že nemá lidi, kluky tam postaví, nikdo je nekontroluje, chrápou pod smrčkama. Kolik já jich už zvětřil za poslední dobu. A to není moje povinnost, soudruhu kapitáne. Představte si, že dřív, když tady ještě…"
„Už, jste dlouho správcem střelnice?"
„Pět let."
„Tak vám děkujeme za třešně," řekl Michal Exner a vstával. „A bude bouřka, co říkáte?"
„Možná, je dusno…"

Major Kylar, přestože se snažil budit dojem řízného vojáka, vypadal spíš vyděšěně: „Domníval jsem se, soudruzi, že je celý případ. uzavřen…" Stál u dveří své kanceláře. Před chvílí ho zavolali z domova, přijel na kole. Kromě Beránka a Exnera, který seděl na pohovce, byl tam ještě četař Svoboda. „Svobodo, běžte ven."
Četař beze slova odešel. Výrazem tváře dal nepokrytě najevo, že se mu něco nesmírně protiví. Ale nebylo jasné, zda to,

že byl vyhozen, nebo strašpytelství představeného.
„To je škoda," konstatoval Exner, „že tady není ten soudruh Macháček…"
„Dostal v pátek telegram, že mu onemocněla matka, úraz při dopravní nehodě. Požádal mě o opuštění ubytovacího prostoru. Vyhověl jsem mu."
„Odkud je?"
„Z Prahy."
„Tak to má kousek," řekl Exner spokojeně: „Říkáte v pátek večer?"
„Ano."
„Jaký je to voják ten desátník Macháček?"
Kylar chtěl odpovědět, ale někdo zaklepal na dveře.
„Dále!"
Vstoupil major Havlík. Srdečně se pozdravil s Kylarem a posadil se vedle Exnera. „To mně to dalo, než jsem vás našel…"
„Seš tady co by dup," řekl mu Michal Exner. „Znáš nějakého desátníka Macháčka?"
„Ne. Nikdy jsem o něm neslyšel."
Exner se podíval na Kylara.
„No, Macháček…" Kylar by se zřejmě rád podrbal ve vlasech, a protože vzhledem k vojenskému vystupování nemohl, hůř mu to myslelo. „Je u nás krátkou dobu… Neměl jsem dosud možnost… Snad velitel roty…"
„Nebude potřeba. Nemohli bychom se podívat na jeho věci?"
„Prosím!"
Pozdního sobotního odpoledne vypadají všechna kasárna téměř idylicky. Je už po rajónech, vojáci se vytrácejí nebo se chystají zmizet, na stolcích dozorčích leží chleba, salám a sýr – studená večeře – a na židlích u stolků várnice s kávou. Ačkoliv je to zakázáno, povaluje se na kavalcích několik těch, kteří jsou nuceni zůstat. Nudí se a většinou spí.
Nejinak to vypadalo u praporu majora Kylara.
Proto také dozorčí roty kapitána Pavelky, když přišel Kylar se svými hosty, své „Pozor!" neřekl nahlas, ale zařval, až mu v hlasivkách písklo. To aby všichni byli řádně upozorněni na nebezpečí, které se blíží, a vzbudili se nebo byli probuzeni.
„Zaveďte nás ke skříňce desátníka Macháčka!"
„Provedu."
Na dvířkách skříňky byla petlice a malý zámek.
„Přejete si otevřít násilím?" zeptal se major Kylar a mávl na dozorčího, který zvědavě očumoval: „Ke stolku! Tady není tyátr!"
Exner vzal do ruky zámek a prohlížel si ho. Podíval se na Beránka: Ten přikývl. „To je maličkost…" A odemkl jej rychle a s rutinou. Otevřel dvířka a ze skříňky se s řinkotem vysypala jídelní miska.
Uvnitř byl přímo znamenitý nepořádek, tak zřejmý a neuvěřitelný, že major Kylar mimoděk zčervenal.
Zato vnitřní strana dvířek byla vzorně vyzdobena. Bylo zde mnoho fotografií dívek. Portréty i žánry ze života a společnosti. Dívky dekoltované i dívky v plavkách, dívky na pláži i dívky při tanci. Zezadu i ze stran. A jejich sbor obklopoval ústřední postavu této podivuhodné nástěnky, velkou barevnou fotografii dívky v plavkách, na prámu na modravé hladině jezera, kde se v mlžné dáli tyčil majestátně Bezděz. Fotografie byla titulním listem časopisu Krásy domoviny.
„Pěkný, že jo?" neudržel se Beránek.
„Co?"
„Krásy domoviny…"
Michal Exner se naklonil blíž k fotografii, protože pod prámem na modravé hladině bylo něco napsáno: „Svému milému Pepovi jeho Veronika…" přečetl. „To není špatný…" souhlasil. Ukázal palcem na skříňku. „Mrkni se tam…"
Jinak to nešlo, než všechno rukama vyhrabat a rovnat zpátky.
„Hnus," řekl major Kylar dosud červený rozpaky, ne snad že by se styděl při pohledu na tu krásu, ale že u jeho útvaru se vyskytla taková nástěnka. „Ihned to nechám odstranit!"
„Ale proč?" podivil se Exner. „Vždyť je to hezký… Krásy domoviny… Svému milému Pepovi…"
A díval se pořád na fotografii. Beránek pracoval a mlčel.
Major Kylar byl zmaten.
Major Havlík se díval neurčitě a snažil se Beránkovi trochu pomáhat.
„Soudruhu majore," oslovil Exner Kylara, „mohl byste mi zavolat dozorčího… Nebo někoho, kdo tady bydlí s Macháčkem."
„Ano. Ovšem."
Když se za Kylarem zavřely dveře, poznamenal Exner:
„Někde jsem ji už viděl…"
„Koho?"
„Tu krásu domoviny…"
„To je možný," řekl Beránek, aniž zvedl oči. „Při tvý paměti a šíři zájmů…"
Exner se zasmál. „Budeš mrkat, až se dovíš, k d e jsem ji viděl…"
„To jsem…" Beránek nedopověděl, protože se vrátil Kylar s jakýmsi vojákem.
„Soudruhu kapitáne, dozorčí na téhle světnici nebydlí. Ale vedle Macháčka spí svobodník Turek."
Svobodníka přivlekl Kylar z umývárny. Turek měl na sobě jen trenýrky, z vlasů mu kapala voda a vypadal neobyčejně

vyjeveně. Nevěděl co s rukama, protože v jedné držel mýdlo a v druhé holicí potřeby. Kolem krku měl ručník.
„Někam si to položte," řekl Exner a usmál se. „A utřete si vlasy…, za ušima máte ještě mýdlo…"
Svobodník poslechl a tím se uklidnil.
„Znáte tohle?" Exner ukázal na Macháčkovu nástěnku.
„Jo. Ano. Znám."
„Chodil se všema nebo s jednou?"
Svobodník to považoval za vtip.
„S tou prostřední."
„Tak s kterou?"
„S touhle?" A píchl prstem do Krás domoviny.
„Jo. Ano."
„Jak to víte?"
„Říkal to… Taky se mu na tu fotografii podepsala…"
„Aha… Tak tohle psala ona?"
„No… Ano."
„Viděl jste ho s ní?"
„Já ne. Ale kluci ji. tady viděli… V městečku…"
„Jednou, víckrát?"
„Kluci říkali několikrát, že ji viděli… A to když byl Pepa… soudruh Macháček tady, tak vždycky utíkal pro knížku…"
„Ten Macháček je sekáč, co?"
Svobodník Turek rozpačitě pokrčil rameny: „Snad jo, když má takovou holku…"
„Líbí se vám?"
„No. Docela…"
„Už jste se umyl?"
„Ano… Ještě jsem se chtěl holit…"
„Tak běžte," řekl Exner a obrátil se na Beránka, který končil práci. Teď už Macháčkova skříňka byla téměř ve vzorném pořádku. „Nic?"
Beránek zavrtěl hlavou.
Exner vytáhl z kapsy nůž a opatrně vyndal připínáčky, kterými byl na dveře skříňky připevněn titulní list Krásy domoviny. „Mně se to moc líbí," řekl Kylarovi.
„Jestli dovolíte, vezmu si to s sebou na památku. Mimochodem, mohl byste nám dát Macháčkovu pražskou adresu?"
„Samozřejmě," pravil upjatě major Kylar. „U mě v kanceláři."

Když Exner s Beránkem a Havlíkem nasedali do vozu, zastavil se u nich četař Svoboda. „Rád bych s vámi mluvil," řekl Exnerovi.
„Se mnou? Přímo?"
„Přímo. Myslím, že to… vedete."
„Správně. Tak prosím."
„Nerad bych, kdyby to bylo tady…" Svoboda ukázal očima k budově praporu. Před vchodem stálo několik čumilů a v okně kanceláře bylo vidět majora Kylara.
„Ano. Rozumím… Tak na vás počkám tamhle za rohem a půjdem na krátkou procházku po kasárnách, jestli vám to vyhovuje."
Svoboda přikývl. Auto odjelo a on se zvolna loudal za ním. Exner ho čekal sám.
„Chtěl jsem se vás zeptat," řekl Svoboda, „jestli vám velitel říkal něco o nábojích."
„Ne. O jakých nábojích?"
Srovnali krok a pomalu kráčeli k bráně.
Svoboda se nejistě usmál. „Nevím, proč jste tady… ale jsem po kotníky v rejži… a nerad bych do ní zapad po krk… Macháčkovi se minulý týden ztratily náboje. Měl noční, hned po střelbách, ráno se vrátil a během dopoledne byly náboje pryč. Nenašly se… totiž… úředně se našly, prakticky ne. Soudruzi důstojníci mě požádali, abych náboje našel, a vysvětlili mně, že je opravdu nutné je najít v zájmu dobré pověsti praporu atakdále. Protože nejsem detektiv, náboje jsem nehledal – hledali je ostatně všichni –, ale zašel jsem k jednomu důstojníkovi, o kterém jsem předpokládal, že má nějaké v zásobě. Měl. A tak se náboje našly…"
„Požádali vás, nebo vám dali rozkaz?"
„Požádali…"
„Pak jste blázen, že jste se do toho pletl."
„Určitě."
„A dál?"
„Myslím, že jste se byli dívat na Macháčkovy věci… Jestli chcete jet za ním… obávám se, že těch osmdesát ztracených nábojů má u sebe… doma. Prostě u sebe."
„To je pozoruhodné," řekl Exner dost chladně. „Čím jste v civilu?"
„Režisérem v divadle."
Michal se spokojeně usmál. Zdálo se, že se mu ulevilo. „Tak proto ten smysl pro efekty… Dobrý. Pokračujte."
„Ve čtvrtek jsem se vracel večer z procházky…"
„Z procházky nebo z vycházky?"

„Z procházky. Chvíli předtím, než odjíždí poslední vlak. A viděl jsem, jak nějaký voják tam u těch záhonků, co si náš kapitán Pavelka pěstuje kytičky, jak nějaký voják cosi sbírá na zemi, nebo hledá. Počkal jsem chvíli, až toho nechal. Šel potom směrem ke mně, protože spěchal na nádraží. Byl to Macháček a klusal na vlak. Zeptal jsem se ho, co tam u záhonků ztratil. Odpověděl mi, že nic, že rovnal kameny na záhoně. A mně teprve v posteli došlo, že vlastně nic nerovnal, ale vyhrabával. Rozumíte?“
„Ano. Docela správně.“
„Šel jsem se k záhonku podívat,“ pokračoval Svoboda, „odklopil jsem několik kamenů v těch místech. Pod jedním byla docela zřetelně zkypřená zem a jamka asi stejných rozměrů, jako mají dvě krabičky nábojů. Vzal jsem kolo a hnal se za Macháčkem, ale vlak mi ujel před nosem.“
„Hlásil jste to někomu?“
„Ne. Jak dokážu, že tam ty náboje opravdu byly a že si je vzal s sebou?“
„Něco na tom je,“ řekl Exner. „A za druhé, náboje se našly… raději nepátrat než pátrat, co?“
„Jistě.“
„Soudruhu režisére,“ řekl Exner spokojeně, „to není špatný, co jste viděl…“ Vytáhl z kapsy titulní list Krás domoviny a ukázal na Máchovo jezero, Bezděz a to další, co na obrázku bylo. „Co říkáte tomuhle?“
„To taky není špatný…“
„Znáte ji?“
„Ne. To máte z Macháčkovy skříňky, že? Vytahoval se, že s ní chodí, snad každýmu. Ale já tomu nevěřím.“
„Proč?“
„Holka tohohle typu… si nenarazí nějakýho Pepu Macháčka. Všimněte si, jak se dívá. Ta má jiný ambice. Ačkoliv…,“ četař se na chvíli zamyslel. „Víte, že je divný, že jsem ji tady dvakrát, možná třikrát viděl… Na nádraží ve městě a jednou dokonce tady, v městečku…“
„A s kým?“
„Nejspíš samotnou.“
„Nejspíš?“
„Když něco takovýho potkáte, tak nestudujete zrovna podrobně toho, kdo s ní jde. Kdyby to byl ale Macháček, to bych si pamatoval určitě.“

Stalo se, že městečko Chlum uvítalo toho dne Exnera podruhé, tentokrát doprovázeného Havlíkem a Beránkem. U sousedů, kam před několika hodinami odevzdal Exner klíče od domku rodičů nadporučíka Veselého, byli pravděpodobně podrobně poučeni bratrem Josefem, neboť se ani příliš nepodivili, že ten člověk ještě jednou přijel, a klíče mu vydali.
V nadporučíkově světnici položil Exner na stůl titulní list Krás domoviny, přistavil ke stolu dvě židle, před každou židli položil hromádku časopisů Žena a krása a řekl: „Tak, mládenci. Tady máte vzor,“ ukázal na Máchovo jezero, „tady materiál. Listujte. Vsadím se s vámi, že v každém čísle najdete nejmíň dvě dvojice téhle krásné holky.“
Sám se uvelebil v křesle vedle knihovny a vzal si z regálu fantastické povídky známého doktora Nesvadby „Budeme jako v čítárně,“ prohlásil.
Okna světnice byla obrácena k západu. Končil krásný letní den, venku ticho, jak to už sobotního podvečera bývá, jen čas od času přejel po silnici před domkem vůz a z dálky se ozýval hluk motorky, slaběji a silněji, asi ji někdo spravoval a zkoušel.
Ve světnici šustil papír obracených stránek.
Beránek a Havlík měli každý jiný systém práce. Zatímco Havlík prostě listoval a jen co chvíli pohlédl na obrázek před sebou, Beránek hodnotil každou podobnou tvář dlouho a stránky, na nichž našel dívku totožnou s tou, kterou si vypůjčili od Macháčka, nechával otevřené. Pokud bylo v listě několik fotografií téže dívky, vybral vždy tu, na níž byla podoba nejzřejmější.
Havlík byl pochopitelně hotov dřív. „Je to manekýnka, to je jasný.“
Exner zvedl oči od knihy a podíval se na Beránka, který dosud pilně pracoval. „Vypadá to tak,“ řekl a četl si dál.
Po deseti minutách skončil práci i Beránek. „A je to,“ řekl. Exner sklapl knihu: „Na beton?“
„Na beton. Takové dvojice nejsou. Pojď se podívat. Podle ucha třeba. Nebo podle nosu. Taky je vyloučený, aby hned tak nějaká ženská v jejím věku a tak podobná měla zrovna takovej nepatrnej předkus… Heleď.“
„Co vy na to, pánové?“ zeptal se.
Havlík prohlásil, že věc začíná být až nepříjemně složitá. Beránek skládal módy podle čísel. „Koukal jsem se všude,“ řekl, „ale její jméno tam není. Myslím, že bychom se měli podívat do Prahy.“
„Dáme na tebe,“ řekl Michal Exner. „Chce se ti?“
„Ani moc ne. Vrátil bych se na letiště.“
„To je nápad. Aby se tam Vlček sám nebál. A my,“ obrátil se na Havlíka, „prostě pojedeme do Prahy, když nám to radí tady soudruh…“

Macháček bydlel v Braníku.
Jak Exner správně předpokládal, rodina, jejíž jeden člen těžce onemocněl, nebude někde za zábavou nebo na chatě. Proto nebyl překvapen, když jim hned, jak zazvonil, přišla otevřít starší paní.
„My bychom rádi mluvili s Josefem Macháčkem,“ oznámil ji Michal.
„Ale ten je na rybách!“ a paní mávla rukou s výrazem v obličeji, který říkal: jako byste ho neznali, copak vůbec někde jinde může být. „Ten je na rybách den co den…“

„Den co den?“
„No! Co má dělat, když je v penzi.“
„Jenže… já myslel s mladým…“
„Jo s klukem! Ten je na vojně.“
„To my víme, ale je snad doma?“
„Ne.“
„Ale vždyť snad…“
„Už nebyl doma dva měsíce. Bůh ví, co na tý vojně dělají!“
„Vy jste jeho matka?“
„Ovšem.“
„To je radost,“ uřekl se Michal.
„Cože?! „
„Nic… Že… že je to radost, že jsme vás poznali…“
Bylo vidět, že paní Exnerovi hluboce nedůvěřuje. „Vy jste nějak divný,“ řekla. „Na jeho kamarády nějak moc starý.“
„To máte pravdu,“ souhlasil Michal. „Má Josef bratra?“
„Ne. Sestru. Vdanou!“
„Prosím vás, neměla jste v poslední době nějaký úraz… víte…“
„Ne! Co vlastně chcete?“
„Ale přijeli jsme za Pepou… Ale když není doma…“
„Tak musíte přijet jindy.“
„Asi, asi… To je smůla…“ nějak se mu nechtělo odlepit se od dveří. „My jsme s ním tak potřebovali mluvit…“
„Tak mu napište. Já vám dám adresu. Pé es dvacet šest lomeno b…“
„Šiškovice, že? To my známe. Jenže tam jsme byli a tam nám řekli, že jel domů.“
„Tak si z vás dělali vojáci legraci. Jen se tam pěkně zase vraťte!“ a chtěla prudce zavřít dveře.
„Moment,“ řekl Exner a strčil nohu na práh. „I když není doma, tak bychom se k vám rádi podívali…“
„Có?!“ vykřikla. „Jak si to představujete!“
Branická ulička byla pokojně tichá a ženský hlas se v ní báječně rozléhal. Havlík se neklidně rozhlédl.
„Klid,“ řekl Exner „jsme kriminálka“. Ukázal průkaz. „Tak nás pustíte, ne?“
„Ježíšikriste!“
Byla docela upřímně vyděšena a nechala je jít dál a sledovala je vrcholně nedůvěřivě. „Ale von vopravdu není doma…“
Opravdu nebyl.
„A kdy byl doma naposled?“
„Jak jsem vám říkala… asi před dvěma měsíci…“
„Váš občanský průkaz.“
Hledala ho a ruce se jí klepaly. „Snad něco neproved, kristapána…“
„Snad ne…“
Michal Exner si prohlédl průkaz a zjistil bezpečně, že tahle zdravá matka je nesporně těžce zraněnou matkou desátníka Macháčka. „Kde bydlí jeho sestra?“
„Ve Vysočanech… Ale oni nebudou určitě doma… Jezdí k zeťovým rodičům do Počernic…“
„Jak se jmenují?“
„Bouzovi…“
V Počernicích u Bouzů zjistil kapitán Exner, že Macháček má velice hezkou sestru, že jeho švagr je řidičem v pekárnách a že nemají ponětí, kde by jejich příbuzný, voják základní služby, mohl být.
Když se vraceli do Prahy, rozsvěcovala se už na ulicích světla.

Zasloužilá pracovnice v ženském hnutí a šéfredaktorka časopisu Žena a krása se vrátila ze Žlutých lázní až po osmé hodině. Byla to žena osamělá a samostatná, na svou nezávislost pyšná – protože co jiného jí koneckonců zbývalo – a během dlouhých let si dokázala vytvořit přesný řád života, včleněný do schůzí a porad, besed a další politické a organizační práce. Přes své pokrokové názory byla v jistém smyslu konzervativní. Nebála se novot ve veřejném životě, dokonce jejich propagaci a práci pro společnost si vytkla jako životní úkol, který se zdarem plnila od svých dívčích let, pokud jde o soukromý život a zvyky, zachovávala v podstatě všechno, co bylo možno zachovat ze způsobu života počestné pražské a měšťanské rodiny. Mezi ostatní v to patřila jízda vozem a předplatné kabiny v Žlutých lázních, zimní návštěva Špindlu a lyžování, letní pobyt v rodinné vilce v Hamru na Jezeře.
Měla mnoho přítelkyň, s nimiž udržovala živé styky, a proto nebyla nijak překvapena, když krátce po jejím příchodu domů zazvonil telefon. Zapálila si cigaretu, usadila se do křesla a zvedla sluchátko. „Ano?“
Ve sluchátku se však kupodivu ozval mužský hlas: „Soudružka Tatršová?“
„U telefonu.“
„Šéfredaktorka časopisu Žena a krása?“
„Prosím.“
„Zde je Exner. Rád bych vás, soudružko, navštívil a o něčem si s vámi pohovořil…“
„To je možné, soudruhu, ovšem. Přijďte v pondělí po desáté do redakce.“
„Ale já bych rád teď hned…“
„To nejde. V pondělí po desáté. Na shledanou,“ a položila sluchátko. Rozmrzele zamáčkla cigaretu.

Připravila si na stůl studenou večeři, minerálku a víno. Než začala jíst, osprchovala se studenou vodou. Oblékla si plátěný letní župan, a právě když chtěla usednout k jídlu, někdo zazvonil.
Byl to muž, opálený a také trochu ušmudlaný, jak se celý horký den někde potuloval. A nesměle se usmíval.
„Promiňte, že vás ruším," řekl mile. „Ale nebylo zbytí. Jsem Exner."
„Řekla jsem vám už, že máte přijít v pondělí dopoledne. Právě se chystám večeřet."
„To je mi líto…" podíval se zklamaně na několik čísel Ženy a krásy, které držel pod paží, „ale budete mi muset pět minut věnovat…"
„Myslíte?"
„Jsem o tom přesvědčen…" Exner se rozhlédl po schodišti, jestli tam někde náhodou někdo není, naklonil se k soudružce Tatršové a řekl polohlasně: „Jsem totiž z kriminálky…"
Nebyla žádný zajíc a už mnohokrát se v životě setkala s blázny různého druhu. „Opravdu… ale to je milé…" a chystala se nenápadně zavřít dveře.
„Opravdu, mohu vám…"
Bum!
Dveře bouchly a Exner od nich odletěl, jak se polekal. Rána se rozlehla celým domem.
Nejdřív dostal zlost, protože tohle ho muselo urazit. Ale pak se tiše zasmál vlastní hlouposti zazvonil znovu. Pořádně, dlouho.
Trvalo jí, než přišla ke dveřím a podívala se špehýrkou. Ukázal legitimaci.
Oko ve špehýrce četlo důkladně a pozorně a Exner před ním držel průkaz neskonale trpělivě.
Konečně oko mrklo a zmizelo.
Soudružka Tatršová, přidržujíc župan u krku (takže jí sahal trochu nad kolena), řekla upjatě: „Promiňte… člověk si obyčejně představuje pracovníka bezpečnosti jinak…"
„A jak?" zeptal se Exner.
„Jinak. Pojďte dál."
Večeře na stole se skládala ze studeného masa, šunky a uherského salámu, dále zde byla rajská jablíčka a salát, což spolu s jiskrnou barvou červeného vína zapůsobilo na Michala nesmírně silně.
Ukázala ke konferenčnímu stolku stranou té nádhery: „Posaďte se, prosím."
„Děkuji."
„Vaše přání?"
„Maličkost…" Rozevřel několik čísel časopisu Žena a krása. „Výborný časopis…" poznamenal jakoby náhodou mimochodem. „Tady… tady a tady například. To je stejná dívka. Potřeboval bych vědět, jak se jmenuje a kde bydlí."
„Na co…"
„Promiňte, soudružko, vy jste snad zapomněla…"
„Ukažte mi ještě jednou ten váš průkaz."
Michal Exner jí vyhověl.
Studovala jej ještě podrobněji než špehýrkou a Exner přemýšlel, jestli bude také chtít otisk palce pravé ruky.
Nechtěla. „Bohužel, nemohu vám vyhovět. Neznám jména manekýnek."
„A kdo by je tedy mohl znát?"
„Určitě náš fotograf."
„Mohla byste mi říci, kde ho najdu?"
„Teď hned?"
„Ano."
„Zjistíme to nejjednodušším způsobem." Vzala časopisy, které jí Exner předložil, ke stolku u okna, kde měla telefon, a vytočila číslo. „Haló, tady Tatršová. To jsi ty, Béďo? Výborně. Jsem ráda, že jsem tě zastihla. Prosím tě, dotaz. Máš tam někde po ruce poslední čtyři čísla? Máš? Výborně. Tak si je vezmi. Něco bych potřebovala. Co? Tak podívej. Ve dvojce na šestý stránce v pravém rohu nahoře. Jak se ta holka jmenuje? Fousková? Jak?" pokynula hlavou Exnerovi, aby si zapisoval: „Myriam Fousková. A nevíš, kde bydlí? Někde na Smíchově… Zaměstnaná v Tvorbě, jo. To vidím, že je pěkná, ale mě to nezajímá. Pro kontrolu, prosím tě. Je to ta samá, co je ve trojce na osmý stránce dole? Čekám.. Je?"
Exner ukázal na dálku titulní list Krás domoviny. Přikývla, že rozumí.
„A na titulku Krás domoviny? Je? To je tvoje fotka… Výborná. Tak děkuju. Ano… děkuju. Na shledanou…" Položila sluchátko a řekla: „To je vše, co se od nás můžete dovědět…"
Když dole Exner nasedl do auta, prohlásil: „Ženy jsou nevyzpytatelné… Jedeme do ústřední evidence pro jednu adresu. A já mám hlad, kluci…"

V ústřední evidenci o žádné Myriam Fouskové ze Smíchova nevěděli.
Hledali a srovnávali, a nakonec přišli na to, že v Praze vůbec Myriam Fousková není. Na Smíchově pak bylo Fouskových šest. Anně bylo dvaašedesát, důchodkyně, Bedřišce čtyřicet dva, v domácnosti, Marii čtyřicet pět, prodavačka, Blance třicet dva, administrativní síla, Karle šestnáct, studující, Marii devatenáct, dělnice.
Nezbylo než pátrat přes Oděvní tvorbu, kde měla být Myriam Fousková zaměstnána jako manekýnka. Ve všední den maličkost. V sobotu večer to nebylo vůbec jednoduché, protože takový podnik není předně na jednom místě, za druhé nemá vrátného, který by alespoň mohl poradit, kde najít šéfa.
Nezbylo než rozjet alespoň část aparátu. Vlček takové věci dělal rád a s nadšením je organizoval. Michal Exner je srdečně nenáviděl. Pustilo se do toho pět mládenců, kteří zrovna byli po ruce, a za dvě hodiny přivedl jeden z nich Michalovi do kanceláře prošedivělého pána v šatech vynikajícího střihu. Představil ho jako Antonína Blažeje, ředitele

Oděvní tvorby.
Antonín Blažej se choval uhlazeně a úměrně svému postavení, ale díval se značně nejistě. „Soudruh mi neřekl, oč běží…“
„Soudruh to neví…“ řekl Michal. „Ale jde o maličkost. U vás prý je zaměstnána Myriam Fousková.“
„Ano. Jako manekýnka.“
Rozložil před něj módní časopis. „Můžete mi ukázat, která to je.“
Ukázalo se, že informace fotografa z Ženy a krásy byla správná. Antonín Blažej označil jako Myriam Fouskovou i dívku na Máchově jezeře.
„Jak je u vás dlouho?“
„Asi půldruhého roku.“
„Co dělala předtím?“
„Provedla něco?“
„Chraň bůh… Jenom si něco ověřujeme.“
„Nastoupila asi před půldruhým rokem… Ani nevím, co dělala předtím. Myslím, že někde pracovala jako dělnice.“
„Máte ji rád?“
Antonín Blažej se napřímil. „Já nikdy jako šéf…“
„Tak jsem to nemyslel. Jako svou podřízenou, po pracovní stránce, samozřejmě.“
„Nemohu vám posloužit. S manekýnkami nepřijdu téměř do styku, snad by vám pomohla v této situaci soudružka Mistříková, která je jejípřímou představenou.“
„A kde bydlí, víte?“
„Bohužel, ale soudružka Mistříková… má domů telefon…“
„Zavolejte ji, prosím vás. Teď hned.“
„Jak račte, soudruhu.“
Soudružka Mistříková nebyla doma. Blažej tedy zavolal ochotně jiné soudružce, od které se dověděl, že Mistříková jela místo Kopřivové na přehlídku do Bratislavy. Jiná soudružka byla informována dost podrobně. Věděla, že Myriam Fousková bydlí někde na Smíchově a že je také v Bratislavě. Věděla také, že Fouskové je devatenáct let. A že se vlastně nejmenuje Myriam, ale Marie, takže se mnohé pro Exnera objasnilo a on mohl, hned jak se rozloučil s ředitelem Oděvní tvorby, odjet na Smíchov do bytu Marie Fouskové.
Major Havlík mezitím v autě usnul.
Řidič Bohouš Vok, když k němu Exner přisedl, ukázal palcem přes rameno a řekl: „Vzalo ho to.“
„Šťastnej člověk,“ prohlásil Exner závistivě. „Uměl se oženit. To dává duši klid a mír…“
„Až tobě se to stane,“ poznamenal řidič, „tak jsem za rok zvědavej na tvůj humor. A támhle za rohem by měla bydlet ta slečna.“

Tvrz počestného smíchovského měšťanského domu byla v onu pozdní noční hodinu nedobytná.
Je dávno pryč doba, kdy otvírala za mírný poplatek ochotně či méně ochotně domovnice. Na blokové službě pro nemoc nesloužili. Nezbylo než prostě někoho z domu vyburcovat, nechat si vynadat flamendrů, udělat ostudu ubohým rodičům Marie Fouskové v celé ulici a přitom se dovědět, že devatenáctiletá Marie Fousková je sice totožná s Myriam Fouskovou, a že Myriam je umělecké jméno, ale že dotyčná není toho času doma, protože odjela na přehlídku do Bratislavy. A aby nechali lidi spát, když je hodina duchů. To poslední ovšem nikoli od rodičů dotyčné Myriam.
Tak hora překážek opět úměrně vzrostla.
Na ospalého Havlíka z toho všeho dolehla malomyslnost. Seděl tupě v autě, neustále krčil z neznámých důvodů rameny, zatímco Exner povykoval na ulici jako trhovkyně. Zřejmě se obrovsky bavil.
Rozruch pomalu tichl, lidé vztekle třískali okny, a Exner vykřikl nahoru poslední odpověď na výzvu, aby kohosi kamsi políbil: „Ráno, jo? Za světla!“
A vlezl do vozu. „Je to blbý,“ řekl, „musíme kvapem do Bratislavy.“
Havlík, jemuž vzruch a tempo působilo fyzické utrpení, řekl: „Kvapem? Tryskáčem bys nechtěl?“
„Tryskáčem, proč ne… Ale člověk je konzervativní, a když vidím letadlo bez vrtule, je mi to podezřelý.“
Havlík byl unavený a tím víc rozmrzelý pouličním ruchem, kterého se stal nedobrovolným účastníkem. Proto měl velmi blízko ke zlomyslnému činu. „S tím rychlým přesunem do Bratislavy to myslíš vážně?“
„Bezpochyby.“
Havlík se naklonil k šoférovi: „Tak jeďte na vojenské letiště, soudruhu.“
„To jsem zvědav,“ poznamenal Exner jedovatě, „jestli tam vůbec pustí zelenýho majora…“

Naneštěstí se Jiří Havlík znal s mnohými soudruhy na velitelství letectva, což ovšem kapitán Exner nevěděl, protože jinak by byl jistě opatrnější.
Takhle se kára osudu rozjela a netušil, že se dala do pohybu, aniž ji může zastavit. Seděl v malé kanceláři na vojenském letišti hlavního města a uvažoval skepticky o možnostech a vlivu nějakého vojenského vyšetřovatele. Nakonec stejně pojedou do Ruzyně a měli to udělat hned, byli by tam aerotaxíkem dřív než nějakou starou vojenskou kraksnou. Anebo jim třeba dají helikoptéru a Exner se mimoděk usmál, když si představil, jak po nábřeží Dunaje v Bratislavě pronásledují s tou rachotící bednou Myriam Fouskovou a Pepu Macháčka…“
Také major Havlík, který za chvíli vstoupil do kanceláře, se usmíval, ale ze zcela jiných důvodů.
„No…“ řekl neurčitě.
„To by bylo…“

Exner vstával. „Tak jedeme do Ruzyně…“
„Proč? Za čtvrt hodiny letíme. Měli jsme štěstí. Mají dnes noční lítání…“
Za deset minut pro ně přišel nějaký důstojník. „Ale zavazadla, soudruzi…“
„Nemáme,“ řekl Michal Exner. „Ale byli bychom rádi, kdyby tam na nás soudruh počkal… Tak hodinku… A my mu řekneme, jestli se má vrátit bez nás…“
„Všechno se dá zařídit,“ důstojník se usmál, „podle vašeho přání.“
Exnerovi bylo divné, proč jsou najednou všichni kolem tak veselí, když je sobota po půlnoci a oni místo radovánek slouží. Důstojník je vedl podél budov letiště na stojánku. Vedle sebe v řadě tam stály migy devatenáctky. A někde docela vzadu vrtulníky. Kdesi v dálce vrčel motor auta, ve tmě se pohybovaly temné postavy vojáků z letištního provozu.
„Haló,“ zavolal někdo, „tady jsou ty dva padáky. Kam je mám dát?“
„Sem!“ zavolal důstojník.
„Snad ne pro nás?“ zasmál se Exner. „Už jsem letěl mnohokrát, ale s tímhle přepychem ještě ne.“
„To se na vojně musí,“ řekl klidně Havlík. „Dejte to sem, soudruhu. A tady pomozte tomu soudruhovi. A řekněte mu, jak se to otvírá…“
Exnerovi to bylo najednou všechno hrozně směšné, připadal si jako na divadle.
„Tak už jsou tady?“ zajímal se kdosi ve tmě.
„Ano,“ odpovídal důstojník.
K Exnerovi přistoupil letec v kombinéze s leteckou přilbou v ruce. „Já jsem kapitán Lebeda.“ Podal Exnerovi ruku a upřímně mu ji stiskl. „Poletíme spolu.“
„Prosím,“ řekl Exner, kterému se zdálo, že padák na zadnici se mu nějak divně plandá. „Je to takhle dobře?“ ukázal.
„Není nějak moc nízko?“
„To je dobrý,“ odpověděl Lebeda a vzal Exnera přátelsky pod paží. „Akorát.“ A vedl ho k migu, který stál zrovna na kraji. Ukázal na žebříček, opřený o trup letadla: „Prosím.“
Exner se nejistě rozhlédl, ale ve tmě nemohl rozeznat, kde je Havlík nebo důstojník, který je sem přivedl. „My letíme… totiž chceme letět to Bratislavy… Na exkurze a prohlídky bojové techniky je snad dost času… jindy.“
Někdo vrazil Exnerovi do ruky leteckou přilbu. „Bude vám jako na míru.“
„Co?“
„Že ji budete potřebovat, abychom se nějak domluvili,“ pravil Lebeda. „Letíte se mnou… Oni vám to neřekli?“ zeptal se nevinně.
„Neřekli,“ odpověděl Michal přímo. „Poslyšte, má to vůbec motor?“
„Bez starostí.“
Aniž se mu zdálo, že podrobuje tělo pokynům své vlastní vůle, lezl Michal Exner po žebříčku. Zapadl do letadla a připadal si jako pecka v broskvi. Čísi ruce mu utáhly popruh pod břichem a jiné mu dost jemně nasadily přilbu a zapnuly mu ji pod bradou. Zeleně světélkující přístroje před ním zdály se mu připomínat hřbitovní věnce. „Zvíře,“ řekl.
„Prosím?“ ozval se mu ve sluchátkách Lebeda. „Nerozuměl jsem vám, soudruhu.“
„Řekl jsem – zvíře,“ pravil Exner, „protože jsem si vzpomněl na jednoho přítele, který se ukázal jako syčák.“
Zdálo se mu, že se nesměje jenom Lebeda. Chechtali se asi všichni, kdo měli v tu chvíli sluchátka na uších nebo byli na dosah některého z reproduktorů řídících stanovišť.
„Vidíte nahoře to červený kolečko?“ zeptal se Lebeda.
„Ano.“
„Tak kdyby něco… Ono se obyčejně nic nestane, ale přesto, kdybych dal povel, tak s tím otočíte doprava. Odlétne kryt kabiny. A páka pro odpálení sedadla je pod pravým opěradlem. Sáhněte si na ni. Ale pak se jí raději nedotýkejte. Nejlíp bude, když raději na nic nebudete sahat a dáte si ruce do klína.“
„Ano,“ řekl Exner. „Nic jiného mně už stejně nezbývá.“

„Já mám smysl pro dobrodružství,“ řekl Exner Havlíkovi ve voze z Vajnor do Bratislavy, „ale nesmí se to přehánět. Hned z první budky jim zavoláme, aby nás nečekali, že se zdržíme.“
„A co když budeme spěchat zpátky?“
„Práce kvapná, málo platná,“ prohlásil Exner bezbarvě a pak už raději mlčel.
Objeli bezvýsledně několik hotelů, než dorazili do Carltonu, jehož hala se ve slabém nočním osvětlení procovsky leskla. Z baru sem bylo slyšet slabě hudbu.
Zazvonili a skleněnými dveřmi viděli, jak se vrátný pomalu zvedl a šel jim otevřít.
Veden bezpečným instinktem všech hotelových vrátných, rozevřel doširoka dveře a řekl: „Dobrý večer. Račte dál, pane inspektore.“
Koberec byl měkký a do hudby zněl odkudsi zdola halasný zpěv. Vrátný se decentně zlomil, jak se sluší na první cenovou skupinu: „Čím mohu sloužit, pánové?“
„Marii nebo Myriam Fouskovou z Prahy, manekýnku Oděvní tvorby.“
„Ano. Slečny z Oděvní tvorby jsou u nás. Prosím.“ Vzal knihu hostí a listoval. „Tady…“ Ukazoval si prstem po jménech. „Fousková, ano?“
„Ano.“
„Lituji, pane inspektore… ale Fousková u nás nebydlí.“
„Dovolíte?“ Exner se podíval sám.
Opravdu, bylo tam šest jmen, která patřila zaměstnankyním Oděvní tvorby. Fousková mezi nimi nebyla. „Nepřišla dřív

nebo později?“
„Nevím, pane inspektore. Neměl jsem službu. Podívám se.“ Pomalu listoval a probíral jméno za jménem. „Přijeli dnes… Vlastně včera…“ Upravil si na nose brýle a přisunul knihu blíž ke světlu. Polohlasně opakoval jména. Zavrtěl hlavou. „Ne. Žádná Fousková.“
„To je zvláštní…“ řekl Exner spíš pro sebe.
„Nepříjemné? Možná, že druhá skupina se ubytovala v jiném hotelu…“
„Možná…“
Sáhl po telefonu. „Mohu se zeptat, jestli…“
„Nebude třeba. Vy jste už měl službu, když slečny odcházely na pokoje? Jsou už všechny nahoře?“
„Ano. Jsou. Byl jsem tady.“
„Která z nich je pravděpodobně vedoucí… představená?“
„Myslím… Snad… co je na šestsetpětadvacítce… Okamžik,“ nahlédl do knihy. „Snad… paní Mistříková.“
„Můžete ji zavolat?“
„V podkroví nemáme bohužel telefony na pokojích.“
„A pustíte mě nahoru?“
„Samozřejmě. Prosím, zde je výtah. Číslo pokoje šest set pětadvacet…“
Hotelová chodba v šestém patře nebyla už zdaleka procovská. Chladná dlaždičková podlaha, sešlý koberec, otlučené dveře pokojů. Světlo žluté a blikavé, na čísla pokojů nebylo téměř vidět. Při stavbě hotelu nebyla také nikdy určena hostům, ale komorníkům a sloužícím hostů.
Zaklepal na dveře pokoje šest set pětadvacet.
Ukázalo se, že paní Mistříková je velmi šarmantní dáma, kterou žádná situace nemůže přivést z míry. Pootevřela dveře, a když se jí Exner představil, řekla: „Okamžik.“
A za deset minut ho pozvala dál. Byla učesaná a měla na sobě vzorný župan. Protože se umyla, neměla ospalé, červené oči, naopak, dokázala decentním použitím kosmetických prostředků vytvořit i teď, daleko po půlnoci, příjemný obličej. Její námaha nebyla, bohužel, úměrná tomu, co Exnerovi oznámila: „Soudružka Fousková, Myriam, s námi není. Na poslední chvíli požádala přítelkyni, aby jela místo ní.“
Pomyslel si, že je to obrovská legrace umocněná Machovým číslem jedna, kterým sem spěchal nočním nebem. Protože ho nic rozumnějšího nenapadlo, aspoň se omluvil. Paní Mistříková prohlásila, že omluv není třeba, že by mu velmi ráda pomohla, kdyby to bylo v jejích silách. Ale bohužel…
„Ano, bohužel…“ opakoval Exner, kterému z té legrace bylo smutno. Asi to na něm bylo vidět, protože paní Mistříková si ho s účastí prohlížela. Byl už velmi unavený, měl pořádné strniště a rozhodně nevypadal nijak znamenitě. „A byli jste u nich doma?“ zeptala se soucitně.
„Byli. Tam nám řekli, že je v Bratislavě.“
„Její rodiče?“
„Ano…“
„To je mrzuté…“
Souhlasil.
A nejhorší bylo, že ho zrovna nic nenapadlo. Docela nic. Znal to a věděl, že za pět, deset minut všechno přejde. Hloupé bylo, že teď mohl jen sedět a zírat. A myslet na Havlíka, jak chodí v hale sem a tam. Anebo klimbá v křesle.
„Víte,“ řekla po chvíli paní Mistříková, „je tady s námi ta její přítelkyně. Snad ta by mohla… Děvčata si mezi sebou leccos řeknou…“
„Myslíte?“
Položila mu mateřsky dlaň na ruku. „Určitě. Nevím, co vyšetřujete, ale věřím, že naše Myriam… Je to velmi hodné děvče.“
„Jsem o tom přesvědčen…“
„Vzbudím vám tu dívku a přivedu ji sem, ano?“
„Když budete tak laskava…“
„Ale to je maličkost.“
A odešla z pokoje chůzí starší, dlouhými lety praxe vydrezírované manekýnky.

Uplynulo dalších patnáct minut čekání, tentokrát v podkrovním pokoji hotelu Carlton.
Dívka, kterou paní Mistříková přivedla, byla devatenáctiletá, možná mladší. Ačkoli se velmi snažila, bylo zřejmé, že jen s nadlidským úsilím drží víčka od sebe, aby aspoň trochu viděla. „Jé, prosím vás, nezlobte se, je hrozně pozdě a já jsem strašně ospalá…“
Mistříková se na Exnera omluvně usmála: co dělat, mládí, kde jsou ty časy…
Dívka klesla na židli a byla tak dětsky půvabná, že se Michal Exner vzpamatoval.
„Myriam mě moc prosila… Abych se u nich doma neprořekla… Vy jim nic neřeknete, viďte?“
„Budu mlčet jako hrob.“
„Je na chatě…“
„Sama?“
Zamrkala a zavrtěla hlavou. „Ne… Šla ráno na nádraží… Jako na nádraží… A on ji tam čekal… Já ho viděla z dálky… Nějakej voják…“
„Voják?“
„Ano. Určitě. A vypadal z dálky hrozně legračně…“

„A kde jsou na chatě? U koho?“
„U Sandrů… No, u Sandrů… Sandrovi jeli s Blážou na dovolenou k moři… A Bláža nám půjčila klíč… Jenže já tam ještě nikdy nebyla…“
„A kde je ta chata?“
„Když to já ne…“ hrozně zívla. „Promiňte… to já nevím… Někde dost daleko… Na Lužnici u Tábora…“
„Na Lužnici?“
„No… Sandrovi… totiž Bláža vždycky říkala: zase jedem na tu blbou Lužnici…“

Nepatrně otylý a mírně olysalý Robert Mloch, dramaturg z národního podniku Reklamfilm, nepatřil rozhodně k těm, kteří se vesele probouzejí s rozbřeskem dne. A kromě toho byl vždy po probuzení velmi mrzutý, až agresívní. Prostě ráno s ním nebyla řeč. Bylo lepší s ním po ránu nemluvit, nejlepší se mu vyhnout.
To ovšem netušil nadstrážmistr Bedřich Zemánek, který onoho rána z nařízení vyšších míst bral ve svém rajóně v povodí Lužnice chatu za chatou a hledal jakéhosi vojáka a jakousi Fouskovou,, přičemž měl zvlášť na paměti tu část rozkazu, kde se pravilo: oznámit, zadržet, čekat na příchod orgánů.
Zabušil proto úměrně, ale dostatečně rázně na dveře chaty. A zdálo se mu, že se uvnitř nic neděje. Zabušil tedy ještě jednou, rázněji. Poslouchal. Něco uvnitř zašplouchalo, zazvonil kov o kov.
Potom uslyšel, jak někdo otvírá okno v boční stěně chaty, za rohem.
Vyběhl proto za roh.
Z okna se vykláněl muž.
„Jsem Robert Mloch, pane,“ řekl. „A je noc!“
Zemánek ukázal na obzor, kde právě vycházelo slunce. „Je den, soudruhu. Váš občanský průkaz.“
„Nemám,“ odsekl Robert Mloch hrubě. Trpěl, aniž o tom věděl, určitou poruchou funkce slinivky břišní. Odtud jeho špatné ranní nálady. Netušil, že pouhé tři kostky cukru by zpříjemnily jemu i těm okolo něho dobu, kdy se probouzel, a to trvalo obvykle dvě hodiny a víc.
„Jak to, že nemáte?“
„Jsem na cvičení. Na vojenském cvičení. A mám řádnou propustku. Nemáte právo mě pro nic za nic obtěžovat.“
„To se ještě ukáže, soudruhu. Vojenskou knížku.“
„Chci okamžitě vědět, proč se mnou jednáte jako se zločincem!“
Bedřich Zemánek by rád věděl, proč musí shánět nějakou ženskou a vojáka a zbytečně si kazit neděli. „To se dovíte!“ odpověděl, ačkoli si tím nebyl vůbec jist.
Mloch se zatvářil jako člověk soustavně urážený. Měl chuť hodit strážmistrovi vojenskou knížku k nohám. Neudělal to, ale podal mu ji tak nešikovně, že spadla na zem a Zemánek se pro ni musel shýbnout. Prohlížel ji velmi pečlivě. „Jste tady sám?“
„A to je zločin, kdybych nebyl?“
„Jste tady sám?“ opakoval Zemánek trpělivě. Strašně nerad se hádal.
„Ne! Ale…“
„Chata je vaše?“
„Ne.“
„Co zde tedy děláte?“
„Nemůžu jet k někomu na návštěvu?“
„U koho tady jste?“
„To nevím.“
„Cože?!?“
„Jsem hostem toho, komu byla chata propůjčena.“
A kdo to je?“
„Do toho vám nic není.“
„Je. Je, soudruhu Mlachu.“
„Jmenuji se Mloch.“
„Tedy Mlochu. Občanský průkaz té soudružky, prosím.“
„Tedy špehování…“
Bedřich Zemánek zvedl varovně ruku. „Pozor na urážky…“
„Prosím!“
Jakmile otevřel Zemánek občanský průkaz, který mu Mloch podal, ucítil jisté zadostiučinění, dokonce radost. Občanský průkaz totiž patřil Marii Fouskové. „Kde je ta soudružka?“
„Jako každý pořádný člověk v tuhle hodinu spí.“
„Mohu ji vidět?“
„No dovolte, to…“
Robert Mloch se včas zarazil. Neboť přes suverénní znalost života (anebo snad právě proto), byl velmi opatrný, než aby se zapletl do něčeho protizákonného. S tou dívkou se seznámil před několika dny. I teď, kdy mu to zrovna dost dobře nemyslelo, pochopil, že esenbák jde pravděpodobně po ní. „Okamžik.“
Šel do vedlejší místnosti, přikryl Myriam Fouskovou až po bradu a tiše otevřel dveře. „Prosím…“
Zemánek si zkontroloval podobu a vrátil oba průkazy. „Můžete pokračovat ve spánku, když je podle vás noc,“ řekl. „Jinak… neopustíte, vyjímaje nutné potřeby, až na další chatu.“

Michal Exner se ihned po návratu z Bratislavy osprchoval a natáhl na gauč ve své kanceláři. Okamžitě usnul. Za pár hodin, po sedmé, ho vzbudili.
„Je tady hlášení, že ten Macháček se za celou noc doma neobjevil."
„A proto mě budíte, kristepane?"
„Přišla hláška. Našli Fouskovou. Na chatě. S vojákem."
„Probuďte Havlíka."
Havlíka probudili, aby opět ve voze usnul. Také Exner podřimoval celou cestu, až do okresního města.
Na místo samé, do hluboké soutěsky na břehu Lužnice, dorazili po krkolomné cestě, vymleté a léta nespravované. Většina chatařů vstávala. Myli se v řece. Z komínů chat stoupal modravý dým dřeva a voněl údolím.
Teprve nyní Havlík promluvil. Snad drncání a houpání po kamenech a posléze pohled ze srázu, po kterém cesta vedla, povzbudily k činnosti jeho hlavu, už mnoho hodin unavenou.
„Tak přemýšlím o tom, proč jedeme za nějakou Myriam, když přece tomu Macháčkovi podepsala tu fotku Veronika…"
„A už tě ta myšlenka pronásleduje dlouho?"
„No, už od včerejška…"
„Mě taky," řekl klidně Exner. „Podívejte, tamhle to bude!"
Neboť opřen o verandu chaty stál nadstrážmistr Zemánek. Podal hlášení.
Lidé z dálky, od řeky i ze stráně pokukovali, co se bude dít.
„Je tam nějak ticho…" poznamenal Exner.
„UŽ se dohádali, soudruhu," informoval ho Zemánek. „Nerozuměl jsem přesně proč, ale myslím, že nadával hlavně on."
„Brečela?„
„Nic jsem neslyšel… totiž slyšel, ale ne, že by brečela… Spíš ječela…„
Michal Exner vstoupil do chaty a srdečně pozdravil: „Dobrý den, přátelé…"
Vypadali jako manželé před rozvodem.
Muž vstal a řekl přísně. „Jsem Robert Mloch z Reklamfilmu. Považuji tohle zadržení za skandál. Budu si stěžovat, pane…"
„A kde si budete stěžovat, pane, jak jste říkal? Hroch?"
„Robert Mloch."
„Ach tak… Říkáte o sobě, že jste z Reklamfilmu, ale jak vidím," ukázal na blůzu přehozenou přes židli, „jste desátník. Nebo snad ta blůza patří tady slečně?"
Exner byl ošklivě překvapen. Ona byla ona, on rozhodně nebyl desátníkem Macháčkem.
„Jsem na cvičení."
„Tady? To je příjemné, že?" protáhl sladce a s potěšením pozoroval, že Robert Mloch začíná blednout. Exner chápal, že není správné, aby za jeho neúspěch takhle trpěli jiní.
A ona byla kus. Nesporně. Četař Svoboda měl pravdu.
„Co si to dovolujete!?" Mlochovi přeskočil hlas a v hrdle mu hvízdlo.
„Zlobí vás hlasivky?" zeptal se Michal Exner soucitně. „Doporučují se Luhačovice…"
„Vy…"
„Co vy?" Exner na něho pohlédl velmi nevinně. „Slyšel jsem jasně, jak vám písklo v krku. Můj starší kolega tím trpí. Ostatně, jste-li opravdu Robert Mloch z Reklamfilmu, toho času na vojenském cvičení, pak mi postačí, když mi prokážete svou totožnost…" Exner natáhl ruku a dostal vojenskou knížku. Zběžně jí zalistoval. „A mně nezbude nic jiného, než vás požádat za prominutí, že jsme vás obtěžovali. Je ovšem dosud nejasné, co děláte zde v době svého cvičení, máte-li řádnou propustku, ukážete ji venku zástupci vojenské prokuratury a budete si moci sbalit věci a odjet."
„To taky udělám! Jsem blbec, že jsem tady."
„Jistě," potvrdil Exner.
„A co já?" zeptala se Marie Fousková a vstala.
Michal Exner se galantně uklonil. „V každém případě moje návštěva platí především vám."
„Ale já nic neprovedla. To je nějaký hrozný omyl!"
„Jsem přesvědčen, že jste úplně nevinná. Jde mi jen o určité nezajímavé informace…" Ohlédl se na Mlocha. „Vy ještě nebalíte, soudruhu?"
„Chci znát důvod, proč nás obtěžujete."
„Vás snad už ne. Myslel jsem to vážně s tím vaším odjezdem. Tohle přece není vaše chata. Jinak ovšem můžete počkat v blízkém okolí, a až se tady se slečnou domluvím, vrátit se. Pochybuji ale, že by o to příliš stála." Obrátil se na Fouskovou: „Nebo ano?"
„Ne," řekla tvrdě.
„Dovolíte, abych se posadil?"
Ukázala na židli. „Prosím…"
Nabídl jí cigaretu, sám si také zapálil a čekal, až Mloch sbalí. Vyhlížel bezstarostně, ale ještě se pořád nevzpamatoval. Neboť kde zůstal Macháček s osmdesáti náboji zůstávalo záhadou.
Mloch s kufříkem v ruce přistoupil k Exnerovi: „Pane, vaše jméno."
„Abyste si mohl stěžovat? Mé jméno a hodnost vám řekne můj řidič. A nezapomeňte ukázat tomu majorovi, co sedí venku na trávě, propustku. Zeptám se ho na to."
Robert Mloch práskl dveřmi, až se chata otřásla.
Michal Exner se podíval ke stropu, kde se zachvěl lustr s petrolejovou lampou. „Jako váš host se chová dost hrubě," poznamenal. „Nemyslíte?"

Mlčela.
„Aspoň se s vámi měl rozloučit…“
Mimoděk přikývla. Ale v tom okamžiku si uvědomila, že naivně prozradila své hnutí mysli, a zamračila se. A posadila se zpříma a úplně korektně jako dáma. „Čekám,“ řekla studeně..
„Já taky,“ řekl Exner přátelsky.
Udiveně se na něho podívala.
Ale neřekl ji, že čeká, až si trochu uspořádá myšlenky. „Naštěstí…“
„Promiňte,“ řekla, „ale vy jste se nelegitimoval.“
„To by mě sem ten zlý strážmistr nepustil. Jak dlouho se znáte s Robertem Mlochem?“
„Několik dní, ale…“
„Týden?“
„Je to důležitý?“
„Je.“
„Tedy, devět dní,“ řekla zarputile.
„Víte, že nadporučík Veselý zemřel?“ zeptal se Michal Exner jako by mimochodem.
„Cože?“ vykřikla.
„Byl zavražděn. Před dvanácti dny.“
Cigareta jí vypadla z ruky a přitiskla si pěst k ústům. „To… to není možný…,“ zabreptala.
„Bohužel. Koncem minulého týdne byl zpopelněn.“
„Honza?“
„Ano. Nadporučík Veselý.“
„Ale proč?! Proč?!? Proč jste přijeli za mnou?“
Vypadala velmi sebejistě – na fotografiích a ještě když sem vstoupil a uviděl ji poprvé. Ted měla strach.
„Udělal to jakýsi desátník Macháček, ze žárlivosti,“ řekl Exner chladně. „Pravděpodobně…“
„To není možný, snad s jinou nechodil než…“
„S vámi?“
„Ano. Totiž… znali jsme se…“
„Kdo?“
„No, on a…já…“
„A co Macháček?“
„Žádnýho Macháčka neznám. Jste hroznej. Chtěl, abych s ním chodila… trucovala jsem… no… A pak jsem jela za ním… Volala jsem mu… říkal, že přijde… A já tam tvrdla na nádraží do deseti hodin… A dostala jsem vztek… A nenapsal… Ani nepřijel…“
Exner sáhl do kapsy a rozložil před ní titulní list Krás domoviny: „Jste to vy?“
„Ano…“
Podal jí pero: „Napište to, co je napsáno tady, pod to ještě jednou.“
„Ale…“
„Pište!“
Klepaly se jí ruce. Kdyby se mu složila, bylo by to nepříjemné.
Skončila a podala mu pero.
Dívala se nepřítomně z okna, někam na řeku. „Ničemu nerozumím…“ řekla sklesle.
„Nejste první, která se k tomu přiznává. Jedeme do Prahy. Nechcete s námi? Ten Mloch už zmizel a pochybuju, že bude někde čekat. Nebo tady chcete zůstat?“
Zavrtěla hlavou. „Pojedu s vámi…“

Ještě z okresního města nechal Michal Exner vyhlásit celostátní pátrání po Josefu Macháčkovi.
Marie Fousková mlčela. Exner se jí zeptal: „Máme vás zavézt domů?“
Zavrtěla hlavou.
„Tak kam?“
Pokrčila rameny.
„Někde vás vysadit musíme. Ale budu vás ještě potřebovat.“
Pokrčila rameny.
Auto se houpalo na mizerné dlažbě a Exner uvažoval, co s Marií Fouskovou, na niž zřejmě dolehla melancholie.
Major Havlík mu zaťukal na rameno.
„Co je?“
„Pst! Podívej!“
Spala. Hlavu zvrácenou dozadu na opěradlo, s pootevřenými ústy, bezmocná, vyčerpaná nervákem.
„Hodíme ji domů?“ zeptal se řidič, když projížděl Krčí.
„A musíme ji strkat do průšvihu?“ odpověděl Exner otázkou. „Zajeď k nám. Může spát u mě na kanapi…“
Bohouš Vok zakašlal.
„Myslel jsem to, jak jsem to řekl,“ pravil urputně Exner.
A řidič mlčel a zabočil do jejich ulice.
Když se docela probrala a pochopila, kde je a proč, když uvěřila, že ji nezavřou (Exner ji pozval do hospody naproti za rohem), měla po jídle srovnány myšlenky a city natolik, že byla schopná reálně vyprávět o svém vztahu k nadporučíku

Veselému, o sobě vůbec a o onom dni, kdy naposled s Veselým mluvila. Bylo to takové upřímné vyprávění o tom, jak se letec zamiloval do manekýnky a ona do něho moc ne, jak ji zbožňoval, jak žálil. Rozcházeli se a zase scházeli. Vzhledem k tomu, že známost trvala více měsíců, byla bohatě naplněna nejrůznějšími problémy a vzruchy. Exner se neptal na Macháčka a ona se o něm také nezmínila. Ostatně věnování na titulním listě Krás domoviny Pepovi Macháčkovi nepsala ona. To poznal už na chatě, kde jí věnování dal opsat. Odborná expertíza potvrdila, že písmo není totožné.
„Co jste Veselému přivezla, myslím ten den, kdy jste s ním mluvila naposled?“
„Nějaké fotografie.“
„A na to potřeboval aktovku?“
„Byly to zvětšeniny… Hrozně je chtěl…“
„Vaše fotografie?“
„Ano.“
„Mohl bych je vidět?“
„Zítra vám je mohu přinést ukázat…“
„Dnes.“
„Ale až pozdě večer…“
„Proč?“
„My jsme se měli vrátit z Bratislavy teprve večer…“
„Tak v kolik?“
„O půl jedenácté…“
Rozešli se, a ona netušila, pro své dobré svědomí za ní poslal anděla strážného.

Gabriela Steinová byla velmi překvapena, ale rozhodně ne vyvedena z míry, když vyhlédla z okna aby se podívala, kdo stojí u branky a zvoní, a viděla tam Michala Exnera. „Jestli jdete na večeři,“ řekla, „máte nejvyšší čas.“
„Jdu,“ pravil Exner.
Seběhla dolů a otevřela mu. „Pojďte dál, ale pod jednou podmínkou.“
„Podmínkou?“
„Ano. Že budete jíst střídmě.“
„Vynasnažím se.“
„Dobrá. Pojďte, pane… pane…“
„Exner.“
„To si pamatuju, ale hodnost, rozumíte,“ usmívala se, „máte přece nějakou hodnost, tady na ramenou, když jste…“
„Ano, když jsem. Ale teď nejsem.“
„Škoda…“
„Škoda?“
„Těšila jsem se, že jdete služebně. Ještě nikdy jsem nezažila policejní… pardon… veřejně bezpečnostní výslech.“
Vzdychl. „Má tak někdo sny…“
Vstoupili do podkrovní garsoniéry. Kuchyňka byla s místností spojena velkým průchodem se závěsem. Do oken ještě trochu svítilo zapadající slunce. Před okny spousta květin.
„Šel jsem náhodou kolem,“ lhal klidně, „ani jsem nepředpokládal, že budete doma.“
„Štěstí,“ řekla. Roztáhla ruce a ukázala: „Mohu vám nabídnout mnoho míst k sezení. Vyberte si, které chcete.“
„Tamhle.“ Usadil se do křesla pod oknem, spokojeně se rozhlédl. „A co máme k večeři?“ zeptal se nevinně.
Choval se tak nenuceně a samozřejmě, hovořil jen napůl vážně, ale která půlka byla větší, legrace nebo vážný rozhovor, to bylo těžké postihnout. Snad proto nebylo možné, aby měla pocit, že je drzý. Ačkoli určitě byl.
Jako téměř každý občan kteréhokoli státu kdekoli na světě měla zábrany, když měla jednat s příslušníkem Bezpečnosti, navíc s takovým, který se výhradně obléká civilně.
„Mám olomoucké tvarůžky,“ řekla. „Musím je sníst, mám je už příliš dlouho. K tomu chleba s máslem a kyselé mléko.“
„Sýry jsou zdravé,“ prohlásil nedbale Exner. „Olomoucké tvarůžky snad nejzdravější.“ Nepředpokládal, že by mu dáma předložila ve svém bytě k večeři syrečky.
Mýlil se.
Přišla s podnosem, na němž ležela neuvěřitelně páchnoucí krmě. Naservírovala mu ji.
Sobě také. A vůbec ne proto, že by toho dne nic jiného k jídlu neměla.
Pochválil, jak jsou pěkně uležené, a snědl je s blaženým výrazem. Tušila, že snáší tuhle potravu tak jednou do roka, a obdivovala jeho herecký výkon.
Dojedli, sklidila se stolu a pili kyselé mléko.
„Pořád mám hloupý pocit,“ řekla, „že si ze mě ten vrchní ve Slávii udělal legraci…“
„Vrchní ve Slávii? Ten zradil!“
Přikývla.
„Naše představa světa,“ filozofoval, „se velmi často rozchází s objektivní skutečností…“
„Měl pravdu nebo ne?“
Smutně přisvědčil: „Měl. Nedá se nic dělat, to je osud.“
„Budete mě vyslýchat v nějaké věci, soudruhu?“
„Nikoliv.“
„Takže vy jste vlastně přišel jen tak…, jako občan.“

„Ano, jako občan.“
Zasmála se. „Mám smůlu. Vlastně jsem se těšila, že si popovídám s někým od vás… Protože mám pro něho úkol na rozřešení. Záhadu.“
„Neříkejte.“
„Opravdu… Ale to je případ, který jsem si vlastně vymyslela… Před několika dny…“
Zazvonil telefon. Natáhla k němu ruku. „Ano?“ Poslouchala a překvapením rozšířila oči. „Ano, okamžik…“ Zakryla dlaní mikrofon. „Je tam prý kriminálka… Jestli jste tady… Mám jim to říct…“? „Ovšem…“
Odkryla dlaň.
„Ano. Je tady. Rozumím… Stačí, když to vyřídím… Ano, U krbu… U krbu, číslo devět… Ano…“ Pomalu položila sluchátko. „Jsem z toho trochu vedle… Promiňte. To se mi ještě nestalo, abych měla takovéhle rozhovory… Prý ho chytili… A přijedou sem pro vás…“ Přimhouřila oči: „Jak se jenom dověděli, že jste tady…“
„Mají přehled,“ řekl Exner. „Ale ten váš záhadný příběh…“
„Budou tady za deset minut, není na to čas.“

Desátník Pepa Macháček se stal obětí vlastní nerozvážnosti.
Tloukl by se do hlavy, když si to později uvědomil. Ale to už se nedalo nic dělat. Ačkoli, kdyby se to vzalo z druhé strany, šlo vlastně o nešťastnou náhodu.
Protože už mnohokrát nastupoval s partou na nádraží v Ledvicích. Byl tam vždycky mrak lidí a na nástupišti chodil esenbák. Známý esenbák. Nikdo nevěděl, proč tam vlastně chodí, jenom napomínal, aby lidi šli od kolejí a kluci, když zpívali, tak aby tolik neřvali. Ten esenbák, co se Pepa pamatoval, nikdy nikoho nezastavil, ale lidi si prohlížel důkladně, snad v tom měl zálibu.
Kdyby Macháček postupoval rozvážně, nedal by na obvyklé chování strážce bezpečnosti, ale zahnul by, na oči mu nechodil a nastoupil by raději v Dolinci, kde žádný esenbák nikdy nestává. Protože voják základní služby, který na sobě nemá na veřejnosti vojenský stejnokroj, ale džínsy a kostkatou košili, je rozhodně případem k potrestání. Macháček to věděl, ale byl příliš bezstarostný. A v kapse tlumoku nesl to, co jeho lehkomyslnost povyšovalo na bláznovství.
Ale přece ten esenbák v Ledvici na nádraží si nikdy, co Pepa pamatoval, nikoho nevšiml.
Pepa se hrnul s partou, hurá, až dozadu, aby se mohlo vlézt do posledního vagónu, esenbák chodil jako obyčejně a koukal po lidech.
A přešel kolem Macháčka. A když se vracel, zastavil se u něho a řekl: „Váš občanský průkaz, prosím.“
„Mám doma, soudruhu,“ řekl Macháček klidně.
„Víte, že ho máte nosit s sebou, když někam jedete.“
„Jo, ale já ho náhodou zapomněl…“
Esenbák se rozhlédl: „Kdo patří k téhle partě, co je s vámi?“
Bylo jich pět kluků a tři holky.
„Jak se jmenujete?“
„Macháček,“ Pepa to řekl, ani nevěděl jak. Člověk nemůže myslet na všechno.
„Tak si všichni seberte věci a pojďte za mnou.“
„Co blbne…“
„Nemluvit!“
Poslechli, nic se nedělo, tohle byla zřejmě mejlka. Ale desátník Macháček tušil něco zlého. Uvažoval, jestli má zdrhnout nebo ne.
Ale to bylo dost nemožné. Kolem spousta lidí, nepustili by ho, a i kdyby se propletl za koleje, najde se dost takových, co ho budou honit až do strhání těla.
Tak aspoň, když už tak pitomě řekl své jméno, nechal na místě tlumok.
Jenže toho si někdo z výletníků všiml a přinesl ho za ním. To už nešlo říkat, že není jeho. V kanceláři, kde bylo také několik železničářů, dostali příkaz vyndat všechno z kapes a z tlumoků.
„Musím vědět proč,“ ozval se Macháček.
„Mlčte, soudruhu desátníku,“ řekl mu ten esenbák a Macháček se ještě zmohl na protest, že žádný desátník není, ale věděl, že už je konec.

To, co příslušník Veřejné bezpečnosti v Ledvici považoval za mimořádný úspěch a objev, bylo pro Michala Exnera zajímavým, nicméně však konečným potvrzením zbytečné ztráty dvou dnů.
Ve své poněkud ponuré kanceláři se stařičkým zařízením, které ještě pamatovalo policejní rady, si rovnal na stůl Ženu a krásu a navrch položil titulní list Krás domoviny. A nechal si předvést Josefa Macháčka.
Přivedli mu ho a položili na stůl balík vojenských šatů a krabici, ve které kromě vojenských dokladů desátníka Josefa Macháčka bylo osmdesát nábojů do samopalu a tři podivné přístroje, které pouze hlavní připomínaly střelnou zbraň. Melouch. Na soustruhu vyrobené pistole.
Macháček stál u dveří. V ruce držel tlumok.
Exner vysypal obsah krabičky na stůl a pečlivě srovnal jeden předmět vedle druhého. Když skončil, podíval se na Macháčka a řekl: „Krása, co?“
Desátník Macháček se neodvážil ani přikývnout.
„Posaďte se.“
Usedl skromně a opatrně na okraj židle. Ranec si položil na kolena. Ale to bylo hloupě nepohodlné, a proto jej dal na

zem vedle židle.
„Já jsem udělal blbost, soudruhu, já…“
„Pozdě,“ prohlásil Michal Exner chladně. „Účinná lítost může být polehčující okolností u soudu. A jestli vy jste schopen opravdové lítosti, to je otázka. Nejdřív zabijete dělem člověka, potom…“
„Ale s tím dělem…“
„Co je s tím dělem?“
„To byla blbost… to…“
„Jak to – blbost. Zabít člověka je blbost?“
„Ale já nevěděl, že tam někdo je!“
„A kdo to tedy měl vědět? Já? Nebo velitel?“
„To se občas stane, že… že to nevyjde…“
„Ano,“ řekl Exner stroze. „Občas to nevyjde. Většinou to nevyjde. Na devadesát procent to vždycky musí prasknout.“ Vzal titulní list Krás domoviny. „To je vaše dívka?“
„Ne.“
„Je to přece z vaší skříňky.“
„Ano, ale…“
„Znáte ji?“
„Neznám.“
„Ale tvrdil jste, že ji znáte. A co tady, co vám napsala?“
„To nepsala ona… to…“
„Jak to? Jmenuje se Veronika.“
„Nevím jak se jmenuje. Já si to napsal sám… trochu jsem změnil rukopis, já se jen vytahoval… před klukama… Viděl jsem ji tam u nás… asi dvakrát… Kluci ji taky viděli… Říkal jsem jim, že to je moje holka, tak aby mně věřili…“
„Nevěřili vám a po straně si z vás dělali legraci. Zbytečná námaha. Jako s těmi náboji. Ukradl jste je…“
„Já…“
„Mimochodem, říkal jste, že tu dívku neznáte. Ale ona vás ano. Jak mi vysvětlíte tohle?“
„Ježíš!“ vykřikl zoufale Macháček. „Nemůže mě znát! Vůbec mě nikdy neviděla!“ A najednou mu připadlo, že tady na něho šijí nějakou habaďúru. „A nic vám neřeknu. Já chci…“
„Co chcete?!“ vykřikl Michal Exner. „Párek s hořčicí nebo se vám máme omluvit?“
Macháček mlčel.
Exner vstal, postavil se k oknu, zády k desátníkovi. „Pro tu dívku jsem poslal. Za chvíli bude tady…“
„A já ji na mou duši neznám!“
„Pozdě přísahat na duši.“
„Neznám ji. V životě jsem s ni nepromluvil.“
„To uvidíme. A jak to bylo s Veselým?“
„Žádnýho Veselýho neznám!“ Zdálo se, desátník začíná být zoufalý.
„Nadporučíkem Veselým.“
„Neznám žádnýho nadporučíka Veselýho…“
„Vždyť jste ho zabil, člověče!“
„Ale já žádnýho nezabil!“
„A co ten člověk na střelnici!“
„Já nevěděl, že tam bude! Střelil jsem jen tak! Měl jsem vztek, že vopakujem!“
„Tak vy jste přestřelil schválně?“
„Ano.“
„Dobře.“ Exner se znova posadil a zapálil si cigaretu. „Tak od začátku: Kdy jste přišel na nápad s vaší Veronikou?“
„Jaký nápad?“
„Kdy vás napadlo opatřit si její obrázek a pověsit ho do skříňky?“
„Jednou jsem ji viděl… tam v posádce… a některý kluci taky… A tak jsem řek, že je to moje holka… Nechtěli mi věřit… dělali si ze mě psinu. Jednou jsem v Praze na nádraží viděl tenhle časopis, tak jsem si ho koupil… A napsal tam to věnování… A potom asi dvakrát mně kluci řekli, že ji viděli v městečku… tak jsem honem vypad z kasáren… Aby si mysleli, že jdu za ní… Vážně jsem šel… hledat ji, jestli si nedělají psinu… byla tam, ale pokaždý s nějakým letcem… Toho jsem neznal… To je všechno… Nikdy jsem s ní vůbec nemluvil…“
Michal Exner vzal do hrsti náboje: „A tohle?“
„Kluci ve fabrice si dělaj takový pistolky… A mořili mě o náboje… aby to vyzkoušeli… Tak jsem jim slíbil… Měl jsem možnost při noční… Řekl jsem, že se mi ztratily, že je snad někdo ukrad…“
„A jak to, že se nakonec našly?“
„To nevím, ale já si myslím…“
„Co?“
„Nic.“
„Jestli nechcete mluvit z kamarádské solidarity, tak to si nechte na jindy. Pro jiný případy. Náhodou vím, kde se ty náboje vzaly.“
„Já ne,“ řekl Macháček a byl upřímně překvapen.
„A co jste si myslel?“
„Že je snad někde… někdo opatřil… aby nebyl u praporu průšvih…“

„A kdo?“
„Nevím, ale…“
„Četař Svoboda?“
Macháček přikývl.
„A proč jste si to myslel?“
„Protože je chytrej… a… nechá se uhuhlat… majorem… soudruhem majorem nebo soudruhem kapitánem…“
„A telegram o těžce nemocné matce?“
„Poslal jsem klukům koresponďák, že to jako mám…“
Zazvonil telefon a Exner zvedl sluchátko: „Slyším. Už je tady? Hned přijdu.“ obrátil se na Macháčka: „Počkejte tady a rozjímejte.“

Myriam Fousková se ještě nevzpamatovala. Exner si všiml především toho, že událost jí ubrala na kráse. Svaly v jejím obličeji se náhle uvolnily a splihly.
„Přinesla jsem vám ty fotografie,“ řekla bezbarvě.
„Pojďte se mnou nahoru.“
Vedl ji nekonečnou cestou až do čtvrtého patra. (Bylo by omylem domnívat se, že budovy instituce, v níž pracoval Michal Exner, jsou vybaveny takovou vymožeností civilizace, jako je výtah.)
Cestou jí oznámil: „Možná, že uvidíte…“
Nechápavě se na něho podívala.¨
„Nic,“ řekl záhadně.
Zatím desátník Macháček seděl na židli, ani se nepohnul, jenom se rozhlížel, protože si byl jist, že je sledován buď skrytou kamerou nebo aspoň tajným kukátkem.
Žádné takové zařízení Exner neměl. Když vstoupil, desátník se ukázněně zvedl. „Myslel jsem,“ řekl Michal Exner ve dveřích, „že se zatím převléknete do uniformy…“ Ustoupil trochu, aby mohla Myriam Fousková projít. „Přivedl jsem návštěvu…“
Desátník zrudl a Fousková se dívala nechápavě na mladíka, kterého viděla poprvé.
„Tak si aspoň podejte ruce… Soudruhu desátníku, to jste nepředpokládal, jaké máme možnosti.“
Macháček byl úplně vyjevený. Fousková rovněž, ale nebylo to na ní tak vidět. Nechápavě se na Exnera podívala.
„Tento mladý muž,“ oznámil jí, „tvrdí kdekomu, že jste milenci…“
„Bože… Vždyť ho vůbec neznám…“
„Desátník Macháček,“ představil ho galantně. „Nyní dočasně v civilu. Soudruhu Macháčku, to je přece vaše Veronika, ne?“
„Ne… Já jsem opravdu… Já tady slečno… soudr…“ pokoušel se Fouskovou pozdravit tím, že strnule zlomil šíji.
Michal Exner se díval a bavil se, protože mu nic jiného nezbývalo. Ale bylo to spíš k breku.
„Tak se zase posaďte, soudruhu desátníku,“ řekl. „Přijdu za chvíli.“
Pozval Fouskovou do vedlejší místnosti a požádal ji, aby mu ukázala ony fotografie, které vezla Veselému toho dne, kdy s ním hovořila naposled. Byly to zvětšeniny jí samé ze všech stran, jak stojí, leží, usmívá se i tváří vážně. Myriam Fousková velmi i nepatrně oděná.
„To jsou všechny?“ zeptal se.
„Ne…“ odpověděla nejistě. „Ještě asi čtyři… ne pět, ale… ty jsem nechala doma… Já jsem se tak nechtěla dát fotografovat, ale moc mě prosil…“
„Aha. Tedy… umělecké akty?“
Přikývla. „Ano…“
„Dobrá,“ řekl. „Tak se rozloučíme. Chcete vrátit ty časopisy, které jste dala nadporučíku Veselému?“
Nečekal na souhlas, přinesl je. (Macháček seděl jako putka.)
„Na shledanou… Omlouvám se, že jsem vás obtěžoval, že jsem vás vyrušil z té pohody na chatě…“
„Snad to bylo k něčemu dobrý…“ řekla.
„K čemu, prosím vás?“
Zavrtěla hlavou, jako kdyby nestálo za to o tom hovořit a podala Exnerovi ruku.
Šel s ní až ke dveřím.
A předal ji dozorčímu, který dívku doprovodil k východu z budovy.

„Chápete,“ řekl Exner desátníku Macháčkovi, „že vás prokurátor nemine?“
Macháček se rozpačitě krčil a mrkal.
„A budete jistě degradován…“ pokračoval Exner, „… pro blbost. Ano, pro blbost.“ Vzal se stolu titulní list Krás domoviny. „Vezměte si to. Obrázek je váš. Abyste měl aspoň něco pro potěšení. Jinak počkáte u nás, než si pro vás přijede eskorta.“
„Ano… Děkuju…“
„Měl bych vám udělat přednášku, jak pozdě skromností bycha honit, ale vy na to přijdete i bez přednášky. Co mám vyřídit Svobodovi, který kvůli vám bude mít průšvih?“
„Svoboda? Proč?“
„Pro ty náboje, co sehnal…“
„Ale to je nespravedlivý,“ v Macháčkovi se objevilo trochu energie, také asi především jako důsledek vědomí, že má už všechno za sebou a nic horšího už ho nemůže potkat.

Michal Exner se dlouho díval na Macháčka, vzdychl a řekl: „Seš pitomec, Macháčku. Pitomec.“

„Sláva nazdar vejletu!“ přivítal Exnera na vojenském letišti v kanceláři náčelníka štábu Beránek.
Bylo vidět, že se tady s Vlčkem zařídili jako doma, na okně stál vařič, na konferenčním stolku papíry se zbytky jídel.
„Mám pro tebe výborné novinky.“
„Například?“
„Nejdřív zavolám Vlčka. A soudruh Havlík přijde za půl hodiny. Je na středisku s nemocným dítkem. Něco nedobrého včera snědlo, chudinka.“
Zvedl sluchátko, zavolal a pokračoval: „Jestlipak víš, že paní Pilmanová byla už jednou vdaná?“
„Vím,“ řekl Exner klidně.
„A víš, kdo je její první muž?“
„No?“
„Tondl! Ten ze sálu!“
„Odkud tyhle zprávy?“
„Od soudruha Míčka, zdejšího zástupce pro věci politické. Je to velmi příjemný a sdílný člověk.“
„Přišel za tebou sám?“
„Tak trochu.“
Do kanceláře vstoupil poručík Vlček. „Buďte zdráv, soudruhu kapitáne,“ řekl. „Jaká byla módní přehlídka?“ zeptal se klidně a vážně. „Soudružka manekýnka byla zajisté velmi půvabná…“
„Zajisté,“ odpověděl Exner. „A vy jste tady, mládenci, hráli kanastu, nebo jste dali přednost mariáši?“
„Mariáši,“ pravil Vlček. „To je hra pro inteligenty. Přišlo hlášení z Brna. Ta Pilmanová má samozřejmě alibi, a pokud mohli zjistit, nemá milence. Žila se svým mužem, jak se praví v hlášení, ve vzorném rodinném soužití.“
„Což je dost výjimka,“ doplnil Beránek. „Tak ona byla doma… Kdoví jak vypadá…“
„Mám vyžádat fotografii?“ zeptal se Vlček a měl přitom úplně kamennou tvář.
„To by možná bylo zajímavé, ale ne podstatné,“ řekl Exner. „Která ubohá žena by také skolila muže železem…“
„Jednu takovou znám,“ poznamenal Beránek. „Samý sval a šlacha. Vola pěstí…“
„Přeháníš.“
„Trochu. Ale až kapitánku Hladkou poznáš…“
„Kdo to je, proboha?“ zeptal se Exner. „Tady na letišti?“
„Po pořádku, soudruhu kapitáne, jestli dovolíte,“ řekl Beránek služebně. „Po pořádku. Ráno jsem dostal dva seznamy. Prý jste si je vyžádal. Seznamy potrestaných vojáků základní služby…“
„Ukaž.“ Vzal oba papíry do ruky a četl jména. „To je zvláštní…“
„Co?“ zajímal se Vlček.
„Podívej – tady: Narcis Hůl.“
„No a?“
„Nechápeš? Slyšel jsi někdy divnější jméno?“
„Ne. Proč?“
„Nemáš smysl pro legraci,“ řekl smutně Exner. „Narcis Hůl. Ani se nezasměješ…“
„Začneme?“ zeptal se Beránek.
„Nepočkáme na majora Havlíka?“ zajímal se Vlček.
„Ne,“ rozhodl Exner. Šel ke koši na odpadky a pomalu trhal oba seznamy, které mu Beránek před chvílí odevzdal. „Bojím se, že bude mít nějaké problémy s jistým Macháčkem.“
Drobné útržky papíru zvolna padaly z jeho rukou.
Ty, které padly na zem, pečlivě sesbíral a hodil je za ostatními do koše.
„S tím desátníkem, co mu těžce onemocněla matka?“ zajímal se Beránek.
„Zajisté. Tak si to, mládenci, shrneme.“

Vlček se usadil v křesle, vzal k ruce papíry a probíraje se jimi, začal mluvit.
„Nejdřív snad k tomu zápisníku. Je tam několik věcí na beton. Předně: téměř najisto lze říci, že chybějící listy vytrhl ten, který držel v ruce železnou tyč. Stejná rez ze stejného kovu. Na deskách i uvnitř na listech. Za druhé: obsah vytržených stránek, nebo aspoň to, co je vytlačeno na té stránce za vytrženými listy nebylo možné vyluštit. Jisto pouze je, že šlo o Pilmanovo písmo. Drobné a akurátní. Znamení lyry je zřetelné zvláště tím, že je velké a bylo vytlačeno o něco víc než písmo. K obecnému rozboru samotného zápisníku… Dovolíš?“
„Prosím,“ řekl Exner, „pokračuj.“
„Zajímavé je, že si Pilman vedl zápisník nikoli po dnech, kalendářně, jak bývá běžně zvykem, ale tematicky. Například: Hlavní úkoly letního výcvikového období. Proviantní zásobování – beru to na přeskáčku – Pohonné hmoty, Střelby, Třídnost, Organizace práce štábu, Dílny… atakdále… Pokusil jsem se v tom najít nějaký systém. Udělal jsem si seznam témat. Je těžko odhadnout, určit je to dokonce nemožné, která témata chybí.“ Podal Exnerovi list papíru. „Tady je máš napsaná. Ta mezera, to jsou vytržené listy se znamením, jak ty říkáš – lyry.“
„Koumal jsi nad tím hodně?“
„Ani ne. Bylo tady dost jiný práce. Podařilo se dát do kupy všechny, kteří ten den v kasárnách chyběli. Jak byly ty zmatky a soudruh Vodička byl udiven, když najednou zjistil, že mu to neklape, jak by mělo. Jde o ty dva, kteří ten večer utekli: desátník Slávek Tichý a vojín Pavel Mikyska. Měli péči co nejrychleji zmizet, a to jim zabránilo vnímat přesně věci okolo. Tichý utíkal hned po setmění, ještě před bouřkou, Mikyska těsně před bouřkou, která ho chytla v lese.

Promokl na kůži a má teď rýmu. Dal jsem je zatím stranou, až se vrátíš. Měli jít hned do basy, ale požádal jsem, aby je nechali zatím tady. Ohledali jsme znovu širší okruh místa a nenašli jsme nic dostatečně průkazného. Upozorňuju na zajímavou okolnost. Přibližně v době, kdy nalezl ten poddůstojník Pilmana, hlásil strážný od muničáku, to je objekt na severním okraji prostoru, lesní požár. Příčiny požáru nikdo nezjišťoval."
„Byl ses tam podívat?"
„Zatím ne. Je to asi sedm kilometrů od místa činu. Dověděl jsem se to náhodou. Teď je lesních požárů hodně. Zvláštní je jenom to, že bylo po bouřce mokro. Volal jsem požárníkům do Mokrous, mluvil jsem s jejich náčelníkem, je to starý místní hasič. Říkal, že to jeli uhasit, škoda byla nepatrná, že toho mají v okolí hodně."
„Se strážným od muničáku…"
„Jsem nemluvil."
„To jsou radosti," řekl Exner. „I lesní požáry máme na krku…," listoval Pilmanovým zápisníkem a díval se na seznam témat, podle nichž si Pilman uspořádal své poznámky. „Tady těch témat může chybět…" poznamenal, „je to utržený v kapitolce Dílny…"
„Jo," přisvědčil Vlček.
„Pokračuje to popisem té mimořádky, z té je konec… a následuje Proviantní zásobování… A pak už takové týlové záležitosti…" „Přesně tak…"
„A to je všechno?" zeptal se Exner.
„V podstatě."
„Hele, víš, co v tom zápisníku určitě chybí?"
Vlček pokrčil rameny. „Snad mimořádky… nebo jejich prevence…"
„Ano. To byl ten případ na střelnici. Pod touhle hlavičkou nebo pod podobnou. A ještě něco. Kádry! Kádry! Člověk jako, Pilman by na tohle nikdy nezapomněl. Žádná podobná kapitolka tady není."
Snad," řekl Beránek. „Snad. Půjdem se podívat na ten vohýnek v lese?"
„Budeme muset," vzdychl: „Včera byla krásná neděle…"
„Ani jsem si nevšim," prohlásil Beránek. „Budeme shrnovat dál?"
„Jistě… Ale moment… Zavolám si Havlíkovi…"

Majora Kylara si hned po ránu pozval velitel pluku. Nevzkázal sice proč, ale to bylo zbytečné, neboť už včera přišla do kasáren hláška, že Macháček sedí. Pohroma zdála se být tím větší, že desátníka sbalily orgány Veřejné bezpečnosti. Velitel praporu v duchu rezignoval.
Za to, že dostal k praporu Macháčka, nemohl. Hovořit o přímé vině velitele praporu, pokud šlo o ty nešťastné střelby, by bylo rovněž nespravedlivé.
Macháčka pustil domů na telegram.
Nechal se podvést, prosím, nebyl první ani poslední. Telegram mohl prověřit, Macháčka nepustit. Byl by to pravděpodobně neudělal, ani kdyby za ním desátník nepřišel do hospody. Nemohl se chovat k vojákovi jako kat. A konečně: kdyby se neobjevil protivný kapitán v civilu a nezačal bezdůvodně strkat nos do záležitostí praporu a nějakého desátníka Macháčka, byl by klid, kluk by se určitě vrátil v pondělí ráno, nikdo by nic nevěděl a všechno by bylo v pořádku.
Velitel pluku nebyl sám. Seděl s ním, major Havlík. Kylar na vyzvání usedl a vzpřímen čekal, co z toho vyleze, a v duchu uvažoval, proč zrovna on musí mít najednou smůlu.
„Tak střelby se letos nepovedly, že soudruhu majore…" začal velitel pluku jízlivě.
Kylar s tímhle úvodem počítal. Přikývl a řekl skromně: „Snad příště to bude lepší…"
„Abychom splnili rozkaz soudruha ministra, bude to muset být lepší. Letos hodinky nebudou, soudruhu majore. Ani mimořádné odměny u vašeho praporu."
Major zakýval trupem, aby tak naznačil, že rozumí. Věděl, že teď čím míň bude mluvit, tím líp.
„Divím se vám, soudruhu majore," pokračoval velitel, „že vy, takový zkušený důstojník, jste se nechal oblafnout tím Macháčkem a jeho telegramem…"
Kylar si myslel, že v jeho situaci by se nechal oblafnout i velitel, ale mlčel.
„Až dosud jsem se domníval," řekl podplukovník protivně moudře a rozvážně, „že váš prapor patří – pokud jde o pořádek a kázeň – mezi nejlepší. Ale to, co se stalo, soudruhu majore, mě nutí tento názor revidovat."
Přednáška pokračovala: „Pohleďte, soudruhu majore!" zvolal velitel pluku, jako by stál na jevišti. „Pohleďte!" A strčil Kylarovi pod nos hrst s náboji. „Jak se ta munice mohla dostat v takovém množství Macháčkovi do rukou? Jak mi to vysvětlíte? Nijak!" odpověděl si sám. „Protože nemůžete! Protože je to důsledek nepořádků u rot." Ukázal na Havlíka: „Tady soudruh prokurátor se celého případu ujme. Soudruhu Kylare," uzavřel podplukovník otcovsky, „to není čest pro náš pluk. Chápete? Není!" A zatvářil se velmi nešťastně. Kylar vstal.
„Ano, můžete jít. Zde, soudruhu Havlíku, jsou ty náboje." Během cesty k praporu až do Kylarový kanceláře Havlík mlčel. Vůbec nerad mluvil, a proto jeho mlčení bylo zcela přirozené, ovšem velitel praporu je považoval za zbytečnou úřední strohost.
„Dověděl jsem se," začal Havlík, „nezáleží na tom jak, že se před časem ztratily u vašeho útvaru nějaké náboje. Strážní dávka. A to právě Macháčkovi. Je to pravda?"
„Je," řekl Kylar, „ano, ztratily se, ale zase se našly."
„Našly?"
„Ano…" Kylarovi bylo všelijak.
„Přinejmenším podivné," konstatoval suše Havlík. „Kdo ty náboje našel?"

„Nevím," řekl Kylar zoufale. „Snad soudruh Pavlíček… Velitel roty…"
„Zavolejte mi ho."
Kapitán Pavlíček se dostavil za minutu. Asi čekal za rohem. „Ale to je jasný, ne?" plácnul. „Já myslím, že je našel Svoboda."
„Svoboda? Kdo to je?"
„Písař. Písař praporu. Přiděloval strážným náboje…"
„Jak to písař praporu? To dělá staršina roty, ne?"
„Staršina byl nějak služebně zaneprázdněn, a tak požádal Svobodu, pokud si vzpomínám…"
„Tak mi, soudruzi, sežeňte toho Svobodu."
Zpočátku se zdálo, že najít písaře praporu je velmi snadné. Otevřít dveře do vedlejší místnosti a zavolat. Ale tam četař nebyl. Nebyl ani v žádné z kanceláří praporu. Nebyl vůbec v rajónu praporu. Ani ve skladech, ani v autoparku, ani u náčelníka klubu pluku, ani na podatelně. Prostě nikde.
Kylar bleskově zorganizoval pátrání. Vojáci hledali v kuchyni, v jídelnách, v kuželkárně, v kantýně, v posádkovém domě armády.
Mezitím se major Havlík vrátil do své kanceláře na prokuratuře. Tam se za hodinu dověděl, že podle sdělení dozorčího kontroly u vchodu neopustil četař Svoboda objekty kasáren.
Ale v kasárnách nebyl dosud nalezen.
Kylar zuřil, Pavlíček byl bledý vzrušením.
A Havlík si zatím vyřizoval jiný případ. A v té době ho zavolal z letiště kapitán Exner. Nejdřív se zeptal na zdraví Havlíkova potomka. A když se dověděl, že věc není vážná, pokračoval: „To je báječné, kdy přijedeš?"
„Dělám ty zatracený náboje…"
„Už?" podivil se Exner.
„Ano. Chtějí mít ten případ uzavřený…"
„Není nad pořádek," liboval si Exner. „A co je novýho?"
„Dohromady nic. Jenom četař Svoboda se ztratil…"
„Svoboda?"
„Ano. On totiž…"
„Vydával náboje Macháčkovi, a ty se pak divně našly…"
„No jistě. S tím Svobodou musím mluvit."
„Určitě," souhlasil Exner. „Nepočítal jsem s tím, že si tak pospíšíte… Tak Svoboda se ztratil…"
„Je to přinejmenším podivné."
„Je," souhlasil Michal Exner. „Ale měl bys přijet k nám. Ať pošlou hlášku, až se Svoboda objeví."
„Potřebuješ mě?"
„Ano."
„Tak jsem tam za čtvrt hodiny."

„Mám začít?" zeptal se Beránek, „nepočkáme na Havlíka?" „Havlíka vlastně nepotřebujeme…" řekl Exner, „ale snad by bylo nejlíp podívat se s ním na ten požár…"
„Mám poslat napřed laboratoř a…" zajímal se Vlček.
„Zatím ne. Kdyby to bylo zajímavý, tak je můžeme vypravit odpoledne."
Vzkázal řidiči, že budou čekat u brány, a společně opustili kancelář náčelníka štábu. Po cestičkách, krásným borovým lesem, nyní ve slunečním svitu neobyčejně barevném, šli ke vchodu do letiště. Mezi stromy bylo vidět do kraje, na rovinu letištní plochy. Letadla startovala jedno za druhým v krátkých intervalech. A zdálo se to všechno veselé, příjemné, jako hra, jako kdyby tady všichni pracovali jen pro své potěšení.
Exner se zavěsil do Vlčka. „Poslyš, ten zápisník jste našli u Pilmana… v kapse?"
„Jako klíče a průkazku…"
„To je zajímavý…" řekl Exner zamyšleně.
„Ani ne. Ten chlapík něco hledal. Obrátil mu prostě kapsy…"
„Hledal taky něco v zápisníku…"
„Jistě. Ty listy si Pilman sám nevytrh…"
„A ty si myslíš, že za temné noci u silnice, kde se může každou chvíli někdo objevit, protože čert nikdy nespí, bude ten pán listovat v zápisníčku, aby našel několik stránek, a bude si při tom hezky svítit baterkou?"
„Je to divný…"
„Určitě. A co vy na to, soudruhu Beránku?"
„Těch pár listů z toho zápisníku potřeboval," řekl Beránek.
„To je jistý. Že si v něm nečetl na místě, to je taky skoro jistý. Ale zápisník byl namočenej jako ostatní věci… Každej tady na letišti ví, že Pilman měl kouzelný zápisníček. Kdyby se úplně ztratil, bylo by to nepříjemný, ale daleko horší je… když se ten zápisník najde a nejsou v něm stránky…"
„Tak to může kdekoho tím více zmást," doplnil Exner. „Protože zápisníček obsahuje mnoho nepříjemného pro dost lidí na letišti…"
„Přesně tak," souhlasil Vlček. „A teď mi napadá, že jsme se vlastně měli podívat, kdo měl to ráno, když jsme přijeli, mokrou kapsu."
Zasmáli se.
„Budem to brát jako předpoklad?" zeptal se Michal.

„Můžem," odpověděli téměř současně.
Teprve nyní si povšimli, že na ně kdosi křičí. Obrátili se. Byl to dozorčí pluku. Utíkal za nimi: „Volají z brány, že tam někdo za vámi přišel!"
„Že už jsme na cestě!"
Domnívali se, že dorazil Havlík. Ale mýlili se.

Vedle dozorčího, opíraje se o závoru, stál četař Svoboda. Exner se nahlas rozesmál. „Chtěl bych vám jen říct, že vás už hodinu hledají v okruhu dvaceti kilometrů."
Svoboda se zarazil a trošičku zbledl. „Netušil jsem, že to vezmou tak rychle…" podíval se nejistě na Exnerovy spolupracovníky.
„Před nimi můžete," řekl Exner. „Nemáme žádná tajemství."
„Jdou po těch nábojích?"
„Ano. Major Havlík začal intenzívně vyšetřovat."
„To je ale blbý," uklouzlo Svobodovi. „Když šel ráno velitel na pluk… tak jsem něco čuchal… Neměl jsem chodit, ale spíš zavolat."
„Dobře, že jste přišel. Zatím se mi podařilo zabránit Havlíkovi, aby pokračoval. Za chvíli bude tady. Nevěděl jsem, že se za mnou vypravíte. Mimochodem: měl jste pravdu. Ta holka není typ pro Macháčka a Macháček pochopitelně pro ni. Ale přesto by mě zajímalo, proč jste se tak náhle dostavil."
„Vy tady něco vyšetřujete…" začal pomalu Svoboda, „my všichni víme co… A protože jste ještě tady… Myslím si…"
„Nu?"
„Začnu jinak, ano?"
„Prosím, beze všeho." Exner se rozhlédl. „Ale tady na vás kdekdo vidí a za chvíli se objeví Havlík, aby vás zatkl."
Ukázal na pěšinu, která vedla lesem podél objektů kasáren. „Půjdeme se trochu projít, co tomu říkáte?"
Svoboda souhlasil, trochu nejistě se usmál. „Kdesi jsem četl, že v Anglii vyřeší takové případy, jaký se stal tady, do osmačtyřiceti hodin: Vy jste tady už tři dny…"
„Výborně," souhlasil Exner. „Je nás málo, vážený soudruhu."
„Jistěže ne… Podle vaší přítomnosti jsem usoudil, že jste s případem neskončili. Z těch nábojů mi není nejlíp. A proto jsem uvažoval, jestli bych vám nemohl nějak pomoci. Už napřed se k tomu zištnému úmyslu přiznávám. Bylo by příliš hloupé, kdybych to neudělal: Víte, něco jsem na počátku té noci před bouří viděl… Jsem si jist, že to s vaším případem souvisí, ale nevím, jestli vám to nějak pomůže… Ale snad i maličkost…" Svoboda se na chvíli odmlčel. A pak řekl se smutným humorem: „Jak můžete pozorovat, snažím se."
Michal Exner vážně přikývl.
„Tedy: mám ve zvyku chodit sám za pozdních večerů na procházky. Je pochopitelné, že bez propustky, ale nikdy se nevzdaluju od objektu kasáren daleko. Kasárna jsou příliš velká, než aby mohla být oplocena, je to jednoduché, rád jsem sám, pryč z toho prostředí, netoužím nikam jezdit, jenom být aspoň na pár hodin venku. Chodívám často na Lysý kopec. Je z něho vidět skoro celý prostor, letiště, kasárna, sídliště.
Byl jsem tam i onu noc před bouřkou. Z místa, kde jsem seděl, je vidět na část silnice, která vede od letiště k městečku. Jestli dovolíte, nakreslím vám to na zem," zvedl klacík a rýsoval do písku pěšiny. „Tady je ta hora, vlastně kopec, tady jsem seděl. Tady je rozjezdová dráha. Když se dívám na sever, mám rozjezdvou dráhu doprava i doleva, protože vede od východu k západu. Silnice z letiště vede od brány nejdřív k západu. Není z kopce vidět, protože vede lesem. Ale asi v těchto místech se zatáčí na sever. Skoro na sever, severoseverozápad. A z kopce je tahle část silnice vidět, rozumíte, asi dvě stě metrů. Potom se otáčí znovu k západu a pak ještě trochu na jih, ale to už není tak důležité. Vím, že k události, pro kterou jste sem přijeli, došlo asi tady." Ukázal na část silnice směřující severozápadně a tázavě se podíval na Exnera.
Ten přikývl.
„To znamená v místě," pokračoval Svoboda, „na které je z kopce vidět – což je ovšem dost směšné, protože vzdálenost je značná – silnice vypadá jako proužek. Přesto ale mám pocit, že jsem byl jediným svědkem vraždy…"
„Výborně," řekl Exner.
„Co? Nerozumím."
„Výborně jste to vyvrcholil. Tedy přesněji, dramaturgickou terminologií – vyhrotil do krize. Ted jsem zvědav, jak bude vypadat peripetie a katastrofa…"
Svoboda udiveně zamrkal. „Nenapadlo mě, že se vyznáte také v teorii…"
„Měl byste psát hry, talent by byl," pravil Exner, kterému vždycky dělalo radost, když někdo vyprávěl a popisoval věci přesně. „Pokračujte."
„Ovšem, byl jsem svědek, který vlastně nic neviděl, protože nemohl na tu velkou vzdálenost něco pořádného vidět nebo dokonce slyšet. Ale něco jsem přece zpozoroval. Bylo to nedlouho předtím, než začala bouřka, nedíval jsem se na hodinky. Koukal jsem na krajinu před sebou. A člověka upoutají nejvíce ty světelné body, které se pohybují, Jedním z nich byl autobus. Viděl jsem, jak odjíždí z letiště, jak jede po silnici lesem, než jeho světlo zmizelo za terénní vlnou. Potom se bouřka blížila a já se zvedl, abych se vrátil do kasáren. V té chvíli jsem si všiml, že z kasáren vyjíždí nějaká motorka. Nějaká malá motorka, světlo se mi zdálo příliš nepatrné a zvuk slabý, i když zvuků je tam nahoře slyšet hodně, od vlaků i vozů ze.státní silnice. Motorka jela z letiště do první zátočiny," Svoboda ukazoval na čáry na zemi, „a potom tady po té části silnice, která je z kopce dobře vidět. Bylo zřejmé, jak její reflektor vrhá na silnici světlo. A najednou – jak se mi zdálo – něco proti motorce zablesklo, vypadalo to, jako kdyby se světlo reflektoru od něčeho odrazilo: Od brýlí nebo od něčeho takového. To je ovšem domněnka, ale něco světlého tam bylo. Potom motorka zastavila a světlo

zhaslo. Nevěnoval jsem tomu pozornost, bouřka už málem začínala, spěchal jsem, vůbec nic mě nenapadlo, vůbec jsem o tom nepřemýšlel, teprve během posledních hodin jsem si to vybavil. Všechno.“
Michal Exner mlčel.
„Málo, co?“
„Dost málo… Něco světlého, buď odraz proti motorce nebo něco světlého osvětleno…“
„Myslím, že ne osvětleno. Bylo to dost silné. Nevím, vzdálenost je značná…“
„Vyzkoušíme si to večer. A teď běžte tady zadem na letiště, na štáb, hlaste dozorčímu, že vás posílám a ať vás zavede k strážmistru Michelkovi. Tomu taky řekněte, že vás posílám, ať se o vás do večera postará, že máte na mě čekat.“

„Prosím tě, než pojedeme,“ řekl Exner Havlíkovi, který už čekal u brány letiště, „tak zavolej k vám, aby už přestali hledat toho Svobodu.“
„To přece nesouvisí, jak se ukázalo, vůbec s tímhle případem,“ divil se Havlík. „Nechápu proč…“
„Ale to je jednoduché. Mezitím jsem ho totiž našel…“
„Kde?“
„Tady,“ řekl Exner. „A zůstane zatím u mě v opatrování. Divíš se?“
„Dost.“
„Taky jsem byl udivenej,“ prohlásil Exner lehkomyslně a nastoupil do vozu.
Stromu, keři, trávě je jedno, kde rostou. Bylo proto podivné, že rostouce ve vojenském prostoru, vytvářely zvláštní náladu jakési beznaděje nebo smutku. Asi proto, že přírodu dělá veselou a útulnou jen třeba malé tvůrčí dílo. Tady tvůrčí dílo vidět nebylo. Nepěstěné louky rozryté tankovými cestami. Tvrdé, holé silnice bez stromořadí a kosených trav v příkopech. Křižovatky bez barevných směrovek, mnoho bříz a ovocné stromy, jež zplaněly.
Stejné bylo i místo, kde vznikl lesní požár. Březina na okraji lesa s vypálenou travou. Stejná tráva byla i na mýtině, která oddělovala les od rozsáhlé zvlněné planiny, jež byla okrajem tankodromu. U blízkého obzoru začínala už pole. Muniční sklad byl v dálce za planinou skryt v lese. Nebylo ho vůbec vidět, odtamtud zpozoroval strážný asi jen záři ohně.
Požár se zřejmě nešířil příliš rychle. Vypálil značnou plochu v březince a zastavil se na okraji smrkového porostu. Rozšířil se ale na mýtinu a na značnou část plochy cvičiště, protože jej tam rozfoukával vítr.
„Stejně se tomu divím,“ poznamenal Havlík. „Bylo po dešti.“ „Ne po dešti, ale po bouřce,“ řekl Exner. „Od letiště je to sem sedm kilometrů.Tady mohlo spadnout pár kapek. Tahle tráva, panečku, hoří. I od cigarety…“
Potulovali se spáleništěm a tvářili se dost bezradně. Bezděčně utvořili malou rojnici.
„Jsme jako houbaři,“ poznamenal Michal Exner. Zastavil se uprostřed březinky a rozhlédl se. Spáleniště mělo červenohnědou barvu.
„Mám sem poslat mládence?“ zavolal Vlček z mýtiny.
„Nevím,“ odpověděl Exner. A vykročil po spáleništi. Upoutalo ho nějaké temnější místo. „Tady si, hoši, někdo dělal ohníček…“ Sklonil se trochu a rozhrábl popel. „Ohníček z trávy… Hele knoflík.“
Vztyčil se. „Ty, Vlčku,“ zavolal.
„Ano?“
„Říkals, jestli máš poslat kluky?“
„Jo!“
„Kdybys je poslal v pátek, tak by třeba už nebylo pozdě, jako bude možná teď. Počkej tady, pošleme ti je. A my jedem za tím strážným.“

Povinnosti vojína Bátory, který v pondělí dopoledne vyřezával květák, nebyly složité, ale značně obsáhlé. Byl příslušníkem velitelské čety. Pečoval o dva koně a vůz se zapáchajícími bečkami, ve kterých odvážel zbytky ze všech jídelen, neboť se také staral o pomocné zemědělské hospodářství útvaru. Vojna mu nebyla zlým bičem (až na občasné povinnosti ve strážní službě), ale přirozeným pokračováním jeho života na vesnici. Měl pět prasat, oral a vláčel pole, sil, sázel, sklízel. V době špičkových prací požádal o výpomoc a dostal určitý počet brigádníků. Jako v civilu. Své povinnosti plnil poslušně a pečlivě, proto byl považován za příkladného vojáka a zdálo se, že před odchodem do civilu bude povýšen na svobodníka.
Květáku měl hezký kus pole, vyřezával jej s potěšením a opatrně kladl do velkého koše. Byl tolik zaujat prací, že zpozoroval příchozí, až když byli téměř u něho. S dvěma civilisty šel nějaký major a vojín Bátora se proto ihned postavil do pozoru a zasalutoval.
„Soudruhu majore, vojín Bátora!“ vykřikl. Byl to Havlík s Exnerem a Beránkem.
Kapitán Exner sebou trhl, neboť se polekal břeskného hlášení. „Proč tak křičíte?“ zeptal se mírně.
Vojín rozpačitě mlčel, neboť jej učili podávat hlášení rázně a nikoli potichu. A stál v pozoru.
„Pohov, soudruhu,“ řekl Havlík a Bátora udělal pouze přesný pohov. Věděl ze zkušenosti, že na vojně se nejvíc vyplácí poslušnost a skromné a ochotné chování, toužil samozřejmě po hodnosti svobodníka a nechtěl o ni nepředloženým jednáním přijít.
Beránek se zvědavě podíval do koše. „Pěknej květák… Po kolika prodáváte kus?“
„To je pouze pro kuchyni.“
Beránek vážně přikývl.
Požádali vojína Bátoru, aby si s nimi šel sednout na mez, do stínu pod strom. Následoval je v mírném předklonu.
Tam se Exner představil a vojín Bátora opět ztuhl v pozoru až do okamžiku, kdy byl vyzván, aby usedl vedle Michala Exnera.
„Vy jste, soudruhu vojíne,“ začal Michal Exner, „při službě na muničáku zpozoroval požár. Můžete mi vyprávět, jak to

bylo? S každou podrobností, víte. Kdy a jak jste zpozoroval oheň, co jste dělal, atakdále.“
Bátora se cítil pozorností, kterou mu věnovali, vyznamenán, tím spíše, že už v sobotním rozkaze byl pochválen za rozhodné a správné jednání v té věci.
„Chodil jsem kolem muničáku. Takhle samopal… A koukám a poslouchám. Byla hrozná tma a blejskalo se. A taky trochu pršelo.“
„Trochu nebo moc?“
„Trochu. Tady prej byl slejvák. No, byl určitě. To já poznám na poli. Ta bouřka tam šla mimo. A když takhle vyjdu tam… tam jako okolo rohu, tak blesklo a byla tma a já nic neviděl, jen nějaký světýlko. Ale bylo daleko. To jsem věděl, že tam naproti je les, břízy, viděl jsem je ve dne, až daleko za cvičákem. Tak si říkám, kluci mají noční cvičení, dělají si ohníček. A jdu dál, pořád, jak mám chodit.“
„Kolik bylo asi hodin?“
„To já, prosím, už nevím, já nastoupil stojku ve dvanáct.“
„Bylo už po dešti, nebo pršelo?“
„To jsem už říkal, trochu pršelo. Potom přestalo úplně.“
„A co jste dělal, když jste viděl to světlo?“
„Nic. Šel jsem dál. Já myslel, že je to ten vohníček. Teprve když jsem obcházel podruhý, tak vidím, že je to nějak veliký, a myslím si, co kluci blbnou, a když jsem tam šel potřetí, tak mi to bylo podezřelý a zazvonil jsem na náčelníka stráže. Ten přivolal hasiče.“
„Dalekohled tam není?“
„Je. Ale ten se v noci nebere.“
„Nevšiml jste si ještě nějakých dalších zvláštních věcí, že by tam třeba někdo šel, nějakého hluku?“
„To ne. Ono je to daleko. A taky byla ta bouřka a bil hrom…“
Vojín Bátora zmlkl a očekával další otázky.
Srdečně se s ním rozloučili a podali mu ruce. Tiskl je v pozoru, mírně nakloněn dopředu.
A když odcházeli, vzorně je pozdravil.

Bylo už pozdě. Lístky na oběd do jídelny na letiště jim propadly, zastavili se v Modré hvězdě. Bylo tam pár lidí a Pivoňka obsluhoval sám.
Nabídl jim vepřový řízek, protože nic jiného neměl. Přijali to vděčně.
Napájeli se pivem a čekali.
Dveře na chodbu byly otevřeny. Slyšeli, jak se tam Pivoňka s někým dohaduje. „Proboha, nelezte sem,“ říkal naléhavě, „teď tam nelezte, buďte rád, že vás pustili…“
„Ale dyť je od rána hledám, Píďo, to je vážný!“ hlas patřil nepochybně panu Šlemprovi. „To může bejt důležitý…“
„Nepustím vás tam,“ pravil tvrdě Pivoňka. „Někdy nevíte, co mluvíte.“
„Dyť ti říkám, že je to vážný. To bych je nehledal, ne?“
„Pane Šlempr, myslím to s vámi dobře…“
Michal Exner se zvedl a šel na chodbu. „Pane Šlempr, hledáte mě?“
Šlempr se napřímil. „Jo.“
„Tak si pojďte sednout. Dejte mu taky pivo, pane Pivoňka…“
Šlempr se na Pivoňku důstojně podíval a vešel do restaurace.
„Kdepak sedáváte, pane Šlempr?“
Ukázal na stolek vedle výčepu. „Tady“
„U pramene.“
„Jo.“
„Tak co mi chcete?“
„Ztratilo se mi kolo.“
„Ale ježišmarjá, pane Šlempr, tohle já nedělám, ztracený kola…“
„Někdo ho ukrad, to je jasný.“
„Na letišti, v teplárně?“
„Přesně. Na letišti… Služební kolo. Na pojížděčky po vopravách. Ve čtvrtek minulej tejden tam ještě bylo.“
„No jo, ve čtvrtek,“ řekl Exner pochybovačně, „a dneska je pondělí…“
„Když já ho do dneška nepotřeboval. V pátek byly ty zmatky, že jo, v sobotu taky, dnes du pro kolo a kolo nikde.“
„A kde jste ho měl?“
„Vy jste tam byli, že jo? Tak vzadu, jak sou rozebraný kotle, je takovej přístřešek. Tam pořád stálo. Ježíš, co jsem na letišti, tak na něj nikdo nemák. Je to bez blatníků, takovej křáp.“
„A půjčoval si ho někdo?“
„Ne. Proč?“
Pan Pivoňka postavil před Šlempra půllitr, topič s rutinou a péčí pivaře poodhrnul pěnu a s požitkem nasál větší polovinu obsahu sklenice.
„To kolo bylo hnusný,“ řekl s odporem,, „nikdo na něj nikdy nešáh…“
„To je hloupý, pane Šlempr, že jste to nezpozoroval dřív…“
„Vy si pořád ještě myslíte, že jsem to byl já?“
„Pane Šlempr,“ řekl Michal Exner důvěrně, „kdybych měl lidem sdělovat své myšlenky, to by bylo zmatků…“
Topič zamrkal. „To jo… vlastně, jo…“

„Ale s něčím se vám přece jen svěřím… Heleďte, už mi pan Pivoňka nese řízek… Mezi náma: kdybyste to byl vy, tak byste asi tu tyč nezahrabával, asi byste mu vzal nějakou tu kačku a šel se na smutek napít, ne?“
Šlempr vyvalil oči. „Cože? No…“
Exner vstal. „Buďte hodně zdráv. A to pivo je na mě, jo?“

Když přišel Exner ke stolu, Beránek už pojídal řízek a každé sousto hojně zapíjel. Exner tenhle způsob jídla považoval za nekulturní, Beránek to věděl a spokojeně se usmíval. „Pivo mají dobrý,“ řekl.
„Tomu já nerozumím,“ pravil. „Ale tomu Šlemprovi se ztratilo kolo.“
„Kolo?“ podivil se Beránek. „Jaký kolo? Vod čeho?“
„Bicykl. Z kůlničky u teplárny.“
„To mu ho máme hledat?“
„Možná, že budeme muset. Naposled viděl kolo ve čtvrtek a od té doby až do dneška ho nepotřeboval.“
„To máme ochotníků,“ pochvaloval si Beránek, maje naprosto přeplněná ústa. „Četař Svoboda, teď topič…“
„Mně se ten topič nelíbí,“ poznamenal Havlík.
„Mně taky ne,“ souhlasil Michal Exner. „Ale ke každýmu holt člověk sympatie mít nemůže…“
Řízek byl ze špatného masa a trochu přesmahlý. Michal Exner nikdy nechápal, jak profesionál může zpackat jídlo, když on, amatér, je připraví vždycky dobře. A vůbec maso špatně vybrali, a aby řízek byl větší, roztloukli maso do tenkého plátku, až je skoro rozsekali.
„Nechutná ti?“ zajímal se Beránek.
„Ne. Brambory ujdou, ale na těch se nedalo nic zkazit. Poslyš, tys to ráno nedopověděl s tím Míčkem…“
„Jo, že za mnou přišel?“
„Tak nějak.“
„Vlastně nepřišel přímo… Já jsem ho totiž v neděli navštívil – že bych potřeboval nějaký informace. A omrk jsem tu rodinku. Taková spořádaná, tři děti, manželka není zaměstnaná, ale nežijou si nejhůř. Je tady zdravej vzduch. Dali mi kafe. Ve čtvrtek večer tvrdli všichni u televizoru i se sousedy. Míčko je takovej trochu suchar a nosí doma pantofle a přezouvá se pečlivě v předsíni…“
„To je podrobností!“ přerušil ho Exner.
„Aby byl vobraz člověka. A při tom kafi se mi zmínil o tom, že s Pilmanem už sloužili před lety ve Sliači. A hned mi najmenoval, kdo tam s ním tenkrát sloužil zároveň. Taky Tondl, kterej tenkrát ještě lítal. A mezi řečí povídá: A víte, že ten Tondl byl prvním manželem Pilmanovy ženy? Já na to: Kde bych to věděl. Nikdo mi to ještě neřek. No byl, povídá. Rozešli se…“
„A co ti řek zajímavýho?“
„Tohle není zajímavý?“
„Ale to bylo všechno?“
„Ne. Povídal, že se s Pilmanem velmi nepohodl pro jeho vztah k lidem. Nejvíc ho mrzelo, že se choval ke svým bývalým přátelům, kteří s ním tenkrát byli přibližně ve stejných funkcích, odměřeně a stroze. Ke všem. Míčko si myslí, že Pilmanovi vlezla moc do hlavy.“
Vraceli se na letiště. Nad vyschlou krajinou ležel nehybný horký vzduch, obloha byla zatažená, ale nebyla naděje na déšť. Les byl vyschlý a stromy stály nehybně. Exner litoval, že se tady ocitl zrovna v době takového sucha, protože zde muselo růst bezpočet hub. Havlík prohlásil, že na houby nechodí, takže neví.
Beránek se zeptal: „Budem teď pokračovat, co jsme si neřekli ráno?“
„Budem. Jestli už Vlček nebude nazpátek… Mimochodem co je se Ševelou, že se neobjevil?“
„Dostal nového podřízeného. Tak má o něj dnes péči.“

Beránek se pohodlně usadil v křesle, zalistoval ve svém zápisníku a chtěl už začít, když ho Michal Exner zarazil:
„Napadlo tě, že ta tvoje statistika podezřelých, jak jsi ji vyrobil v pátek, může být docela zbytečná?“
„Napadlo. Situace je poněkud jiná, ale neméně zajímavá. Podotýkám, že jsem vyloučil Míčka. Má alibi jak řemen a není prostě typ, že by někoho majznul po hlavě. Spíš by přednášel. Taky jsem si škrtnul toho střeleckýho důstojníka Vojtěcha Hraběte. Ne proto, že má hezký jméno, ale za prvé je trochu flink, dělá jen to, co musí, s nejmenší možnou námahou…“
„Ty máš informace…“
„Mluvil jsem s ním totiž. Ale to je jedno. Za druhý byl od čtvrtka od rána až do pátečního večera na velitelství letectva. Prokazatelně. V sobotu měl nastoupit, ale neučinil tak, vzhledem ke své povaze se věnoval příjemnějším záležitostem. Jel na skútru na dvoudenní výlet se slečnou.“
„Jaká je ta slečna?“
„Neviděl jsem. Dále…“
„Počkej,“ přerušil ho Exner. „Ví o té sobotě velitel?“
„Ne.“
„Tys mu to nehlásil?“
„To je jeho věc hlídat si lidi. Ne naše.“
„Hm… Pokračuj.“
„František Tichý, velitel druhé letky. Ve čtvrtek večer se zúčastnil práce na štábu a odjel autobusem s ostatními. Bydlí na sídlišti, ve stejném domě jako jistý Štefan Budro, praporčík, co je na spisovně. Ten s ním totiž šel. Potom byl údajně doma, což potvrdila manželka. Tichý má dvě děti, hodnou, ale upovídanou ženu, která je doma a trochu se nudí. Je ze

Zvolena. Tam se s ní Tichý před lety seznámil. Na Pilmana se dobře pamatuje, on na ni také, byl ji dokonce navštívit brzy po svém příjezdu.“
„Ji nebo rodinku?“
„Vypadá to, že ji. Narazil jsem na to v hovoru několikrát, ale buď mi nerozuměla, nebo to šikovně zamluvila. Nevím. Kromě toho mi sdělila, že nikdo neví, proč se Tondl rozešel se svou první ženou. Že prý ještě před rozvodem chodila s majorem Šustkem, ale potom si vzala Pilmana.“
Major Havlík se nespokojeně zavrtěl.
„Copak?“ zeptal se Exner. „Máš připomínku?“
„Mám. Nezlob se, Michale, ani vy, soudruhu Beránku, ale tady jde o vážnou věc. O vraždu. A já mám pořád pocit… že nejdeme správnou cestou. Že například teď sbíráte drby. Vždyť šlo o náčelníka štábu leteckého pluku. Člověka, který velmi mnoho věděl a znal, pokud jde o odborné vojenské věci.“
„To máš tak,“ řekl pokojně Exner. „Já vždycky hledám spíš toho synovce než špióna. Nebo si vážně myslíš, že zpravodajská služba odstraňuje lidi ranou klackem po hlavě?“
„Proč by někdy…“
„A zrovna t a d y ?“
„Pilman studoval čtyři roky v Praze, bydlel tam. Do Brna za rodinou pouze dojížděl.
„Ano,“ souhlasil Michal Exner. Podíval se na Beránka: „Co tomu říkáte, soudruhu podporučíku?“
Beránek pokrčil rameny: „Na špionáž nejsem odborník. To spíš na ty drby…“
„Tak v nich zatím budeme pokračovat,“ řekl Exner. „Ono nám totiž,“ smutně vzdychl, „nic jiného nezbývá…“
„Tak já pokračuju. Kapitán Tichý byl v pátek večer na schůzi, na veřejné schůzi v sídlišti, potom doma, v sobotu dopoledne v kasárnách, odpoledne doma na obědě, ve čtrnáct čtyřicet pět odvezl autem rodinu na rybník Pilák, kam se odsud obecně jezdí na koupaliště. Vrátili se v devatenáct hodin. Celou dobu pobytu u Piláka věnoval se Tichý rodině, jen občas prohodil několik slov se známými ze sídliště. Večer byl doma. V neděli dopoledne spravoval něco na autě, pak se opakoval výlet na Pilák, vrátili se v osmnáct hodin, děti uložili spát a ve dvacet hodin odešli do místního kina, takže přišli o žurnál. Z kina návrat rovnou domů. Šustek bydlí ve Mcelích, to je vesnice na okraji prostoru západně. Přiženil se do chalupy, staví rodinný domek, tchán je ajznboňák na penzi. Šustek má dítě, s ženou se možná dobře nesnáší, dost často přespává na svobodárně. Když má služby i jindy. Někdy i celý týden, jako zrovna ten minulý. V pondělí se pohádali. Na svobodárně spal i z pátku na sobotu, v sobotu dopoledne odjel teprve domů. Večer byl doma, v neděli ráno údajné jel na kole do vedlejší vesnice k jakémusi Robejškovi pro třešně na zavařování a pro brambory. Před polednem se vrátil, odpoledne šel na ryby k řece, byl tam až do osmnácti hodin, večer šel brzy spát. Do kasáren jezdí na pionýru. Je to málomluvný člověk, říkají. Mluvil jsem s ním a myslím si totéž. Tondl je Pilmanův vrstevník. Co dělal ve čtvrtek, víš, v pátek měl služby do dvaceti čtyř hodin, odjel na svobodárnu, v sobotu dopoledne spal, odpoledne odjel do Prahy. Tam se nám, bohužel, ztratil. Byl v civilu, ale v neděli večer se vrátil v uniformě. Má tam nějakou známost, ne manekýnku,“ poznamenal trochu jízlivě Beránek, „ale dívku, která pracuje v Aritmě. Jmenuje se Roubková, potvrdila, že byl v sobotu a v neděli s ní.“
„Kdo ti to řekl o té slečně?“ zeptal se Exner.
„Tondl.“
„Ty ses ho ptal?“
„Ne. Potkali jsme se dnes ráno, pozdravili jsme se a on mi řekl: jen tak, že se vidíme, soudruhu… Včera a předevčírem jsem byl se soudružkou Roubkovou. A vyklopil to. My si to jen ověřili, jestli nějaká Roubková je. Je. Podezírám ho, že naše chlapce poznal a že se v Praze zdejchnul schválně. Ladislav Moučka bydlí také na svobodárně, protože dosud nedostal pro rodinu byt na sídlišti. Je z toho otrávený, ceká už skoro dva roky. Dojíždí každý týden až na Moravu, do Přerova. Ve čtvrtek odjel s ostatními důstojníky autobusem na sídliště. A zůstal ve svobodárně, v pátek přes den v kasárnách, večer na svobodárně – mimochodem to je zajímavý přízemní barák u lesa. Na kraji sídliště. Měl by ses tam podívat. V sobotu dopoledne v kasárnách, ve dvanáct odjezd na Moravu, kde byl až do neděle do večera, nočním vlakem se vrátil dnes ráno. V pondělí má vždycky mimořádně špatnou náladu. A je to vůbec mrzout. Asi kvůli tomu bytu. A nakonec inženýr Antonín Fuksa. Ve čtvrtek odjel do sídliště na kole asi ve dvacet hodin. Doma se navečeřel a odešel na návštěvu za svým známým, Břetislavem Náklem, který bydlí v Chudnici, to je vesnice asi tři kilometry od sídliště. Ten Nákl i Fuksa jsou nimrodi. Asi o půl desáté odešli do lesa pozorovat zvěř, vysokou, vrátili se kolem druhé hodiny v noci a byli pod párou. Do lesa si vzali láhev myslivecký. Ten Fuksa dělá inženýra pluku už dlouho a říká se, že ne špatně.“
„Neměl bych si s ním promluvit?“
„Můžeš. Udělal jsem to a žádnou radost jsem z toho neměl.“
„Co ti řekl?“
„To, co jsem ti teď zopakoval. Nepostavíme na kafe?“
„Postavíme.“ Exner vstal a přistoupil k oknu, kde na tělese ústředního topení byl vařič. „A dál?“
„Potom jsem tady objevil kapitánku Květu Hladkou. S Pilmanem se zná také z jeho bývalého působiště. Lítá…“
„Co?“ zeptal se Exner trochu nepřítomně.
„Lítá. Oni tady mají taky pořádný éra s vrtulí. Tak tahle kapitánka…“
„Počkej,“ zarazil ho. „A pojď sem.“
„Stalo se něco?“
Vstal i Havlík a společně šli k oknu.
„Nevím, jestli se něco stalo, ale přijeli kominíci…“

Pět mládenců s Vlčkem, kteří právě zastavili před budovou štábu, nevypadalo opravdu jinak. Zamazaní od popele a sazí nepodobali se rozhodně váženým pracovníkům Veřejné bezpečnosti.
„Těbůh," poznamenal Beránek. „Ti se zřídili…"
Vlček se podíval nahoru do okna a vesele zamával. V ruce držel nějaké pomatlané papíry. Zamířil rychle ke vchodu do budovy.
„Vypadáme," prohlásil, když vstoupil do kanceláře, „báječně, jak se můžete přesvědčit. Člověk by nevěřil, že lesní požár je takový svinstvo."
Beránek řekl: „Neměl by ses jít nejdřív vykoupat?"
„Chvíli to s ním vydržíme," pravil Exner. „Jen si, propánakrále, nikam nesedej. Našli jste něco?"
„Nesu sbírku knoflíků…" Vytáhl z kapsy obálku a vysypal na stůl její obsah. Knoflíky z plechu a horkem deformované knoflíky z umělé hmoty. Potom patentka z rukavice a ještě z jedné patentky horní polovina.
„Pěkný," Exner rozhraboval nález prstem. „Byly na hromádce?"
„Ani ne. Ježíš, já mám žízeň. Tam pere slunce do tý březinky, to si neumíte představit. Mám to vyklopit hned?"
„Jistě."
„Nebudu vás napínat. Ten požár někdo založil. Myslím spíš, že si udělal ohníček, aby něco spálil. Když to hořelo nebo shořelo, pokusil se pravděpodobně rozmetat ohníček a možná jej uhasit. Důkaz: na tom místě, jak jsme se dívali, bylo skutečně ohniště, jen tak zhruba připravené na trávě. Země je asi na ploše padesát krát padesát centimetrů vypálená do větší hloubky. Kolem tohoto ohniště asi do vzdálenosti tří metrů jsme našli všechny tyhle knoflíky. Na rozhraní smrkového porostu a březinky ležela docela obyčejná láhev od piva, která páchla benzínem. Ležela v trávě, tráva pod ní byla ještě ne docela slehlá a zelená. Tramp, co rozdělával oheň, si nepočínal jako hodný skautík…"
„Dobrý, dobrý," přerušil ho Exner. „A co s těmi knoflíky?"
„Ty bakelitový se zdají běžný… Plechových se, myslím, užívalo na vojenské kombinézy. Jestli ta kombinéza byla hodně špinavá od olejů, to se nám nepodařilo zjistit. Prohledali jsme ještě skoro celou plochu požáru, ale kromě prázdných nábojnic od cvičných nábojů a několika rezavých krabiček od konzerv jsme nic jiného nenašli."
„A co takhle kolo?"
„Kolo?" vyjevil se Vlček. „Jaký kolo?"
„Bicykl."
„Pokud bylo konstruovaný pro mravence…"
„Ne. Normální. Pro pana Šlempra."
„Tak nic takovýho."
Michal Exner opět šťouchal prstem do knoflíků. „Tak se běžte, hoši, vykoupat… A dole dozorčímu řekněte, aby mi sem poslal intendančního náčelníka. A až se dáte do pořádku, sežeňte spojaře, „potřebujeme na večer dvě směrový stanice."
„Radiostanice? Nač?"
„Uděláme si malé cvičení se směrovými pojítky a světelnými signály. Budeme taky potřebovat moped a brejle."
„Zařídím," řekl Vlček, který se nerad něčemu divil.

„Tak ta kapitánka Květa Hladká, co lítá," pokračoval Beránek.
„Už jsi říkal, že lítá."
„Když mě to pořád ještě udivuje, že je ta ženská vojenským pilotem. Nátura. Mezi náma, není moc hezká, ale figuru má. Problém je v tom, že se s Pilmanem nesnášeli. Nikdy."
„Drb?"
„Asi fakt. Ačkoliv se taková léta znali, vypadá to, že se jeden druhému vyhýbali. Potvrdil mi to i Míčko. Na dřívějším pracovišti, kde byli spolu, v té Sliači, byl prý jejich vzájemný vztah stejný. Soudružka Hladká není provdána, je jí dvaatřicet, bydlí na svobodárně. Ve volných chvílích se věnuje sportu, dobře cvičí na nářadí. Ve čtvrtek odešla z letiště v šestnáct hodin – v létě chodí pěšky – v osmnáct přišla do tělocvičny v devítiletce, kde dvě hodiny trénovala s děvčaty, potom do jedenadvaceti s učitelkou Chlupáčovou. O půl desáté byla na svobodárně, totiž asi o půl desáté, tam není žádná kontrola. Jenom domovník a ten nic neví, nebo to předstírá. Spíš to první. Koneckonců, nudí se tam. V pátek ráno odešla na letiště, dopoledne lítala, odpoledne se zúčastnila běžného zaměstnání, večer se opakovalo přesně totéž jako ve čtvrtek. V sobotu dopoledne na letišti, odpoledne jela na kole na plovárnu,(ačkoli má vlastní vůz, felicii), na plovárně zůstala až do sedmi hodin. U Modré hvězdy byla na večeři, večer v kině, v neděli se opakovalo totéž, co v sobotu odpoledne. Je zajímavé, že se dohromady s nikým na koupališti nebavila, ale pilně si četla nebo studovala. Studuje totiž na dálku psychologii, nechápu proč. Dnes ráno tady byla jen dopoledne, teď," podíval se na hodinky, „právě nastoupila službu dozorčího pluku. Takže s ní můžeš mluvit kdykoliv."
„Myslíš, že bych to měl udělat?"
„Snad tě to potěší," řekl Beránek. „Čímž končím."
A zapálil si cigaretu.
Dlouho seděli mlčky. Exner se zabýval tím, že připravil kávu a potom ji s ostatními pomalu upíjel. A do té pohody přišel náčelník intendančního zásobování, který se představil jako kapitán Řepásek. „Dostal jsem, soudruzi, zprávu, že mě potřebujete."
„Jistě, soudruhu Řepásku," Exnerovi se to jméno hrozně líbilo, „potřebujeme vás jako odborníka." Ukázal na stůl: „Prosím vás, co je tohle?"
Řepásek byl starší, poněkud krátkozraký muž, a proto se nad desku stolu naklonil pořádně. Podíval se na knoflíky a zklamaně se rozhlédl: „Ale, soudruzi," pravil, „to jsou přece knoflíky…"

„Jistě," potvrdil Michal. „Ale od čeho?"
„Od kalhot… běžný… a tyhle plechový od starých kombinéz nebo od něčeho…"
„Od čeho?"
Kapitán se podíval jako člověk, který je zcela nespravedlivě obviňován přinejmenším z vraždy. „Nerozumím… docela přesně… Co si přejete… Totiž… Ještě před dvěma lety se dodávaly… nám byly dodávány pracovní kombinézy výhradně s kovovými knoflíky… a kalhoty vždycky s knoflíky z umělé hmoty… Prostě výrobní závod, který dodává armádě kombinézy, objednával na ně kovové knoflíky… Výroba kovových knoflíků byla asi zrušena… prostě už přibližně asi dva roky dostáváme i kombinézy s knoflíky z umělé hmoty běžného typu jako na kalhoty."
„To znamená, že tyhle knoflíky jsou ze staré kombinézy?"
„Ano. V běžném prodeji nebyly."
„A patentky od rukavic?"
Řepásek si je pečlivě prohlížel. „Nejsou z vojenských rukavic," prohlásil. „Tady zůstal kousek kůže… Je to spálená vepřovice, ale světlá… Původně asi žlutá. Na vojně se důstojníkům vydávají rukavice pouze tmavé."
Michal Exner znal poměrně složitý systém bodů, podle kterých je na vojně organizován příděl intendančního materiálu vojákům z povolání. Přesto se však pro jistotu zeptal: „Dělají to u vás někteří důstojníci také tak, že si některé náležitosti nevybírají, aby si uspořili body na jiné?"
„Ovšem. Velmi často. Například boty. Anebo zrovna rukavice."
„A kombinézy?"
„Berou je všichni. Kromě toho je přidělujeme i občanským zaměstnancům… kromě dvou tří, kteří je skutečně nepotřebují, všem."
„Tak vám pěkně děkuju, soudruhu kapitáne," řekl Exner, a když Řepásek odešel, podíval se na Beránka.
Beránek porozuměl. Vzdychl: „Řek nám toho moc, že jo?"
„Strašně," souhlasil Exner.
„Mám zavolat ty vojáky?"
„Zavolej. A pak se budeme věnovat soudružce kapitánce."

„To by mě zajímalo," uvažoval Michal Exner nahlas, „jak je to možné, že jste opustil objekt letiště už ve čtvrtek večer, když jste měl nastoupit řádnou dovolenou až v sobotu po zaměstnání…"
Vojín Pavel Mikyska. se snažil vypadat velmi zkroušeně. „Já jsem meteorolog…"
„To je zvláštní…"
Mikyskovi bylo jasné, že mluví z cesty, ale vůbec nečekal, že se budou ti od Bezpečnosti zajímat o věci, které vůbec nesouvisely s vyšetřovaným případem. „No… my jsme si přehodili služby…"
„A děláte to často?"
„Ne," lhal Mikyska, který správně usoudil, že organizace práce na meteo nemůže mít vliv na průběh vyšetřování případu podplukovníka Pilmana.
„Dobře. Vy jste si prohodili služby. V kolik hodin jste opouštěli letiště?"
„V deset hodin."
„Přesně?"
„Ano, přesně. Při večerce."
Exner rozložil na stůl plán letiště a přilehlého prostoru. „Tady máte tužku. A nakreslete mi, pokud možno přesně, kudy jste šel, a popište mi průběh cesty."
„Z baráku jsem si ještě zašel na věž…"
„Okamžik. Čím jste v civilu?"
„Zeměměřič."
„Výborně. Tak kreslete a povídejte."
„Z baráku jsem šel na věž…" sunul tužku po papíře, „tudy. K dílnám, cípem lesa. To trvalo asi deset minut, než jsem k věži došel. Tam jsem se zdržel jen asi dvě minuty… Zapomněl jsem si tam v kanceláři cigarety a neměl bych co kouřit… Potom jsem šel tudy, přímo k okraji prostoru. Zkrátil jsem si cestu…"
„Chtěl jste jít po silnici?"
„Ne. Pěšky po silnici nechodíme. Kdo jde na sídliště a do městečka na autobus pěšky, nechodí po silnici, ale až sem," ukázal tužkou na místo, jež bylo asi na poloviční cestě z letiště k sídlišti, „pěšinou nebo přímo po okraji lesa."
„A vy jste šel?"
„Nejdřív po pěšině. Dostal jsem se na ni tady… to je asi po patnácti minutách chůze od věže. A šel jsem po ní asi pět minut. Potom jsem změnil směr," Mikyska otočil čáru, kterou kreslil, skoro pravoúhle, „a pokračoval jsem po okraji lesa."
„Proč jste tak najednou změnil směr?"
Mikyska zrozpačitěl. „Nevím… docela přesně… Když… se někdo vzdaluje… dřív než by správně měl… tak si dává pozor, aby se s někým nesetkal… A mně se zdálo, že někdo jde…"
„Jak to – jde?" Exner se podíval na Beránka, který spokojeně zamrkal. Major Havlík se napětím trochu napřímil a naklonil dopředu. Exner byl rád, že je voják k Havlíkovi zády a nevidí jeho vzrušení.
„No… vlastně spíš jako kdyby někdo vedl kolo…"
„Kolo?"
„Ano…"
„Ale to přece není slyšet, když někdo vede kolo…"

„Já myslím, že je," pravil Mikyska. „Tak to nějak podobně drnčelo… Vůbec jsem o tom neuvažoval… mně šlo spíš…"
„…o to, abych zmizel," doplnil Exner.
Mikyska přikývl.
„Pocit, že někdo jde, jste měl tady," Exner bodl hrotem tužky do místa, kde se čára Mikyskovy cesty lomila.
„Ne," opravil ho voják, „tady," ukázal na místo, které onomu bodu předcházelo. „Asi dvacet metrů předtím, než jsem odbočil. Zastavil jsem se na chvíli, poslouchal jsem. Domníval jsem se, že je to blbost, kolo v lese – pokračoval jsem… a potom jsem to zaslechl znovu, nebo se mi to zdálo, nevím. Prostě nechtěl jsem riskovat a raději jsem…"
„…zmizel."
„Ano."
„A z kterého směru jste slyšel zvuk, jako když někdo vede kolo?"
Mikyska se zamyslel. „To mohu dost těžko odhadnout… Nejdřív se mi zdálo, že je to zepředu… že někdo jde proti mně… Ale mohlo to být také trochu stranou… Odtud…"
„Tedy z lesa mezi pěšinou a silnicí."
„Ano."
„Ale tam přece žádná cesta nevede. Kdo by tam co dělal s kolem?"
„Nevím… Možná, že to bylo proti mně, na pěšině…"
„Asi…" souhlasil Exner. „A teď pokračujte."
„Podél lesa jsem se dostal až sem na silnici… Asi za pětadvacet minut… A po silnici jsem pokračoval na sídliště a na autobus… Když jsem byl na okraji městečka, začalo pršet… A tak jsem musel na stanici doběhnout… To celkem trvalo…"
„Stačí," zarazil ho Exner. „Myslím, že vám strhnou ze služného náklady za jízdné těch dvou mládenců, co jeli pro vás… A taky jste se připravil o dovolenou… Smůla, co?"
„Ano…"
„Měl jste smůlu," řekl Michal Exner spokojeně. „Osud vás ošklivě zaskočil: Kdybyste neměl smůlu, tak teď trávíte v klidu zaslouženou dovolenou. Nemohu se zbavit pocitu, že osud ve vašem případě zasáhl příliš krutě. Souhlasíte se mnou?"
Vojín Mikyska byl příliš vykulený, než aby se zmohl na odpověď.
„Tedy souhlasíte," pokračoval Exner. „Podívejte, já se pokusím promluvit se soudruhem prokurátorem a požádám ho, aby hovořil s vaším velitelem, s velitelem pluku. Bylo by správné, kdybyste na tu dovolenou přece jen odjel. Tím bychom napravili tu ránu osudu…" A Michal Exner se usmál. „A teď můžete jít…"
Mikyska vypochodoval málem pořadovým krokem. A když za sebou zavřel dveře, Havlík skoro vykřikl: „Ty ses zbláznil!"
„Ne," řekl Exner, „opravdu?"
„My proti tomu bojujem, člověče, a ty si z toho děláš legraci. Toho kluka bych měl nechat zavřít!"
„Když si chudák vyměnil službu…"
„Nedělej si legraci!"
„Dělám si legraci, ale přesto s Vodičkou promluv. Kluk si to zaslouží. A dovolenou taky. Udělej výjimku. Kvůli mně. Mnoho to není, ale v té chudé informaci…" Michal Exner se zamyšleně díval na náčrtek cesty, „je pro nás každej osamělej cyklista terno. Milý Beránku, pozvi toho desátníka Slávka Tichého."

Desátník Tichý byl na tom morálně hůř. Jednak neměl před dovolenou, ale zmizel z kasáren jen tak, vypadl jako z holubníku a vůbec se ani nenamáhal, aby si s někým vyměnil službu.
Prohlásil, že se chtěl vrátit v sobotu večer, ale že mu to nevyšlo.
Zatímco vojín Mikyska odjel poctivě domů, kde byl také vyslanou hlídkou nalezen, desátník Tichý vůbec doma nebyl a jen díky výpovědi vojáka, který s ním spal na světnici, se v kasárnách dověděli, kde by mohl být. Byl tam. U své, jak prohlásil, snoubenky, ve vesnici vzdálené, asi pět kilometrů od okraje prostoru. Voják, který to oznámil, nechtěl žalovat, ale obával se, že by byl možná větší průšvih, kdyby mlčel. To odhadl správně. Měl dobrou snahu, přesto však nechal velitel pluku desátníka Tichého ihned zabásnout.
Takže si ho Beránek musel vyzvednout z posádkové věznice. (Jinak dost vznešený název pro tři komůrky ve velkém objektu kasáren nedaleko sídliště.) Případ desátníka Tichého byl jasný, motiv k opuštění posádky zřejmý a čin zhodnocen podle platných vojenských řádů. Desátník neměl opasek ani kravatu a byl neoholen. Vypadal jako vagabund a zajatec a nesnažil se vypadat líp. Manifestoval své opovržení nad trestem, který ho postihl.
„Vypadáte znamenitě," přivítal ho Michal Exner. „Svěží a vymydlený. To je ale blbost, takhle zdrhnout z kasáren…"
Desátník mlčel a myslel si své.
Exner pochopil, a proto se honem zeptal na směr a cíl desátníkovy cesty a na dobu, kdy odešel.
Dověděl se, že desátník Tichý opustil kasárna přibližně ve stejnou dobu jako vojín Mikyska, to je po večerce, po desáté hodině. Jeho cílem byla vesnice Hlohovice, ležící na opačném okraji vojenského prostoru, než bylo letiště, a to severozápadně. Aby si byl desátník jist, že ho nikdo nezpozoruje, obešel celý komplex letištních budov obloukem, nejdřív po okraji lesa na severovýchod a teprve potom, ve značné vzdálenosti od letiště, se stočil správným směrem, přibližně západně na známou pěšinu, kterou si mnoho vojáků krátilo cestu na železniční stanici, stejnou pěšinou, po níž se před několika dny ubíral nadporučík Veselý.
„Kdy jste se dostal na tu pěšinu?"
„Tak po půl jedenáctý…"
„Pokračujte."

„No šel jsem po pěšině pořád až ke střelnici a dál přes ni až za les a…“
„Okamžik. Na cestě jste nezažil vůbec nic. Ničeho jste si nevšiml, nic zvláštního jste neviděl?“
Desátník se zamyslel. „Nic. Co bych měl vidět?“
„To musíte vědět vy. Vzpomeňte si. Zkuste si celou cestu zopakovat ještě jednou. No!“
„Jak zopakovat? To bych tam musel jít ještě jednou.“
„Ale, člověče! Potkal jste někoho?“
„Ne.“
„Viděl jste někoho?“
„Ne.“
„Viděl jste něco?“
„No les a stromy a zmok jsem…“
„Kde to bylo?“
„Asi v půli cesty. Začala, bouřka… tak jsem nejdřív zůstal pod větším stromem, ale pršelo čím dál tím víc, musel jsem jít do toho…“ zarazil se. „Vlastně… něco jsem viděl… Zrovna v tu chvíli… proto jsem zůstal stát pod tím stromem trochu dýl… Někdo jel na kole po silnici, co jsem se přes ni chystal přejít… To je ta silnice, jak vede podle střelnice nahoru…“
„Na kole v dešti?…“
„Na kole… A neměl světlo… držel baterku d ruce…“
„Jak jste byl daleko od silnice?“
„Dobrejch sto metrů.“
„A byla tma jako v ranci! Koho jste mohl vidět?“
„Fakt tam někdo jel. Podle světla… Zahlíd jsem světlo a zůstal jsem na místě, než přejede. Bylo vidět jen světlo… byl to nějakej důstojník…“
„Na sto metrů potmě poznat důstojníka? Nic mi nenamlouvejte!“
„Měl na sobě něco vojenskýho. Protože se zablesklo… Myslím, že to byl voják.“
„Brejle neměl?“
Desátník se podíval na Exnera jako na šílence. „To je blbost vidět na takovou dálku brejle, ne?“
„Možná. A dál?“
„Dál už nic. Koukal jsem, abych ten déšť přeběh co nejdřív…“
Do kanceláře strčil hlavu Vlček. Vykoupal se už, měl ještě mokré vlasy. „Mohu dál?“
„Pojď,“ řekl Exner. „Už nám bylo smutno. A vy, soudruhu desátníku, můžete jít… Ale počkejte. Moment. Máte skutečně jistotu, že na kole jel voják?“
„Jistotu… Člověk nemá nikdy jistotu… Já o tom nepřemýšlel. Asi voják. Kdo taky jinej by se tady flákal v prostoru…“
„Tak můžete jít.“
Desátník se postavil do nedbalého pozoru a zmizel. „Tak co budeme dělat?“ zeptal se Vlček.
„Hledat tajemného cyklistu,“ odpověděl Michal Exner. „Setmí se za dvě hodiny. Tak si to, hoši, shrneme.“

Všichni čtyři se postavili před mapu vojenského prostoru, která visela na zdi Pilmanovy kanceláře.
„Předpokládejme,“ prohlásil Exner, „že všechno, co jsme se dověděli, je možno brát vážně. Mimochodem, kde je Ševela?“
„Mám se po něm podívat?“ zeptal se major Havlík.
„Snad se objeví sám,“ řekl Exner. „Tak když budeme brát vážně všechny dosavadní výpovědi a to, co jsme zjistili sami, vypadá zatím situace asi takhle: Z dosud nezjištěných příčin rozhodl se pravděpodobně příslušník armády, který znal dobře poměry na letišti a v okolí, to je ve vojenském prostoru, zabít podplukovníka Pilmana. Věděl, že se Pilman zdrží v kasárnách kritického dne déle, tak jako obvykle. Nepozorovaně se zmocnil železné tyče a kola. Vedl kolo lesem až na místo, kde hodlal Pilmana zastavit. To se mu podařilo, tím spíš, že ho Pilman asi znal. Je pravděpodobné, že spolu krátkou dobu hovořili. Možná, že ho chtěl k něčemu přemluvit… Po vraždě hledal pachatel zápisník, aby z něj odstranil nějaké kompromitující poznámky. Našel je a ony listy vytrhl. Nasedl na kolo a jel na vzdálené místo prostoru, kde na větším ohni spálil kombinézu a rukavice, tedy předměty, které ho mohly usvědčit. Oheň buď nedbale uhasil, nebo jej nechal hořet a odjel. Mohl odjet na mnoho míst. Předpokládejme, že jel na letiště nebo do městečka, na sídliště. Souhlasíte?“
Přikývli. „Takže bychom měli najít kolo,“ řekl Vlček, dívaje se na mapu. „Ale kde.“
„Kdyby jel na sídliště,“ prohlásil Beránek, „volil by nejspíš tuhle cestu…“ ukazoval. „Kdyby se chtěl kola zbavit, hodilo by se mu to nejlíp u tohodle rybníčku.“
„Ale taky mohl jet jinam. Tady je kolem vesnic…“ řekl Exner a dodal: „A rybníků…“
„Do toho jednoho rybníčku bych se mohl s mládenci podívat. Jen tak pro dobrý svědomí. Třeba hned,“ nabídl se Vlček. „Soudruh major Havlík promine, ale taky si myslím, že je skoro na beton, že se to semlelo tady a mezi vojáky…“
Do kanceláře vešel kapitán Ševela. Vypadal jako zničený člověk. Zapadl do křesla a řekl „Uf“.
„Co se děje?“
„Právě že nic,“ prohlásil. „Dnes u mě nastoupil poručík Václav Mandr. V životě jsem nepotkal zvědavějšího člověka. Ani mluvit málem nemůžu. Co je nového?“
„Hledáme tajemného cyklistu,“ odpověděl mu Beránek. „A tady soudruh Vlček si jede zaplavat do tohodle rybníčka. Jsou tam ryby?“
„Leda žáby a žabinec. Na koupání je lepší…“
„Mám dnes smůlu,“ řekl Vlček. „Nepojedete se mnou?“

„Samozřejmě," souhlasil Ševela. „Bude to služební cesta, nebo si mám vzít prut nebo plavky?"

Místnost dozorčího pluku, umístěná vedle vchodu do budovy štábu, byla vybavena vším, co dozorčí potřebuje pro zdárný průběh služby za všech okolností, ale rozhodně nemohla sloužit k intimním rozhovorům nebo besedám. Velké zasklené dveře z chodby, velké okno, vlastně skleněná stěna do vestibulu, a konečně okno ven, na prostranství před budovou.
Michal Exner, který tady čekal na kapitánku Hladkou, si připadal jako ve výkladní skříni.
Pomocník dozorčího, četař absolvent, se otravoval už nyní, krátce po začátku služby. Pokoušel se číst, ale neustále ho vyrušovali funkcionáři štábu, kteří odevzdávali zapečetěné krabičky s klíči.
Výrazem obličeje dával nepokrytě najevo, že Exnerova přítomnost je mu nesmírně nepříjemná. Exner, který se pokoušel navázat nezávazný rozhovor, měl za chvíli přesně stejnou náladu jako četař. Pochopitelně, protože například na otázku: jak se tady slouží? dostal odpověď: jako všude na vojně, a když se zeptal na krásy krajiny, četař něco zabručel, když se zajímal o absolventovo civilní povolání, mávl jen četař rukou a prohlásil: „Všechno tady zapomenu."
Raději tedy zmlkl a nyní se díval z okna před budovu štábu. Byl tam přístřešek pro kola a motorky a funkcionáři štábu si brali své dopravní prostředky, nasedali na ně a odjížděli domů.
Úzké betonové cesty byly vyhřáté sluncem. Ta, která vedla od vchodu do štábu přímo k okraji lesa, byla prázdná. Byla to cesta k ploše letiště. Beton i vzduch byl prohřátý sluncem, les voněl, blížil se příjemný letní večer.
Před budovou ostře zastavil zelený služební pionýr. Nebylo pochyb, že žena, která na něm přijela, je kapitánka Hladká. Exner jí šel naproti. Potkali se před vchodem do štábu. Ačkoli byl v civilu a musela najisto vědět, kdo je, chystala se kolem něho přejít, aniž se na něho podívala. Jako kdyby byl vzduch. „Okamžik," řekl. „Soudružka Hladká?"
Zastavila se a obrátila: „Ano, to jsem já." Rozhodně nebyla ošklivá, jen neodbytně vzbuzovala dojem, že je samý sval a šlacha. Zdálo se, že nemá příliš ve zvyku se usmívat a její oči připadly Exnernvi až služebně, neosobní. „Co si přejete, soudruhu?"
„Jsem kapitán Exner…"
„Vím. Už od pátku. Potřebujete něco?"
„Ano. Rád bych si prohlédl sv_obodárnu na sídiišti…„
Chtěl snad ještě něco říci, ale přerušil~ ho: „To můžete, pochopitelně. Ovšem jestli si přejete, zavolám tam, aby vám domovník nedělal žádné potíže."
„Byl bych rád, kdybyste mě doprovodila."
„Mám službu a nevím, jestli bych vám tam něco byla platná. Svobodárnu si budete moci prohlédnout určitě bez jakéhokoliv omezení."
„Přesto bych byl rád, kdybyste jela se mnou."
„Když si myslíte, že je to nezbytně nutné…"
„Jsem o tom přesvědčen."
„Pak ovšem… Pěšky je to trochu daleko…"
Ukázal na pionýra: „Máte stroj, ne?"
„A vy?"
„Svezu se s vámi. Je to přece vozidlo pro dva, ne?"
Rozšířila trochu oči a její rty se pohnuly. Snad to byl úsměv nebo prostě překvapení. „Vozidlo?" Nabyla duševní rovnováhy: „Promiňte. Nikdy mě nenapadlo, že lidé vašeho druhu mají smysl pro legraci."
„Ale já to myslím vážně." Přistoupil k pionýru, postavil jej na kola. „Prosím."
„Dobrá," řekla. „Jedem."
Teprve když za ni usedal, napadlo ho, jestli to nepřehnal. A chvíli také přemýšlel, kde se držet. Vyrazila tak rychle a řízla zatáčku tak bezohledně, že se jí bez uvažování musel chytit za boky, aby nespadl.
Jeli kolem letištních budov k bráně a nebylo nikoho, kdo by se za nimi neohlédl.
Dozorčímu kontroly u vchodu se zamotaly ruce do řetězu závory.
Řítili se čtyřicítkou lesem a motorek řval jako na závodech.

Svobodárna byla dlouhá přízemní budova na okraji sídliště. Hned vedle ní začínal les. Více než polovina oken byla zamřížovaná. Budovu upravili asi před nedávnem, neboť omítka byla čistá, nová, mříže, okna i dveře natřeny zelenou barvou.
„Jeden by řekl," poznamenal Michal Exner, „že je to posádková věznice."
„To mě nikdy nenapadlo. Když začali lakovat touhle příšernou barvou, zeptala jsem se, jestli nám tady dají nad vchod parohy." Svlékla rukavice a zastrčila je do kapsy blůzy. „Půjdeme dovnitř?" „Ano."
„Když stavěli sídliště, tak zde byly sklady a kanceláře. Před rokem to dali trochu do pořádku. Dřív jsme bydleli na letišti."
„Bylo to lepší?"
„Jak se to vezme. Člověk měl pořád pocit, že je ve službě. Bylo ovšem větší pohodlí…"
Místnost naproti vchodu vyhradili domovníkovi. Ve výplni dveří udělali okénko s malým pultíkem, a bylo to. Za okénkem seděl voják základní služby.
Život ve svobodárně měl svou ustálenou formu. Ve většině místností bydleli po jednom po dvou důstojníci leteckého pluku, kteří byli dosud svobodní, nebo ti, jež čekali na byt v sídlišti a za svými rodinami dojížděli. Pět dvoulůžkových pokojů bylo vyhrazeno služebním návštěvám u pluku a dále zde čas od času přespávali důstojníci, kteří bydleli ve vzdálenějším okolí letiště.

Místnosti byly zařízeny stejným, ošklivým nábytkem. V každé bylo umývadlo.
Procházel s kapitánkou Hladkou pokoj za pokojem a ptal se na jména a funkce obyvatel. „Není to špatný penzión. Kde bydlíte vy?“
„Na druhé straně chodby…“
„Dovolíte, abychom procházku zakončili u vás?“
Přikývla.
Všiml si, že všechny pokoje stálých obyvatel mají mříže, tam, kde se bydlelo jen přechodně, mříže nebyly.
„Mříže tady zbyly po stavební správě. Nikdy jsem o tam neuvažovala. Mám je také. Asi proto, že ti, kteří tady bydli pořád, mají přece jen na pokojích cennější věci… Ani nevím, že v tom je nějaký řád. Ale jak vidím, je…“
„Dostat se dovnitř oknem je velmi, jednoduché, že?“
„Určitě.“
Exner si zběžně prohlédl pokoje, které byly určeny přechodným návštěvníkům. A také okna a jejich rámy na obou stranách dlouhé chodby.
Když kapitánka Hladká odevzdávala klíče, zeptal se domovníka: „Děláte nějaké záznamy o těch, kteří bydlí přechodně?“
Odpověděl, že ano, a ukázal sešit, knihu ubytovaných. Četl si jména za posledních čtrnáct dní. „A když u vás přespí po nočních letech, po službě, zapisujete je také?“
„Ne. Znám je.“
Poděkoval a vrátil knihu. Kapitánka Hladká na něho čekala před svým pokojem. Vstoupil do místnosti, která byla zařízená stejně jako ostatní. Lišila se jen tím, že zde byl nesporně větší pořádek, vonělo tady mýdlo a nějaká kolínská.
„Posaďte se,“ řekla.
Měla by radost, kdyby její formální slušnost nepřijal, dávala to nepokrytě najevo, ale nedbal. „Smí se u vás kouřit?“
„Prosím.“
Vzala si také cigaretu.
Rozhlížel se. Pod umývadlem stály na linoleu vysoké služební boty. Jedna z bot ležela na krbu. Exner vstal a narovnal ji.
„Děkuju,“ řekla. „Napadlo mě, že jste puntičkář.“
„Jak jste to poznala?“
„Třeba podle vyleštěných bot a čisté košile.„ A myslela si, že se kapitán Exner podobá spíš lehkomyslnému frajerovi než pracovníku Bezpečnosti.
Trochu se usmál, možná, že uhodl, o čem přemýšlela.
„Rád bych se vás na něco zeptal…“
„Jsem si tím jista. už od chvíle, kdy jste mě zastavil.“
„Co bylo mezi vámi a Pilmanem?“
„Nic.“
„Jak to – nic.“
„Skutečně – absolutně nic.“
„To je trochu zvláštní mezi lidmi, kteří se znají mnoho let.“
„Ano. Znali jsme se deset let.“
„Deset let?“
„Tak nějak. Možná o něco míň. Nevím, co je na tom podivného.“
„Možná nic. Jaký jste k němu měla vztah?“
„Služební.“
„To už je podivné, jestliže znáte někoho deset let, jste téměř stejně staří a prožili jste mnoho, tak řečeno na společné služební úrovni, když ještě nebyl vaším představeným…“
„Ano,“ připustila, „to se může zdát neobvyklé.“
„Stejně jako to, že máte tamhle na botách popel z nějakého spáleniště.“
„Nechápu souvislost.“
„Jestliže nechápete, je to dobře. Ten, kdo zabil Pilmana, spálil kombinézu…“
Mlčela.
„Byl bych nerad, kdybyste se urazila…“
„Chápu vaše povinnosti a nemám proč se urážet. Chcete, abych vysvětlila, proč mám na botách popel? Nemám chuť to vysvětlovat.“
„Nemusíte. Zatím… Ale mohla byste mi nějak pomoci. Znáte poměry, víte mnoho o lidech tady na letišti…“
„Nestarám se příliš o to, co se mezi lidmi děje, co dělají. V tom vám, myslím, spíš pomůže kapitán Ševela.“
„Jenže kapitán Ševela neznal Pilmana, Fuksu, Šustka, Havelku, Tondla a Míčka tak dlouho jako vy.“
„Pak vám tedy může pomoci Tondl, Míčko nebo kdokoli další.“
„Jenže většina z nich patří mezi podezřelé…“
„HIoupost,“ řekla ostře, „proč by…“
Skočil jí do řeči: „Na to jsem se chtěl zeptat původně vás, ale…“
Odmlčel se.
„Chtěl – zeptat?“
„Ano. Chtěl. Teď už to bude horší… Nerad o tom hovořím předčasně… Ale bohužel… lituji,“ ukázal na boty: „Zařadila jste se mezi ně.“

Vůz s Vlčkem, Ševelou a dvěma mládenci z Vlčkovy party zastavil na okraji rybníčku. Byla ta spíše větší louže. Silnice

vedla přes hráz. Kolem rostly olše, které nikdo nesázel. Na lukách řídká, nekosená tráva a osamělé břízy.
„Ošklivé místo," řekl jeden z mládenců a zvedl kámen, aby jej hodil na hladinu.
Černá voda se zachvěla a zavlnila.
Vlček stahoval košili. „Připravte mi to, kluci, podívám se tam nejdřív sám…"
Připevnili mu na záda dýchací přístroj, nasadili na nohy ploutve a na hlavu brýle. Vypadal dost legračně, když ťapkal v ploutvích po silnici. „Františku," řekl jednomu z mládenců, „ty se připrav taky."
Ševela se zájmem přihlížel. „Tohle by nebylo špatný na ryby," snil.
Vlček pomalu vstoupil do rybníka. Bahno mu vířilo kolem nohou. „Voda je teplá a smradlavá," prohlásil. „A spousta svinstva…" Položil se na vodu, aby nevířil bahno. Pomalu plaval kousek dál od břehu a potopil se.
Bublinky vířily klidnou hladinu.
O kousek dál lezl do rybníka nadstrážmistr František Říha. Chtěl jít velmi opatrně, aby zbytečně nekalil vodu, ale ztratil rovnováhu, zamotal se a s plácnutím se natáhl, Hrabal se v bahně a v žabinci a prskal.
„Co se stalo?" volali na něho ze břehu.
„Ale jsou tady nějaký krámy…" postavil se konečně na nohy a šmátral rukou ve vodě.
S tichým klením našel konečně, co hledal, a s námahou to vytáhl nad hladinu.
Byl to ošuntělý bicykl.

Nezdálo se, že by kapitánka Hladká byla Exnerovým sdělením nějak zvlášť překvapena. Spíš působila dojmem, že něco takového očekávala, že to muselo dřív nebo později přijít. „Nebudu vám vysvětlovat, kdy a proč jsem chodila tam nahoře po tom spáleništi a co jsem tam dělala. Stejně byste mi nevěřil…"
„Ano," nenechal ji domluvit. „Ale proč jste vstoupila do svobodárny oknem do chodby místo dveřmi, asi těžko pochopím…"
„Nelezla jsem oknem," prohlásila klidně. „Přišla jsem jako každý slušný člověk dveřmi…"
„Jezdíte na kole?"
„Ovšem. Ale myslím, že bychom měli mluvit k věci. Jsem ve službě a vy asi také nemáte času nazbyt. Na to spáleniště jsem se zatoulala náhodou. V noci a po nočních letech. Chodím ráda sama. To je všechno. A k tomu, co se u nás stalo, a proč jste přijel vy. Velmi jsem o tom přemýšlela. Znám Pilmana možná líp, než všichni ostatní. Věděl to. Proto jsme se stýkali jen služebně. Před lety jsme se stýkali velmi důvěrně… Stačí?"
„Zatím ano."
„Nebudu s vámi hovořit o jeho chybách. Řeknu vám jen reálný fakt, který už možná znáte: jeho žena je dcerou generála, který zemřel asi před třemi lety."
„Vy se domníváte…"
Skočila mu do řeči: „Nedomnívám se nic. Řekla jsem vám jenom fakt. Stejným faktem zůstává, že Pilman byl vynikající a schopný velitel, důsledný a inteligentní."
„Ctižádostivý?"
„Ne víc, než kdokoli jiný…"
Exner si zamyšleně hrál s krabičkou zápalek.
„Jestli mám být upřímná," řekla po chvíli, „nemohu se zbavit pocitu, že to byl někdo z nás…"
„Z vás?"
„Z nás, kteří jsme ho znali předtím… Ale proč… Na to nemůžu přijít."
„My také ne," prohlásil Exner. „Takže jsme na tom stejně. Nebojíte se chodit sama na procházky docela opuštěnou krajinou?"
„Ne. Čeho?"
„Slabá žena…"
„Slabá?!" zasmála se. „A vy si to opravdu myslíte? Podejte mi ruku."
Stiskla mu ji jako chlap a Michal Exner sykl bolestí. „Výborně," řekl. „Opravdu nemáte tušení, kdo by to mohl být?"
„Ne. Ani tušení, ani podezření. Ostatně kdybych nějaké měla, neřekla bych vám stejně nic. Mohla bych se mýlit…"
„Ale snad přece…"
„Ne. Snad všem z nás byl nepříjemný. Ale protože je mi někdo nepříjemný, neznamená, že bych to měla řešit tím, že ho zabiju. Promyšleně."
„Jak to, promyšleně?"
„Železné tyče,se na silnici neválejí na každém kroku."
„Souhlasím," řekl. „Myslím, že se můžete vrátit…"
„Neuděláte u mě prohlídku?"
Zavrtěl hlavou. „Pojďme…"

„Máte obrovskou kliku," prohlásil Beránek, když Vlček přivlekl kolo. „Jestliže vážně patří Šlemprovi, tak tohle zabalím a dám se na věštění."
„Patří," řekl Vlček. „Je na něm pár snad použitelných otisků. Neleželo ve vodě dlouho… A bylo až moc namazaný…"
„Ty otisky jsou Šlemprovy?„ zeptal se Michal Exner.
„Ví bůh. Ale byly tam zbytky bavlněné tkaniny… Zelené…"
„Vida." Exner se obrátil k Havlíkovi a Ševelovi, kteří byli rovněž v kanceláři náčelníka štábu. „Pojedeme na malé divadelní představení."
Představení připravil Beránek ve spolupráci s vojáky a velitelem spojovací roty. Na silnici, v místě, kde došlo k vraždě,

postavili vojáka v brýlích, opodál na stativu malou radiostanici, jejíž tykadla nasměrovali na kopec, kde před několika dny seděl na počátku noci četař Svoboda.
Táž radiostanice pracující na stejné frekvenci stála nedaleko u brány letiště a směřovala rovněž na nevysoké návrší.
A na ono návrší odjel Michal Exner s majorem Havlíkem, kapitánem Ševelou a podporučíkem Beránkem.
Příslušníci Bezpečnosti spolu s vojáky měli za úkol uskutečnit na daný pokyn toto: vyjet na mopedu z kasáren, jet po silnici průměrnou rychlostí k určitému bodu, na jakékoli znamení brýlatého vojáka zastavit, motocyklista s vojákem měli chvíli hovořit, potom se odvrátit a voják naznačit úder do hlavy motocyklisty. Prostě pokud možno přesnou rekonstrukci činu.
Na kopec, který ve speciálkách má název kóta 205, nevedla žádná cesta, a proto dva gazy jely strání přímo k vrcholu.
Nahoře bylo několik osamělých stromů a několik děr, rozpadlých cvičných okopů.
Na vrcholu gazy zastavily a Exner s ostatními šel za četařem Svobodou.
„Seděl jsem tady," řekl četař a ukázal na zbytek jakési meze.
Přímo pod nimi, v nevelké vzdálenosti bylo letiště. Končil soumrak, začínal večer a ve zvláštním polosvětle ostře vynikaly světlejší plochy, především rozjezdová dráha a pojížděčky, domy se světlou omítkou, silnice. A ona část silnice vedoucí od brány letiště byla vidět zřetelněji než ostatní, protože vedla lesem.
„Pěkný místo," poznamenal Michal Exner. „Tak usedněte, soudruzi, počkáme, než se setmí."
Vedle Exnera postavili dva spojaři třetí radiostanici. Zkoušeli spojení. „Máte to dobrý?„ zeptal se jich.
Přisvědčili.
„Řekněte jim, ať si dají pauzu. Začneme za dvacet minut, až bude úplná tma."
Odříkali to do mikrofonu.
Modravý soumrak pomalu přecházel ve hvězdnatou letní noc.

Restauratér, hoteliér a výčepní pan Pivoňka měl mimořádně napilno, občanští zaměstnanci vojenské správy (a v tomhle velkém vojenském prostoru jich pracovalo hodně), dostali zálohu. Po chudé sobotě a suché neděli vypukly oslavy zálohy v pondělí, a nikdo líp než pan Pivoňka nevěděl, že pondělí, jako den výplaty, je pro pracovníka v pohostinství dnem otročiny, bdělosti a tržby.
V restauraci Modrá hvězda bylo nabito.
Seděli zde dělníci správy vojenského újezdu, chlapi, co dělali v létě na cestách a v zimě dříví, údržbáři a zaměstnanci správy budov, řidiči a závozníci, buldozeristé a zaměstnanci ze státního statku a mnoho dalších. Na svém obvyklém místě vedle výčepního pultu seděl i Karel Šlempr. Bylo po deváté hodině, zábava se dostávala do správného tempa. Jen Šlempr už překonal optimální bod. Něco si brumlal, plácl se občas do kolen a ukazovákem cosi kreslil na uklohněnou umakartovou desku stolu.
Za normálních okolností by ho pan Pivoňka už dávno poslal spát nebo vyhodil, ale na place byl fofr, Šlempr se choval pokojně, a tak si ho Pivoňka nevšímal.
Hosté mluvili většinou o události, která v pátek rozrušila všechny ve vojenském prostoru.
„Eště sou tady," vykládal někdo. „Něco zkoušej na kopci za letištěm."
„Kluci říkali – rekonstrukce!"
„Nač je taková rekonstrukce dobrá, prosím vás…"
„Víte, že tamhle starýho Šlempra zatkli a zase pustili…"
„Nekecej! Proč?"
„Je starej rváč a něco s tím Pilmanem měl."
„A proč by ho pouštěli?"
„Třeba ho pozorujou…"
„A myslíte, lidi, že by to moh bejt von?"
„Když se vožere, tak se nezná, že jo, pane Pivoňka? Dejte mi eště jednu!"
„Co říkáte? Šlempr?"
Zvěst šla sálem. Všichni hleděli na Karla Šlempra, který se díval na desku stolu a něco si povídal.
Přišlo mu, že zvedl hlavu.
Překvapeně se rozhlédl a tupě zíral zaslzenýma očkama na ty desítky tváří obrácených k němu.
„Co čumíte?" zařval.
„Koukáme, že tě nezavřeli!" vykřikl někdo.
Pivoňka postřehl vážnost situace. Zavřel pípu a přiskočil k Šlemprovi. „Běžte domů," vzal ho důvěrně pod paží, „je akorát čas na spaní… Zaplatíte zejtra…"
„Jen ho nech!" zavolal někdo. „Dals mu pořádnou, Karle?"
Šlempr setřásl Pivoňku a vstal. „Co to kecáš?!"
„Nechte ho," vypískl kdosi vzadu.
„Proč?" zeptal se jeden z chlapíků. „Esenbáci maj moc jemný metody!"
„Já ho nezabil!" vykřikl Šlempr. „Syčáci!"
„Kdo je u tebe syčák?!"
„Vy! Všichni!"
„A ty seš posera!"
„Já posera?!? Řekni to ještě jednou!"
„Posera! Zbabělec! Klepnout chlapa dovedeš, ale přiznat se, to se bojíš, co?!"
„Já že se bojím?! Mám ti rozbít hubu?"

„Pomalu, pomalu…“
„Pánové, pánové,“ volal Pivoňka, „nechte toho…“
„Tiše, Píďo!“ vykřikl Šlempr. „Já žádnej posera nejsem! Já si stojím za tím, co udělám!“
„Tak se přiznej, no!“ zapištěl zase ten hlas vzadu.
Šlempr mlčel, jenom se nahrbil.
„Bojíš se!“ zavolal někdo. Šlempr se zapotácel.
„Dyť je to chudák páperа!“ vykřikl někdo. „Dejchavičnej!“
Hospoda se rozesmála.
Rozhlížel se po smějících se obličejích, které by nejraději rozmlátil na kaši. Zvedl pěst a bouchl do stolu.
„Pane Šlempr!“ vykřikl zoufale Pivoňka ve strachu o podpojištěný inventář.
Topič se rozmáchl: „Tak abyste věděli, vy žížalové!“ Na chvíli se odmlčel, aby nabral dech. „Tak jsem ho praštil!“ A rozhlédl se: „A kdo je posera?“
Rozesmáté tváře ztuhly.
Bylo najednou ticho, chvíle napětí, která čeká na rozhodující čin. Na aktivní muže, kteří dovedou v pravý čas zasáhnout. Všichni pocítili tíhu odpovědnosti a význam přiznání.
Závozník Mikota ze stavební správy pochopil, že přišla jeho chvíle. Popotáhl, srovnal si kalhoty a mrkl na dva, chlapíky z vojenského újezda, co v létě dělali silnice a v zimě dříví.
Pochopili.
A všichni tři pokročili trochu dopředu k nálevnímu pultu, ke Šlemprovi.
„Řekni to ještě jednou,“ pravil Mikota klidně.
„Nic ti nebudu vopakovat!“ odpověděl tvrdě Šlempr.
„Vejtaho!“
„Klep sem ho a basta!“
Na tu chvíli Mikota čekal. Skočil na Šlempra a ti dva chlapi z vojenského újezda ho následovali. Možná, že by došlo k rvačce, protože topič opravdu nebyl pápěrka, ale měl v sobě příliš mnoho alkoholu, než aby se mohl účinně bránit přesile. Zdolali ho v několika vteřinách a obratně svázali jeho vlastním kabátem. Všechno proběhlo bleskově a za soustředěného ticha publika.
Šlempr chtěl křičet, ale Mikota obětoval svůj šátek a zavázal mu ústa. „Pane Pivoňko,“ řekl s klidem vítěze, „nastartujte tatru.“
„Ježiš, proč?“
„Odvezeme ho Bezpečákům.“
„Ale, pánové, já tady mám…“
„Nic. Zavři krám. Nebo zavolej manželku.“
Pan Pivoňka z opatrnosti raději zavřel krám. Požádal hosty, aby se shromáždili v zahradě a tam počkali, až se vrátí.
„A kdo mi zaplatí benzín,“ kvílel.
„Bezpečnost. Na to je zákon.“
Otevřel tedy pan Pivoňka kůlničku na dvoře, natočil klikou starou tatru, která už dávno nesloužila rekreačním výletům, a usedl k volantu. Mikota se posadil k němu a dozadu mezi dva další přemožitele umístili Karla Šlempra.
„Pánové,“ vzdychal Pivoňka, „prasknou mi péra…“
„Neboj,“ uklidnil ho Mikota. „Musíš jet opatrně. Vpřed!“
Tatra zarachotila a vykolébala se ze dvora. Žluté světlo jejích
blikavých reflektorů se stočilo na silnici k letišti.

„Tak začneme,“ řekl Exner a podíval se na hodinky. „Co říkáte světlu?“ obrátil se na Svobodu.
„Je líp vidět než ve čtvrtek. Bylo zataženo. Ale rozdíl není tak podstatný.“
„Dobře. Ať začnou,“ řekl radistovi.
Dívali se přes letištní plochu tam, kde se v lese skrývaly budovy letiště. Světlo mopedu, který vyrazil od brány, nebylo zřetelné. Teprve když moped za zatáčkou osvětlil silnici, bylo vidět, jak zastavil. A světlo zhaslo.
Michal Exner se podíval na Svobodu, ten pokrčil rameny. „Nic.“
„Opakovat od zatáčky. Ať brejlatej hejbe trochu hlavou. Ať zkusí odrazit světla reflektoru sem nahoru.“
„Provedu,“ řekl radista a vyřizoval vzkaz. Moped se vracel, vyrazil znova.
Všechno se opakovalo jako předtím.
„Ne,“ řekl Svoboda. „Takhle to nebylo… Nemám přece tak špatnou paměť. Všechno souhlasí až do chvíle, kdy je motorka asi ve třech čtvrtinách cesty, to znamená asi dvacet metrů od místa, kde zastaví…“
„Opakovat. Ať ten brejlatej hejbe ještě víc kebulí, až bude motorka asi dvacet metrů od něho!“
Voják vyřídil rozkaz.
Moped se vrátil a najížděl znovu.
„Jede asi stejně rychle?“ zeptal se Exner.
„Spíš pomaleji.“
„Takže podmínky jsou příznivější…“
„Teď by to mělo přijít…“
„Teď?“
„Ano… Nic!“ Svoboda vrtěl hlavou. „Vzpomínám si přece tak jasně…“ A najednou vykřikl: „Teď! Ted' to bylo! Přesně tak to zablýsklo! Viděli jste?“

„Ano, ale reflektor je zhasnutý!“
„Zeptejte se jich, co tam dělali,“ řekl Michal radistovi.
„Prej nic,“ opakoval za chvíli radista.
„Řekněte jim, ať to nic opakují ještě jednou. Ale moment! Ať počkají, až přejede to auto. A zatím ať si vzpomenou, co dělali.“ Nějaké auto se blížilo od sídliště k letišti. Jelo pomalu a jeho reflektory byly slabé.
„Co to tam jede za funebráka…“ poznamenal někdo.
Auto zahnulo na rovný úsek silnice, kde bylo stanoviště těch, kteří rekonstruovali vraždu. Zastavilo. Exner vzal od radisty mikrofon.
„Ať jedou dál, sakra!“
„Oni něco chtějí,“ říkal mu voják ze silnice. „Ten soudruh, co je tady s námi, k nim šel… Něco volá… Okamžik…“ A za chvíli, voják oznámil vzrušeným hlasem: „Mám vyřídit, že to jsou soudruzi z městečka. Vezou Karla Šlempra, který se prý právě před chvílí přiznal v hospodě k vraždě.“
„A hele,“ řekl Michal Exner nevzrušeně. „Soudruzi, vezou nám Šlempra,“ oznámil ostatním. „Přiznal se.“ A pokračoval do mikrofonu: „Zeptejte se, jestli je Šlempr pod párou?“
„Prý je opilý.“
„Výborně. Tak ať jedou na letiště a tam na nás počkají. Slyšíte to, vy tam u brány?“
„Ano,“ ozvala se druhá radiostanice.
„Vy u brány, zavolejte dozorčímu pluku, že prosím, aby přišel na bránu a tam se soudruhy na mě počkal.“
„Provedu,“ řekl radista.
„A vy v lese, nemyslete na Šlempra, ale na to, co jste dělali…“ „Rozumím.“
Pomalé auto se slabými světly se rozjelo. Na silnici byla opět tma.
„Kopec, kopec,“ volal voják od radiostanice v lese. „mám vám vyřídit, že si tady na chvíli omylem blikli baterkou.“
„Tak ať s ní bliknou ještě jednou přesné tak.“
Po chvíli se skutečně objevilo slabé zablesknutí. Exner se tázavě podíval na Svobodu.
„Je to skoro ono,“ řekl četař. „Skoro… Tenkrát byla ovšem víc tma…“
„Věřím vám jako bibli,“ pravil .Exner. A najednou se usmál a vzal znovu do ruky mikrofon: „Slyšíte, vy lesní muži?“
„Ano.“
„Ať si ten chlapík, co stojí na silnici, vezme baterku do ruky a posvítí si do obličeje.
„Rozumím.“
Temné postavy na vrcholu kopce hleděly napjatě do tmy. Konečně blýsklo slabé světlo.
„To je ono,“ vydechl Svoboda a podíval se na Michala skoro s obdivem. „Ano. To je ono…„
„Výborně„ řekl Exner. „Bylo to málem pro kočku. Takhle aspoň víme na beton, že ten chlapík chtěl, aby ho Pilman viděl a poznal. Aby najisto zastavil… Děkuju vám, četaři, a vraťte se ke svému praporu. Vyřiďte veliteli, že jste tady byl na moji žádost a že se k vám na prapor ještě podívám.“ A jak šel vedle Svobody k autu, položil mu ruku kolem ramen, naklonil se k němu a spiklenecky zašeptal: „Vyřiďte také majoru Kylarovi, že tu věc s náboji bude řešit major Havlík. Ať v tom nic nepodniká… Snad vás nedá zavřít…“
„Snad ne…“
„A kdyby, tak ho zajmu jako rukojmí a zaútočím na věznici. Ale udělal jste pitomost.“
„Udělal.“
„Jeden má z toho práci navíc. Dojdete pěšky jako ve čtvrtek?“
„Jistě.“
„Dobrou noc.“
Dva vojenské gazy pomalu sjížděly k letišti. Exner ještě na četaře Svobodu zamával.

Kapitánka Hladká byla trochu neklidná, ale nedávala to na sobě znát. Nevěděla, co dělat, aby se nedopustila žádné podstatné chyby, počínala si však tak, že budila zdání naprosté jistoty.
Svázaného Karla Šlempra nechala posadit na lavičku u vchodu a postavila k němu pomocníka dozorčího kontroly u vchodu jako strážného. Pivoňku, Mikotu a ty dva chlapíky pozvala do místnosti pro návštěvy, požádala je, aby zde počkali na vyšetřující orgány.
Zašla za radistou u směrové stanice, aby ohlásila oněm vyšetřujícím orgánům nahoru na kopec, že zařídila to nejnutnější a že čeká.
„Balím,“ řekl jí radista. „Už jsou na cestě dolů.“
Zůstala stát u závory na takovém místě, aby neviděla na Šlempra.
Domnívala se, že by nesnesla jeho pohled.
A když se od letištní plochy blížil k bráně vůz, vyšla mu vstříc. Uvažovala, jestli je povinna tomu člověku podat hlášení. Nakonec to neudělala.
Exner seskočil ještě za jízdy a ona mu stručně oznámila, jaká učinila opatření.
Zamířil nejdřív do místnosti pro návštěvy.
Srdečně potřásl rukou Mikotovi a těm dvěma chlapíkům, co mu pomáhali, i panu Pivoňkovi. „Jsem vám nesmírně zavázán, pánové,“ řekl vděčně. „Prosím vás, kdy se ten člověk přiznal?“
„No, je to asi hodina,“ prohlásil Mikota, „že jo, mládenci?“
Mládenci přikývli.
„Přiznal se před celou hospodou,“ prohlásil jeden z nich. „Je na to padesát svědků.“
Exner se obrátil na Pivoňku: „Od kdy u vás dnes Šlempr seděl?“

„Tak asi od čtyřech hodin. Ale dal pokoj. Až jsem se divil…“
„To je vážná věc,“ řekl Michal Exner. „Velmi vám děkuji, přátelé, a myslím, že jste svou povinnost splnili znamenitě. Nerad bych váš zdržoval, jistě jste se vytrhli z příjemné zábavy. Taky panu Pivoňkovi utíká kšeft…“
Pivoňka mávl rukou a bylo to gesto, které říkalo: pro spravedinost a právo všechno. „Uhradíte mi benzín?“ zeptal se.
„Použil jsem totiž soukromého vozidla.“
„Jistě. Napište si číslo vozu, typ, průměrnou spotřebu na sto kilometrů, kolik kilometrů ujel a pošlete nám to na naši adresu…“ sdělil mu adresu hlavní správy. „Dostanete peníze v pořádku…“
Doprovodil je ke staré tatrovce a ještě jednou jim stiskl ruce. Byl to obřad, jako kdyby se loučil s diplomatickou misí.
Když odjeli, poznamenal k Beránkovi: „To jsou radosti, viď. Pojď mi pomoct rozvázat toho chudáka…“
„Nebojíš se, že ti jednu plácne?“
„Ani ne. Spíš mám strach o toho Mikotu, až Šlempr vystřízliví…“
Došli k lavičce, na níž seděl topič pod ozbrojenou stráží. Jakmile uviděl Exnera, začal se zmítat.
Všichni, kteří s ním přijeli, se shromáždili v půlkruhu kolem. Exner pomalu rozvazoval šátek, který měl dosud Šlempr kolem úst. „Tak co,“ hovořil k němu přátelsky, „opravdu jste vzal Pilmana železem po hlavě?“
Šlempr, cítě, že má volná ústa, nabral dech a vykřikl:
„Jasně! Klep jsem ho a klepnu každýho…“
„Koho?“
„Každýho, rozumíte! Syčáci!“
Exner se obrátil k přihlížejícím a pokrčil rameny.
„Má, chudák, šok z toho leknutí,“ řekl soucitně. „Soudružko kapitánko, buďte tak laskava a nechte ho dopravit do posádkové věznice. Ať mu tam připraví samostatný pokojík…“
Nechali Šlempra na lavičce u brány a kráčeli ke štábu pluku.
Michal Exner šel vedle kapitánky Hladké.
„A ještě maličkost,“ požádal ji polohlasně, „zavolejte veliteli stráže, aby Šlempra ráno, až se vyspí, pustili domů… Ale ať jsou při tom opatrní… Možná, že bude ještě trochu nervózní.“ A dodal spíš pro sebe: „Doufám, že tomu Mikotovi neublíží na těle…“
Překvapením pootevřela ústa.
A Exner měl radost, že se mu konečně podařilo vyvést ji z míry.

Všechny poslal spát a osaměl v kanceláři náčelníka štábu. Nechal svítit stolní lampu, opřel hlavu do dlaní, zavřel oči a přemýšlel.
Otevřel trezor a rozložil si na stole věci, které byly nalezeny u Pilmana. A seznam materiálů a spisů, které zůstaly v trezoru po jeho smrti.
Vzal do ruky notýsek s vytrženými stránkami a rozbor jeho obsahu pořízený Vlčkem a Beránkem. Přečetl si jej a potom zvolna listoval. Stránku za stránkou.
Tu poslední před vytrženými listy si prohlížel velmi dlouho. A několikrát za sebou četl poslední slova.
Vzdychl a začal přecházet kanceláří. Otevřel okno. Všude byla už tma, bylo po večerce. Prostranství před vchodem do štábu osvětlovala jen zářivka z místnosti dozorčího.
Postavil se k otevřenému oknu. Vzal do ruky zápisník a znovu v něm zalistoval. Ještě jednou si pozorně pročetl poslední stránku.
Sklapl jej a uložil všechno zase zpátky do trezoru. Zavřel kancelář a sešel dolů ke vchodu. Nahlédl do místnosti dozorčího. Kapitánka Hladká seděla v ošumělém křesle pod oknem a četla. Její pomocník ležel na pohovce a spal.
Michal Exner tiše zaťukal klíčem na sklo. Hladká zvedla oči a podívala se na něho. „Jdu se trochu projít…“ řekl. Položil klíče na rám okna. „Jenom maličkost… Kde jsou ubytováni vojáci, kteří pracují v dílnách na opravách letadel?“
„Přímo u dílen… Je to ten nový hangár… Když půjdete rovné na letiště, je to hned vlevo u cesty…“
„Děkuju…“
Strčil ruce do kapes a zvolna kráčel po světlém pásu betonu k letištní ploše. Dívala se za ním. Ale protože seděla v osvětlené místnosti a byla bezměsíčná noc, viděla jen bílý proužek límce jeho košile.
Neslyšela, jak si potichu a falešně píská.

Dozorčí roty mechaniků byl překvapen pozdní návštěvou civilisty. Tím víc, že věděl, kdo Exner je. Vstal a pozdravil.
„Dobrý večer…“ řekl Michal Exner.
„Dobrý večer…“ dozorčí byl zmaten, protože k nim málokdy někdo zavítal.
„Poslyšte, svobodník Kamper… je u vaší roty?“
„Kampr? Ne. Kempr. Svobodník Kempr.“
„Spí?“
„Ano.“
„Probuďte mi ho, prosím vás…“
Voják chtěl odejít, ale Michal ho ještě zastavil. „Okamžik. Máte tady nějakou místnost, kde je možné si nerušeně povídat?“
„Klubovnu…“
„Zaveďte mě nejdřív tam… A až ho vzbudíte, řekněte mu, že na něj čekám… Víte, kdo jsem? Dobře. Že tedy na něho čekám… Ať si – než sem půjde – pustí na hlavu vodu na umývárce, aby se probral. Aby mu to myslelo… Cigarety že mám…“

Bylo vidět, že si klubovnu vojáci upravili před nedávnem. Ze stropu visela na různě dlouhých bílých šňůrách moderní svítidla, místo odřených stoliček – laminátová křesla na černých nohách, stolky, jejichž desky byly složeny z různobarevných umakartů, umělými hmotami byly dokonce obloženy zdi a tu část místnosti, kde byl televizor, oddělovala černá mříž umně svařovaná. Barev tady bylo, až oči přecházely.
Svobodník Kempr nejenže si pustil na hlavu vodu, ale přišel oblečený, učesaný, bylo vidět, že si dal záležet.
„Já jsem kapitán Exner," představil se. „Pojďte dál, zavřete za sebou dveře a posaďte se. Poslyšte, vy máte báječnou klubovnu…"
„To dělali dva kluci od roty… hráli si s tím tři měsíce."
„A kde sebrali materiál? Tady je všechno možný… Umakart, polyvinylchlorid, sklolaminát…"
„My máme družbu s fabrikou, co to dělá… Dostali jsme to grátis… jako odpad…"
„Jo tak… Kouříte?"
Svobodník přisvědčil a Exner položil na stůl krabičku cigaret. „Berte si, jak budete mít chuť…" Zapálil sobě i jemu.
„Neusnete mi?"
„Ne," zasmál se Kempr. „Snad ne."
Výborně. Potř eboval bych, abyste mi něco objasnil. V zápisníku podplukovníka Pilmana se objevilo vaše jméno. Mohl byste mi říci proč?"
Svobodník přemýšlel. „To… to nevím…" řekl konečně. „Se soudruhem podplukovníkem… Totiž soudruh podplukovník se mnou mluvil jen jednou…"
„Kdy?"
„Je to asi čtrnáct dní… Nebo o něco víc…"
„A při jaké příležitosti jste s ním mluvil?"
„Bylo to v noci…"
„V noci?"
„Ano. No, tak, v noci… asi v jednu hodinu. Tady v dílně. Spravovali jsme éro…"
„Vy spravujete v noci letadla?"
„Někdy… Když dají rozkaz…"
„Kdo?"
„Hlavní inženýr. Jedině."
„Víte, soudruhu svobodníku, mě by velmi zajímaly všechny podrobnosti vašeho rozhovoru s náčelníkem štábu. Vypravujte mi, jak přišel, na co se vás ptal, co jste odpovídal. Ale bude dobře, když si nic nevymyslíte."
„Rozumím," řekl svobodník Kempr.
„Tak prosím."
„Byli jsme v dílně dva. Já a Pepík Nosků… Mohl bych ho vzbudit…"
„Ne, zatím ne."
„Měli jsme rozdělaný křídlo. A sedli jsme si na chvíli, abysme si vykouřili cigaretu. A najednou se objevil Pilman. Asi viděl světlo nebo co… tak jsem mu podal hlášení… Ptal se nás, co děláme. Řekl jsem mu, že dáváme do kupy náběžnou hranu…"
„Cože?"
„Náběžnou hranu. Táhli éro po stojánce a ťukli s ním do vozejku… Ptal se, kdo nám k tomu dal rozkaz… Posadil se, kouřili jsme spolu… Dal nám cigarety… Prima chlap…"
„To je běžný dělat takhle v noci?"
„Kdepak. Mělo by se to hlásit jako mimořádka, ale náš inženýr, aby to měl dobrý nahoře, nehlásí nic, a my tomu holt dáme tu práci…"
„To jste taky Pilmanovi říkali?"
„Ani ne. Jemu to muselo bejt hned jasný… Řekli jsme mu, že takovejch věcí je tady víc… Například v kuchyni. Dávají tam nejpitomější kluky, který neuměj vařit…"
„Povězte mi jen to, co jste říkali Pilmanovi."
„Jestli si na všechno vzpomenu…" počítal na prstech: „Tak to éro, to bylo jasný. Že se to stalo víckrát, například když…" „Nemusíte vypočítávat… tak opravy, kuchyň, co ještě?"
„Že se chlapi pouštějí dřív do civilu, než by měli jít, byl tady jeden, měsíc seděl v base, protože rozkrádal správě budov nějakej materiál, a šel do civilu jakoby nic…"
„Dál…"
„My si tuhle klubovnu udělali docela sami, náš starej… velitel roty nám pomoh, tvrdnul tady s klukama, jezdil do fabriky… A nakonec dostál na politický skupině do nosu, že jsme si tady jako udělali bar: No je tohle bar anebo klubovna?"
„Šel se na to Pilman podívat?"
„Šel."
„Co tomu říkal?"
„Že je to dobrý… Hrome, co jsme to ještě probírali… běžný věci… Špatný nářadí a že je ho málo, to je stará vesta. Leží ve skladě, aby se ušetřilo. A v zimě jsme mrzli jako psi… Tady je ústřední topení, ale když je moc zima, na baráky a ubikace to přivřou, aby to topilo v kancelářích a ušetřilo se uhlí…"
„Jo, mluvili jsme tak všeobecně… co děláme v civilu… ptal se nás, odkud jsme…"
„Jak dlouho jste si povídali?"
„Dost… víc než půl hodiny určitě."

„A co vy si myslíte o totm… Pilmanově konci…“
„Mluví se o tom… Kluci říkají, že to snad ani není možný… Byl to prima chlap… Prohánìl tady každýmu kostru… Ale proto se přece nevraždí. Kluci si myslej, že to snad byla mejlka… Že to udělal někdo omylem, rozumíte?“
„Všechno na světě,“ řekl Michal Exner, „je možný.“

Major Tondl seděl na lavičce před budovou velitelského stanoviště a v okamžiku, kdy mezi hangárem a okrajem lesa přešla temná postava v civilu, zapálil si čtvrtou cigaretu. První si zapálil chvíli předtím, než v postavě mířící k hangáru poznal kapitána Exnera. Tondl zaklepal na okno za svými zády, a když je voják otevřel, řekl: „Jdu naproti do hangáru k rotě… Kdyby něco bylo… zavolejte tam…“ Chvíli ještě počkal a potom se rychle vzdálil.

Podporučík Beránek spal v baráku vedle štábu, stejně jako všichni, kteří s Exnerem přijeli. Když ho Michal Exner probudil, zašeptal: „Co je? Poplach?“
„Jo.“
„Mám balit plnou polní?“
„Jistě.“
„Prima, kapitáne.“
„Vzbuď mládence a přijďte za mnou do Pilmanovy kanceláře…“
Beránek strašně zívl: „Provedu, soudruhu kapitáne. Jedna, dvě, tři…“ neobyčejně pomalu se hrabal z přikrývek. „To je divný, že bych tak spal… Jak dlouho jsem vlastně spal?“
„Asi dvě hodiny.“
„To je sakra málo, že?“
„Jistě. A Vlčka nech spát. A ty kluky, co s ním byli dnes na vejletě, taky.“
„Jo, jo, má to někdo těžký…“ postavil se a kroutil hlavou sem a tam. „Budu tam co by dup…“
U kapitánky Hladké si Michal Exner zjistil, že Ševela má domů telefon. Zavolal k němu a požádal ho, aby hned přijel do kasáren.
A stejně to udělal s Havlíkem.
Měl je všechny v kanceláři náčelníka štábu za půl hodiny. Většinou už přemohli ospalost a vypadali dost obstojně.
„Promiňte, soudruzi,“ řekl jim, „že jsem vyhlásil poplach.“
Ale měl pravdu četař Svoboda, když mi naznačil, že nám to jde nějak těžko kupředu. Jestli dovolíte, pokusím se vás informovat, oč jde: musíme ještě teď, v noci, prohlédnout určité dokumenty některých funkcionářů. Zatím – bez jejich vědomí. Dovědí se to zítra. Povolíte nám to, Ševelo?“
„Ovšem.“
„Tak tedy, srovnat kádrové materiály s evidencí propuštěných do zálohy, jestli tam nejsou nějaké nesrovnalosti, dále: prostudovat spisy hlavního inženýra pluku, zvláště pokud jde o hlášení mimořádných událostí za poslední čtyři měsíce, oboje potom porovnat s rozkazy velitele pluku. Zkontrolovat, jestli dávky připravené kuchyním mužstva na ráno odpovídají normě… Beránku, rozděl si to nějak… Soudružka kapitánka ti dole vydá klíče. Můžete jít a ty, Havlíku, tady, prosím tě, zůstaň.“
Když osaměli, řekl Havlík: „Máš k těmhle akcím reálné důvody?“
„Kdybych je neměl, tak bych se do nich nepouštěl, milý Jiří…“

Nedlouho po půlnoci zazvonil v předsíni bytu velitele první letky majora Tichého telefon. Tichý se k němu došmátral v polospánku, po paměti, a když zvedl sluchátko, rozsvítila jeho manželka světlo na nočním stolku. Major usilovně mrkal, aby se aspoň trochu probral.
„Tichý…“ řekl chraptivě.
„Poplach?“ zeptala se manželka.
Mávl rukou, aby mlčela. „Tichý,“ opakoval. „Slyším.“
„Tady je Tondl…“ ozvalo se ve sluchátku a bylo znát, že major mluví polohlasně. „Prosím tě, na nic se neptej a udělej, co ti řeknu… Vnímáš už normálně nebo ještě spíš?“
„Normálně.“
„Vezmi vůz a jeď k Fuksovi. Inženýrovi. Probuď ho. A hned s ním přijeď na letiště. Ke mně. Hoďte sebou. Přijeďte třeba v pyžamu…“
„Ale…“
„To je všechno. Ale čekám vás na beton. Všechno ostatní až tady. Jasný?“
„Ne. Ale budem tam. Konec.“ Položil sluchátko a sáhl na věšák pro kalhoty. Natahoval je přes pyžamo.
Jeho manželka pootevřela dveře a nahlédla do předsíně. „Poplach?„ zeptala se.
Obouval boty. „Ano.“
Když otevřel dveře, zarazila ho. „Počkej.“
„Copak?“
„Čepici.“
„Děkuju…“ Ve voze hodil čepici na zadní sedadlo.

Když kapitán Exner osaměl v kanceláři náčelníka štábu, uvědomil si, že se zapomněl zeptat, kde vlastně má spát. Zeptal se dozorčího pluku, ale kapitánka Hladká ani její pomocník o žádném noclehu pro Exnera nevěděli.
Rozběhl se k oknu a otevřel je, aby zavolal na ty tři, kteří od něho před chvílí odešli. Ale dole už nikdo nebyl, jen světlo

z místnosti dozorčího tiše zářilo na asfalt před vchodem do budovy.
Usedl do křesla a melancholicky si zouval boty. Snil o koupelně a o spaní. Přitáhl si druhé křeslo a položil si na ně nohy. Otevřeným oknem zaslechl tiché kroky a hvízdnutí. Zpozorněl.
Vstal a rychle, jen v ponožkách přešel k oknu. Dole stál Beránek. Tiše zavolal: „Spíš?“
„Ovšem,“ řekl Michal.
Beránek přikývl, jako kdyby se to rozumělo samo sebou a zamířil ke vchodu do budovy. Michal Exner se vrátil do křesla a zavřel oči.
Poručík Beránek vstoupil bez zaklepání. „Hele,“ řekl ve dveřích. „Namouduši spí.“
„Ano,“ přisvědčil Exner, aniž otevřel oči. „Zapomněli jste na mě s postelí…“
„Ale já nejdu kvůli posteli…“
„Škoda.“
„Zatímco jsme srdečně rozprávěli, přijeli do kasáren důstojníci Tichý a Fuksa a odebrali se na velitelské stanoviště, kde má dnes službu major Tondl.“
Michal otevřel oči: „Karbaníci.“
„Cože?“
„Hrajou máriáš, ne?“
„Ale…“
Exner vzdychl: „Nebo kujou pikle. Ví bůh, že už mě nikdo dnes nedokáže probudit…“ a zavřel oči.
„Co s tím?“
„Ráno,“ zamumlal Michal Exner, „je nepochybně moudřejší večera…“
Beránek pokrčil rameny a tiše opustil kancelář.

Exner měl pocit, že telefon zazvonil ihned potom, co usnul. Nešikovně se hrabal ke stolu a uchopil sluchátko. „Ano,“ řekl. „Kapitán Exner?“
„Osobně.“
„Tady major Tondl. Soudruhu kapitáne, já, inženýr pluku a major Tichý jsme teď v místnosti vedle velitelského stanoviště. A žádáme vás o rozhovor. Byli bychom rádi, kdybyste přišel sem, protože mám službu a nemohu stanoviště opustit.“
Přestože se kapitán Exner ještě docela neprobral, postřehl zřetelně, jak se Tondl nutí do věcného a klidného tónu a jak se mu to nevede.
„Hoří?“
„Nerozumím.“
„Promiňte. Spěchá to tak, že musíme hovořit hned teď?“
„Obávám se, že ano, soudruhu kapitáne.“
„Nedá se nic dělat,“ povzdechl Exner. „Jdu.“
S hekáním se obul a u vodovodu na chodbě si umyl ruce a obličej.
Kapitánka Hladká četla knihu, a když šel Exner kolem, jen bez zájmu zvedla oči a pokračovala ve čtení. Hodiny na zdi nad její hlavou ukazovaly dvě a deset minut.
Zamířil po šedém betonu cesty na letištní plochu. Okna velitelského stanoviště viděl už z dálky. Svítila do noci jako maják. Opodál zářila matně skleněná kopule věže.
Mlčící strážný v budově stanoviště měl zřejmě přesné instrukce. Jakmile se Michal Exner objevil, otevřel mříž a beze slova ukázal na jedny z dveří.
Kapitán Exner zaklepal a vstoupil. Byla to nevelká místnost s kulatým konferenčním stolkem a čtyřmi křesly uprostřed. Důstojníci vstali.
„Dobrý večer,“ řekl Michal Exner a na jeho hlase bylo znát únavu. „Vlastně dobré ráno, soudruzi…“ pohlédl na ně a na každém se chvíli zastavil očima. „Posadíme se, ne?“
Mlčky usedli. Podívali se jeden na druhého.
„Nuže…“ řekl Exner. „Omrzel vás mariáš a chcete si zahrát kanastu…“
Tondl se nadzvedl. „Myslím, že na žerty není vhodná doba,“ pravil příkře.
„Pochopil jste,“ souhlasil Michal Exner, „a proto…“
„Dovolte, soudruhu kapitáne,“ řekl Tondl studeně, „abych vás přerušil. My tři pracujeme spolu už mnoho let. Stali jsme se přáteli. Jsme trochu vyvedení z míry z toho… co se u nás před několika dny stalo. Pochopili jsme také,“ pokračoval, „kromě jiného především to, že viníka hledáte mezi námi. Na letišti mezi letci. A přímo mezi námi třemi.“
„Správně,“ přikývl Michal. „Nic jiného mi totiž nezbývá…“
„To je pochopitelně vaše věc. Ale u nás je jiná situace. Jiná než kdekoliv jinde. My tady jeden na druhém závisíme. A jde o životy, jeden odpovídá za život druhého. Pořád. Mnoho let. Jsme proto parta, rozumíte. Parta. Nejen několik na sobě nezávislých lidí. My tři pravděpodobně patříme mezi vaše podezřelé…“
„Tedy spiknutí podezřelých…“
„Říkejte tomu, jak chcete. Jisté je, že jsem nesnášel Pilmana. Léta. Jako vy – jak jsem pozoroval, jste si neoblíbil soudruha Vodičku. Je to tak?“
Michal s úsměvem přikývl.
„A nevíte možná ani přesně proč, že?“
„Může být.“
„Nesnášel jsem způsob Pilmanova vystupování a určité povahové rysy. Ale proto ho přece nebudu vraždit. Stejně tak

Tichý. A stejně tak Fuksa. To, co jste dnes zjistil v hangáru, je sice nepříjemné, ale inženýr ty věci dělá z dobré vůle. Záleží mu na tom, aby pluk měl dobré jméno. A protože Pilman z toho udělal aféru, tak ho přece nebude inženýr zabíjet. Proto se přece prokristapána nevraždí!“
Odmlčel se. A protože Exner mlčel rovněž, Tondl pokračoval: „Rádi bychom s vámi jednali přímo. Z očí do očí a na rovinu, Pro vás možná naše slovo nebude nic znamenat…“
„Ale…“ skočil mu do řeči Exner.
„Nic znamenat,“ řekl Tondl, „ale přesto jsme se rozhodli vás pozvat mezi sebe, zorganizovat to, čemu vy dost nevhodně říkáte spiknutí podezřelých, a udělat dvě věci: především, se vám zaručit, že nikdo z nás to neudělal, a potom – nabídnout vám svou pomoc. Chceme to mít z krku co nejdřív. Od té doby, co jste přijel, nedá se tady pořádně dýchat.“
Michal Exner si chvíli mnul ospalé oči. „Jste vzácně upřímný, soudruhu majore,“ řekl konečně. „Je tak hrozně hluboká noc a jsem tak neslušně unaven, že se omlouvám a povím to stručně a neméně upřímně. Budete mě mít z krku opravdu už co nejdřív. Myslíte to dobře, věřím vám, což je u takového cynika jako já dost podivné. Vaše vzájemné vztahy si umím dobře představit, jsou pochopitelné v podmínkách, v jakých pracujete, a přiznám se, že jsem je nebral na vědomí. Možná, že mi to pomohlo, možná ne, budu o tom přemýšlet. Za spolupráci děkuju. Ale myslím, že ji už nebudu potřebovat.“ Na chvíli se odmlčel a potom odevzdaně dodal: „Ani pak bych se asi nevyhnul omylům, které jsem udělal…“

Exner spal té noci jenom dvě hodiny na stole v kanceláři náčelníka štábu.
Telefon mu zazvonil přímo u ucha. Exner se lekl, že málem spadl se stolu.
Potáceje se udělal několik jednoduchých cviků, aby rozhýbal tělo, vytáhl z kufříku s povzdechem poslední čistou košili a dal se trochu do pořádku. Potom zašel za plukovníkem Vodičkou. „Soudruhu plukovníku, mám k vám prosbu… Vím, na vojně se neprosí, ale žádá… tedy žádost. Napřed bych se chtěl omluvit. Zdržujem vás tady už několik dní, ale už brzy odjedem.“
„Prosím,“ řekl Vodička a netvářil se vůbec příjemně. „Měl bych spíš dvě žádosti… než jednu… Předně kdybyste mi mohl věnovat dnešní dopoledne a vyslechl některá fakta o činnosti funkcionářů pluku, která jsme se dověděli dnes v noci…“
„V noci?“
„Ano. Dovolili jsme si nahlédnout do určitých písemností… Bylo kolem jedné, když jsme začali… nechtěl jsem vás vyrušovat z odpočinku. Ale byli s námi kapitán Ševela a major Havlík… Takže o žádná vojenská tajemství nemusíte mít obavy. V tajné spisovně jsme nebyli, ve vaší kanceláři také ne…“
„A druhá žádost?“
„Je trochu zvláštní… Důstojníci štábu chodí na oběd mezi jedenáctou a jednou. Dnes nelítáte, to znamená, že důstojníci od letek půjdou na oběd ve stejnou dobu. Žádám vás, abyste v době mezi dvanáctou a jednou vyhlásil od třinácti hodin tělesnou přípravu pro všechny důstojníky.“
„Existuje přesný rozvrh zaměstnání…“
„Jistě,“ souhlasil Michal Exner a dodal: „Pochopil jsem, že u vašeho útvaru panuje přísné dodržování všech řádů a předpisů, nicméně však bych na své žádosti trval. Tělesná příprava bude probíhat tak dlouho, jak budu potřebovat… Ostatně předpokládám, že budou stačit tři hodiny.“
„Byl bych velmi rád,“ řekl Vodička chladně, „kdybyste mi sdělil důvody své žádosti.“
„Velice rád. Ale bohužel nemohu.“
„Pak myslím, že s tím budou potíže.“
„Mám se obrátit přímo na velitelství letectva?“
„No dovolte?“
„Proč? Já, soudruhu plukovníku, vyšetřuju vraždu. Vraždu u vašeho útvaru. Které se dopustil pravděpodobně voják z povolání. Příslušník vašeho útvaru. Jestli jsem vám osobně nepříjemný, omlouvám se.“ Michal Exner vstal. „Byl bych rád, kdybyste za půl hodiny přišel do kanceláře náčelníka štábu. Na shledanou, soudruhu plukovníku.“

Plukovník Vodička přišel za Exnerem a tvářil se neobyčejně upjatě. Na vyzvání se posadil do křesla u konferenčního stolku.
„Na něco jsem zapomněl,“ pravil Michal Exner, „byl bych rád, kdyby se o té tělesné přípravě nikdo nedověděl až do té doby, než ji vyhlásíte.“
„Prosím.“
Michal Exner se pohodlně uvelebil v křesle. „Věci se nám začínají objevovat v poněkud jasnějších barvách,“ začal neurčitě. „Alespoň některé problémy. Protože se to všechno vlastně týká služebních povinností některých funkcionářů vašeho pluku, jsem rád, že jste si udělal čas.“ Zvedl sluchátko a vytočil číslo. „Beránek? Výborně. Můžeme začít.“
„Nějaké divadlo?“
„Ne. Problémy vašeho pluku, které začal řešit váš bývalý náčelník štábu. Bohužel už neměl možnost je organizačně zvládnout. A týkají se právě toho, proč jsem tady…“
Někdo zaklepal na dveře. Exner řekl: „Dále.“
Do místnosti vstoupil major Šustek a hlásil se veliteli. „Posaďte se, soudruhu Šustku,“ požádal ho Michal Exner. „Mám několik drobných otázek. Dověděli jsme se, že jste měl nějaký rozpor s bývalým náčelníkem štábu. Můžete mi říci proč?“
Šustek naslouchal pozorně, naklonil dokonce trochu hlavu a přikyvoval: „Ano, to mohu… My jsme se znali už předtím, než k nám přišel… Vytýkal jsem mu, jako bývalému spolužáku z učiliště, jeho naduté chování k funkcionářům pluku. Já

jediný jsem si to snad mohl dovolit.“
„Říkal jste, že jste už dřív spolu něco měli…“
„To byla čistě soukromá záležitost… čistě soukromá.“
„Paní Tondlová?“
„Ano. Je to už velmi dlouho…“ řekl Šustek neochotně, „ale myslím, že se Tondl s tím smířil už tenkrát… Nerozuměli si spolu… Zajímal jsem se o ni… Rozvedla se. Ne ale jenom kvůli mně… To už bylo stejně zralé na rozvod… A potom, jak to v životě bývá, zalíbilo se jí v jiném. Ten jiný byl náhodou Pilman.“
„Vy jste tedy bývali s Pilmanem přátelé?“
„Ano, jak už to bývá mezi spolužáky z učiliště…“
„Ovšem,“ souhlasil Exner a hrabal se na stole v papírech. „Ale mohl byste mi ještě vysvětlit, proč jste pustil do zálohy o jeden měsíc dřív jednoho vojáka základní služby? Tady,“ ukázal mu evidenci propuštěných do zálohy.
Major vstal a prohlížel si data. „Nerozumím. To bude asi omyl.“
„Nikoli. My jsme si to srovnali s kádrovými materiály. Ten voják měsíc seděl. Měl jít do civilu teprve tento měsíc. V rozkaze nic nebylo o tom, že by mu snad někdo něco z těch třiceti dní prominul…“
„Ale to je určitě omyl… Mně se ještě nikdy nic takového nestalo… Dovolíte?“ sáhl po papírech.
„Prosím,“ Exner mu je podal. Čekal.
Chvíli trvalo, než se Šustek v listinách zorientoval a přečetl si je. „Opravdu,“ řekl potom, „ale to je velmi nepříjemné… Nikdy se mi to ještě nestalo… Dělám v téhle funkci už čtyři roky… Je to dost dlouho, kdy ten chlapec odešel… Možná, že to bylo na pokyn Pilmana… Nevím…“
„To už se těžko kdy dovíme,“ vzdychl Michal Exner. „Škoda. To je všechno. Vezměte si své papíry s sebou, soudruhu majore. A ty kádrové dejte kádrovákovi. A děkuju vám.“
Šustek odešel a Vodička se na Exnera díval téměř pohrdavě. „Je to nepříjemné, ale zmýlit se může každý…“
„Rád bych viděl ten tanec, kdyby se zmýlili na letové kontrole, když mají na okruhu pět letadel na přistání…“ řekl Exner jedovatě.
„Majora Šustka potrestám,“ vybuchl Vodička.
„Ale tak jsem to nemyslel,“ řekl Michal Exner, jako by chtěl velitele pluku chlácholit.
Vodička něco zabručel.
Do místnosti vstoupil hlavní inženýr Antonín Fuksa. „Podplukovník Fuksa,“ představil se. „Soudruhu plukovníku…
Vodička ukázal na Exnera. „Ten soudruh vás nechal pozvat, ne?“
„Jistě,“ prohlásil Michal Exner. „Protože jsme se už potkali v noci a mnohé si objasnili, souhlasíte, když vám navrhnu, abyste si všechno se svým velitelem probral sám?“
„Ano,“ řekl inženýr rozpačitě. „Výborně. To je všechno.“ Podplukovník Fuksa tiše zavřel.
„To je těžké,“ vzdychl plukovník. „Nechápu.“
„Měl bych… například proviant a další už méně závažné věci,“ Michal Exner se na chvíli odmlčel a potom řekl: „Domníváte se tedy, že bychom už neměli pokračovat tímto způsobem?“
Plukovník přisvědčil. „Předejte mi své poznatky a já si to vyřídím.“
„Jsem rád,“ prohlásil Exner, „že jste pochopil a ušetřil mi práci.“ Vodička vstával. „Budete mě ještě potřebovat?“
„Ne… Jenom bych rád, kdybyste se odpoledne zúčastnil tělesné přípravy… spolu s ostatními. Mimochodem… co bývá obvykle náplní tělesné přípravy důstojníků?“
„Podle rozvrhu zaměstnání…“
„Já vím, ale většinou se hraje fotbal, ne?“
„Často.“
„Dnes by se mohl hrát fotbal. Uvítal bych to. A bylo by velmi dobré, kdybyste se také zúčastnil…“
„Byl byste rád, nebo si to přejete?“
„Přeju si to,“ řekl Michal Exner mírně. „Snad byste to mohl pískat…“

Všichni, kteří se podíleli na vyšetřování oné události, opět se shromáždili v kanceláři náčelníka štábu. Poručík Vlček i podporučík Beránek, kapitán Ševela a major Havlík. Exner se posadil na stůl a kýval nohama jako kluk.
„Dobrýtro, Vlčku,“ řekl. „Co je s tím kolem?“
„Právě se na tom pracuje.“
„Prima.“
„Vážení soudruzi,“ řekl Michal Exner, „čeká nás, doufám, závěrečná fáze práce. Jak jsme se domluvili už v noci, ihned, jakmile začne tělesná příprava, dá se skupina Vlčka i Beránka do zkoumání svršků. Snažte se s tím být hotovi do pěti hodin. Když se zpozdíte, nic se nestane. Ale bylo by dobře, kdyby to bylo do pěti. Beránku, ty pojedeš za tím klukem, co, ho pustil Šustek o měsíc dřív z vojny, a musíš z něho něco vytáhnout. Když má v něčem prsty, dostane strach. Zavřenej byl už jednou. Rok.“ Exner si spokojeně oddechl. „Jo, vidíte, na něco bych zapomněl. Moment.“ Zavolal plukovníku Vodičkovi. „Soudruhu plukovníku, ještě jednu věc. Bylo by dobré, kdyby se tělesné přípravy zúčastnila také soudružka Hladká… Že má službu? Ano, já vím. Ale vyměníte ji, viďte? Ne… Aby se přímo zúčastnila… Ženy mají zvláštní tělesnou přípravu? Rozumím… Dobře, fotbal hrát nemusí. Buď se bude dívat a sedět na klandru, nebo jí půjčíme kapesník a bude dělat pomezního. Souhlasíte… Děkuju.“ Položil sluchátko a podíval se na Ševelu a na Havlíka: „A vy, jestli chcete, můžete si zahrát fotbal taky.“
„Ty budeš hrát?“ zeptal se Havlík.
„Jistě,“ řekl Exner a seskočil se stolu. „Před lety jsem obstojně běhal na levým křídle…“ Zamnul si spokojeně ruce a v té chvíli se velmi podobal semitskému obchodníku. „A teď půjdeme na oběd, mládenci, ne?“

Změnu odpoledního zaměstnání nepřijali postižení důstojníci příliš nadšeně. Ale o rozkaze se nediskutuje, rozkaz se plní, a proto nastoupili ukázněně, i když otráveně před štáb pluku a pod velením velitele 2. letky kapitána Tichého odpochodovali na hřiště. Kecky v rukou. Jen kapitánka Hladká, která šla v poslední trojici, se už převlékla.
Hřiště si vojáci vybudovali na větší mýtině uprostřed lesa. Plocha vysypaná škvárou, úzká běžecká dráha, dvě doskočiště, vybledlé lajny a jednoduché zábradlí kolem. Četa důstojníků zastavila na okraji lesa, kde si všichni odložili do trávy uniformy a čepice.
„A tak si zaběháme!“ vykřikl kapitán Tichý.
„Neblbni,“ ozval se někdo.
„Ticho, ticho. Pozor! Vpravo bok! Za mnou! Poklusem klus…“
Byli právě v zatáčce, když přišel na hřiště Exner s Havlíkem a Ševelou.
„Nepřidáte se?“ křikl někdo z houfu. Havlík se zasmál, považoval to za vtip.
Ale Exner řekl: „Proč ne! Vzhůru, soudruzi,“ zavelel.
Byli trochu v rozpacích. Ale následovali ho, stáhli košile, svlékli kalhoty a rozběhli se všichni tři za skupinou důstojníků.
A potom se s nimi rozdělili do dvou jedenáctek. Havlík, boje se o své nohy, volil z opatrnosti místo v bráně, Ševela se uklidil do zálohy, zatímco Exner nastoupil odvážně na levém křídle. Přímo proti němu hrál Tondl, podplukovník Míčko byl za ním v záloze, náčelník operačního oddělení Moučka hrál na Exnerově straně centrforvarda, Šustek zaujal místo v jejich obraně, Vodička se ujal role soudce. Kapitánka Hladká zůstala mimo. Zaběhla si ještě jedno kolo a potom zkoušela skoky.
Plukovník Vodička neměl píšťalku, a tak hvízdl na prsty. Hra začala.
Ukázalo se, že obě mužstva jsou v podstatě rovnocenná. To, kde hrál Exner, mělo horší útok, což se vyrovnalo tím, že Havlík hůř chytal. Moučka to bral vážně a hnal se k Fuksově brance pokaždé jako zběsilý, ale ukazovalo se, že nejen obrana, ale také Fuksa pracují dobře.
Hra se dostala do tempa. Na fauly se moc nehledělo, šlo spíš o ten boj. Velitel pluku se ukázal jako nepozorný sudí, hráči s ním často diskutovali.
Velký okamžik nastal po deseti minutách hry, kdy Michal Exner z dobré přihrávky kapitána Hraběte vsítil do Havlíkovy svatyně první branku.
Major Moučka zaúpěl, vynadal Míčkovi a hbitě organizoval protiútok. Ten první se nezdařil. Nicméně však pozorná hra prohrávajícího celku přinesla po dalších pěti minutách plody. Šustek, oklamán Tondlem, nezachytil jeho přihrávku Moučkovi, který tak dosáhl vyrovnávající branky.
Hra dostala strhující tempo.
Ukázalo se, že Exner ještě všechno nezapomněl a byl pro Míčka a Havlíka tvrdým oříškem. Ale i v soupeřových řadách byly velké individuality.
Poločas skončil za stavu tři dva pro mužstvo, kde chránil branku Havlík. Zaprášení a zpocení dali si na půl hodiny přestávku a vylosovali kapitána Hemelu, aby skočil pro limonády.
Rozsadili se v trávě a hovořili o hře, o počasí a podobných běžných věcech, Exner zapadl mezi ně a vůbec nevypadalo, že nad celou tou pohodou leží stín vraždy.
S radostným křikem přivítali kapitána Hemelu, který za pomoci Vlčka vlekl vozejček s nápoji. Exner si vzal dvě láhve a vypil je skoro naráz. A Vlček, stojící vedle něho, jaksi mimochodem, tiše prohodil: „Podle zbytků na kole…“
Přiblížil se některý z důstojníků a Exner Vlčka přerušil: „Přines mi to na papírku písemně, hned, jak skončí Beránek…“
„Měli bychom Beránkovi pomoct?“ zeptal se Vlček.
„Můžeme… Po zápase je přesun na koupaliště…“
„Dobrý…“

Spolu s ostatními odešel Exner na koupaliště. Kulhal, protože v druhém poločase mu šlápl na nohu podplukovník Míčko. Táhli se lesem uřícení a špinaví, toužili po vodě.
Koupaliště bylo nádherné. Betonová nádrž na okraji lesa s výhledem na letištní plochu, na stojánku, kde se v slunci leskla letadla. Znamenitě vybavené a snad příliš velké pro těch několik stovek vojáků z letiště a rodiny důstojníků. Onoho odpoledne bylo prázdné. Alespoň v okamžiku, než k němu přišel houf důstojníků, protože ti vojáci, kteří se ulili ze zaměstnání a šli se koupat, včas zmizeli. Voda byla průzračná a nazelenalá.
Michal Exner se do ní nadšeně vrhl.
Bylo krátce po čtvrté hodině, když se na břehu objevil podporučík Beránek. Posadil se na bobek na okraj bazénu a čekal, až k němu Exner doplave. „Některý mají život,“ pravil závistivě a v ruce se mu bimbaly pletené vojenské rukavice.
Michal se opřel lokty vedle Beránkových nohou. „Vida,“ řekl. Beránek schoval rukavice do kapsy. „Vypadá to, že bude taky něco na pokrývce hlavy…“
„Na služební…“
„Ovšem.“
„Za jak dlouho asi skončíte?“
„Ani ne za půl hodiny.“
„Odvezte si všechny krámy, Vlček ať tam zůstane. A mohou se s ním poblíž flákat dva mládenci…“
„Taky v kapse byla pistole…“
„Vzali jste ji?“
„Jen jsme vybrali náboje.“

„Dobře.“ Exner se odrazil nohama od kraje bazénu. „Zapomněl jsem ručník,“ zavolal.
„Uschneš!“ odpověděl mu Beránek a vstal.

Michal, Exner měl radost. Únavu, aspoň pro tuto chvíli, necítil. Plácal se spokojeně ve vodě, frkal a nakonec se z bujnosti začal potápět. Nabral dech a hup pod vodu. A znova. Když to udělal potřetí, do něčeho měkkého drcnul hlavou, ztratil směr a vystrčil hlavu nad vodu.
„Máte zvláštní způsoby,“ řekla kapitánka Hladká, neboť to byla ona, do jejíhož boku narazil.
„Čeho?“ zajímal se.
„Pátrání.“
„Ale já už jsem vlastně skončil,“ pravil nedbale. „Teď ještě
odhalím pachatele a pojedu domů.“
„Kdy – teď?“
„Za chvíli.“
„Ale…“ řekla a Exner si byl téměř jist, že jím opovrhuje. Snad pro jeho nevážný postoj k práci a ke světu.
Mezi stromy se objevil Beránek. Zamával a prsty stisknuté do špetky prudce rozevřel před našpulenými ústy, čímž dal bezpečně najevo, že všechno dopadlo úspěšně.
Exner se na Hladkou roztržitě usmál a lezl z vody. Chvíli na břehu poskakoval po jedné a pak po druhé noze a třepal hlavou, aby mu vytekla voda z uší. „Soudruhu!“ zavolal na kapitána Tichého. „Vy to tady máte tak trochu na povel, ne? Můžeme se vrátit? Myslím, kdybyste skončil tělesnou přípravu a kdyby se soudruzi a soudružka ustrojili…“
Obrátil se na kapitánku Hladkou: „Byl bych rád, soudružko kapitánko, kdybyste šla napřed… A počkala na nás na plácku před štábem… Přijdeme tam za chvíli…“

Stáli jako na přehlídce. Zástupce velitele, zástupce velitele pro věci politické, zástupce náčelníka štábu, štáb, první až pátá letka. V modrých, veselých uniformách, uprostřed vonícího lesa, před bílou budovou štábu.
Kapitán Exner se naklonil k plukovníku Vodičkovi, který stál vedle něho: „Je tady krásně, soudruhu plukovníku,“ řekl melancholicky.
„Nějak to nepozorujem.“
„Škoda… Mohu začít? Jsou zde všichni?
„Ano.“
Exner postoupil dopředu. „Vážení soudruzi,“ rozhlédl se a přátelsky se usmál. „Chtěl bych vás informovat o tom, že naše práce u vás skončila. Uvědomuju si, že jsme nebyli hosty zrovna příjemnými. Je mi to líto, protože se mi tady líbilo. Snad se ještě někdy sejdeme při jiné příležitosti. Tohle byla příležitost velmi zlá. Chtěl bych vám všem poděkovat za spolupráci, všem, kteří jste nám pomáhali, ochotně i méně ochotně s dobrými i horšími úmysly. Děkuju jmenovitě vašemu veliteli, děkuju soudruhovi Míčkovi a dalším soudruhům, Tondlovi, Moučkovi, Ševelovi i Mihulemu, kapitánce Hladké, inženýrovi pluku i všem ostatním a omlouvám se, že někteří z vás budou mít snad určité nepříjemnosti, které jsme zavinili. Pachatel vraždy je, bohužel, mezi vámi… Udělal dost, aby nebyl odhalen. Podařilo se mu, že jsme se zabývali nepodstatnými věcmi, že jsme museli svůj pobyt u vás prodloužit. Udělal opravdu všechno co mohl… ale nezabránil drobným opomenutím. Druhé rukavice mohl také spálit… A neměl přehlédnout několik drobných skvrn na spodní ploše štítku své čepice. Nebyly ovšem po zaschnutí téměř vidět. Byla to krev podplukovníka Pilmana. Nemusíte si sahat na čepici, majore Šustku,“ řekl Exner rychle. „Je to opravdu vaše čepice! A sahat do kapsy je pozdě! V pistoli nejsou náboje…“
Všichni se obrátili do místa, kde stál štáb pluku. Důstojníci štábu mimoděk odstoupili od evidenčního důstojníka. Zezadu vzali dva Exnerovi mládenci Šustka pod paží a odváděli ho k připravenému vozu.
Exner se obrátil na plukovníka Vodičku: „Myslím,“ řekl tiše, „že můžete velet rozchod…“
„Ale já… promiňte…“ koktal bledý Vodička.
„To nic není,“ pravil Exner účastně, „…to je jenom šok… Dejte rozchod… A potom přijďte s hlavními funkcionáři do kanceláře náčelníka štábu.“
Michal Exner se obrátil a rychle vešel do budovy. U skleněné stěny místnosti pro dozorčího pluku stála kapitánka Hladká se žlutými šňůrami na blůze.
Exner se u ní zastavil. „Promiňte… způsobil jsem vám asi dost nepříjemností… Doufám, že ne víc, než by mohl kdokoli jiný…“
Nepohnula se, jen otevřela ústa: „Ne… to je přece zbytečné… omlouvat se…“
„Přijďte za chvíli nahoru. Zasloužíte, abyste se všechno dověděla z první ruky.“

Skoro se do kanceláře nevešli. Přinesli si židle, podivně tiší, zaražení.
„Mohl bych teď odjet,“ řekl Exner, když všichni usedli, „ale myslím, že jsem povinen podat referát. Dělám to rád, nejen pro povinnost, ale také proto, že trochu cítím vaši nedůvěru. A nakonec: rád mluvím. Pokusím se postupovat systematicky a na nic nezapomenout.
Zopakuji první a základní poznatky, které jsme získali. Nedaleko za první zatáčkou silnice, v křoví, bylo časného rána nalezeno tělo postiženého. Lékařská zpráva konstatovala, že byl udeřen železným, hranatým předmětem, a to celkem třikrát. Poprvé zezadu, když stál. (Tato rána byla smrtelná). Podruhé a potřetí, když už ležel. Obě poslední rány byly vedeny zpředu.
Šetření na místě činu přineslo tyto výsledky: postižený zastavil moped pomalu, bez prudšího zabrzdění. Kdyby tomu bylo naopak, zůstala by pravděpodobně i po dešti stopa na silnici, která je pokryta asfaltem, nebo na zadní pneumatice.

Úmyslně způsobená havárie byla vyloučena, protože na mopedu jsme nezjistili jiná poškození než ta, která vznikla jeho svržením z náspu silnice, poškození odpovídala stopám, které svržený a vlečený moped zanechal. Bylo rovněž pravděpodobné, že postižený postavil moped na stojánek, protože na krajnici, která je pokryta silnější vrstvou hrubého písku, zůstaly dvě nezřetelné stopy, které byly vzdáleny jedna od druhé stejně, jako je rozchod nožiček stojánku mopedu. Deset metrů od místa, kde moped zastavil a kde byl také svržen z náspu, byly nalezeny nedopalky dvou cigaret značky Lípa, jeden krátký a jeden velmi dlouhý, více než půl cigarety. Nebylo možné je vyhodnotit, protože po činu, jak všichni víte, pršelo. Dále: asi tři metry od tohoto místa směrem k mopedu – říkám to takhle schválně – byl postižený napaden. Svědčí o tom nejen zbytky krve, které se zachovaly na krajnici a v trávě a které nestačil prudký, ale poměrně krátký déšť zcela odplavit, ale především nevelké, ale přesto postižitelné stopy, jež ukazují směr, kterým bylo bezvládné tělo vlečeno z náspu do blízkého křoví. Zde nezůstaly jen stopy postiženého, ale také stopy pravděpodobného pachatele, pod jehož vahou dvakrát povolily drny náspu. V křoví byly postiženému prohledávány kapsy a byl znovu dvakrát udeřen shora do tváře. Nebo naopak. Z kapes nebylo zdánlivě nic odcizeno – nevěděli jsme ovšem, co postižený v kapsách všechno měl, ale z toho, co lidé většinou nosí, jako je kapesník, nůž, peněženka, doklady atakdále, se neztratilo nic.
A to bylo v podstatě všechno, co jsme na místě činu nalezli. Podle těchto skutečností bylo možné uvažovat o některých verzích. Víte," Exner se provinile usmál, „fantazie má tu vlastnost, že obyčejně pracuje příliš bujně. Proto je lepší o prvních verzích mlčet.
Proč vlastně podplukovník Pilman zastavil? Pro poruchu? Vyloučeno. Ráno po činu byl moped schopný jízdy. Pro běžnou lidskou potřebu? Téměř vyloučeno, neboť svou kancelář, bránu kasáren, opustil před několika minutami. Z jiného důvodu? Těžko bychom takový důvod hledali. Byla tma, pokročilá hodina, na trhání květin nebo sbírání hub doba rozhodně nepříznivá. Porucha na světle mopedu? Vyloučeno, světla byla v pořádku.
Zůstala jediná možnost. Podplukovníka Pilmana někdo zastavil.
A teď kdo?"
Michal Exner se obrátil k podrobné mapě vojenského prostoru, která visela na zdi. „Jsme téměř uprostřed poměrně rozsáhlého vojenského prostoru. Má rozlohu několika čtverečných kilometrů a není prostorem zakázaným, až na některá vyhrazená místa, jako okolí muničáku, objekty letiště a kasáren a některá místa dočasně uzavíraná, jako střelnice, a to jak střelnice pěchotních zbraní, tak i tanková. Jinak tudy projíždějí vozy civilních podniků, dodavatelé, kteří vozí zboží do kasáren, a i ostatní, ale provoz civilními vozy je minimální, protože oblast leží mimo běžná a výhodná komunikační spojení a je o ní obecně známo, že je vojenským prostorem. Také všude kolem jsou na silnicích ukazatelé objížděk, pokud jsem tomu rozuměl, ani ne proto, že by se sem nesmělo, ale aby vozy nebyly zbytečně vraceny strážnými, když je náhodou některá oblast uzavřena. A to je velmi často, na střelnicích jsou v některých obdobích střelby téměř denně.
Tato obecná situace vytváří předpoklad, abychom – v počáteční fázi pátrání – mohli aspoň přibližně vyslovit otázku: Kdo zastavil podplukovníka Pilmana?
Náhodný chodec? Téměř vyloučeno. K letišti těžko někdo může zabloudit, a kdyby to byl náhodný chodec, proč by Pilmana zabíjel? Jedině pro peníze. Ale peníze se z Pilmanovy peněženky neztratily. Povšimněte si, prosím, také místa, kde byl Pilman zastaven: za zatáčkou, a to v místě, kde je blízko pod náspem silnice poměrně husté křoví. Na celé trase od první zatáčky k druhé není kolem příhodnějších podmínek pro spáchání takového trestného činu. Ten, kdo Pilmana zastavil, znal situaci ve dne. Jsou na celé trase ještě jiná, podobná místa. A tohle bylo pro pachatele nejvýhodnější jak pro příchod, tak i pro ústupovou cestu. K tomu se dostaneme později. Zatím jsme mohli s velkou pravděpodobností určit, že bývalého náčelníka štábu zastavil někdo, kdo znal místní poměry. Ale chtěl zastavit právě jeho? Nezmýlil se? Odpověď nám pomůže najít pohled z jiné strany. Vezměte si dobu činu. Na počátku noci. Kdo mohl, z kasáren odjel. Pilman byl poslední, kdo opustil onoho večera kasárna, pravděpodobně poslední. Ať by kdokoli čekal na nějakého důstojníka, nemohl vědět, že tak pozdě v noci nějaký pojede. A jakémukoli důstojníkovi by přece neprohledával kapsy. Nejpravděpodobnější závěr: na silnici za zatáčkou byl očekáván právě jen Pilman.
Když si tohle rozvineme dál, musí nás nutně napadnout, že očekávající mohl být těžko někdo jiný než člověk, kterého Pilman znal. Stopař vyloučen. Stopařem mohl být jen voják jdoucí z letiště do města. Proč by šel pěšky, když několik okamžiků předtím jel autobus, proč by se nezmocnil dopravního prostředku a neujel, proč by postiženého šacoval. Tady pachatel, přes důkladné promyšlení činu, neuvážil jednu z možností, jak zakrýt po sobě stopu. Také zvuk motoru o malém obsahu je natolik výrazný, že zaměnit jej s motorkou není dost dobře možné.
Nejpravděpodobnější bylo, že Pilman byl zastaven zcela úmyslně a se zcela zřejmým cílem. A někým, kdo Pilmana znal natolik, že se s ním náčelník štábu pustil do řeči."
Michal Exner vytáhl z kapsy krabičku cigaret. „Kdo z vás, soudruzi, je dost silný kuřák?"
Přihlásil se kapitán Mihule.
„Vezměte si a kuřte poněkud rychleji než obvykle. Rozumíte?"
„Ano," řekl kapitán.
„Tady je oheň." Exner Mihulemu úslužně zapálil. „Podívejte, s kým se tady může dát náčelník štábu Pilmanova typu do řeči. S nikým. Dohromady s nikým. Leda s velitelem. V noci na silnici. S vojákem základní služby? Vyloučeno. S civilistou? Proč? Ani kdyby mu oznámil, že hrozí přepadení letiště. Náčelník štábu nesleze z motorky. A když bude hrozit přepadení, otočí se a pojede zpátky. A vyhlásí poplach… Chtěl bych nyní," pravil Michal Exner obřadně, „obrátit vaši pozornost na další zajímavý fakt. Na skutečnost zajímavou svou výjimečností.
Na určitý rozpor ve způsobu provedení vraždy.
Na jedné straně poměrně obratná příprava místa. Volba času… Na druhé pak surové zacházení s postiženým v době, kdy už se nemohl bránit a byl najisto mrtev. Když chce někdo někoho usmrtit proto, aby ho odstranil nebo aby mu

něco vzal, tedy ho prostě zabije. Když se trestný čin stane v afektu, pak je to obvykle zřejmé také ze způsobu…“ Exner se podíval na hodinky. „Soudruh Mihule ještě kouří a od okamžiku, kdy jsem mu nabídl cigaretu, uplynuly skoro tři minuty. Za tu dobu jsem pověděl dost věcí. Ti, kdo stáli kritického dne na silnici, museli hovořit značně déle. Odhadem lze říci, že asi deset minut. Je pravda, že ony dva nedopalky tam mohly ležet náhodou, to lze připustit, ale také, s větší pravděpodobností, je možné se domnívat, že to byly cigarety, které kouřil Pilman. Nebo ten duuhý. Ale spíš Pilman, který byl silným kuřákem.
Pokusím se teď, soudruzi, o stručnou rekonstrukci jednání podplukovníka Pilmana. Vyjel od brány letiště. Zabočil za zatáčku a tam ho někdo zastavoval. Protože to byl známý člověk, s největší pravděpodobností voják –„ Michal Exner se obrátil směrem na Havlíka a Ševelu „– nebo špión, chcete-li – zastavil. Dokonce zastavil motor, postavil moped na stojánek a určitě si zároveň zapálil cigaretu. To dělají obyčejně všichni kuřáci. Rozhovor je jim příležitostí, pohnutkou k zapálení cigarety. S tím, kdo na něj čekal, nezůstal na místě. Dokonce se spolu procházeli. Nejméně však ušli onu vzdálenost deseti metrů od motorky k místu, kde byly nedopalky. A celou tu dobu spolu zřejmě hovořili. Pak asi došlo v rozhovoru k nějakému obratu. Tak vzrušujícímu, že Pilman nedokouřil a odhodil zbytek cigarety. Obrátil se a odcházel k mopedu. Přemlouval ho snad vrah k něčemu… a k čemu?
Ona vzdálenost tří metrů, kterou jsem uvedl, odpovídá době, během které se může pachatel připravit k činu a uskutečnit ho.“
Exner vzdychl a usmál se na kapitánku Hladkou. „Pachatel, soudě podle síly úderu, nebyl pápěrka. Mohla to být ovšem i žena… Při bližším ohledání místa našli mládenci jako na zavolanou nástroj vraždy. Železnou tyč. Byla ukryta nedaleko místa činu, ne zvlášť dobře ukryta. Pachatel spěchal. Jestli spěchal doopravdy, ukázaly další odhalené skutečnosti. Zůstal zatím neobjasněn nejen motiv, pochopitelně, ale také původ železné tyče, která, jak se při povrchní prohlídce zdálo, patřila do nedávna k nějakému zařízení. Koroze ji nepokryla souvisle, nebyla nijak zvlášť silná, myslím ta koroze, a bylo zřejmé, že tyč byla nějakými šrouby k něčemu připevněna. Dále zůstalo neobjasněno, co vlastně pachatel hledal v kapsách postiženého. Jak mnozí z vás víte, oboje vyšlo poměrně brzy najevo. Tyč patřila k topenářskému zařízení a byla vzata nebo odcizena z rozebraného kotle pod stříškou kotelny. V Pilmanově zápisníku chybělo několik listů. Pachatel musel být někdo, kdo měl k tyči blízko. A to byl topič. Muž potrestaný v minulosti pro ublížení na těle. Známý případ. Nikdo se nemůže divit. S postižený m se krutě pohádal. Ano, přesně tak. Co udělá výtržník Karel Šlempr? Dá si na kuráž, vezme tyč a zabije zlého podplukovníka. Jenže postižený se nebude s dotyčným vybavovat. A topič, kdyby už se odvážil k vraždě, vezme pravděpodobně peníze. Proč by vytrhával listy ze zápisníku? Proč by nedbale ukrýval tyč? Hodil by ji do rybníka nebo vrátil. Ledaže by byl s někým spolčen. A udělal za někoho nebo s někým špinavou práci.
Přiznám se vám,“ řekl Exner, „že jsem nejvíc přemýšlel o těch třech ranách. Jedné promyšlené a dvou, k nimž došlo nesporně v afektu pachatele. Je možná neobvyklé hovořit o věci takto, ale: Kdo měl k Pilmanovi tak podivný vztah… Kromě toho se na letišti rozlétla zvěst, že byl Pilman zabit železným sochorem, ačkoli to nikdo, kromě vyšetřovatelů, nemohl vědět.
Prozatímní závěr: pachatelem byl někdo, kdo Pilmana dobře, spíš velmi dobře znal, potřeboval se ho zbavit. Ale to nebylo všechno. Kromě prosté snahy zbavit se Pilmana musel náčelníka štábu nenávidět. To byly ty údery navíc, do bezvládného těla.
Byl bych nerad, abyste mně měli za zlé, že na ty, kteří znali náčelníka štábu už z dřívějška, jsem si dával zvlášť pozor. Jací to jsou lidé a jak se chovají v běžném životě. Tondl? Ztratil manželku a vzal mu ji Pilman. Míčko? Šustek? (O kapitánce Hladké jsme v první fázi ještě nevěděli.) Něco mezi nimi bylo, něco nejasného, vrstevníci, a přesto tak velká rozdílnost funkčního zařazení. Kromě toho měl Šustek také něco s bývalou Tondlovou ženou, ale nezískal ji natrvalo. To jsme ještě nevěděli, že jde o dceru generála. Tedy partii pro důstojníka.“ Michal Exner se pokrytecky usmál. „Je to přece jen výhodnější mít za ženu dceru generála než prodavačku v Armě.
Nemohl jsem ovšem zanedbat, aby pátrání bylo úplné, možnost, že pachatelem je třeba voják základní služby, který měl s náčelníkem štábu nějaký vážný spor. A měl morální – nebo nemorální, chcete-li – předpoklady to udělat.
Pozval jsem si proto kádrového a evidenčního důstojníka, aby mi pomohli a připravili seznam takových živlů, kteří by mohli přicházet v úvahu buď pro svou divnou minulost, nebo protispolečenské chování v základní službě. Soudruzi pochopili, slíbili.
Chtěl bych poděkovat kapitánu Mihulemu…“ Exner se na chvíli odmlčel a podíval se na kádrováka.
Ten překvapením zamrkal. „Proč?“
„Že při odchodu z této kanceláře jste zapomněl ve dveřích dát přednost hodností vyššímu…“
„Tomu… nerozumím… nepamatuju se.“
„Ale já velmi dobře. Všiml jsem si, jak se major Šustek zatvářil. Jen na okamžik. Jak vás ve dveřích téměř odstrčil…“
Michal Exner se na chvíli odmlčel. Rozhlédl se po posluchačích. Tiše se usmál. „Život nám zkomplikovalo znamení lyry… Objevilo se v okamžiku, kdy jsme propustili Šlempra. Bylo vyryto v Pilmanově notýsku. Totiž nakresleno na jednu ze zmizelých stran a zůstalo vtisknuto do stránek následujících. Nepamatuju se už přesně, kdo na ono znamení v notýsku upozornil. V kanceláři bylo mnoho lidí, nedával jsem pozor. Ale pokud si vzpomínám, soudruh Ševela tím byl velmi zaujat a vzpomněl si, kde znamení viděl. Nepamatujete se náhodou, kdo tehdy první na věc upozornil?“
Dívali se jeden na druhého. Havlík pokrčil rameny.
„Snad…“ ozval se nejistě Ševela, „snad opravdu major Šustek… mohl to být on…“
„A vy ostatní?“
„Možná…“ řekl major Moučka. „Byl tady zmatek… Jeden mluvil přes druhého…“
„Zatím tedy zůstane tato část našeho pátrání neobjasněna. V každém případě bylo znamení lyry podezřelé. Předně: Pilman si nikde do notýsku žádná znamení nekreslil. Někteří lidé to v zamyšlení dělají. Ale on neměl v notýsku žádné

klikyháky. Za druhé: znamení bylo totožné se záhadnou kresbou na zdi, kde byl nalezen mrtvý nadporučík Veselý, za třetí: nebylo možné vyloučit, že nadporučík Veselý zemřel jinak než nešťastnou náhodou – smrtelnou ránu mu mohl zasadit kdokoli před výbuchem granátu a odvléci ho na místo, kam granáty dopadly, předpokládáme-li, že pachatel tohoto činu byl ve spojení s některým vojákem tankového pluku, a konečně za čtvrté: aktovka nalezená u postiženého byla prázdná. Tedy dostatek, dokonce nadbytek podezřelých okolností, z nichž jen dvě by stačily, aby ten, kdo bude věc vyšetřovat, zaměřil pátrání nesprávným směrem. K tomu přidal kapitán Ševela další okolnost. Za páté: podplukovník Pilman vyšetřoval mimořádnou událost v rozpadlé vesnici velmi rychle, podezřele rychle, takže mohl vzniknout dojem – zvláště u lidí, kteří měli Veselého rádi – že náčelník štábu pracuje jako předseda komise ledabyle. Jsem přesvědčen, že i tankistům byla celá záležitost krajně nepříjemná, že ji chtěli mít z krku co nejdřív.
Okolo tankistů, jejich střelby a s tím, jak vlastně všechno bylo jsem ztrácel vesele čas. Nebudu vám líčit podrobnosti… Jen na okraj: doplatil na to jistý desátník, jehož tak osud věříte-li v něj – potrestal. Sešel jsem se s mnoha zajímavými lidmi – z nichž jeden člověk byl dokonce pozoruhodný – našli jsme nějaké náboje, což vůbec s naším případem nesouviselo a společně s majorem Havlíkem jsme se pěkně unavili. Také jsem si zalítal v tryskáči, což není koneckonců špatný životní zážitek.
Celé pátrání na vedlejší koleji nebylo úplně zbytečné. Nejdůležitější závěr byl, že smrt nadporučíka Veselého byla způsobena nešťastnou náhodou a že nesouvisí se smrtí podplukovníka Pilmana, dále pak, že se pachatel vraždy pokusil svést naše pátrání jiným směrem. Je možné, že znamení nakreslil do notýsku těsně předtím, než vytrhl listy, s vědomím, že vlnovku najdeme, že někdo z letiště, který se účastní vyšetřování, jí pozná a vzpomene si, odkud zvláštní tvar je, a počítal, že se vrhneme na objasňování nějaké špionáže, což je nabíledni a mnozí soudruzi vidí špióny všude…“ Exner se podíval na Havlíka a vesele zamrkal. „Nebo si Pilman, když psal poznámky tam v rozbořené vesnici, v zamyšlení znamení obkreslil. Když jsme pustili Šlempra a pořád nešli za případem Veselého, tak nás asi na znamení pachatel upozornil, protože ho napadlo, že je to báječná příležitost. Jak to ve skutečnosti bylo, není podstatné, ale výpověď obviněného nemůže na výsledku pátrání nic změnit. Ale vzhledem k pečlivosti, s jakou major Šustek připravil svůj čin, se zdá, že první verze je reálnější.
Pohleďme na další důkazy oné pečlivosti. Začaly nám padat do klína skoro najednou.
A ještě jsem si na něco vzpomněl. Trochu odbočím, jestli dovolíte: při zbytečném pachtění za případem Veselého jsme našli – docela náhodou – jediného přítomného svědka vraždy. Totiž našli… přihlásil se sám. Pokusná rekonstrukce činu dokázala, že pachatel nejen Pilmana znal, ale když ho zastavoval, velmi mu záleželo, aby ho Pilman poznal, a proto si posvítil baterkou do obličeje.
Důkazy o pečlivosti pachatele: lesní požár byl založen, v jeho zbytcích jsme našli předměty, které mohly patřit k součástkám vojenského oděvu. Ne stejnokroje. Pachatel byl tak pořádný, že se na své dílo převlékl! Tohle zjištění bylo ošklivé. Hlava chytrá. Dál jsme postupovali logickou úvahou: většina vojáků z povolání bydlí na sídlišti. Ať už doma nebo na svobodárně. Jestliže pachatel měl kolo, mohl včas založit požár, aby spálil předměty, které by ho mohly usvědčit, pak se vrátit na sídliště, aby mohl ráno odejít s ostatními do služby. Na trase požár – sídliště by někde mělo být kolo. Snad ono, které postrádal Šlempr. Bylo v rybníce. Patří zloději kola nebo pachateli? Pachateli. Počítal se vším. Ale ne s nekázní vojáků. Toho večera, když se zmocnil kola a tyče a šel na místo činu, ve stejnou dobu prchal z kasáren tajně voják. Voják měl pocit, že někdo vede lesem bicykl, bál se, že bude prozrazen, a proto změnil raději směr své cesty. Stalo se to nedlouho před vraždou. Jiný voják prchal po stezce napříč prostorem. Vojáka překvapila bouřka. Bylo to tedy v době po činu. Na silnici, značně vzdálené, zahlédl na kole vojáka. Nevzpomněl si přesně, proč by to měl být zrovna voják. Ale nějaký zbytek onoho dojmu v něm zůstal. Cyklista jel od místa, kde došlo k vraždě, k místu, kde později vypukl požár.
A konečně – teď v létě, v tomhle vedru, záhadný cyklista hází kolo do rybníka a na rukou má vojenské zimní pletené rukavice. Na rámu kola zůstaly chloupky bavlny. Ani voda je neodplavila. Pachatel byl tak pečlivý, že se zajistil i zde. Zbytečně. Kdyby chytil kolo rukama, voda by pravděpodobně otisky, kdyby byly vůbec nějak použitelné, zničila.
Spory mezi Pilmanem a některými důstojníky byly velmi obvyklé vzhledem k jeho značně ostré povaze. Ale aby někdo promyšleně vraždil, k tomu musí mít pořádnou příčinu, pokud není schizofrenik.
Jenže… ty dvě rány navíc.
Vážnější rozpory mezi náčelníkem štábu a jeho podřízenými se vcelku jeden druhému podobaly, nejvíc do toho spadl inženýr pluku.“ Michal Exner se na něho podíval: „Prosím velice, aby mi to prominul. Proti jeho služebním…“ hledal vhodné a mírné slovo, „nepřesnostem je propuštění vojáka do zálohy dřív, než by měl jít – maličkost.
Kdyby zrovna toho vojáka evidenční důstojník nenavštívil v neděli po činu, což by ovšem nemuselo vůbec nic znamenat samo o sobě, kdyby navíc dotyčný voják se svým otcem nestavěl pro evidenčního domek, kdyby navíc nebyl onen voják ve vězení proto, že kradl jako pomocník správce budov instalační a jiný stavební materiál a údajně jej rozprodával. To uvedl voják ve své výpovědi a soud nezjišťoval, komu materiál prodával, protože se voják přiznal ke krádežím, a to soudu stačilo.
Verze byla báječná, ale přímé důkazy žádné. Verze byla totiž sugestivní, a to je vždycky nejhorší. Představte si,“ řekl Exner zoufale, „že sem zapadly i ty dvě rány navíc. Protože major Šustek, ať už z ušlechtilých nebo zištných pohnutek, odloudil majoru Tondlovi ženu, a když už byl u cíle, totiž – nedaleko svatby – rozešli se. Vzala si nedlouho nato Pilmana.
Jsem si jist tím, že major Šustek byl přesvědčen, že úspěšný postup Pilmanův se rozvíjí pouze díky protekci. Možná, že by mu to nevadilo, kdyby: předně – se nestal Pilman jeho nadřízeným, za druhé – kdyby ho nechal klidně žít, za třetí – kdyby se nedověděl o předčasném propuštění vojáka a za čtvrté – což byl i zřejmě ta kapka, kterou nádoba přetekla – kdyby neobjevil pozadí celé věci a nerozhodl se zahájit nové šetření případu. Jestli tomu tak bylo, najisto nevím. Ale v jeho zápisníku určitě musela být poznámka v tom smyslu.

Majora Šustka a inženýra pluku zradil nespokojený voják v dílně. Při náhodné Pilmanově návštěvě – náčelník štábu se většinou choval k vojákům velmi přátelsky – vyklopil voják nepořádky, které ho rozčilovaly.
Jméno vám neprozradím, soudruhu inženýre," řekl Exner.
„Vím," zavolal inženýr.
Důstojníci se zasmáli, napětí v místnosti bylo menší. Major Tondl zvedl ruku: „Smím se na něco zeptat?"
„Prosím."„To všechno je velmi sugestivní, jak nám to tady povídáte, opravdu. Až příliš. Ale přímé důkazy, ty jste přece neměl."
„Nejen to," vzdychl Michal Exner, „všechno bylo ještě horší díky kapitánce Hladké. Nesmí se na mě proto zlobit. Spíš bych měl být roztrpčen já, kdybych se nesnažil jednat s ženami pozorně za všech okolností. Soudružko kapitánko, věřím tomu, že mezi vámi a podplukovníkem Pilmanem došlo k nějakému vážnému sporu: Zřejmě dávno, před mnoha lety… ne, ne, nebojte se, nechci vám sahat do svědomí, nemám rád drby, i když možná někdo myslí něco jiného. Nepředpokládal jsem, že mi otevřete duši. Navíc – vy byste byla fyzicky schopna zasadit stejný úder jako pachatel. A ještě – ony údery navíc. To by bylo tak trochu ženské… promiňte… Což, bohužel, není ještě všechno. Předpokládal jsem, že pachatel, jestliže šel na sídliště, spal na svobodárně. V rodině by měl těžko alibi. Nebo nejisté alibi. Do svobodárny se dá snadno vlézt oknem, v noci domovník stejně spí, ovšem kdyby se šlo dveřmi, mohl by být náhodou vzhůru, je to nejisté. Použít okna pokoje, kde jsem ubytován, není také, z pochopitelných důvodů, nejlepší řešení. Nejlepší je okno vedoucí na chodbu, protože je možné se k němu přiblížit nepozorovaně. Kdyby byl náhodou někdo z obyvatel svobodárny vzhůru a díval se ven, mohl by jinak vidět příchozího. Jestliže se použije okna do chodby, nemůže vidět nic, ve stěně není okno žádného pokoje, pod tímto oknem se lze ukrýt a přesvědčit se, zda-li je chodba skutečně prázdná.
Na okně byly zřetelné stopy popela.
Rovněž kapitánka Hladká měla na podrážkách popel. To je průšvih, že?
Naštěstí nevelký průšvih. Pečlivý pachatel by nedopustil, aby nechal zřejmou stopu a neodstranil ji.
Víte," řekl Exner rozmarně, „mám rád záhady. Takové, které nikdy neobjasním. Snad je to dobré pro život. Nikdy neobjasním, co se přihodilo mezi soudružkou Hladkou a Pilmanem." Obrátil se ke kapitánce Hladké. „Jenom bych se rád zeptal, dovolíte…"
„Prosím," řekla.
„Nemýlím se, pokud jde o vztah mezi vámi a Pilmanem?" Trochu se na Exnera usmála: „Nemýlíte se, soudruhu kapitáne."
„Děkuju," řekl Exner spokojeně: „A nyní přímé důkazy. Podezření bylo odůvodněno, rozhodli jsme se zkusit najít důkaz stůj co stůj. Kde to jen bude možné. Protože major Šustek byl mezi podezřelými na předním místě – tedy domovní prohlídka u něho, důkladná, s prověřením svršků a prádla. Proto jsem vás vyhnal na tělocvik, abychom měli čisté pole. Kdybychom nenašli nic, byl by to průšvih. V nejhorším případě by mě zachránila souvislost mezi propuštěným vojákem, zlodějem a evidenčním důstojníkem. Nevím, jestli je možné nazvat štěstím, že jsme opravdu našli přímé důkazy. Nepředpokládal jsem, že major Šustek je tak pečlivý vlastník, že si ponechá ty rukavice. Mohl je zničit, nikdo by se po nich neptal. Neučinil tak, zůstal na nich šmír s prachem. Rozbor ukázal, že je stejného složení jako ten šmír a prach na Šlemprově kole. A konečně: jedním z nejvýraznějších znaků, kterými se liší uniforma od civilního obleku, zvláště v siluetě, je čepice. Pachatel neměl důvod, proč by ji při činu odkládal. Jel s čepicí na hlavě také na kole – proto se ten voják, co utíkal z posádky, domníval, že na kole jede voják. Vojenskou čepici lze zničit, ale bylo by to podezřelé. A konečně: zaschlá krev na hnědém štítku není téměř vidět, zvláště jde-li o nepatrné množství krve a jestliže je na spodní ploše štítku. Dostala se tam pravděpodobně tak, že si čepici pachatel mimoděk srovnal zakrvácenou rukavicí."
Exner vzdychl: „A to je snad už opravdu všechno… Voják, kterého Šustek pustil do civilu předčasně… se přiznal… Ukradené věci neprodával, ale používal jich na stavbu Šustkova domku… Šustek věděl, odkud věci jsou… Odměnil vojáka mimo jiné právě oním propuštěním do civilu… Mimochodem… klíč k tomuhle důkazu jsme měli v ruce hned na začátku, ale nevěděli jsme o tom. Stačilo srovnat kádrové materiály s evidencí propuštěných do zálohy. Jako to udělal Pilman, aby si ověřil výpověď vojáka z dílen. Oboje bylo v jeho trezoru… Stačilo to na prokurátora…"
Exner se podíval na hodinky. „Namluvil jsem toho, že mě bolí v krku. Znovu se vám omlouvám." Obrátil se k Havlíkovi: „A teď bychom měli, můj vážený příteli majore, spolu zajet k tankistům, kde se pokusím vyrvat z rukou spravedlnosti, tedy z tvých rukou, nešťastného četaře."

„Soudruhu majore," řekl Havlík nejistě veliteli praporu Kylaroví a podíval se na Exnera, který stál skromně u dveří, „stala se taková nepříjemnost u vašeho praporu… Myslím ty náboje a ten Macháček… Rád bych si o tom s vámi promluvil… S vámi a s kapitánem Benešem a velitelem roty."
Kylar měl pocit, že si z něho dělají legraci. „Ano," řekl odevzdaně. „Prosím."
Dostavili se kapitáni Beneš a Pavlíček a byli oba trochu strnulí v přítomnosti prokurátora.
„Soudruzi," řekl Havlík, „Rád bych si objasnil jeden záhadný případ… Podivný případ… Desátníku Macháčkovi se ztratily náboje, ohlásil ztrátu a náboje se tedy hledaly. Po určité době se našly. Jak je tedy možné, že u zadrženého Macháčka byl nalezen značný počet nábojů a Macháček sám vypověděl, že náboje odcizil – byla to jeho strážní dávka – a odnesl je z kasáren. Vypověděl dále, že neví, jak a kde se těch osmdesát nábojů najednou vzalo, protože to rozhodně nemohly být ty, které sám ukradl. Co vy na to?"
Důstojníci mlčeli.
„To znamená," pokračoval Havlík, „že když se ztracené náboje nenašly, opatřil někdo náhradní. Proč, kdo, kde a jak?"
„To my, soudruhu majore, nemůžeme vědět„, prohlásil Kylar a podíval se na své důstojníky. „Dal jsem rozkaz hledat náboje. Po určité době mi hlásil písař Svoboda, že byly nalezeny."

„Neříkal kdy a kým?“
„Ne.“
„A vás to nezajímalo?“
„Nepovažoval jsem to za důležité… Udělal jsem chybu, ale měl jsem radost, že jsou náboje na světě.“
„Bylo ale zjištěno, že náboje opatřil nelegálním způsobem četař Svoboda. To je velmi vážná věc… Stal se spolupachatelem a…“ Havlík se podíval na Exnera, „hrozí mu obžaloba.“
„Četař Svoboda…“ řekl pomalu Kylar, „to snad…“
Dlouho bylo ticho. Jen Michal Exner zakašlal.
Havlík se smutně usmál. „To je velmi zlé, soudruhu majore… ale tohle jste snad vy… ani vy ostatní… takhle nemuseli řešit…“
„Já vám nerozumím, soudruhu!“
„Já vám ano. A není mí z toho nejlíp. Teď bych měl zavolat Svobodu a konfrontovat jeho výpověď s vaší… Ale nechci ohrozit vaši autoritu před podřízeným. Chtěl bych vám jen říci, že pravdu znám. Být vámi, tak se dost červenám.“
Obrátil se na Exnera. „Půjdeme.“
Venku před barákem zastavil prvního vojáka, který mu přišel pod ruku: „Sežeňte mi četaře Svobodu.“
Exner se rozhlédl, kde by se mohli posadit, a vybral lavičku naproti oknům Kylarovy kanceláře. „Co tomu říkáš?“ zeptal se Havlí ka.
„Že je to průšvih,“ vzdychl prokurátor.

Četař Svoboda nevyhlížel nijak optimisticky. „Dívají se po mně jak po zloději…“
„Různí lidé mají různé charaktery,“ řekl Exner záhadně. „Soudruh prokurátor byl za tím poručíkem, co vám ty náboje dal. Samozřejmě, že nic neví…“
„Myslel jsem si to.“
„Posaďte se k nám,“ vyzval Michal Exner četaře, „ať nás mají soudruzi z Kylarovy kanceláře jako na dlani…“
„Nechali mě tam spadnout?“
„Zcela.“
„Prima. Takže to vypadá na garňák…“
„Málem,“ řekl Havlík. „Málem.“
„Já blbec do toho neměl strkat nos!“
„Neměl,“ souhlasil Exner.
„Vracíte se po vojně k divadlu?“
„Chtěl bych… Ředitel mi už napsal.“
„Poslyšte,“ zeptal se Havlík, „já nejsem tak moc důvěřivý člověk jako tady ten soudruh kapitán od Bezpečnosti… Můžete mi nějak zaručit, že je vaše verze případu s náboji… pravdivá?“
„Moc jsem o tom přemýšlel,“ řekl Svoboda. „To je trapné, že to mohu zaručit jen svým slovem.“
„Smůla…“
„Víc než smůla,“ souhlasil četař.
„Udělal jste volovinu,“ řekl Havlík přímo. „A už proto byste měl pykat. Ale tady soudruh kapitán se rozhodl, že vás vyrve z rukou spravedlnosti děj se co děj. Kdyby se do toho pustil s celým svým aparátem, možná, že bych prohrál. Uděláme to takhle, soudruhu četaři: vypůjčených osmdesát nábojů vrátíte. Kdyby je jejich původní majitel nechtěl převzít, přinesete je mně. Nějak bych to zařídil. Ostatně s tím původním majitelem promluvím, myslím, že je přijme… a že po dalších ostrých střelbách u jeho jednotky… vrátí nápadně mnoho nepoužitého střeliva… A vás si pozvu k soudu jako svědka obžaloby… Vypovíte, jak jste toho Macháčka viděl vybírat náboje z úkrytu…“
„A když bude soud příliš zvědavý?“
„Nechtějte, abych obcházel spravedlnost. Doufám, že nebude.“
Exner vstával. „Takže to máme v kapse.“ Podal Svobodovi ruku. „Mnoho zdraví. Co děláte jako první inscenaci?“
„Krále Leara.“
„Výborně. Nezapomeňte mě pozvat na premiéru.“

Hned na okraji Prahy, u první telefonní budky, kázal Exner řidiči Bohoušovi zastavit. Vlezl dovnitř a zpaměti vytočil číslo.
„Ano?“ ozval se ve sluchátku ženský hlas.
„Doktorka Steinová?“
„Ano.“
„Znamenitě! Jste doma?“
„Ne,“ řekla. „Na měsíci.“
„Děkuji.“ Položil sluchátko a vyběhl z budky. „Bohouši,“ řekl řidiči, „soudruzi prominou…“ obrátil se na zadní sedadla. Poručík i podporučík spali. „Ano… Jistě prominou,“ prohlásil tiše. „Jeď do ulice U krbu. Ta ulice opravdu existuje. Ukážu ti cestu. Nejdřív doleva, po okruhu.“

Vůz zastavil ve vilové čtvrti a Exner se rozloučil s řidičem. Ti dva vzadu spali.
Auto odjelo a Michal Exner šel zvolna podél zahrad vzhůru. Byl letní soumrak, slunce zapadlo, ale nebe bylo ještě modré. V liduprázdné ulici voněly nějaké květiny. Ale nevyznal se v botanice, nevěděl, co to je.
Zastavil se u zelených vrátek a zazvonil.

Dost dlouho čekal, než přišla. „Ptal jste se, jestli jsem doma, ale nenapadlo vás zeptat se, jestli můžete přijít."
„Omlouvám se vám. Moc jsem spěchal."
„Určitě. Dívala jsem se na vás, jak jste vystoupil z auta a utíkal…" Otevřela branku. „Prosím."
„Děkuju… Přišel jsem…"
„Vím. Abyste mrknutím oka rozluštil záhadný příběh, který jste posledně neměl čas vyslechnout. A to vás vůbec nenapadlo, že mi kazíte pověst?"
„Napadlo," řekl smutně. „Ale to je osud…"
Když vstoupili do garsonky, zeptala se ještě v předsíni: „Máte hlad, nebo vám stačí káva?"
„Mám hlad."
„Vaše upřímnost mě přivede na mizinu… pane…"
„Jmenuji se Michal."
„Tedy Michale." Ukázala na pohovku. „Račte přijmout místo." A šla připravit večeři.
Spokojeně se rozhlížel. Soumrak pokročil, v místnosti bylo příjemné šero.
Přinesla talíře a příbory. „Budeme držet černou hodinku?"
„Třeba." Ucítil smažená vajíčka a bylo mu blaženě. „Proč mě nevyhodíte?"
„Protože jsem zvědavá."
„Nač, proboha?"
„Na to, jak detektiv, opravdový detektiv bude pracovat, až mu sdělím některá pozoruhodná fakta."
„Vy jste po večeři?"
„Ano."
„Nezneužívám vašeho pohostinství, Gabrielo?"
„Jistě," řekla roztomile. „A už jezte."
Poslechl.
A když dojedl, posadil se na pohovku a dal si pod záda polštář. „Jsem připraven, můžete začít."
„Neměla bych rozsvítit?"
„Je příběh tak hrůzyplný?"
„Myslím, že ne."
„Tak zůstaneme raději při černé hodince."
„Dobře. Tak tedy: nebydlím zde dlouho. Necelé čtyři měsíce. A přiznám se vám, že konečně, poprvé v životě mám byt, jaký jsem vždycky chtěla mít. Až do dneška se mi vůbec nikam nechce chodit. Sedím u okna, dívám se na ulici a je mi dobře. Já vím, že není snad nic méně zajímavého, než koukat právě do ulice U krbu. Ulice vede do polí, tedy nikam, projede tudy jen pár aut, sem tam stěhovák a ženské s nabitými nákupními taškami. Na sídlišti ještě nejsou obchody. Ale to je jen pár lidí z těch dvou horních bloků paneláků. Jinak ticho a nic, v noci je slyšet občas lokomotivu, protože tamhle za kopcem vede trať k nákladovému nádraží na Žižkově. A když startují letadla ze Kbel, letí často nad námi… Zvykám si a je mi tady dobře. Sedím u okna často i večer, když je tma. Znám tak už mnoho lidí, kteří o mně vůbec nevědí. To je vlastně zajímavé, nemyslíte?"
Mlčel.
„Asi spíš bláznivé. Ale to je jedno. V garážích, co jsou tady ve vilách, je mnoho starých aut, a mezi jejich majiteli je neuvěřitelné množství kutilů. Například jeden chlapík si tady za tři měsíce udělal doslova na ulici celou generálku. Včetně laku. Ale to není podstatné. V jedné vile, na jejíž zahradu dobře vidím, zemřel, prý nešťastnou náhodou, nějaký blázen. Schizofrenik. Poměrně mladý. Mimochodem, kolik je vám let?"
Mlčel.
„Michale?„ Slyšela hluboké oddechování. „Michale…" řekla potichu a vstala.
Měl bradu na prsou, ruce bezvládně podél těla. Spal. Pokrčila rameny, jako by chtěla říci: co teď s tebou…
Chvíli nad ním stála, potom přiklekla k pohovce a zula mu boty. Položila ho a nohy mu zvedla na pohovku. Neprobudil se. Ze skříně vytáhla deku a přikryla ho. A šla do kuchyňky umývat nádobí.

KONEC

NAKLADATELSTVÍ SVOBODA
PRAHA 1990